

คำขอ
ที่(รณ) ๕๕๔/๒๕๖๐

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
ถนนอุทองใน เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

มิถุนายน ๒๕๖๐

เรื่อง การดำเนินการนำเสนอร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ จำนวน ๒ ฉบับ ต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ

กราบเรียน นายกรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ด่วนที่สุด ที่ (รณ) ๕๑๑/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๒๙
พฤษภาคม ๒๕๖๐ พร้อมสิ่งที่ส่งมาด้วย จำนวน ๑ ชุด
๒. หนังสือคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ด่วนที่สุด ที่ (รณ) ๕๒๖/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๕
มิถุนายน ๒๕๖๐ พร้อมสิ่งที่ส่งมาด้วย จำนวน ๑ ชุด
๓. หนังสือคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ด่วนที่สุด ที่ (รณ) ๕๓๐/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๕
มิถุนายน ๒๕๖๐
๔. หนังสือคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ด่วนที่สุด ที่ (รณ) ๕๓๗/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๖
มิถุนายน ๒๕๖๐

โดยที่ มาตรา ๒๖๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้คณะกรรมการ
ร่างรัฐธรรมนูญจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ จำนวน ๑๐ ฉบับ ให้แล้วเสร็จภายใน
สองร้อยสี่สิบวันนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ และเสนอต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติเพื่อพิจารณา
ให้ความเห็นชอบ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

บัดนี้ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้จัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
จำนวน ๒ ฉบับ คือ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรง
ตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. และร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ.
เสร็จแล้ว และได้เสนอให้แก่ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติเพื่อโปรดเสนอต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบต่อไป รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วยแล้ว

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(นายมีชัย ฤชุพันธุ์)

ประธานกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๑๒๖๒

โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๑๒๖๒

ด่วนที่สุด
ที่ (รณ) ๕๔๙ /๒๕๖๐

การเมือง

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
ถนนอุทองใน เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๒ มิถุนายน ๒๕๖๐

เรื่อง การดำเนินการนำเสนอร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ จำนวน ๒ ฉบับ ต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ

กราบเรียน นายกรัฐมนตรี

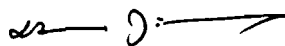
- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ด่วนที่สุด ที่ (รณ) ๕๑๑/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๒๙
พฤษภาคม ๒๕๖๐ พร้อมสิ่งที่ส่งมาด้วย จำนวน ๑ ชุด
๒. หนังสือคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ด่วนที่สุด ที่ (รณ) ๕๒๖/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๕
มิถุนายน ๒๕๖๐ พร้อมสิ่งที่ส่งมาด้วย จำนวน ๑ ชุด
๓. หนังสือคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ด่วนที่สุด ที่ (รณ) ๕๓๐/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๕
มิถุนายน ๒๕๖๐
๔. หนังสือคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ด่วนที่สุด ที่ (รณ) ๕๓๗/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๖
มิถุนายน ๒๕๖๐

โดยที่ มาตรา ๒๖๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้คณะกรรมการ
ร่างรัฐธรรมนูญจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ จำนวน ๑๐ ฉบับ ให้แล้วเสร็จภายใน
สองร้อยสี่สิบวันนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ และเสนอต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติเพื่อพิจารณา
ให้ความเห็นชอบ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

บัดนี้ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้จัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
จำนวน ๒ ฉบับ คือ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรง
ตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. และร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ.
เสร็จแล้ว และได้เสนอให้แก่ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติเพื่อโปรดเสนอต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบต่อไป รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วยแล้ว

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(นายมีชัย ฤชุพันธุ์)

ประธานกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๑๒๖๒
โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๑๒๖๒

พรรณทิภา/ร่าง
สุนิสา/พิมพ์
๒๕๖๐/ตรวจ

ด่วนที่สุด

ที่ (รธน) ๕๑๑ /๒๕๖๐

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

ถนนอุทองใน เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๒๕๖๐ พฤษภาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอเสนอร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่ง
ทางการเมือง พ.ศ. ต่อสมานิติบัญญัติแห่งชาติเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ

กราบเรียน ประธานสมานิติบัญญัติแห่งชาติ

สิ่งที่ส่งมาด้วย (๑) ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่ง
ทางการเมือง พ.ศ.

(๒) รายงานการรับฟังความคิดเห็นร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย
วิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ.

(๓) คำชี้แจงตามหลักเกณฑ์ในการตรวจสอบความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติ
(checklist) ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของ
ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ.

(๔) บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย
วิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ.

โดยที่มาตรา ๒๖๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้คณะกรรมการร่าง
รัฐธรรมนูญจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ จำนวน ๑๐ ฉบับ ให้แล้วเสร็จและเสนอต่อ
สมานิติบัญญัติแห่งชาติเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ ความละเอียดทราบแล้ว นั้น

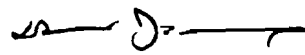
บัดนี้ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้จัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย
วิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. เสร็จแล้ว ดังปรากฏรายละเอียดสิ่งที่
ส่งมาด้วย (๑) พร้อมนี้ได้ส่งสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ดังกล่าวมาเพื่อประกอบการพิจารณาด้วยแล้ว ดังปรากฏรายละเอียดสิ่งที่ส่งมาด้วย (๒)

นอกจากนี้ มาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้ก่อนการตรากฎหมาย
ทุกฉบับ รัฐพึงจัดให้มีการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายอย่างรอบด้านและเป็นระบบ
คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจึงได้จัดทำเอกสารการวิเคราะห์ ความจำเป็นในการตรากฎหมาย
และวิเคราะห์ผลกระทบร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรง
ตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ดังปรากฏรายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย (๓)

อนึ่ง ข้อบังคับการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๗ ข้อ ๑๑๒ กำหนดให้ร่างพระราชบัญญัติที่เสนอต่อสภาต้องมีบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติด้วยนั้น คณะกรรมการจึงขอเสนอเอกสารบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ดังปรากฏรายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย (๔)

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดเสนอต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(นายมีชัย ฤชุพันธุ์)

ประธานกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๑๔๙๗

โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๑๔๙๗

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญา
ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ.

ร่างฯ ที่ผ่านการพิจารณาของ กรธ. เมื่อวันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๖๐

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญา
ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง
พ.ศ.

หลักการ

ให้มีกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่ง
ทางการเมือง

เหตุผล

โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติให้มีพระราชบัญญัติประกอบ
รัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เพื่อให้มีศาลฎีกาแผนก
คดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองปฏิบัติหน้าที่ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ รวมทั้งกำหนด
หลักเกณฑ์การพิจารณาพิพากษาและการอุทธรณ์คำพิพากษาของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรง
ตำแหน่งทางการเมือง จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

มาตรา ๒ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจาก
วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิก

(๑) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๒

(๒) พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๒ พ.ศ. ๒๕๕๐

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ เว้นแต่ข้อความจะแสดงไว้เป็นอย่างอื่น

“ศาล” หมายความว่า ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือผู้พิพากษาที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

“คณะกรรมการ ป.ป.ช.” หมายความว่า คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

“ประธาน ป.ป.ช.” หมายความว่า ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

“กรรมการ ป.ป.ช.” หมายความว่า ประธานหรือกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

“คณะผู้ไต่สวนอิสระ” หมายความว่า คณะบุคคลซึ่งประธานศาลฎีกาแต่งตั้งเพื่อทำหน้าที่ไต่สวนหาข้อเท็จจริงและทำความเข้าใจในกรณีที่มีการกล่าวหากรรมการ ป.ป.ช.

มาตรา ๕ นับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ห้ามมิให้ศาลอื่นนอกจากศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองรับคดีที่อยู่ในอำนาจของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองไว้พิจารณาพิพากษา

มาตรา ๖ การพิจารณาคดีให้ใช้ระบบไต่สวนโดยให้ศาลมีอำนาจค้นหาความจริงไม่ว่าจะเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งได้ และในการวินิจฉัยปัญหาข้อเท็จจริง ให้ศาลรับฟังพยานหลักฐานได้ทุกประเภท เว้นแต่จะมีกฎหมายบัญญัติห้ามรับฟังไว้โดยเฉพาะ ไม่ว่าการนำสืบพยานหลักฐานนั้นจะมีข้อผิดพลาดคลาดเคลื่อนไปจากขั้นตอน วิธีการ หรือกรอบเวลาที่กฎหมายกำหนดไว้ ถ้าศาลได้ให้โอกาสแก่คู่กรณีฝ่ายอื่นในการนำสืบพยานหลักฐานหักล้างแล้ว ก็ให้ศาลรับฟังได้ ทั้งนี้ เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงที่ถูกต้องตรงตามความจริงที่เกิดขึ้นในคดีนั้น

การพิจารณาของศาลต้องเป็นไปโดยรวดเร็วตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้และข้อกำหนดของประธานศาลฎีกา ทั้งนี้ โดยยึดสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือของคณะผู้ไต่สวนอิสระ แล้วแต่กรณี เป็นหลักในการพิจารณา แต่ศาลอาจไต่สวนหาข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานเพิ่มเติมได้ตามที่เห็นสมควร

ในการปฏิบัติหน้าที่ ศาลมีอำนาจเรียกเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องจากบุคคลใดหรือเรียกบุคคลใดมาให้ถ้อยคำ ตลอดจนขอให้ศาลอื่น พนักงานสอบสวน หน่วยราชการ หน่วยงานอื่นของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น ดำเนินการใดเพื่อประโยชน์แห่งการพิจารณาได้

ศาลมีอำนาจแต่งตั้งบุคคลหรือคณะบุคคลเพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามที่มอบหมายในการให้ความช่วยเหลือหรือสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ของศาลที่มีใช้การพิจารณาหรือพิพากษาคดีได้

มาตรา ๗ ศาลมีอำนาจออกหมายอาญาและหมายใด ๆ ตามที่ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาและประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งบัญญัติ

มาตรา ๘ ให้ประธานศาลฎีการักษาการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ และมีอำนาจออกข้อกำหนดเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ และข้อกำหนดอื่นเกี่ยวกับการดำเนินคดีเพื่อใช้แก่การปฏิบัติงานของศาลได้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งต่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

ข้อกำหนดตามวรรคหนึ่งเมื่อได้รับความเห็นชอบของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา และประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

นอกจากที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ กระบวนพิจารณาในศาลให้เป็นไปตามข้อกำหนดตามวรรคหนึ่ง ในกรณีที่ไม่มีข้อกำหนดดังกล่าว ให้นำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาและประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

หมวด ๑

บททั่วไป

มาตรา ๙ ให้มีแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในศาลฎีกา เพื่อประโยชน์ในการดำเนินกระบวนพิจารณาของศาลตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้ประธานศาลฎีกาแต่งตั้งผู้พิพากษาศาลฎีกาหรือผู้พิพากษาอาวุโสในศาลฎีกาจำนวนตามที่เห็นสมควร เป็นผู้พิพากษาประจำแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในศาลฎีกา เพื่อปฏิบัติงานที่จำเป็นในระหว่างที่ยังไม่มีองค์คณะผู้พิพากษาดำเนินคดีตามมาตรา ๑๑ สำหรับคดีใดคดีหนึ่ง

มาตรา ๑๐ ศาลมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดี ดังต่อไปนี้

(๑) คดีที่มีมูลแห่งคดีเป็นการกล่าวหาว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเฉพาะตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ หรือผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ร่ำรวยผิดปกติ ทุจริตต่อหน้าที่ หรือจงใจปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย

(๒) คดีที่คณะผู้ไต่สวนอิสระเห็นว่ากรรมการ ป.ป.ช. มีพฤติการณ์ร่ำรวยผิดปกติ ทุจริตต่อหน้าที่ หรือจงใจปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย

(๓) คดีที่มีมูลแห่งคดีเป็นการกล่าวหาบุคคลอื่นซึ่งมิใช่บุคคลตาม (๑) และ (๒) เป็นตัวการ ผู้ใช้ หรือผู้สนับสนุนในการกระทำความผิดทางอาญาตาม (๑) หรือ (๒) รวมทั้งผู้ให้ ผู้ขอให้ หรือรับว่าจะให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดแก่บุคคลตาม (๑) หรือ (๒) เพื่อจงใจให้กระทำการ ไม่กระทำการ หรือประวิงการกระทำอันมิชอบด้วยหน้าที่

(๔) คดีที่บุคคลตาม (๑) จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินหรือหนี้สินอันเป็นเท็จ หรือปกปิด

ข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สิน

มาตรา ๑๑ เมื่อมีการยื่นฟ้องคดีต่อศาล ให้ประธานศาลฎีกาเรียกประชุมใหญ่ ศาลฎีกาโดยเร็ว เพื่อเลือกผู้พิพากษาในศาลฎีกาซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาศาลฎีกา หรือผู้พิพากษาอาวุโสซึ่งเคยดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาศาลฎีกาจำนวนเก้าคน เป็นองค์คณะผู้พิพากษา โดยให้เลือกเป็นรายคดี

ในกรณีมีเหตุสมควร ผู้พิพากษาคนใดอาจขอถอนตัวจากการได้รับเลือกเป็น องค์คณะผู้พิพากษาได้ โดยให้แถลงต่อที่ประชุมใหญ่ก่อนการลงคะแนน และให้ที่ประชุมใหญ่ลงมติว่าจะให้มีการถอนตัวหรือไม่ มติของที่ประชุมใหญ่ให้เป็นที่สุด

การเลือกองค์คณะผู้พิพากษาแต่ละคดีให้ใช้วิธีการลงคะแนนลับ ให้ผู้พิพากษา ซึ่งได้รับคะแนนสูงสุดเรียงลงไปตามลำดับจนครบจำนวนที่จะเป็นองค์คณะพิจารณาพิพากษา เป็นผู้ได้รับเลือกเป็นองค์คณะผู้พิพากษาคดีสำหรับคดี ถ้ามีผู้ได้รับคะแนนเท่ากันในระดับใดอันเป็นเหตุ ให้มีผู้ได้รับเลือกเกินจำนวนดังกล่าว ให้ประธานศาลฎีกาจับสลากว่าผู้ใดเป็นผู้ได้รับเลือก

ผู้พิพากษาซึ่งได้รับเลือกเป็นองค์คณะผู้พิพากษามีหน้าที่และอำนาจในการพิจารณา พิพากษาคดีจนกว่าจะสิ้นสุดหน้าที่และอำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ และระหว่างการ พิจารณาพิพากษาคดีนั้น ห้ามมิให้มีคำสั่งให้ผู้พิพากษานั้นไปทำงานที่อื่นนอกศาลฎีกา

ในกรณีที่ผู้พิพากษาใดในองค์คณะพ้นจากหน้าที่ตามมาตรา ๑๒ หรือมีเหตุสุดวิสัย หรือเหตุจำเป็นอื่นอันมีอาจกล่าวได้ว่าทำให้ผู้พิพากษานั้นไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ตามข้อกำหนด ของประธานศาลฎีกา ให้ถือว่าผู้พิพากษาเท่าที่มีอยู่เป็นองค์คณะผู้พิพากษาต่อไปได้ เว้นแต่ผู้พิพากษา ในองค์คณะเหลือไม่ถึงเจ็ดคน ในกรณีที่ผู้พิพากษาในองค์คณะเหลือไม่ถึงเจ็ดคน หรือในกรณีที่ ประธานศาลฎีกาเห็นเป็นการสมควรเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม ให้ดำเนินการเลือกผู้พิพากษา เข้ามาแทนที่ให้ครบจำนวนตามหลักเกณฑ์และวิธีการตามวรรคหนึ่ง โดยผู้พิพากษาซึ่งได้รับเลือกนั้น ให้มีอำนาจเช่นเดียวกับผู้พิพากษาอื่นในองค์คณะที่ตนเข้าแทนที่ และสามารถตรวจสอบและ ลงลายมือชื่อในคำพิพากษาได้

การเปลี่ยนแปลงสถานะของผู้พิพากษาในศาลฎีกาซึ่งได้รับเลือกเป็นองค์คณะ ผู้พิพากษาไปเป็นผู้พิพากษาอาวุโสในศาลฎีกา ไม่กระทบกระเทือนถึงการที่ผู้นั้นจะปฏิบัติหน้าที่เป็น องค์คณะผู้พิพากษาต่อไป

ผู้พิพากษาซึ่งร่วมประชุมใหญ่ตามวรรคหนึ่ง องค์คณะผู้พิพากษาซึ่งได้รับเลือกใน การประชุมดังกล่าว ตลอดจนบุคคลซึ่งองค์คณะผู้พิพากษามอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่มีสิทธิได้รับ เบี้ยประชุม หรือค่าตอบแทน แล้วแต่กรณี ตามระเบียบที่คณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมกำหนด

มาตรา ๑๒ ผู้พิพากษาในองค์คณะผู้พิพากษาย่อมพ้นหน้าที่ในคดีเมื่อ

(๑) พ้นจากการเป็นข้าราชการตุลาการ

(๒) ได้รับพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ไปดำรงตำแหน่งที่ศาลอื่น

(๓) ถอนตัวเนื่องจากการคัดค้านผู้พิพากษา และองค์คณะผู้พิพากษามีคำสั่งยอมรับ ตามคำคัดค้านในมาตรา ๑๓

(๔) เมื่อได้รับอนุญาตจากที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาให้ถอนตัวได้ กรณีมีเหตุสมควร

มาตรา ๑๓ หากคู่ความฝ่ายใดประสงค์จะคัดค้านผู้พิพากษาคนใดซึ่งได้รับเลือกเป็นผู้พิพากษาในองค์คณะผู้พิพากษา เนื่องจากมีเหตุอันจะคัดค้านผู้พิพากษาได้ ให้ยื่นคำร้องต่อศาลก่อนเริ่มการไต่สวนพยานหลักฐาน ในการนี้ ให้องค์คณะผู้พิพากษาไต่สวนตามที่เห็นสมควรแล้วมีคำสั่งยอมรับหรือยกคำคัดค้าน คำสั่งนี้เป็นที่สุด และให้นำบทบัญญัติว่าด้วยการคัดค้านผู้พิพากษามาประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม

การคัดค้านผู้พิพากษาจะกระทำมิได้ หากได้เริ่มการไต่สวนพยานหลักฐานไปแล้ว เว้นแต่ผู้คัดค้านสามารถแสดงต่อศาลได้ว่ามีเหตุสมควรที่ทำให้ไม่สามารถคัดค้านได้ก่อนหน้านี้

มาตรา ๑๔ เว้นแต่ที่ประชุมใหญ่จะกำหนดเป็นอย่างอื่น ให้ผู้พิพากษาซึ่งได้รับคะแนนสูงสุดในการลงคะแนนตามมาตรา ๑๑ วรรคสาม เป็นผู้พิพากษาเจ้าของสำนวน ถ้ามีผู้ได้รับคะแนนสูงสุดเท่ากัน ให้ประธานศาลฎีกาจับสลากว่าผู้ใดเป็นผู้พิพากษาเจ้าของสำนวน

ผู้พิพากษาเจ้าของสำนวนมีอำนาจดำเนินการตามมติขององค์คณะผู้พิพากษาและเมื่อได้รับความเห็นชอบจากผู้พิพากษาในองค์คณะผู้พิพากษาอีกสองคน มีอำนาจออกคำสั่งใด ๆ ที่มีได้เป็นการวินิจฉัยชี้ขาดคดีได้

มาตรา ๑๕ ให้ศาลดำเนินการสอบสวนพิจารณาไต่สวนพยานหลักฐานต่อเนื่องติดต่อกันไปจนกว่าจะเสร็จการพิจารณา เว้นแต่จะมีเหตุสุดวิสัยหรือเหตุจำเป็นอื่นอันมีอาจกล่าวถึงได้

มาตรา ๑๖ ถ้าอัยการสูงสุด หรือคณะกรรมการ ป.ป.ช. รวมทั้งบุคคลที่เกี่ยวข้องในคดีเกรงว่าพยานหลักฐานที่อาจต้องอ้างอิงในภายหน้าจะสูญหายหรือยากแก่การนำมาไต่สวนในภายหลัง บุคคลดังกล่าวอาจยื่นคำร้องต่อศาลขอให้มีการไต่สวนพยานหลักฐานนั้นไว้ทันทีได้

ในกรณีที่มีการยื่นคำร้องตามวรรคหนึ่งก่อนอัยการสูงสุดหรือคณะกรรมการ ป.ป.ช. ยื่นฟ้อง ให้ผู้พิพากษาประจำแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในศาลฎีกาตามมาตรา ๙ เป็นผู้พิจารณา ทั้งนี้ พยานหลักฐานที่ได้จากการไต่สวนพยานหลักฐานดังกล่าวให้รับฟังเป็นพยานหลักฐานได้

มาตรา ๑๗ เมื่อศาลประทับฟ้อง ให้ผู้ถูกกล่าวหาซึ่งดำรงตำแหน่งตามมาตรา ๑๐ (๑) กรรมการ ป.ป.ช. หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ หยุดปฏิบัติหน้าที่จนกว่าจะมีคำพิพากษา เว้นแต่ศาลจะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น

ในกรณีที่ศาลมีคำพิพากษาให้ผู้ใดพ้นจากตำแหน่ง หรือคำพิพากษานั้นมีผลให้ผู้ใดพ้นจากตำแหน่ง ไม่ว่าจะมีการอุทธรณ์ตามหมวด ๖ อุทธรณ์ หรือไม่ ให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งตั้งแต่วันที่ศาลมีคำพิพากษาหรือวันที่หยุดปฏิบัติหน้าที่

มาตรา ๑๘ ในระหว่างพิจารณา ศาลมีอำนาจมอบหมายให้ผู้พิพากษาซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในศาลฎีกาทำหน้าที่ช่วยเหลือศาลในการดำเนินคดีตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ อย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

- (๑) ตรวจสอบและรวบรวมพยานหลักฐานเพื่อให้ศาลใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาคดี
- (๒) ดำเนินการและจัดทำรายงานเกี่ยวกับคดีตามที่ศาลมีคำสั่ง

(๓) ช่วยเหลือศาลในการบันทึกคำพยาน

(๔) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้หรือตามข้อกำหนดของประธานศาลฎีกาในการทำหน้าที่ช่วยเหลือนั้น

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้พิพากษาซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในศาลฎีกาให้เป็นไปตามที่กำหนดในข้อกำหนดของประธานศาลฎีกา

มาตรา ๑๙ ระยะเวลาที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้หรือในกฎหมายอื่นที่บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้นำมาใช้บังคับ หรือในข้อกำหนดของประธานศาลฎีกา หรือตามที่ศาลกำหนด เมื่อศาลเห็นสมควรหรือเมื่อคู่ความมีคำขอศาลอาจยื่นหรือขยายได้ตามความจำเป็นและเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม

ในกรณีที่มีข้อผิดพลาดหรือบกพร่องทางวิธีพิจารณาเกิดขึ้น ให้ศาลสั่งให้คู่ความซึ่งดำเนินกระบวนการพิจารณาไม่ถูกต้อง ดำเนินกระบวนการพิจารณาให้ถูกต้องได้ภายในระยะเวลาและเงื่อนไขที่ศาลเห็นสมควรกำหนด ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม

มาตรา ๒๐ การทำคำสั่งที่เป็นการวินิจฉัยชี้ขาดหรือการพิพากษาคดี ให้ผู้พิพากษาในองค์คณะผู้พิพากษาทุกคนทำความเห็นในการวินิจฉัยคดีเป็นหนังสือโดยสังเขป พร้อมทั้งต้องแถลงด้วยวาจาต่อที่ประชุม และให้ที่ประชุมปรึกษาหารือร่วมกันก่อนแล้วจึงลงมติโดยให้ถือมติตามเสียงข้างมาก ในการนี้ องค์คณะผู้พิพากษาอาจมอบหมายให้ผู้พิพากษาคณใดคนหนึ่งหรือองค์คณะผู้พิพากษาเป็นผู้จัดทำคำสั่งหรือคำพิพากษตามมตินั้นก็ได้

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีตามวรรคหนึ่งอย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญตามข้อกำหนดของประธานศาลฎีกา

คำสั่งที่เป็นการวินิจฉัยชี้ขาดคดีหรือคำพิพากษาของศาล ให้เปิดเผยโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๒๑ คำสั่งที่เป็นการวินิจฉัยชี้ขาดคดีหรือคำพิพากษาของศาล อย่างน้อยต้องประกอบด้วย

- (๑) ชื่อคู่ความทุกฝ่าย
- (๒) เรื่องที่ถูกล่าวหา
- (๓) ข้อกล่าวหาและคำให้การ
- (๔) ข้อเท็จจริงที่ได้จากการพิจารณา
- (๕) เหตุผลในการวินิจฉัยทั้งในปัญหาข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย
- (๖) บทบัญญัติของกฎหมายที่ยกขึ้นอ้างอิง
- (๗) คำวินิจฉัยคดี รวมทั้งการดำเนินการเกี่ยวกับทรัพย์สินที่เกี่ยวข้อง ถ้ามี

มาตรา ๒๒ เมื่อมีความจำเป็นที่จะต้องจับกุมหรือคุมขังผู้ถูกกล่าวหาหรือจำเลยเนื่องจากมีหลักฐานตามสมควรว่าผู้นั้นน่าจะได้กระทำความผิดอาญาและมีเหตุอันควรเชื่อว่าผู้นั้นจะหลบหนีหรือจะไปยุ่งเหยิงกับพยานหลักฐานหรือก่อเหตุอันตรายประการอื่น คณะกรรมการ

ป.ป.ช. คณะผู้ไต่สวนอิสระหรืออัยการสูงสุดอาจร้องขอต่อศาลเพื่อให้ศาลออกหมายจับหรือหมายอายัดผู้ใด

ในกรณีที่มีการฟ้องคดีแล้ว ไม่ว่าจะมีการคุมขังจำเลยมาก่อนหรือไม่ ให้องค์คณะผู้พิพากษาพิจารณาถึงเหตุอันควรคุมขังจำเลยและมีคำสั่งตามที่เห็นสมควรหรือปล่อยชั่วคราวจำเลยนั้นได้

หมวด ๒

การดำเนินคดีอาญา

มาตรา ๒๓ ผู้มีอำนาจฟ้องคดีอาญาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ได้แก่

(๑) อัยการสูงสุด

(๒) คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตกำหนด

มาตรา ๒๔ ในการฟ้องคดีอาญาสำหรับการกระทำความผิดเป็นกรรมเดียวผิดต่อกฎหมายหลายบทและบทใดบทหนึ่งอยู่ในอำนาจของศาล ให้ศาลรับพิจารณาพิพากษาข้อหาความผิดบทอื่นไว้ด้วย

ในกรณีที่พบว่าศาลอื่นรับฟ้องคดีในข้อหาความผิดอาญาบทอื่นจากการกระทำความผิดกรรมเดียวกับการกระทำความผิดตามที่มีการยื่นฟ้องคดีตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้องค์คณะผู้พิพากษาแจ้งไปยังศาลอื่นที่รับฟ้องดังกล่าวเพื่อให้โอนคดีดังกล่าวมายังศาลต่อไป หรือศาลอื่นจะขอโอนคดีดังกล่าวมายังศาลเองก็ได้ และให้ถือว่ากระบวนการพิจารณาที่ได้ดำเนินการไปแล้วในศาลอื่นก่อนมีคำพิพากษาไม่เสียไป เว้นแต่องค์คณะผู้พิพากษาจะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่นเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม

มาตรา ๒๕ ฟ้องต้องทำเป็นหนังสือและมีข้อความตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๕๘ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มีข้อความที่เป็นกรกล่าวหาเกี่ยวกับการทุจริตต่อหน้าที่ หรือจงใจปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย และต้องระบุพฤติการณ์ที่กล่าวหาว่ากระทำความผิด พร้อมทั้งชี้ช่องพยานหลักฐานให้ชัดเจนเพียงพอที่จะดำเนินกระบวนการพิจารณาไต่สวนข้อเท็จจริงต่อไปได้

ภายใต้บังคับมาตรา ๒๖ ในวันยื่นฟ้องให้จำเลยมาหรือคุมตัวมาศาล และให้โจทก์ส่งสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือคณะผู้ไต่สวนอิสระ แล้วแต่กรณี พร้อมสำเนาอิเล็กทรอนิกส์ต่อศาลเพื่อใช้เป็นหลักในการพิจารณาและรวมไว้ในสำนวน ทั้งนี้ ศาลอาจไต่สวนหาข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานเพิ่มเติมได้ตามที่เห็นสมควร

กรณีที่ศาลเห็นว่าฟ้องไม่ถูกต้อง ให้ศาลมีคำสั่งให้โจทก์แก้ฟ้องให้ถูกต้อง การฟ้องคดีอาญาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ไม่ต้อง

ไต่สวนมูลฟ้อง

มาตรา ๒๖ ในการยื่นฟ้องคดีต่อศาลให้อัยการสูงสุดหรือคณะกรรมการ ป.ป.ช. แจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหามาศาลในวันฟ้องคดี ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาไม่มาศาลและอัยการสูงสุดหรือคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีหลักฐานแสดงต่อศาลว่าได้เคยมีการออกหมายจับผู้ถูกกล่าวหาแล้ว แต่ยังไม่ได้นำตัวมา ให้ศาลรับคำฟ้องไว้พิจารณาได้ แม้จะไม่ปรากฏผู้ถูกกล่าวหาต่อหน้าศาล

การแจ้งตามวรรคหนึ่งถ้าได้ส่งหนังสือถึงผู้ถูกกล่าวหา ณ ภูมิลำเนาหรือที่อยู่ ที่ปรากฏตามหลักฐานทางทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรแล้ว ให้ถือว่าได้แจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบโดยชอบแล้ว

เมื่อศาลรับคำฟ้องไว้พิจารณาตามวรรคหนึ่งแล้ว หรือในกรณีที่จำเลยหลบหนี ในระหว่างการพิจารณาของศาล มิให้นำอายุความตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๙๕ แห่งประมวลกฎหมายอาญามาใช้บังคับแก่การพิจารณาคดีนั้น

มาตรา ๒๗ ในกรณีที่อัยการสูงสุดหรือคณะกรรมการ ป.ป.ช. ยื่นฟ้องคดีโดยยังมิได้ ตัวผู้ถูกกล่าวหาตามมาตรา ๒๖ เมื่อศาลได้ประทับรับฟ้องแล้ว และเป็นกรณีที่ศาลยังมิได้ออกหมายจับ ให้ศาลออกหมายจับและพิจารณาคดีต่อไปได้ โดยถือว่าจำเลยไม่ตั้งใจที่จะให้มีการพิจารณาต่อหน้าจำเลย แต่ไม่ตัดสิทธิจำเลยที่จะตั้งทนายความมาดำเนินการแทนตนได้ โดยให้ศาลจงดรายนไว้ และให้ศาลมีอำนาจดำเนินการพิจารณาและพิพากษาต่อไปได้โดยไม่ต้องกระทำต่อหน้าจำเลย

บทบัญญัติมาตรานี้ไม่เป็นการตัดสิทธิจำเลยที่จะมาศาลเพื่อต่อสู้คดีในเวลาใดก่อนที่ศาลจะมีคำพิพากษา แต่การมาศาลดังกล่าวไม่มีผลให้การไต่สวนและการดำเนินกระบวนการพิจารณาที่ได้ทำไปแล้วต้องเสียไป

มาตรา ๒๘ ในคดีที่ศาลดำเนินการสอบสวนพิจารณาตามมาตรา ๒๗ และมีคำพิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิด ถ้าภายหลังจำเลยมีพยานหลักฐานใหม่ที่อาจทำให้ข้อเท็จจริงเปลี่ยนแปลงไปในสาระสำคัญ จำเลยจะมาแสดงตนต่อศาลและยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อขอให้รื้อฟื้นคดีขึ้นพิจารณาใหม่ได้ แต่ต้องยื่นเสียภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่ศาลมีคำพิพากษา และให้ศาลมีอำนาจสั่งรื้อฟื้นคดีขึ้นพิจารณาใหม่ได้ตามที่เห็นสมควร

การดำเนินการในการรื้อฟื้นคดีขึ้นพิจารณาใหม่ ให้เป็นไปตามข้อกำหนดของประธานศาลฎีกา

มาตรา ๒๙ เมื่อประทับฟ้องแล้ว ห้ามมิให้ศาลอนุญาตให้ถอนฟ้อง เว้นแต่จะได้ความว่าหากไม่อนุญาตให้ถอนฟ้องจะกระทบกระเทือนต่อความยุติธรรม

มาตรา ๓๐ การพิจารณาและไต่สวนพยานหลักฐานให้กระทำโดยเปิดเผย เว้นแต่มีความจำเป็นเพื่อคุ้มครองประโยชน์สาธารณะสำคัญ ให้ศาลมีคำสั่งให้พิจารณาเป็นการลับได้

ภายใต้บังคับมาตรา ๒๗ เมื่อศาลเห็นเป็นการสมควร เพื่อให้การพิจารณาเป็นไปโดยไม่ชักช้า ศาลมีอำนาจไต่สวนพยานหลักฐานลับหลังจำเลยได้ ในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) จำเลยไม่อาจมาฟังการไต่สวนพยานหลักฐานได้เนื่องจากความเจ็บป่วยหรือมีเหตุจำเป็นอันอันมิอาจก้าวล่วงได้ เมื่อจำเลยมีทนายและจำเลยได้รับอนุญาตจากศาลที่จะไม่มาฟังการพิจารณาและสืบพยาน

(๒) จำเลยเป็นนิติบุคคลและศาลได้ออกหมายจับผู้จัดการหรือผู้แทนของนิติบุคคลนั้นแล้ว แต่ยังจับตัวมาไม่ได้

(๓) จำเลยอยู่ในอำนาจศาลแล้วแต่ได้หลบหนีไปและศาลได้ออกหมายจับแล้วแต่ยังจับตัวมาไม่ได้

(๔) ในระหว่างพิจารณาหรือไต่สวน ศาลมีคำสั่งให้จำเลยออกจากห้องพิจารณา เพราะเหตุขัดขวางการพิจารณา หรือจำเลยออกไปจากห้องพิจารณาโดยไม่ได้รับอนุญาตจากศาล
กรณีตาม (๓) ในกรณีที่ต้องมีการส่งหนังสือ คำสั่ง หรือหมายอาญาของศาลให้ส่งไปยังนายความของจำเลยแทน

มาตรา ๓๑ ในการดำเนินคดีอาญาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ผู้ถูกกล่าวหาหรือจำเลยซึ่งหลบหนีไปในระหว่างได้รับการปล่อยชั่วคราวต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และถ้าเป็นการหลบหนีไปในระหว่างการพิจารณาคดีของศาล ไม่ว่าศาลจะมีคำสั่งจำหน่ายคดีหรือไม่ก็ตาม ศาลอาจมีคำสั่งให้ผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการติดตามหรือจับกุมจำเลยรายงานผลภายในระยะเวลาที่ศาลเห็นสมควร

ความผิดตามวรรคหนึ่งไม่ระงับไปเพราะเหตุที่คดีของผู้ถูกกล่าวหาหรือจำเลยนั้น มีการสั่งไม่ฟ้อง ยกฟ้อง จำหน่ายคดี หรือถอนฟ้อง

มาตรา ๓๒ เมื่อได้มีคำสั่งประทับฟ้องแล้วให้ศาลส่งสำเนาฟ้องแก่จำเลย และนัดคู่ความมาศาลในวันพิจารณาครั้งแรก

นับแต่วันที่จำเลยได้รับสำเนาฟ้อง ให้จำเลยมีสิทธิขอตรวจและขอคัดสำเนาเอกสารในส่วนงานการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช.

ภายใต้บังคับมาตรา ๒๗ ในวันพิจารณาครั้งแรก เมื่อจำเลยมาอยู่ต่อหน้าศาล และศาลเชื่อว่าเป็นจำเลยจริงให้อ่านและอธิบายฟ้องให้ฟัง และถามว่าได้กระทำความผิดจริงหรือไม่ จะให้การต่อสู้อย่างไรบ้าง คำให้การของจำเลยให้บันทึกไว้ ถ้าจำเลยไม่ให้การก็ให้บันทึกไว้ และถ้าจำเลยให้การปฏิเสธหรือไม่ให้การ ก็ให้ศาลกำหนดวันตรวจพยานหลักฐานโดยให้โจทก์และจำเลยทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสิบวัน ในกรณีที่จำเลยมิได้มาศาลในวันพิจารณาครั้งแรกไม่ว่าด้วยเหตุใด ให้ถือว่าจำเลยให้การปฏิเสธ

ในคดีที่จำเลยให้การรับสารภาพตามฟ้อง แม้ข้อหาที่จำเลยรับสารภาพนั้นกฎหมายกำหนดอัตราโทษอย่างต่ำให้จำคุกน้อยกว่าห้าปี หรือโทษสถานที่เบากว่านั้น ศาลอาจเรียกพยานหลักฐานมาไต่สวนต่อไปเพื่อทราบถึงพฤติการณ์แห่งการกระทำความผิดจนกว่าจะพอใจว่าจำเลยกระทำความผิดจริงก็ได้

มาตรา ๓๓ ให้โจทก์จำเลยยื่นบัญชีระบุพยานต่อศาลพร้อมสำเนาในจำนวนที่เพียงพอก่อนวันพิจารณาตรวจพยานหลักฐานไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน

การยื่นบัญชีระบุพยานเมื่อล่วงพ้นระยะเวลาตามวรรคหนึ่งจะกระทำได้อีกเมื่อได้รับอนุญาตจากองค์คณะผู้พิพากษา เมื่อมีเหตุสมควรแสดงได้ว่าไม่สามารถทราบถึงพยานหลักฐานนั้นหรือเป็นกรณีจำเป็นเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม หรือเพื่อให้โอกาสแก่จำเลยในการต่อสู้คดี

มาตรา ๓๔ ในวันตรวจพยานหลักฐาน ให้โจทก์จำเลยส่งพยานเอกสารและพยานวัตถุต่อศาลเพื่อให้อีกฝ่ายตรวจสอบ เว้นแต่องค์คณะผู้พิพากษาจะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่นเนื่องจากสภาพและความจำเป็นแห่งพยานหลักฐานนั้น หลังจากนั้นให้โจทก์จำเลยแถลงแนวทางการเสนอพยานหลักฐานต่อองค์คณะผู้พิพากษา

เพื่อประโยชน์ในการค้นหาความจริง แม้จำเลยจะมีได้ยื่นบัญชีระบุพยานตามมาตรา ๓๓ หรือมิได้ส่งพยานเอกสารและพยานวัตถุต่อศาลตามวรรคหนึ่ง เพราะเหตุที่จำเลยไม่มาศาลและไม่มีความหมาย หรือแม้โจทก์จำเลยจะมีได้มีการโต้แย้งพยานหลักฐานไว้ หรือมีการโต้แย้งพยานหลักฐานภายหลังวันตรวจพยานหลักฐาน องค์คณะผู้พิพากษาจะได้อ่านข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานเพิ่มเติมก็ได้

มาตรา ๓๕ ในกรณีที่ต้องมีการไต่สวน ให้องค์คณะผู้พิพากษากำหนดวันเริ่มไต่สวน โดยให้แจ้งให้โจทก์จำเลยทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน

มาตรา ๓๖ ในการไต่สวนพยานบุคคล ไม่ว่าจะเป็นพยานที่คู่ความฝ่ายใดอ้างหรือที่ศาลเรียกมาเอง ให้องค์คณะผู้พิพากษาสอบถามพยานบุคคลเอง โดยการแจ้งให้พยานทราบประเด็นและข้อเท็จจริงที่จะไต่สวน แล้วให้พยานเบิกความในข้อนั้นโดยวิธีแถลงด้วยตนเองหรือตอบคำถามศาล ศาลอาจถามพยานเกี่ยวกับข้อเท็จจริงใด ๆ ที่เกี่ยวเนื่องกับคดีแม้จะไม่มีคู่ความฝ่ายใดยกขึ้นอ้างก็ตาม แล้วจึงอนุญาตให้คู่ความถามพยานเพิ่มเติม

การถามพยานของศาลตามวรรคหนึ่ง จะใช้คำถามนำก็ได้

หลังจากคู่ความถามพยานตามวรรคหนึ่งแล้ว ห้ามมิให้คู่ความฝ่ายใดถามพยานอีก เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากศาล

มาตรา ๓๗ บุคคลดังต่อไปนี้ไม่มีสิทธิได้รับค่าป่วยการ ค่าพาหนะเดินทาง ค่าเช่าที่พัก และค่าใช้จ่ายอื่นตามระเบียบที่คณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการศาลยุติธรรมกำหนด

(๑) พยานบุคคลที่ศาลเรียกมาเองตามมาตรา ๓๖

(๒) บุคคลซึ่งมาให้ถ้อยคำและบุคคลหรือคณะบุคคลที่ได้รับแต่งตั้งตามมาตรา ๖ วรรคสามและวรรคสี่

(๓) ผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญที่ศาลขอให้มาให้ความเห็นตามมาตรา ๓๘

มาตรา ๓๘ ศาลอาจขอให้ผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญมาให้ความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาพิพากษาคดีได้ แต่ต้องแจ้งให้คู่ความทุกฝ่ายทราบและให้โอกาสคู่ความตามสมควร ในอันที่จะขอให้เรียกผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญฝ่ายตนมาให้ความเห็นโต้แย้งหรือเพิ่มเติมความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญดังกล่าว

มาตรา ๓๙ เมื่อการไต่สวนพยานหลักฐานเสร็จสิ้น โจทก์และจำเลยมีสิทธิแถลงปิดคดีของตนภายในเวลาที่ศาลกำหนด แล้วให้องค์คณะผู้พิพากษามีคำพิพากษาและให้อ่านคำพิพากษาในศาลโดยเปิดเผยภายในเจ็ดวันนับแต่วันเสร็จการพิจารณา ถ้ามีเหตุสมควรจะเลื่อนการอ่านไปก่อนก็ได้แต่ต้องไม่เกินสิบวันและต้องบันทึกเหตุนั้นไว้

ในกรณีที่ศาลนัดฟังคำพิพากษาหรือคำสั่งตามวรรคหนึ่ง แต่จำเลยที่ทราบนัดโดยชอบแล้วไม่มาฟังคำพิพากษาหรือคำสั่ง ให้ศาลอ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งลับหลังจำเลยได้ และให้ถือว่าจำเลยได้ฟังคำพิพากษาหรือคำสั่งนั้นแล้ว

ในการพิจารณาและสืบพยานลับหลังจำเลยตามมาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง เมื่อศาลนัดฟังคำพิพากษาหรือคำสั่ง ให้ปิดประกาศแจ้งการนัดฟังคำพิพากษาหรือคำสั่งนั้น ณ ภูมิลำเนาหรือที่อยู่ที่ปรากฏตามหลักฐานทางทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรของจำเลย หรือวิธีการอื่นใดตามที่ศาลเห็นสมควร และให้ถือว่าจำเลยทราบนัดโดยชอบแล้ว

มาตรา ๔๐ ให้ถือว่าพยานบุคคลในคดีอาญาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้เป็นพยานที่อาจได้รับการคุ้มครองตามมาตรการพิเศษตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองพยานในคดีอาญา

มาตรา ๔๑ การริบทรัพย์สินในการดำเนินคดีตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ไม่ว่าโจทก์จะมีคำขอหรือไม่ก็ตาม นอกจากศาลจะมีอำนาจริบทรัพย์สินตามกฎหมายที่บัญญัติไว้โดยเฉพาะแล้ว ให้ศาลมีอำนาจสั่งให้ริบทรัพย์สินดังต่อไปนี้ด้วย เว้นแต่เป็นทรัพย์สินของผู้อื่นซึ่งมิได้รู้เห็นเป็นใจด้วยในการกระทำความผิด

(๑) ทรัพย์สินที่บุคคลได้ใช้หรือมีไว้เพื่อใช้ในการกระทำความผิด

(๒) ทรัพย์สินหรือประโยชน์อันอาจคำนวณเป็นราคาเงินได้ที่บุคคลได้มาจากการกระทำความผิดหรือจากการเป็นผู้ใช้ ผู้สนับสนุน หรือผู้โฆษณาหรือประกาศให้ผู้อื่นกระทำความผิด

(๓) ทรัพย์สินหรือประโยชน์อันอาจคำนวณเป็นราคาเงินได้ที่บุคคลได้มาจากการจำหน่าย จ่าย โอน ด้วยประการใด ๆ ซึ่งทรัพย์สินหรือประโยชน์ตาม (๑) หรือ (๒)

(๔) ดอกผลหรือประโยชน์อื่นใดอันเกิดจากทรัพย์สินหรือประโยชน์ตาม (๑) (๒) หรือ (๓)

ในการที่ศาลจะมีคำสั่งริบทรัพย์สินตาม (๑) ให้ศาลวินิจฉัยตามควรแก่พฤติการณ์และความร้ายแรงแห่งการกระทำความผิด รวมทั้งโอกาสที่จะนำทรัพย์สินนั้นไปใช้ในการกระทำความผิดอีก

ในกรณีที่ศาลเห็นว่าวิธีการอื่นที่จะทำให้บุคคลไม่สามารถใช้ทรัพย์สินตาม (๑) ในการกระทำความผิดได้อีกต่อไป ให้ศาลมีอำนาจสั่งให้ดำเนินการตามวิธีการดังกล่าวแทนการริบทรัพย์สิน

หากการดำเนินการตามวรรคสามไม่เป็นผล ศาลจะมีคำสั่งริบทรัพย์สินนั้นในภายหลังก็ได้

มาตรา ๔๒ การดำเนินคดีตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ไม่ว่าโจทก์จะมีคำขอหรือไม่ก็ตาม บรรดาทรัพย์สินดังต่อไปนี้ให้ริบเสียทั้งสิ้น เว้นแต่เป็นทรัพย์สินของผู้อื่นซึ่งมิได้รู้เห็นเป็นใจด้วยในการกระทำความผิด

(๑) ทรัพย์สินหรือประโยชน์อันอาจคำนวณเป็นราคาเงินได้ที่บุคคลได้ให้ ขอให้ หรือรับว่าจะให้แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐ เพื่อจูงใจให้กระทำการ ไม่กระทำการ หรือประวิงการกระทำอันมิชอบด้วยหน้าที่

(๒) ทรัพย์สินหรือประโยชน์อันอาจคำนวณเป็นราคาเงินได้ที่เจ้าหน้าที่ของรัฐได้มาจากการกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม หรือความผิดในลักษณะเดียวกันตามกฎหมายเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตหรือตามกฎหมายอื่น

(๓) ทรัพย์สินหรือประโยชน์อันอาจคำนวณเป็นราคาเงินได้ที่ได้ให้ ขอให้ หรือรับว่าจะให้ เพื่อจูงใจบุคคลให้กระทำความผิด หรือเพื่อเป็นรางวัลในการที่บุคคลได้กระทำความผิด

(๔) ทรัพย์สินหรือประโยชน์อันอาจคำนวณเป็นราคาเงินได้ที่บุคคลได้มาจากการจำหน่าย จ่าย โอนด้วยประการใด ๆ ซึ่งทรัพย์สินหรือประโยชน์ตาม (๑) (๒) หรือ (๓)

(๕) ดอกผลหรือประโยชน์อื่นใดอันเกิดจากทรัพย์สินหรือประโยชน์ตาม (๑) (๒) (๓) หรือ (๔)

มาตรา ๔๓ ในการพิพากษาคดีหรือภายหลังจากนั้น ถ้าความปรากฏแก่ศาลเองหรือความปรากฏตามคำขอของโจทก์ว่า สิ่งที่ศาลจะสั่งรับหรือได้สั่งรับ โดยสภาพไม่สามารถส่งมอบได้ สูญหาย หรือไม่สามรถติดตามเอาคืนได้ไม่ว่าด้วยเหตุใด หรือได้มีการนำสิ่งนั้นไปรวมเข้ากับทรัพย์สินอื่น หรือได้มีการจำหน่าย จ่าย โอนสิ่งนั้น หรือการติดตามเอาคืนจะกระทำได้โดยยากเกินสมควร หรือมีเหตุสมควรประการอื่น ศาลอาจกำหนดมูลค่าของสิ่งนั้นโดยคำนึงถึงราคาท้องตลาดในวันที่ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่ง และสั่งให้ผู้มีหน้าที่ต้องส่งสิ่งที่ศาลสั่งรับชำระเป็นเงินแทนตามมูลค่าดังกล่าวภายในเวลาที่ศาลกำหนด

การกำหนดมูลค่าตามวรรคหนึ่งในกรณีที่มีการนำไปรวมเข้ากับทรัพย์สินอื่นหรือในกรณีมูลค่าของทรัพย์สินที่ได้มาแทนต่ำกว่าราคาท้องตลาดของสิ่งที่ศาลสั่งรับในวันที่มีการจำหน่าย จ่าย โอนสิ่งนั้น ให้ศาลกำหนดโดยคำนึงถึงสัดส่วนของทรัพย์สินที่มีการรวมเข้าด้วยกันนั้น หรือมูลค่าของทรัพย์สินที่ได้มาแทนสิ่งนั้น แล้วแต่กรณี

ในการสั่งให้บุคคลชำระเงินตามวรรคหนึ่ง ศาลจะกำหนดให้ผู้นั้นชำระเงินทั้งหมดในคราวเดียวหรือจะให้อ่อนชำระก็ได้ โดยคำนึงถึงความเหมาะสมและเป็นธรรมแก่กรณี และถ้าผู้นั้นไม่ชำระหรือชำระไม่ครบถ้วนตามจำนวนและภายในระยะเวลาที่ศาลกำหนด ต้องเสียดอกเบี้ยในระหว่างเวลาผิดนัดตามอัตราที่ศาลกำหนด และให้ศาลมีอำนาจสั่งให้บังคับคดีเอาแก่ทรัพย์สินอื่นของบุคคลนั้นได้ไม่เกินจำนวนเงินที่ยังค้างชำระ

หมวด ๓

การดำเนินคดีร้องขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน

มาตรา ๔๔ ในการพิจารณาพิพากษาคดีร้องขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน เพราะเหตุร้ายรุมพิบัติ ให้นำบทบัญญัติในหมวด ๒ การดำเนินคดีอาญา เว้นแต่มาตรา ๒๔ มาตรา ๓๒ วรรคสาม และวรรคสี่ มาตรา ๓๙ มาตรา ๔๑ และมาตรา ๔๒ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๔๕ คำร้องขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน นอกจากจะต้องระบุรายละเอียดเกี่ยวกับข้อกล่าวหาและพฤติการณ์ที่แสดงให้เห็นว่าผู้ถูกกล่าวหาร่ำรวยผิดปกติแล้ว จะต้องระบุรายละเอียดเกี่ยวกับทรัพย์สินและสถานที่ตั้งของทรัพย์สินที่ขอให้ตกเป็นของแผ่นดิน ชื่อและที่อยู่ของผู้ครอบครองหรือมีชื่อเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ในขณะยื่นคำร้องด้วย

มาตรา ๔๖ เมื่อได้รับคำร้องขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน ให้ศาลประกาศ คำร้องดังกล่าวในที่เปิดเผยตามวิธีการในข้อกำหนดของประธานศาลฎีกา บุคคลภายนอกอาจร้องคัดค้านเข้ามาในคดีได้ แต่ต้องกระทำก่อนศาลมีคำพิพากษา

มาตรา ๔๗ ผู้ใดกล่าวอ้างโต้แย้งว่าทรัพย์สินที่ร้องขอให้ตกเป็นของแผ่นดิน มิได้เกิดจากการร่ำรวยผิดปกติ ผู้นั้นมีภาระการพิสูจน์ต่อศาล ถ้าผู้มีภาระการพิสูจน์ตามวรรคหนึ่งไม่อาจพิสูจน์ได้ว่าทรัพย์สินที่ร้องขอให้ตกเป็นของแผ่นดินมิได้เกิดจากการร่ำรวยผิดปกติ ให้ศาลสั่งให้ทรัพย์สินนั้นตกเป็นของแผ่นดิน

ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาเป็นคนวิกลจริตไม่อยู่ในภาวะทำการพิสูจน์ต่อศาลได้ หรือ ผู้ที่กล่าวอ้างโต้แย้งเป็นทนายทหรือผู้จัดการมรดก ให้ศาลคำนึงถึงความสามารถในการพิสูจน์ของ บุคคลดังกล่าวและพิจารณาพิพากษาตามที่เห็นเป็นการยุติธรรม

หมวด ๔

การดำเนินคดีต่อกรรมการ ป.ป.ช.

มาตรา ๔๘ ในกรณีที่มีการกล่าวหาตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ ว่ากรรมการ ป.ป.ช. ผู้ใดมีพฤติการณ์ร่ำรวยผิดปกติ ทุจริตต่อหน้าที่ หรือจงใจปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย หรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง และประธานรัฐสภาเห็นว่ามีความเหตุอันควรสงสัยว่ามีการกระทำตามที่ถูกกล่าวหาและเสนอเรื่องมายังประธานศาลฎีกา ให้ประธานศาลฎีกาพิจารณาตั้งคณะผู้ไต่สวนอิสระตามมาตรา ๔๙ เพื่อดำเนินการไต่สวนหาข้อเท็จจริงและทำความเข้าใจเกี่ยวกับข้อกล่าวหาดังกล่าว

มาตรา ๔๙ ให้คณะผู้ไต่สวนอิสระที่ประธานศาลฎีกาแต่งตั้ง ประกอบด้วย บุคคลจำนวนไม่น้อยกว่าเจ็ดคน ที่คัดเลือกจากผู้ซึ่งมีความเป็นกลางทางการเมือง และมีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์ โดยให้แต่งตั้งจากข้าราชการอัยการที่ดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าอธิบดีอัยการ หรือ อัยการอาวุโสที่เคยดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าอธิบดีอัยการมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปีอย่างน้อยหนึ่งคน สำหรับจำนวนที่เหลือให้คัดเลือกจากบุคคลผู้มีคุณสมบัติตามมาตรา ๕๐ และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๕๑ ตามความเหมาะสมแห่งคดี

มาตรา ๕๐ ผู้ได้รับแต่งตั้งเป็นคณะผู้ไต่สวนอิสระต้องเป็นผู้มีสัญชาติไทยโดยการเกิด ซึ่งมีอายุไม่ต่ำกว่าสี่สิบห้าปีในวันแต่งตั้ง และต้องมีคุณสมบัติอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้ด้วย

(๑) รับราชการหรือเคยรับราชการในตำแหน่งไม่ต่ำกว่าอธิบดีอัยการมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี

(๒) รับราชการหรือเคยรับราชการในตำแหน่งไม่ต่ำกว่าอธิบดีหรือหัวหน้าส่วนราชการที่เทียบเท่ามาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี

(๓) เป็นหรือเคยเป็นผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารสูงสุดของรัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานอื่นของรัฐที่ไม่เป็นส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี

(๔) ดำรงตำแหน่งหรือเคยดำรงตำแหน่งศาสตราจารย์ของมหาวิทยาลัยในประเทศไทยมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี และยังมีผลงานทางวิชาการเป็นที่ประจักษ์

(๕) เป็นหรือเคยเป็นผู้ประกอบวิชาชีพที่มีกฎหมายรับรองการประกอบวิชาชีพโดยประกอบวิชาชีพอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องมาเป็นเวลาไม่น้อยกว่ายี่สิบปีนับถึงวันที่ได้รับการเสนอชื่อ และได้รับการรับรองการประกอบวิชาชีพจากองค์กรวิชาชีพนั้น

(๖) เป็นผู้มีความรู้ความชำนาญและประสบการณ์ทางด้านการบริหาร การเงิน การคลัง การบัญชี หรือการบริหารกิจการวิสาหกิจในระดับไม่ต่ำกว่าผู้บริหารระดับสูงของบริษัทมหาชนจำกัดมาแล้วไม่น้อยกว่าสิบปี

(๗) เคยเป็นผู้ดำรงตำแหน่งตาม (๑) (๒) (๓) (๔) หรือ (๖) รวมกันไม่น้อยกว่าสิบปี การนับระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง ให้นับถึงวันที่ได้รับแต่งตั้ง

มาตรา ๕๑ ผู้ได้รับแต่งตั้งเป็นคณะผู้ไต่สวนอิสระต้องไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้

(๑) ติดยาเสพติดให้โทษ

(๒) เป็นบุคคลล้มละลายหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต

(๓) เป็นภิกษุ สามเณร นักพรต หรือนักบวช

(๔) อยู่ในระหว่างถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งไม่ว่าคดีนั้นจะถึงที่สุดแล้วหรือไม่

(๕) วิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ

(๖) อยู่ระหว่างถูกระงับการใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นการชั่วคราวหรือถูกเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง

(๗) ต้องคำพิพากษาให้จำคุกและถูกคุมขังอยู่โดยหมายของศาล

(๘) เคยถูกสั่งให้พ้นจากราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจเพราะทุจริต

ต่อหน้าที่ หรือถือว่ากระทำการทุจริตหรือประพฤติมิชอบในวงราชการ

(๙) เคยต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอันถึงที่สุดให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินเพราะร่ำรวยผิดปกติ หรือเคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดให้ลงโทษจำคุกเพราะกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

(๑๐) เคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดว่ากระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม หรือกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ หรือความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินที่กระทำโดยทุจริตตามประมวลกฎหมายอาญา ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน กฎหมายว่าด้วยยาเสพติดในความผิดฐานเป็นผู้ผลิต นำเข้า ส่งออก หรือผู้ค้า กฎหมายว่าด้วยการพนันในความผิดฐานเป็น

เจ้ามือหรือเจ้าสำนัก กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ หรือกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินในความผิดฐานฟอกเงิน

(๑๑) เคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดว่ากระทำการอันเป็นการทุจริตในการเลือกตั้ง

(๑๒) อยู่ในระหว่างต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

(๑๓) เคยพ้นจากตำแหน่งเพราะศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่ามีการเสนอ การแปรญัตติ หรือการกระทำด้วยประการใด ๆ ที่มีผลให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือกรรมการมีสิทธิมีส่วนไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมในการใช้งบประมาณรายจ่าย

(๑๔) เคยพ้นจากตำแหน่งเพราะศาลฎีกาหรือศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำพิพากษาว่าเป็นผู้มีพฤติการณ์ร่ำรวยผิดปกติ หรือกระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือจงใจปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจขัดต่อบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย หรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง

(๑๕) เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๑๖) เป็นหรือเคยเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ข้าราชการการเมือง หรือสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นในระยะสิบปีก่อนเข้ารับการแต่งตั้ง

มาตรา ๕๒ ในการดำเนินการของคณะผู้ไต่สวนอิสระ ให้คณะผู้ไต่สวนอิสระมีหน้าที่และอำนาจเช่นเดียวกับคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต โดยอนุโลม

มาตรา ๕๓ ผู้ไต่สวนอิสระจะได้รับค่าป่วยการ ค่าพาหนะเดินทาง ค่าเช่าที่พัก และค่าตอบแทนอย่างอื่นตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

มาตรา ๕๔ คณะผู้ไต่สวนอิสระมีอำนาจสั่งให้กรรมการ ป.ป.ช. ผู้ถูกกล่าวหา แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะเพื่อประกอบการไต่สวนตามรายการ วิธีการ และภายในระยะเวลาที่คณะผู้ไต่สวนอิสระกำหนด โดยจะเรียก รายการทรัพย์สินและหนี้สินที่ได้เคยยื่นไว้จากผู้ซึ่งเก็บรักษาเพื่อนำมาเทียบเคียงดูด้วยก็ได้ ระยะเวลาตามวรรคหนึ่งต้องไม่น้อยกว่าสามสิบวัน แต่ไม่เกินหกสิบวัน

มาตรา ๕๕ เมื่อดำเนินการไต่สวนแล้วเสร็จ ให้คณะผู้ไต่สวนอิสระดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) ถ้าเห็นว่าข้อกล่าวหาไม่มีมูล ให้สั่งยุติเรื่อง และให้คำสั่งดังกล่าวเป็นที่สิ้นสุด

(๒) ถ้าเห็นว่าผู้ถูกกล่าวหาฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรงให้เสนอเรื่องต่อศาลฎีกาเพื่อวินิจฉัย

(๓) ถ้าเห็นว่าผู้ถูกกล่าวหา มีพฤติการณ์ตามที่ผู้ถูกกล่าวหา และมีใช้เป็นกรณีตาม (๒) ให้ส่งสำนวนการไต่สวนไปยังอัยการสูงสุดเพื่อดำเนินการฟ้องคดีต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

ในการไต่สวนและดำเนินการตามวรรคหนึ่งต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในเก้าสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้ง เว้นแต่กรณีที่มีเหตุจำเป็นให้ยื่นคำขอต่อประธานศาลฎีกาเพื่อพิจารณา ขยายระยะเวลาตามที่เห็นสมควร

ให้อัยการสูงสุดฟ้องคดีอาญาตามความเห็นของคณะผู้ไต่สวนอิสระภายในหกสิบวัน นับแต่วันได้รับเรื่องตามวรรคหนึ่ง

ในกรณีที่ไม่อ้างฟ้องคดีได้ก่อนพ้นระยะเวลาตามวรรคสาม ให้อัยการสูงสุดยื่นคำร้อง ต่อศาลเพื่อขออนุญาตขยายระยะเวลาฟ้องคดีออกไปได้อีกไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันครบกำหนด แต่ทั้งนี้ต้องฟ้องภายในอายุความ

ให้นำบทบัญญัติในหมวด ๒ การดำเนินคดีอาญา และหมวด ๓ การดำเนินคดี ร้องขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน มาใช้บังคับในการดำเนินคดีตามหมวดนี้ด้วยโดยอนุโลม

หมวด ๕

การดำเนินคดีเกี่ยวกับการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน

มาตรา ๕๖ ในกรณีที่ปรากฏว่ามีการกระทำความผิดเกี่ยวกับการที่บุคคลตาม มาตรา ๑๐ (๔) ผู้ใดจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือ จงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินหรือหนี้สินอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สิน ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทำเป็นคำร้องยื่นต่อศาลภายในกำหนดหกสิบวันนับแต่วันที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ลงมติว่ามีการกระทำความผิดนั้น

กรณีที่ไม่อ้างยื่นคำร้องได้ก่อนพ้นระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อขออนุญาตขยายระยะเวลายื่นคำร้องออกไปได้อีกไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันครบ กำหนด

ในกรณีที่กรรมการ ป.ป.ช. หรือเจ้าหน้าที่ของ ป.ป.ช. เป็นผู้ถูกกล่าวหา อำนาจของ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามวรรคหนึ่งให้เป็นอำนาจของหน่วยงานที่กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตกำหนดไว้

มาตรา ๕๗ คำร้องตามมาตรา ๕๖ ต้องมีรายละเอียดเกี่ยวกับตำแหน่งของผู้นั้น บุคคลซึ่งผู้นั้นมีหน้าที่รับผิดชอบต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ระยะเวลาที่ต้องยื่น รวมทั้งข้อเท็จจริงที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดโดยชัดแจ้งพร้อมทั้งบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและ หนี้สิน ผลการตรวจสอบและรายงานของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การป้องกันและปราบปรามการทุจริต รวมทั้งมติและรายงานการประชุมของคณะกรรมการ ป.ป.ช.

ความในวรรคหนึ่งให้ใช้บังคับแก่กรณีที่หน่วยงานอื่นเป็นผู้ดำเนินการตามมาตรา ๕๖ วรรคสาม ด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๕๘ การพิจารณาพิพากษาคดีตามหมวดนี้ ให้นำบทบัญญัติในหมวด ๒ การดำเนินคดีอาญา มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ในกรณีมีข้อขัดข้องในการดำเนินคดีส่วนอาญาที่อาจทำให้การวินิจฉัยคดีล่าช้าออกไป องค์กรของผู้พิพากษาอาจมีคำสั่งให้แยกการดำเนินคดีในส่วนอาญาออกเป็นอีกคดีหนึ่งแล้วดำเนินกระบวนการพิจารณาในคดีต่อไปได้

หมวด ๖ อุทธรณ์

มาตรา ๕๙ คำพิพากษาของศาลให้อุทธรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาได้ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ศาลมีคำพิพากษา

มาตรา ๖๐ ในกรณีที่จำเลยซึ่งไม่ได้ถูกคุมขังเป็นผู้อุทธรณ์ จำเลยจะยื่นอุทธรณ์ได้ต่อเมื่อแสดงตนต่อเจ้าพนักงานศาลในขณะที่ยื่นอุทธรณ์ มิฉะนั้นให้ศาลมีคำสั่งไม่รับอุทธรณ์

มาตรา ๖๑ คดีที่ไม่มีอุทธรณ์คำพิพากษา ให้เป็นที่สุดตั้งแต่วันที่ได้อ่านหรือถือว่าได้อ่านคำพิพากษาของศาล

มาตรา ๖๒ การวินิจฉัยอุทธรณ์ของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา ให้ดำเนินการโดยองค์กรของศาลฎีกาซึ่งประกอบด้วยผู้พิพากษาจำนวนเก้าคน ซึ่งที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาคัดเลือกจากผู้พิพากษาในศาลฎีกาซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลฎีกาหรือผู้พิพากษาอาวุโสซึ่งเคยดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลฎีกา ซึ่งไม่เคยพิจารณาคดีนั้นมาก่อน โดยให้เลือกเป็นรายคดี คำวินิจฉัยอุทธรณ์ขององค์กรให้ถือว่าเป็นคำวินิจฉัยอุทธรณ์ของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา

ให้นำความในมาตรา ๑๑ มาตรา ๑๒ มาตรา ๑๓ มาตรา ๑๔ มาตรา ๒๐ และมาตรา ๒๑ มาใช้บังคับแก่การดำเนินคดีชั้นอุทธรณ์ โดยอนุโลม

มาตรา ๖๓ ในคดีเรื่องใด หากมีปัญหาข้อกฎหมายที่ศาลฎีกาเคยวินิจฉัยไว้แตกต่างกัน ผู้พิพากษาคณะหนึ่งคนใดในองค์กรพิจารณาคดีนั้นหรือประธานแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในศาลฎีกาจะเสนอประธานศาลฎีกาเพื่อพิจารณาให้มีการวินิจฉัยปัญหานั้น โดยที่ประชุมใหญ่ก็ได้

เมื่อที่ประชุมใหญ่มีคำวินิจฉัยในเรื่องหรือประเด็นใดตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้องค์กรพิจารณาพิจารณาคดีวินิจฉัยหรือมีคำพิพากษาในเรื่องหรือประเด็นนั้นไปตามคำวินิจฉัยของที่ประชุมใหญ่

หมวด ๗
การบังคับคดี

มาตรา ๖๔ การบังคับให้เป็นไปตามคำพิพากษาหรือคำสั่งในคดีให้เป็นไปตามข้อกำหนดของประธานศาลฎีกา
คำพิพากษาและคำสั่งในการบังคับคดีตามวรรคหนึ่งให้เป็นที่สุด

มาตรา ๖๕ การบังคับคดีเอาแก่ทรัพย์สินอื่นของบุคคลซึ่งต้องชำระเงินแทนมูลค่าสิ่งที่ศาลสั่งริบหรือสั่งให้ตกเป็นของแผ่นดิน ให้กระทำได้ภายในสิบปีนับแต่วันที่คำพิพากษาถึงที่สุดและให้อัยการสูงสุดหรือสำนักงานคณะกรรมการ ป.ป.ช. แล้วแต่กรณี เป็นผู้มีหน้าที่และอำนาจในการดำเนินการบังคับคดี โดยให้ร้องขอให้ศาลออกหมายบังคับคดีและให้เจ้าพนักงานบังคับคดีของกรมบังคับคดีมีหน้าที่และอำนาจยึดหรืออายัดทรัพย์สินและขายทอดตลาดตามที่ได้รับแจ้งจากอัยการสูงสุดหรือสำนักงานคณะกรรมการ ป.ป.ช. ทั้งนี้ มิให้หน่วยงานของรัฐเรียกค่าฤชาธรรมเนียมหรือค่าใช้จ่ายจากผู้ดำเนินการบังคับคดี

การบังคับคดีตามวรรคหนึ่งให้กระทำได้แม้ว่าบุคคลซึ่งต้องชำระเงินแทนมูลค่าสิ่งที่ศาลสั่งริบถึงแก่ความตายไปแล้ว หากปรากฏว่าคำพิพากษาถึงที่สุดก่อนผู้นั้นถึงแก่ความตาย

มาตรา ๖๖ ในกรณีที่ศาลสั่งริบทรัพย์สินตามมาตรา ๔๑ และมาตรา ๔๒ ไปแล้ว หากปรากฏในภายหลังโดยคำร้องของเจ้าของที่แท้จริงว่า ผู้เป็นเจ้าของที่แท้จริงมิได้รู้เห็นเป็นใจด้วยในการกระทำความผิด ถ้าทรัพย์สินนั้นยังคงมีอยู่ในความครอบครองของเจ้าพนักงานก็ให้ศาลสั่งให้คืนทรัพย์สินนั้นตามสภาพที่เป็นอยู่ คำร้องของเจ้าของที่แท้จริงนั้นจะต้องกระทำต่อศาลภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่คำพิพากษาถึงที่สุด

ในกรณีที่ต้องมีการบังคับคดีเอาแก่ทรัพย์สินอื่นของบุคคลซึ่งต้องชำระเงินตามมาตรา ๔๓ หากปรากฏโดยคำร้องของผู้เป็นเจ้าของที่แท้จริงในทรัพย์สินที่ถูกยึดหรืออายัดว่า ผู้เป็นเจ้าของที่แท้จริงมิได้รู้เห็นเป็นใจด้วยในการกระทำความผิด ก็ให้ศาลสั่งให้คืนทรัพย์สินนั้นตามสภาพที่เป็นอยู่ หากไม่อาจส่งคืนทรัพย์สินได้ให้คืนเป็นเงินแทนตามราคาประเมินได้ในวันที่ยึดหรืออายัดทรัพย์สินหรือตามราคาที่ได้จากการขายทอดตลาดทรัพย์สินนั้น แล้วแต่กรณี คำร้องของเจ้าของที่แท้จริงเช่นนี้จะต้องกระทำต่อศาลภายในหนึ่งปีนับแต่วันยึดหรืออายัดทรัพย์สินดังกล่าว

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๖๗ บทบัญญัติในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ เว้นแต่หมวด ๖ อุทธรณ์ ไม่ใช่บังคับแก่บรรดาคดีที่ยื่นฟ้องไว้ก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ และให้ใช้กฎหมายซึ่งใช้บังคับอยู่ในวันที่ยื่นฟ้องนั้นบังคับแก่คดีดังกล่าวจนกว่าคดีจะถึงที่สุด

มาตรา ๖๘ บรรดาพระราชกฤษฎีกา ระเบียบ หรือข้อกำหนดเกี่ยวกับ
การดำเนินคดีหรือการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่ง
ทางการเมืองที่ออกตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรง
ตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้
ใช้บังคับ ให้ยังคงมีผลใช้บังคับต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้
ทั้งนี้ จนกว่าจะมีพระราชกฤษฎีกา ระเบียบ หรือข้อกำหนดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้
ใช้บังคับ

ผู้รับสนองพระราชโองการ

.....

นายกรัฐมนตรี

รายงานการรับฟังความคิดเห็น
ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง
พ.ศ.

โดยที่มาตรา ๑๓๐ (๙) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ได้บัญญัติให้มีพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ประกอบกับมาตรา ๓๙ และมาตรา ๓๙/๑ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ บัญญัติให้คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจัดทำร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญเสนอต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจึงพิจารณาจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. โดยได้จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องดังนี้

๑. ในการพิจารณาจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้เชิญผู้แทนสำนักงานศาลยุติธรรม ซึ่งเป็นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาร่วมชี้แจงแสดงความคิดเห็น

๒. วันพุธที่ ๑ มีนาคม ๒๕๖๐ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ (คณะอนุกรรมการรับฟังความคิดเห็นร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ คณะอนุกรรมการประชาสัมพันธ์และสำรวจความคิดเห็นของประชาชน และคณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ.) ได้จัดโครงการสัมมนา เรื่อง “การรับฟังความคิดเห็นร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ.” ณ ห้องประชุมคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน หมายเลข ๒๑๓-๒๑๖ ชั้น ๒ อาคารรัฐสภา ๒ โดยมีสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สมาชิกสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ผู้แทนศาลฎีกาและสำนักงานศาลยุติธรรม ผู้แทนกรรมการสิทธิมนุษยชนและสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ผู้แทนกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติและสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ผู้แทนกรรมการการเลือกตั้งและสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ผู้แทนส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐและประชาชนทั่วไป เข้าร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ.

๓. จัดให้มีช่องทางแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ผ่านทางเว็บไซต์ของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ http://cdc.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/draftconwebboard/index_answer.php?wcad=2&wtid=494&t=2) และได้เปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นผ่านทางเว็บไซต์ของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญดังกล่าวด้วย

๔. คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้นำผลการรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ที่ได้รับมาสรุปและจัดทำเป็นประเด็นแล้ว นำมาพิจารณาปรับปรุงแก้ไขร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

๕. เมื่อได้จัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. เสร็จ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้นำออกเผยแพร่ผ่านทางเว็บไซต์ของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญด้วยแล้ว

ตารางความเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ.

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
บันทึกหลักการและเหตุผลประกอบร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ.	- ไม่มีผู้เสนอความเห็น	-	
หลักการให้กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง	- ไม่มีผู้เสนอความเห็น	-	
เหตุผล โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติให้มีพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เพื่อให้มีศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองปฏิบัติหน้าที่ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ รวมทั้งกำหนดหลักเกณฑ์การพิจารณาพิพากษาและการอุทธรณ์คำพิพากษาของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของ	- ไม่มีผู้เสนอความเห็น	-	

ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมือง พ.ศ. (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่าง รัฐธรรมนูญ
ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง จึงจำเป็นต้อง ตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้			
ชื่อร่างพระราชบัญญัติ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรง ตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ.	- ไม่มีผู้เสนอความเห็น	-	
คำปรารภ โดยที่เป็นการสมควรให้มีกฎหมาย ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณา คดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้มี บทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับจำกัดสิทธิ และเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๖ ประกอบกับมาตรา ๒๘ และมาตรา ๓๗ ของ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้ กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบัญญัติแห่ง กฎหมาย	- ไม่มีผู้เสนอความเห็น	-	

ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมือง พ.ศ. (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่าง รัฐธรรมนูญ
พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ตราขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับมาตรา ๑๓๐ (๙) และมาตรา ๑๙๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ที่บัญญัติให้มีพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง โดยกำหนดให้มีแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในศาลฎีกา และกำหนดวิธีพิจารณาพิพากษาและการอุทธรณ์คำพิพากษาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง รวมทั้งการบังคับให้เป็นไปตามคำพิพากษาหรือคำสั่งในคดี จึงมีความจำเป็นต้องจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลในชีวิตและร่างกาย และสิทธิในทรัพย์สิน ทั้งนี้ การตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้เป็นไปโดยสอดคล้องกับเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๖ ของรัฐธรรมนูญด้วยแล้ว			

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
มาตรา ๑ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาความอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ.”	- ไม่มีผู้เสนอความเห็น	-	
มาตรา ๒ มาตรา ๒ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป	- ไม่มีผู้เสนอความเห็น	-	
มาตรา ๓ มาตรา ๓ ให้ยกเลิก (๑) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาความอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๒ (๒) พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาความอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๒ พ.ศ. ๒๕๕๐	- ไม่มีผู้เสนอความเห็น	-	

ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมือง พ.ศ. (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่าง รัฐธรรมนูญ
มาตรา ๔ มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ เว้นแต่ข้อความจะแสดงไว้เป็นอย่างอื่น “ศาล” หมายความว่า ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หรือผู้พิพากษาที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง “คณะกรรมการ ป.ป.ช.” หมายความว่า คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต “ประธาน ป.ป.ช.” หมายความว่า ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต “กรรมการ ป.ป.ช.” หมายความว่า	- ไม่มีผู้เสนอความเห็น		

ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมือง พ.ศ. (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่าง รัฐธรรมนูญ
ประธานหรือกรรมการป้องกันและ ปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ตามกฎหมาย ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและ ปราบปรามการทุจริต “คณะผู้ไต่สวนอิสระ” หมายความว่า คณะบุคคลซึ่งประธานศาลฎีกาแต่งตั้ง เพื่อทำหน้าที่ไต่สวนหาข้อเท็จจริงและทำ ความเห็นในกรณีที่มีการกล่าวหากรรมการ ป.ป.ช.			
มาตรา ๕ นับแต่วันที่พระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ห้ามมิให้ ศาลอื่นนอกจากศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองรับคดีที่อยู่ใน อำนาจของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองไว้พิจารณา พิพากษา	- ไม่มีผู้เสนอความเห็น		

ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมือง พ.ศ. (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่าง รัฐธรรมนูญ
มาตรา ๖ มาตรา ๖ การพิจารณาคดีให้ใช้ระบบ ได้ส่วนโดยให้ศาลมีอำนาจค้นหาความจริง ไม่ว่าจะเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ฝ่ายใด ฝ่ายหนึ่งได้ และในการวินิจฉัยปัญหา ข้อเท็จจริง ให้ศาลรับฟังพยานหลักฐานได้ ทุกประเภท เว้นแต่จะมีกฎหมายบัญญัติห้าม รับฟังไว้โดยเฉพาะ ไม่ว่าการนำสืบ พยานหลักฐานนั้นจะมีข้อผิดพลาด คลาดเคลื่อนไปจากขั้นตอน วิธีการ หรือ กรอบเวลาที่กฎหมายกำหนดไว้ ถ้าศาล ได้ให้อีกาสแก่คู่กรณีฝ่ายอื่นในการนำสืบ พยานหลักฐานหักล้างแล้ว ก็ให้ศาลรับฟังได้ ทั้งนี้ เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงที่ถูกต้องตรงตาม ความจริงที่เกิดขึ้นในคดีนั้น การพิจารณาของศาลต้องเป็นไปโดย รวดเร็วตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญนี้และข้อกำหนดของ ประธานศาลฎีกา ทั้งนี้ โดยยึดจำนวน	นายธนแสญ์ เจริญชัย สิน ๒๗/๒ ม. ๔ ต.ทุ่งเสลี่ยม อ.ทุ่งเสลี่ยม จ.สุโขทัย ๒๓ กันยายน ๒๕๖๐	-ขอให้ออกกฎหมายหรือระเบียบปฏิบัติ กรณีตัดสินคดี ความของทุกศาล ว่าเรื่องใด คดีใดบ้าง ควรใช้เวลา พิจารณาตัดสินให้แล้วเสร็จภายในเวลาเท่าใด ตาม ความสำคัญของคดี แต่ทั้งนี้ ไม่ควรใช้เวลานานเกิน ๔ - ๕ ปี ในทุกคดี ที่ผ่านมาบางคดีกว่าจะตัดสินได้ใช้เวลา ๑๐ ปี หรือมากกว่านี้ บางคดีปล่อยให้หมดอายุความ และ ขอให้ออกระเบียบปฏิบัติว่าทุกคดีจะต้องไม่ปล่อยให้ หมดอายุความศาลจะต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน อายุความให้ได้ มิฉะนั้น จะถือว่ามีสินบน และทำการ หน่วงเหนี่ยวคดีความเพื่อช่วยเหลือกันในส่วนศาลแล้ว จึงควรมี ความ ซึ่งถือว่าเกิดการคอร์รัปชันในชั้นศาลแล้ว จึงควรมี บทลงโทษคณะกรรมการประจำศาลนั้นๆ และ คณะกรรมการในคดีความนั้นๆด้วย คดีคอร์รัปชัน คดีล้มล้างสถาบัน คดีปลุกปั่นให้บ้านเมืองเกิดความ วุ่นวาย ที่มีทั้งข้าราชการ เอกชน และประชาชนที่เป็น ปัญหาต่อประเทศชาติจะต้องไม่มีอายุความ -ระบบปัดสวาทที่ใช้ในการพิจารณาคดีอาญา ปี ๒๕๕๒	สอดคล้องกับบทบัญญัติใน มาตรา ๖ นี้แล้ว เนื่องจาก มาตรา ๖ วรรคสอง กำหนดให้การพิจารณาของ ศาลต้องเป็นไปโดยรวดเร็ว ตามที่พระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนด และตามข้อกำหนดของ ประธานศาลฎีกา และใน มาตรา ๖ วรรคหนึ่ง กำหนดให้ศาลมีอำนาจค้นหา ความจริงและรับฟัง พยานหลักฐานได้ทุกประเภท เว้นแต่จะมีกฎหมายบัญญัติ ห้ามรับฟังไว้โดยเฉพาะ ไม่ว่า การนำส่งพยานหลักฐานนั้น จะมีข้อผิดพลาดคลาดเคลื่อน ไปจากขั้นตอน วิธีการ หรือ กรอบเวลาที่กฎหมายกำหนด

ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมือง พ.ศ. (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่าง รัฐธรรมนูญ
การได้ส่วนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือ ของคณะผู้ได้ส่วนอิสระ แล้วแต่กรณี เป็น หลักในการพิจารณา แต่ศาลอาจได้ส่วนหา ข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานเพิ่มเติมได้ ตามที่เห็นสมควร ในการปฏิบัติหน้าที่ ศาลมีอำนาจเรียก เอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องจากบุคคลใด หรือเรียกบุคคลใดมาให้ถ้อยคำ ตลอดจนขอให้ศาลอื่น พนักงานสอบสวน หน่วยราชการ หน่วยงานอื่นของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น ดำเนินการใดเพื่อประโยชน์แห่งการพิจารณาได้ ศาลมีอำนาจแต่งตั้งบุคคลหรือคณะ บุคคลเพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามที่มีมอบหมาย ในการให้ความช่วยเหลือหรือสนับสนุน การปฏิบัติหน้าที่ของศาลที่มีใช้การพิจารณา หรือพิพากษาคดีได้	สัณเภาอนุ ประชาสัมพันธุ์ ๑ มีนาคม ๒๕๖๐	เน้นการค้นหาคำความจริงในเชิงรุก เช่น ศาลถามพยานเอง กำหนดแนวทางการได้ส่วนพยานหลักฐานเอง และได้ส่วน เพิ่มเติมนอกเหนือจากสำนวนการได้ส่วนของ คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือที่คู่ความอ้างได้ นอกจากนี้ การได้ส่วนต้องไม่มีการยุติด้วยเหตุผลทางเทคนิค เช่น การใช้ถ้อยคำหรือแบบพิมพ์ไม่ถูกต้องหรือการไม่ ดำเนินการพิจารณาภายในเวลาที่กำหนด เมื่อเริ่มคดี จะต้องได้ส่วนไปจนสิ้นกระเสศความและไม่ยอมไม่ยอมให้ การได้ส่วนยุติลงด้วยเจตนาของคู่ความไม่ว่าโดยการรับ สารภาพหรือถอนฟ้อง - ระบบได้ส่วนทำให้ศาลมีอำนาจหาพยานหลักฐานได้เอง เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงมากที่สุด เพื่อให้เกิดความยุติธรรม สูงสุด - ศาลจะสามารถใช้อำนาจในการหาข้อเท็จจริง และ พยานหลักฐานเพิ่มเติมเพื่อแปลเปลี่ยนการพิสูจน์ ของคู่ความได้แม้จะเป็นระบบได้ส่วนก็ตาม เพราะการ แสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐานเพิ่มเติม ของศาลในระบบได้ส่วนเป็นการดำเนินการเกี่ยวกับ พยานหลักฐานที่อยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของศาล	ไว้ ถ้าศาลได้ให้อีกสแก่ คู่กรณีฝ่ายอื่นในการนำสืบ พยานหลักฐานแล้ว ก็ให้ศาล รับฟังได้ นอกจากนี้ในการ ปฏิบัติหน้าที่ ศาลมีอำนาจ เรียกเอกสารหรือหลักฐาน หรือเรียกบุคคลใดมาให้ ถ้อยคำก็ได้ ทั้งนี้ ตามมาตรา ๖ วรรคสาม

ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมือง พ.ศ. (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่าง รัฐธรรมนูญ
		เท่านั้น แต่ไม่ได้หมายความว่าศาลมีภาระพิสูจน์ เช่นเดียวกับคู่ความในคดีด้วย เพราะมีกรอบ เงื่อนไขและ ข้อจำกัดในการใช้อำนาจของศาลเพื่อไม่ให้กระทบกับหลัก ความเป็นกลางของผู้พิพากษาและหลักฟังความทั้งสอง ฝ่าย ซึ่งเป็นหลักทั่วไปของกฎหมาย - คดีทุจริตต้องพิจารณาด้วยความรวดเร็วการไต่ระบบ ได้ส่วนจึงมีความเหมาะสม คู่ความไม่อาจจะประวิงคดีได้ และทำให้ได้ข้อเท็จจริงที่ครบถ้วน ถ้ามีหลักฐานฟังได้ว่า จำเลยทำผิดก็ลงโทษได้ การสงสัยว่าจำเลยทำผิดหรือไม่ จึงไม่น่ามีเพราะถ้าสงสัยศาลต้องค้นหาความจริงให้สิ้น สงสัย ถ้าไม่มีพยานหลักฐานเพียงพอก็ยกฟ้อง - ระบบไต่สวนของศาลควรเป็นระบบปิด แต่ต้องใช้อย่าง โปร่งแจ้งพยานและเอกสาร ข้อเสนอระบบไต่สวน - ควรกำหนดให้ศาลค้นหาความจริงมากกว่าคดีทั่วไป เพราะเป็นการพิสูจน์ความจริงของผู้ที่เป็นบุคคล สาธารณะ - ควรให้ศาลมีบทบาทในการสอบสวนและพิจารณาคดี มีอำนาจในการสืบพยานเพิ่มเติมเพื่อให้ได้ความจริง	

ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมือง พ.ศ. (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่าง รัฐธรรมนูญ
	พันตำรวจเอก จรุงวิทย์ ภุมมา รองเลขาธิการ คณะกรรมการ การเลือกตั้ง ๖ มีนาคม ๒๕๖๐	มากที่สุด - ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนทั่วไป ภาคเอกชน ชมรม สมาคม เป็นผู้ให้ข้อมูลแก่ศาลได้ด้วยเพื่อต่อต้านการทุจริตในด้านต่างๆ - เสนอให้ศาลฎีกาตั้งคณะไต่สวนอิสระและมีความเป็นกลางทางการเมืองเพื่อทำหน้าที่ไต่สวนพยานหลักฐาน - การใช้ระบบไต่สวนจะมีปัญหาในการทำพยานหลักฐานเท็จ ควรมีกฎที่ทำหน้าที่ในการตรวจสอบเอกสารเท็จด้วย - เมื่อให้ศาลใช้ระบบไต่สวนเพื่อค้นหาความจริงในตัวบทไม่ควรมีถ้อยคำในลักษณะสันนิษฐานว่าผู้ถูกกล่าวหาได้กระทำความผิด เช่นคำว่า “เชื่อว่า” เป็นต้น - เห็นด้วยกับการพิจารณาคดีทุจริตของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง โดยใช้ระบบไต่สวนเพราะทำให้ศาลมีอำนาจที่จะแสวงหาพยานหลักฐานได้เองเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงมากที่สุด และควรกำหนดให้ศาลมีส่วนร่วมในการค้นความจริงมากกว่าคดีทั่วไป เพราะเป็นการพิสูจน์ความผิดหรือความบริสุทธิ์ของผู้ที่เป็นบุคคลสาธารณะมี	

ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมือง พ.ศ. (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่าง รัฐธรรมนูญ
มาตรา ๗ มาตรา ๗ ศาลมีอำนาจออกหมาย อาญาและหมายใด ๆ ตามที่ประมวล กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาและประมวล กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งบัญญัติ	- ไม่มีผู้เสนอความเห็น	-	
มาตรา ๘ มาตรา ๘ ให้ประธานศาลฎีกา รักษาการตามพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญนี้ และมีอำนาจออกข้อกำหนด เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญนี้ และข้อกำหนดอื่นที่เกี่ยวข้อง การดำเนินการคดีเพื่อใช้แก่การปฏิบัติงานของ ศาลได้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งต่อพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ข้อกำหนดตามวรรคหนึ่งเมื่อได้รับ	- ไม่มีผู้เสนอความเห็น	-	

ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมือง พ.ศ. (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่าง รัฐธรรมนูญ
ความเห็นชอบของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา และประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้ นอกจากที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญนี้ กระบวนพิจารณา ในศาลให้เป็นไปตามข้อกำหนดตามวรรคหนึ่ง ในกรณีที่ไม่ใช่ข้อกำหนดดังกล่าว ให้นำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมาย วิธีพิจารณาความอาญาและประมวลกฎหมาย วิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับเท่าที่ ไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติตาม พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้			
หมวด ๑ หมวด ๑ บททั่วไป			

ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมือง พ.ศ. (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่าง รัฐธรรมนูญ
มาตรา ๙ มาตรา ๙ ให้มีแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในศาลฎีกา เพื่อประโยชน์ในการดำเนินกระบวนการพิจารณาของศาลตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้ประธานศาลฎีกาแต่งตั้งผู้พิพากษาศาลฎีกาหรือผู้พิพากษาอาวุโสในศาลฎีกาจำนวนตามที่เห็นสมควรเป็นผู้พิพากษาประจำแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในศาลฎีกา เพื่อปฏิบัติงานที่จำเป็นในระหว่างที่ยังไม่มีองค์คณะผู้พิพากษามาตรา ๑๑ สำหรับคดีนี้	- ไม่มีผู้เสนอความเห็น		
มาตรา ๑๐ มาตรา ๑๐ ศาลมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดี ดังต่อไปนี้ (๑) คดีที่มีมูลแห่งคดีเป็นการกล่าวหาว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเฉพาะตามที่	นายธนเสฎฐ์ เจริญชัย สิน ๒๗/๒ ม. ๔ ต.ทุ่งเสลี่ยม อ.ทุ่งเสลี่ยม จ.สุโขทัย ๒๓ กันยายน ๒๕๖๐	- ต้องการให้ลงโทษหนักกรรมการเมืองที่กระทำความผิดทุกกรณี โดยเริ่มตั้งแต่การออกหาเสียงจนถึงการดำรงตำแหน่งทางการเมืองหากพบความผิดเป็นที่ใช้ประจักษ์ และศาลตัดสินเป็นที่สุดแล้วมีความผิดจริงก็ควรลงโทษใช้ตัดสิทธิ์ห้ามลงเล่นการเมืองทุกประเภทตลอดชีวิต และไม่ควรมี	มาตรา ๑๐ ได้กำหนดให้ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีอำนาจพิจารณาตัดสินคดีที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมือง พ.ศ. (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่าง รัฐธรรมนูญ
บัญญัติไว้ในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ตูลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ หรือผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน รำรวยผิดปกติ ทุจริตต่อหน้าที่ หรือจงใจปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย (๒) คดีที่คณะผู้ได้สวนอิสระเห็นว่าการกระทำ ป.ป.ช. มีพฤติการณ์ร้ายแรงผิดปกติ ทุจริตต่อหน้าที่ หรือจงใจปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย (๓) คดีที่มีมูลแห่งคดีเป็นการกล่าวหาบุคคลอื่นซึ่งมิใช่บุคคลตาม (๑) และ (๒) เป็นตัวการ ผู้ใช้ หรือผู้สนับสนุนในการกระทำความผิดทางอาญาตาม (๑) หรือ (๒) รวมทั้งผู้ให้ ผู้ขอให้ หรือรับว่าจะให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดแก่บุคคลตาม (๑) หรือ (๒) เพื่อจูงใจให้กระทำการ ไม่กระทำการ		ใบเหลือง - การตัดสินคดีความขอให้เป็นอำนาจหน้าที่ของศาลเพียงฝ่ายเดียว ไม่ควรมอบให้เป็นหน้าที่ของ กกต. ที่เข้ามา กกต. ขาดความชอบธรรม กกต.ควรมีหน้าที่เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องป้องกันเท่านั้น แล้วส่งเรื่องไปยังศาลเพื่อดำเนินการ - ข้าราชการประจำโดยเฉพาะหัวหน้าส่วนราชการเกือบทุกกรมกอง ข้าราชการส่วนท้องถิ่น โดยเฉพาะปลัดกษานายกประจำหน่วยงานควรรับขึ้น หาได้น้อยมากที่ไม่ควรรับขึ้น ดังนั้น ต้องปรับเปลี่ยนนิสัยกันให้ได้ โดยเฉพาะเด็ก ๆ ควรสอดแทรกหลักสูตรการศึกษา ส่วนข้าราชการต้องใช้บทลงโทษที่รุนแรง ถ้าไม่เริ่มดำเนินการปัญหาเดิมๆก็คงไม่หมด - การลงโทษผู้บริหารสูงสุดของประเทศ และระดับเจ้ากระทรวง ควรปรับปรุงกฎหมายเสียใหม่ กรณีขายข้าวจีทูจี ซึ่งไม่มีการขายจริง ไม่มีข้าวส่งออกไปต่างประเทศเลยเกิดความเสียหายมากมาย และศาลตัดสินแล้วว่ามี ความผิดจริง ทั้งที่ดำรงตำแหน่งอยู่ มีข้าราชการผู้หวังดี หนังสือ บอกกล่าว ทักท้วง ขอให้ยับยั้ง แต่ผู้นำสูงสุดของ	ตำแหน่งในองค์กรอิสระ และผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ที่กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ และบุคคลอื่นที่เป็นตัวการ ผู้ใช้ หรือผู้สนับสนุน รวมทั้งผู้ให้ ผู้ขอให้ หรือรับว่าจะให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดแก่บุคคลดังกล่าว เพื่อกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญแล้ว

ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมือง พ.ศ. (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่าง รัฐธรรมนูญ
หรือประวัติการกระทำอันมิชอบด้วยหน้าที่ (๔) คดีที่บุคคลตาม (๑) จงใจไม่ยื่นบัญชี แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อ คณะกรรมการ ป.ช. หรือจงใจยื่นบัญชี แสดงรายการทรัพย์สินหรือหนี้สินอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และ มีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดง ที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สิน	สัมนานอนุ ประชุมสัมมนา ๑ มีนาคม ๒๕๖๐	ประเทศไม่สนใจ ไม่เชื่อฟังคำทักท้วง ประหนึ่งว่าสมรู้ร่วม คิดขโมยโกงประเทศชาติ และศาลตัดสินให้ชดใช้ค่าเสียหาย เพียง ๒๐ เปอร์เซ็นต์ แต่คนที่ถูกปรับมากคือข้าราชการ ประจำ และคนเหล่านี้กำลังขอลดหย่อนผ่อนโทษลงอีก ซึ่งไม่น่าจะได้ แต่ถ้าได้คงมีนอกมีในอย่างมหาศาลแน่นอน - ควรออกกฎหมายให้ดำเนินคดีผู้บริหารสูงสุดของ ประเทศมีความผิดต้องชดใช้ค่าเสียหายไม่น้อยกว่า ๖๕ - ๗๐ เปอร์เซ็นต์ พร้อมทั้งดำเนินคดีอาญาโดยจำคุกไม่น้อย กว่า ๒๕ - ๓๐ ปี - บุคคลที่เป็นตัวการ ผู้ใช้ ผู้สนับสนุนควรให้พิจารณาคดี ในศาลเดียวกัน เพราะจะได้แสดงพยานหลักฐานในครั้ง เดียวเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพเดียวกัน โดยไม่ต้องแยก พิจารณาต่างหากในศาลอื่นอันอาจทำให้เสียเวลามากขึ้น - ผู้ใช้หรือผู้สนับสนุนในการกระทำความผิดควรจะให้ พิจารณาโดยศาลเดียวกัน แม้ว่าในภายหลังผู้กระทำ ความผิดที่เป็นตัวการเสียชีวิต ก็ควรให้ศาลฎีกาพิจารณา พิพากษาต่อไปจนเสร็จคดี หากไม่พิจารณาศาลเดียวกัน จะกลายเป็นสองมาตรฐาน	

ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมือง พ.ศ. (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่าง รัฐธรรมนูญ
		- กฎหมายได้กำหนดให้ดำเนินคดีในศาลฎีกาฯ ตั้งแต่ปี ๒๕๕๒ และได้นำหลักการเดียวกันมาใช้ในการดำเนินคดีทุจริตและประพฤติมิชอบของเจ้าหน้าที่รัฐด้วย โดยเจตนารมณ์ของหลักการก็เพื่อให้การพิจารณาความรับผิดและโทษของผู้ที่กระทำผิดทุกคนได้รับการพิจารณาพิพากษาโดยองค์คณะผู้พิพากษาเดียวกัน เพราะความรับผิดชอบของผู้ใช้และผู้สนับสนุนจะยึดโยงกับความรับผิดชอบและโทษของผู้ลงมือกระทำความผิด นอกจากนี้ หากยอมให้มีการพิจารณาพิพากษาโดยศาลแต่คนละศาลซึ่งอาจใช้วิธีพิจารณาต่างกันอย่างเกิดผลคำพิพากษาที่ขัดแย้งกันหรือมีข้อโต้แย้งในเรื่องความเสมอภาคได้ - หากมีการพิจารณาคดีของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองรวมทั้งผู้ใช้และผู้สนับสนุนถ้าแยกกันจะทำให้เกิดความลักลั่นในผลแห่งคดี เนื่องจากการกระทำความผิดในคราวเดียวกัน ข้อเท็จจริง และพยานหลักฐานเป็นชุดเดียวกัน และเพื่อให้การวินิจฉัยตัดสินคดีแก่ผู้กระทำความผิดทุกคนที่เกี่ยวข้องให้แล้วเสร็จในคราวเดียวกัน - การทุจริตประพฤติมิชอบเป็นการกระทำที่มีการร่วมกันกระทำความผิดโดยแบ่งหน้าที่กันทำอย่างเป็นขั้นตอน	

ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมือง พ.ศ. (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่าง รัฐธรรมนูญ
		ซึ่งถือเป็นเหตุลักษณะคดีมิใช่ลักษณะส่วนตัว การพิจารณาโดยศาลเดียวกัน จะทำให้เกิดความรวดเร็วและเป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย “ความผิดลักษณะเดียวกัน ควรพิจารณาโดยศาลเดียวกัน” นอกจากนี้ ยังสามารถอุทธรณ์คำพิพากษาต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาตามร่างมาตรา ๖๒ อยู่แล้ว - ควรใช้ศาลอาญาในการพิจารณาคดีของผู้ใช้หรือผู้สนับสนุน เนื่องจากการรับผิดของนักการเมืองมากกว่าบุคคลธรรมดาเพราะสถานะตำแหน่งหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ของประเทศชาติ และนักการเมืองทุจริตจะต้องรับผิดชอบทั้งทางอาญาและทางการเมือง - กรณีร่ำรวยผิดปกติก็ควรคำนึงถึงทุนทรัพย์หรือทรัพย์สินที่ไต่สวนเป็นของแผ่นดินหากเป็นจำนวนไม่สูงนัก เช่นไม่เกิน ๑๐ ล้านบาท หรือ ๒๐ ล้านบาท ก็น่าจะมีบทบัญญัติเป็นข้อจำกัดการอุทธรณ์ไว้บ้าง - ควรพิจารณาในศาลเดียวกันเพราะจะได้แสดงพยานหลักฐานในครั้งเดียวเพื่อให้คดีเสร็จไปในคราวเดียวกันโดยไม่ต้องแยกไปดำเนินการสอบสวนพิจารณา	
	พันตำรวจเอกจรูญวิทย์ กุ่มมา รองเลขาธิการ คณะกรรมการการ		

ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบพระราชบัญญัติ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมือง พ.ศ. (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่าง รัฐธรรมนูญ
มาตรา ๑๑ มาตรา ๑๑ เมื่อมีการยื่นฟ้องคดีต่อศาลให้ประธานศาลฎีกาเรียกประชุมใหญ่ศาลฎีกาโดยเร็ว เพื่อเลือกผู้พิพากษาในศาลฎีกาซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาผู้พิพากษาศาลฎีกาหรือผู้พิพากษาอาวุโส ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาศาลฎีกาจำนวนเก้าคน เป็นองค์คณะผู้พิพากษา โดยให้เลือกเป็นรายคดี ในกรณีมีเหตุสมควร ผู้พิพากษาคณะใดอาจถอนตัวจากการได้รับเลือกเป็นองค์คณะผู้พิพากษาได้ โดยให้แถลงต่อที่ประชุมใหญ่ก่อนการลงคะแนน และให้ที่ประชุมใหญ่ลงมติว่าจะให้มีการถอนตัวหรือไม่ มติของที่ประชุมใหญ่ให้เป็นที่สุด การเลือกองค์คณะผู้พิพากษาแต่ละคดีให้ใช้วิธีการลงคะแนนลับ ให้ผู้พิพากษา	การเลือกตั้ง ๖ มีนาคม ๒๕๖๐ สัมนานาน ประชาชนสัมพันธ์ ๑ มีนาคม ๒๕๖๐	ต่างหากในศาลอื่น อันอาจทำให้เสียเวลามากขึ้น - ผู้เข้าร่วมสัมมนาเห็นว่าจำนวนผู้พิพากษาที่เหมาะสมได้แก่ ๕ คน ๗ คน ๙ คน และกี่คนก็ได้ ซึ่งจำนวน ๗ คน มีการเสนอมากที่สุด เพราะเหมือนองค์กรอิสระ - ควรมีกฎหมายให้ศาลฎีกาออกข้อกำหนดศาลฎีกาว่าคดีประเภทใดควรมีผู้พิพากษากี่คน และคดีประเภทใดจึงจะสามารถอุทธรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาได้ ไม่ควรให้มีการอุทธรณ์ได้ทุกคดี - จำนวนองค์คณะผู้พิพากษาที่เหมาะสมจะขึ้นกับการตั้งองค์คณะให้เหมาะกับการนำระบบไปส่วนมาใช้ว่าจะออกแบบอย่างไร เช่น ประเทศฝรั่งเศส ระบบการพิจารณาคดีอาจอยู่กับรัฐธรรมนูญ จะมีศาลพิเศษเฉพาะและจัดให้มีองค์คณะไตสวนมูลฟ้องและองค์คณะไต่สวนแยกต่างหากจากองค์คณะของศาลที่จะทำหน้าที่พิจารณาพิพากษาคดีในชั้นตอนสุดท้าย และให้สิทธิคู่ความอุทธรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาได้เช่นเดียวกับประเทศไทย - จำนวนขึ้นอยู่กับความซับซ้อนของคดีโดยจะไปกำหนดรายละเอียดในข้อกำหนดของประธานศาลฎีกา ทั้งนี้ คดีที่	มาตรา ๑๑ ได้กำหนดให้มีจำนวนองค์คณะผู้พิพากษาที่เป็นมาตรฐานเดียวกันทุกคดีคือจำนวน ๙ คน แต่ในกรณีที่ผู้พิพากษาในองค์คณะพ้นจากหน้าที่ตามมาตรา ๑๒ หรือมีเหตุสุดวิสัยทำให้ผู้พิพากษาผู้นั้นไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้ถือว่าผู้พิพากษาที่มีอยู่เป็นองค์คณะต่อไปได้ เว้นแต่องค์คณะเหลือไม่ถึง ๗ คน หรือประธานศาลฎีกาเห็นเป็นการสมควรเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม ให้เลือกผู้พิพากษาเข้ามาแทนที่ให้ครบจำนวนได้ เพื่อให้ศาลสามารถพิจารณาคดีได้อย่าง

ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมือง พ.ศ. (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่าง รัฐธรรมนูญ
ซึ่งได้รับคะแนนสูงสุดเรียงลงไปตามลำดับจนครบจำนวนที่จะเป็นองค์คณะพิจารณาพิพากษาเป็นผู้ได้รับเลือกเป็นองค์คณะผู้พิพากษาสำหรับคดี ถ้ามีผู้ได้รับคะแนนเท่ากันในลำดับใดอันเป็นเหตุให้ผู้ได้รับเลือกเกินจำนวนดังกล่าว ให้ประธานศาลฎีกาจับสลากว่าผู้ใดเป็นผู้ได้รับเลือก ผู้พิพากษาซึ่งได้รับเลือกเป็นองค์คณะผู้พิพากษามีหน้าที่และอำนาจ ในการพิจารณาพิพากษาคดีจนกว่าจะสิ้นสุดหน้าที่และอำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ และระหว่าง การพิจารณาพิพากษาคดีนั้น ห้ามมิให้มีส่วนให้ผู้พิพากษานั้นไปทำงานที่อื่นนอกศาลฎีกา ในกรณีผู้พิพากษาใดในองค์คณะพ้นจากหน้าที่ตามมาตรา ๑๒ หรือมีเหตุสูญเสีย หรือเหตุจำเป็นอันมิอาจกล่าวได้ทำให้ผู้พิพากษานั้นไม่สามารถ		มีความซับซ้อนอาจเป็นไปได้ทั้งคณะที่พิจารณาพิพากษาคดีในชั้นต้นและชั้นอุทธรณ์จะมีจำนวน ๙ คน เท่ากัน ซึ่งก็ไม่ใช่เรื่องผิดปกติ เพราะรัฐธรรมนูญกำหนดให้การประชุมใหญ่ต้องเลือกองค์คณะพิจารณาอุทธรณ์จากกลุ่มของผู้พิพากษาที่มีอาวุโสสูงกว่าองค์คณะที่พิจารณาคดีในชั้นต้นอยู่แล้ว - ควรพิจารณาจากรายละเอียดของในแต่ละประเภทคดีว่ามีความซับซ้อน หรือยากง่ายเพียงใด ดังนั้น จึงไม่ควรกำหนดจำนวนองค์คณะให้ตายตัว แต่ควรกำหนดไว้อย่างกว้างๆ เพื่อปรับใช้ให้เหมาะสมในแต่ละคดี - องค์คณะของศาลชั้นต้น ควรมีผู้พิพากษา ๓ - ๕ คน โดยใช้ระบบเลือกองค์คณะผู้พิพากษาและองค์คณะผู้พิพากษาสำรอง โดยอนุโลมตามร่างมาตรา ๑๔ และร่างมาตรา ๑๖ เพื่อให้การพิจารณาเป็นไปด้วยความรอบคอบและเป็นธรรมกับทุกฝ่ายมากยิ่งขึ้น องค์คณะผู้พิพากษาสำรอง - เห็นด้วยกับการมีองค์คณะผู้พิพากษาสำรอง เพื่อให้การพิจารณาคดีเป็นไปอย่างต่อเนื่องไม่สะดุดทำให้การดำเนินคดีเป็นไปอย่างรวดเร็ว	ต่อเนื่อง โดยมิได้กำหนดให้มีผู้พิพากษาสำรอง เนื่องจากขัดกับหลักการที่ให้การตั้งองค์คณะผู้พิพากษาเป็นรายคดี เพื่อมิให้ทราบตัวผู้พิพากษาล่วงหน้า

ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมือง พ.ศ. (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่าง รัฐธรรมนูญ
ปฏิบัติหน้าที่ได้ตามข้อกำหนดของประธานศาลฎีกา ให้ถือว่าผู้พิพากษาเท่าที่มีอยู่เป็นองค์คณะผู้พิพากษาต่อไปได้ เว้นแต่ผู้พิพากษาในองค์คณะเหลือไม่ถึงเจ็ดคน ในกรณีนี้ที่ประธานศาลฎีกาเห็นเป็นการสมควรเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม ให้ดำเนินการเลือกผู้พิพากษาเข้ามาแทนที่ได้ครบจำนวนตามหลักเกณฑ์และวิธีการตามวรรคหนึ่ง โดยผู้พิพากษาซึ่งได้รับเลือกนั้น ให้อำนาจเช่นเดียวกับผู้พิพากษาอื่นในองค์คณะที่ตนเข้าแทนและสามารถตรวจสำนวนและลงลายมือชื่อในคำพิพากษาได้ การเปลี่ยนแปลงสถานะของผู้พิพากษาในศาลฎีกาซึ่งได้รับเลือกเป็นองค์คณะผู้พิพากษาไปเป็นผู้พิพากษาอาวุโสในศาลฎีกา ไม่กระทบกระเทือนถึงการที่ผู้นั้นจะปฏิบัติหน้าที่เป็นองค์คณะ		- การตั้งผู้พิพากษาสำรองเพื่อผ่อนคลายเป็นบัญญัติเดิมที่กำหนดให้องค์คณะต้องนั่งพิจารณาครบองค์คณะทุกคนทุกนัด แต่ในทางปฏิบัติบางครั้งเป็นอุปสรรคเพราะอาจมีเหตุฉุกเฉินเกิดขึ้นแก่องค์คณะคนใดคนหนึ่ง การมีองค์คณะสำรองตามร่างดังกล่าวจะยุ่งยากมาก หากมีการแก้ไขให้องค์คณะพิจารณาได้ โดยให้มีผู้พิพากษาองค์คณะเพียง ๗๕ - ๘๐ เปอร์เซ็น ของจำนวนผู้พิพากษาทั้งหมด ก็สามารถพิจารณาตัดสินได้ น่าจะเป็นการผ่อนคลายแก้ไขปัญหาความตึงเครียดของบทบัญญัติเดิมได้ - ขอให้องค์คณะผู้พิพากษาสำรองทำหน้าที่คล้ายๆ กับตุลาการผู้แถลงคดีในศาลปกครอง - แนวคิดผู้พิพากษาสำรองนั้น กำหนดขึ้นเพื่อไม่ให้เกิดความล่าช้าในการพิจารณาพิพากษาคดี หากเกิดเหตุสุดวิสัยหรือเหตุจำเป็นอันมีอาจก้าวล่วงได้ ทำให้องค์คณะผู้พิพากษาไม่สามารถนั่งพิจารณาหรือทำคำพิพากษาคบองค์คณะได้ ซึ่งตามกฎหมายปัจจุบันเมื่อเกิดเหตุดังกล่าวจะต้องมีการเลื่อนคดีหรือให้ประชุมใหญ่ศาลฎีกาเลือกองค์คณะผู้พิพากษาขึ้นมาแทนที่องค์คณะผู้พิพากษาเดิมแต่การมีผู้พิพากษาสำรองหากเกิด	

ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมือง พ.ศ. (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่าง รัฐธรรมนูญ
ผู้พิพากษาต่อไป ผู้พิพากษาซึ่งร่วมประชุมใหญ่ตามวรรคหนึ่ง องค์คณะผู้พิพากษาซึ่งได้รับเลือกในการประชุมดังกล่าว ตลอดจนบุคคลซึ่งองค์คณะผู้พิพากษามอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ที่มีสิทธิได้รับเบี้ยประชุม หรือค่าตอบแทน แล้วแต่กรณี ตามระเบียบที่คณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมกำหนด		เหตุขัดข้องในการพิจารณาหรือพิพากษาคดี ก็สามารถนั่งพิจารณาหรือทำคำพิพากษาได้ทันทีโดยไม่ต้องเริ่มกระบวนการเลือกโดยที่ประชุมใหญ่อีก ทั้งนี้ การที่ผู้พิพากษาที่ไม่ได้นั่งพิจารณาคดีสามารถตรวจสำนวนและร่วมทำคำพิพากษาในกรณีที่มีเหตุสุดวิสัยหรือเหตุจำเป็นอื่นอันอาจกล่าวได้ว่าได้นั่งเป็นหลักการที่มีบัญญัติไว้ในพระธรรมนูญศาลยุติธรรมด้วย - การกำหนดให้องค์คณะผู้พิพากษาสำรองในกรณีต่างๆ ตามที่ระบุไว้ในร่างมาตรา ๑๔ และมาตรา ๑๖ มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับกระบวนการพิจารณาคดีโดยใช้ระบบได้ส่วนเพื่อให้เกิดความรวดเร็วและทันต่อเหตุการณ์ อีกทั้งการดำเนินคดีไม่หยุดชะงักลงเพื่อดำเนินการคัดเลือกผู้พิพากษาแทนที่ตามระบบเดิมที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน - ไม่เห็นด้วยกับการมีผู้พิพากษาสำรอง ควรให้ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาพิจารณาแต่งตั้งใหม่ หรือหากเกิดเหตุสุดวิสัยหรือเหตุอื่นๆ ทำให้องค์คณะผู้พิพากษาไม่สามารถพิจารณาพิพากษาได้ และขาดหายไปก็คนจำเป็นต้องแต่งตั้งเพิ่มทดแทน	

ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมือง พ.ศ. (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่าง รัฐธรรมนูญ
		- ไม่เห็นด้วยกับการมีผู้พิพากษาสำรอง ที่ให้สิทธิลงมติ และทำคำวินิจฉัยชี้ขาด แต่การกำหนดจำนวนองค์คณะผู้พิพากษาให้มีจำนวนเพียงพอในกรณีที่เกิดเหตุสุดวิสัย อาจใช้มติสองในสามขององค์คณะผู้พิพากษา - เห็นด้วยกับการมีองค์คณะผู้พิพากษาสำรองเพื่อให้การดำเนินการพิจารณาคดีเป็นไปอย่างต่อเนื่องไม่สะดุดทำให้การดำเนินคดีเป็นไปอย่างรวดเร็ว	
มาตรา ๑๒ มาตรา ๑๒ ผู้พิพากษาในองค์คณะ ผู้พิพากษาย่อมพ้นหน้าที่ในคดีเมื่อ (๑) พ้นจากการเป็นข้าราชการตุลาการ (๒) ได้รับพระบรมราชโองการโปรด เกล้าฯ ให้ไปดำรงตำแหน่งที่ศาลอื่น (๓) ถอนตัวเนื่องจากการคัดค้าน ผู้พิพากษา และองค์คณะผู้พิพากษามีคำสั่ง ยอมรับตามคำคัดค้านในมาตรา ๑๓ (๔) เมื่อได้รับอนุญาตจากที่ประชุมใหญ่ ศาลฎีกาให้ถอนตัวได้ กรณีมีเหตุสมควร	- ไม่มีผู้เสนอความเห็น		

ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมือง พ.ศ. (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่าง รัฐธรรมนูญ
มาตรา ๑๓ หากคู่ความฝ่ายใดประสงค์ จะคัดค้านผู้พิพากษาคณบดีซึ่งได้รับเลือก เป็นผู้พิพากษาในองค์คณะผู้พิพากษา เนื่องจากมีเหตุอันจะคัดค้านผู้พิพากษาได้ ให้ยื่นคำร้องต่อศาลก่อนเริ่มการไต่สวน พยานหลักฐาน ในการนี้ ให้องค์คณะ ผู้พิพากษาได้ส่วนตามที่เห็นสมควรแล้วมี คำสั่งยอมรับหรือยกคำคัดค้าน คำสั่งนี้ เป็นที่สุด และให้นำบัญญัติว่าด้วย การคัดค้านผู้พิพากษาคตามประมวลกฎหมาย วิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม การคัดค้านผู้พิพากษาจะกระทำไม่ได้ หากได้เริ่มการไต่สวนพยานหลักฐานไปแล้ว เว้นแต่ผู้คัดค้านสามารถแสดงต่อศาลได้ว่า มีเหตุสมควรที่ทำให้สามารถคัดค้านได้ก่อนนั้น	- ไม่มีผู้เสนอความเห็น		

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
มาตรา ๑๔ มาตรา ๑๔ เว้นแต่ที่ประชุมใหญ่จะกำหนดเป็นอย่างอื่น ให้ผู้พิพากษาซึ่งได้รับคะแนนสูงสุดในการลงคะแนนตามมาตรา ๑๑ วรรคสาม เป็นผู้พิพากษาเจ้าของสำนวน ถ้ามีผู้ได้รับคะแนนสูงสุดเท่ากัน ให้ประธานศาลฎีกาจับสลากว่าผู้ใดเป็นผู้พิพากษาเจ้าของสำนวน ผู้พิพากษาเจ้าของสำนวนมีอำนาจดำเนินการตามมติขององค์คณะผู้พิพากษา และเมื่อได้รับความเห็นชอบจากผู้พิพากษาในองค์คณะผู้พิพากษาอีกสองคน มีอำนาจออกคำสั่งใด ๆ ที่มีได้เป็นการวินิจฉัยชี้ขาดคดีได้	- ไม่มีผู้เสนอความเห็น	-	
มาตรา ๑๕ มาตรา ๑๕ ให้ศาลดำเนินการสอบสวน พิจารณาได้สวนพยานหลักฐานต่อเนื่องติดต่อกันไปจนกว่าจะเสร็จการพิจารณา	- ไม่มีผู้เสนอความเห็น	-	

ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมือง พ.ศ. (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่าง รัฐธรรมนูญ
เว้นแต่จะมีเหตุสุดวิสัยหรือเหตุจำเป็นอื่น อันมิอาจกล่าวอ้างได้			
มาตรา ๑๖ มาตรา ๑๖ ถ้าอัยการสูงสุด หรือ คณะกรรมการ ป.ป.ช. รวมทั้งบุคคล ที่เกี่ยวข้องในคดีเกรงว่าพยานหลักฐาน ที่อาจต้องอ้างอิงในภายหน้าจะสูญหายหรือ ยากแก่การนำมาได้ส่วนในภายหลัง บุคคล ดังกล่าวอาจยื่นคำร้องต่อศาลขอให้มีการ คุ้มครองพยานหลักฐานนั้นไว้ทันทีได้ ในกรณีที่มีการยื่นคำร้องตามวรรคหนึ่ง ก่อนอัยการสูงสุดหรือคณะกรรมการ ป.ป.ช. ยื่นฟ้อง ให้ผู้พิพากษาประจำแผนกคดีอาญา ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในศาลฎีกา ตามมาตรา ๙ เป็นผู้พิจารณา ทั้งนี้ พยานหลักฐานที่ได้จากการไต่สวน พยานหลักฐานดังกล่าวให้รับฟังเป็น พยานหลักฐานได้	- ไม่มีผู้เสนอความเห็น		

ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมือง พ.ศ. (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่าง รัฐธรรมนูญ
มาตรา ๑๗ มาตรา ๑๗ เมื่อศาลประทับฟ้อง ให้ผู้ถูกกล่าวหาซึ่งดำรงตำแหน่งตามมาตรา ๑๐(๑) กรรมการ ป.ป.ช. หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ หยุดปฏิบัติหน้าที่จนกว่าจะมีคำพิพากษา เว้นแต่ศาลจะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น ในกรณีที่ ศาลมีคำพิพากษาให้ผู้ได้พ้นจากตำแหน่ง หรือ คำพิพากษานั้นมีผลให้ผู้ได้พ้นจากตำแหน่ง ไม่ว่าจะมีการอุทธรณ์ตามหมวด ๖ อุทธรณ์ หรือไม่ ให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งตั้งแต่วันที่ ศาลมีคำพิพากษาหรือวันที่หยุดปฏิบัติหน้าที่	- ไม่มีผู้เสนอความเห็น		
มาตรา ๑๘ มาตรา ๑๘ ในระหว่างพิจารณา ศาลมีอำนาจมอบหมายให้ผู้พิพากษาซึ่งปฏิบัติ หน้าที่ในศาลฎีกาทำหน้าที่ช่วยเหลือศาล ในการดำเนินคดีตามพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้ (๑) ตรวจสอบและรวบรวม พยานหลักฐานเพื่อให้ศาลใช้เป็นแนวทาง	- ไม่มีผู้เสนอความเห็น		

ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมือง พ.ศ. (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่าง รัฐธรรมนูญ
ในการพิจารณาคดี (๒) ดำเนินการและจัดทำรายงาน เกี่ยวกับคดีตามที่ศาลมีคำสั่ง (๓) ช่วยเหลือศาลในการบันทึกคำพยาน (๔) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามบทบัญญัติแห่ง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้หรือ ตามข้อกำหนดของประธานศาลฎีกา ในการทำหน้าที่ช่วยเหลือนั้น หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้พิพากษาซึ่งปฏิบัติ หน้าที่ในศาลฎีกาให้เป็นไปตามที่กำหนด ในข้อกำหนดของประธานศาลฎีกา			
มาตรา ๑๙ มาตรา ๑๙ ระยะเวลาที่กำหนดไว้ใน พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ หรือในกฎหมายอื่นที่บทบัญญัติแห่ง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ นำมาใช้บังคับ หรือในข้อกำหนดของประธาน	- ไม่มีผู้เสนอความเห็น		

ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมือง พ.ศ. (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่าง รัฐธรรมนูญ
ศาลฎีกา หรือตามที่ศาลกำหนด เมื่อศาลเห็นสมควรหรือเมื่อคู่ความมีคำขอ ศาลอาจยื่นหรือขยายได้ตามความจำเป็น และเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม ในกรณีที่มีข้อผิดพลาดหรือบกพร่อง ทางวิธีพิจารณาเกิดขึ้น ให้ศาลสั่งให้คู่ความ ซึ่งดำเนินกระบวนการพิจารณาไม่ถูกต้อง ดำเนินกระบวนการพิจารณาให้ถูกต้องได้ภายใน ระยะเวลาและเงื่อนไขที่ศาลเห็นสมควร กำหนด ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์แห่ง ความยุติธรรม			
มาตรา ๒๐ มาตรา ๒๐ การทำคำสั่งที่เป็น การวินิจฉัยชี้ขาดหรือการพิพากษาคดี ให้ผู้พิพากษาในองค์คณะผู้พิพากษาทุกคน ทำความเห็นในการวินิจฉัยคดีเป็นหนึ่งสื่อ โดยสังเขป พร้อมทั้งต้องแถลงด้วยวาจา ต่อที่ประชุม และให้ที่ประชุมปรึกษาหารือ	สัมนานู ประชาสัมพันธ์ฯ ๑ มีนาคม ๒๕๖๐	- การทำความเห็นควรให้ผู้พิพากษาได้แสดงความคิดเห็น ในการวินิจฉัยก่อนมีการลงมติ - การทำคำวินิจฉัยส่วนตน จะช่วยให้องค์คณะผู้พิพากษา ทุกคนมีโอกาสปรึกษาหารือทั้งในปัญหาข้อกฎหมายและ ข้อเท็จจริงได้อย่างเต็มที่ ในทำนองเดียวกับการปรึกษาคดี ในคดีทั่วไปที่องค์คณะผู้พิพากษา ๓ คน ต้องปรึกษากัน เพราะการมีองค์คณะก็เพื่อให้ช่วยกันทำงานเพื่อความ	มาตรานี้กำหนดให้ผู้พิพากษา ในองค์คณะทุกคนทำ ความเห็นในการวินิจฉัยคดี และแถลงด้วยวาจาต่อที่ ประชุมเพื่อให้ผู้พิพากษา แต่ละคนมีการพิจารณาและ แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ

ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมือง พ.ศ. (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่าง รัฐธรรมนูญ
ร่วมกันก่อนแล้วจึงลงมติโดยให้ถือมติตามเสียงข้างมาก ในการนี้ องค์คณะผู้พิพากษาอาจมอบหมายให้ผู้พิพากษาคนใดคนหนึ่งในองค์คณะผู้พิพากษาเป็นผู้จัดทำคำสั่งหรือคำพิพากษตามมตินั้นก็ได้ ความเห็นในการวินิจฉัยคดีตามวรรคหนึ่งอย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญตามข้อกำหนดของประธานศาลฎีกา คำสั่งที่เป็นการวินิจฉัยชี้ขาดคดีหรือคำพิพากษาของศาล ให้เปิดเผยโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา		รอบคอบ จากนั้นก็ทำคำวินิจฉัยส่วนตน มีใช้ต่างคนต่างคิดตามลำพังและทำคำวินิจฉัยส่วนตนมาอย่างโดดเดี่ยวแล้วมาโหวตนั้นจะแนบเสียข้างมากกันเท่านั้น - บทบัญญัติที่ปรากฏในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญกับกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันไม่แตกต่างกันคือใช้เสียข้างมากในการชี้ขาด และผู้พิพากษาในองค์คณะผู้พิพากษาทุกคนต้องทำความเห็นในการวินิจฉัยคดีส่วนตนและแถลงต่อประชุมก่อนลงมติ - ไม่ควรให้ผู้พิพากษาทำความเห็นส่วนตนก่อนการทำความพิพากษา เหมือนที่ศาลรัฐธรรมนูญทำเพราะศาลฎีกาเป็นศาลที่ใช้ดุลพินิจจากข้อเท็จจริงที่ได้จากการพิจารณา ซึ่งแตกต่างจากศาลรัฐธรรมนูญที่เป็นการวิเคราะห์หลักกฎหมาย	และละเอียด รอบคอบแล้วให้ที่ประชุมปรึกษาหารือร่วมกันก่อนลงมติโดยถือเสียงข้างมาก

ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมือง พ.ศ. (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่าง รัฐธรรมนูญ
มาตรา ๒๑ คำสั่งที่เป็นการวินิจฉัย ชี้ขาดคดีหรือคำพิพากษาของศาล อย่างน้อย ต้องประกอบด้วย (๑) ชื่อคู่ความทุกฝ่าย (๒) เรื่องที่ถูกกล่าวหา (๓) ข้อกล่าวหาและคำให้การ (๔) ข้อเท็จจริงที่ได้จากการพิจารณา (๕) เหตุผลในการวินิจฉัยทั้งในปัญหา ข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายที่ยกขึ้น อ้างถึง (๗) คำวินิจฉัยคดี รวมทั้งการดำเนินการ เกี่ยวกับทรัพย์สินที่เกี่ยวข้อง ถ้ามี	- ไม่มีผู้เสนอความเห็น	-	-
มาตรา ๒๒ เมื่อมีความจำเป็นที่จะต้อง จับกุมหรือคุมขังผู้ถูกกล่าวหาหรือจำเลย เนื่องจากมีหลักฐานตามสมควรว่าผู้นั้นน่าจะ	- ไม่มีผู้เสนอความเห็น	-	-

ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมือง พ.ศ. (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่าง รัฐธรรมนูญ
ได้กระทำความผิดอาญาและมีเหตุอันควรเชื่อ ว่าผู้นั้นจะหลบหนีหรือจะไปยังเหยี่ยง กับพยานหลักฐานหรือก่อเหตุอันตราย ประการอื่น คณะกรรมการ ป.ป.ช. คณะผู้ไต่สวนอิสระหรืออัยการสูงสุดอาจ ร้องขอต่อศาลเพื่อให้ศาลออกหมายจับหรือ หมายขังผู้นั้นได้ ในกรณีที่มีการฟ้องคดีแล้ว ไม่ว่าจะเป็นมี การคุมขังจำเลยมาก่อนหรือไม่ ให้องค์คณะ ผู้พิพากษาพิจารณาถึงเหตุอันควรคุมขัง จำเลยและมีคำสั่งตามที่เห็นสมควรหรือ ปล่อยชั่วคราวจำเลยนั้นได้			
หมวด ๒ หมวด ๒ การดำเนินคดีอาญา	- ไม่มีผู้เสนอความเห็น	-	

ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมือง พ.ศ. (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่าง รัฐธรรมนูญ
มาตรา ๒๓ มาตรา ๒๓ ผู้มีอำนาจฟ้องคดีอาญา ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ได้แก่ (๑) อัยการสูงสุด (๒) คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กฎหมาย ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและ ปราบปรามการทุจริตกำหนด	- ไม่มีผู้เสนอความเห็น	-	
มาตรา ๒๔ มาตรา ๒๔ ในการฟ้องคดีอาญา สำหรับการกระทำอันเป็นกรรมเดียวผิด ต่อกฎหมายหลายบทและบทใดบทหนึ่ง อยู่ในอำนาจของศาล ให้ศาลรับพิจารณา พิพากษาข้อหาความผิดบทอื่นได้ด้วย ในกรณีนี้ที่พบว่าศาลอื่นรับฟ้องคดีในข้อหา ความผิดอาญาบทอื่นจากการกระทำความผิด กรรมเดียวกับการกระทำความผิดตามที่มี	- ไม่มีผู้เสนอความเห็น	-	

ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมือง พ.ศ. (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่าง รัฐธรรมนูญ
การยื่นฟ้องคดีตามพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญนี้ ให้องค์คณะผู้พิพากษาแจ้งไปยัง ศาลอื่นที่รับฟ้องดังกล่าวเพื่อให้องค์ตดังกล่าว มายังศาลต่อไป หรือศาลอื่นจะขอโอนคดี ดังกล่าวมายังศาลเองก็ได้ และให้ถือว่ากระบวน พิจารณาที่ได้ดำเนินการไปแล้วในศาลอื่นก่อนมี คำพิพากษาไม่เสียไป เว้นแต่องค์คณะ ผู้พิพากษามีคำสั่งเป็นอย่างอื่นเพื่อประโยชน์ แห่งความยุติธรรม			
มาตรา ๒๕ มาตรา ๒๕ ฟ้องต้องทำเป็นหนังสือและ มีข้อความตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๕๘ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มีข้อความที่เป็นการกล่าวหาเกี่ยวกับ การทุจริตต่อหน้าที่ หรือจงใจปฏิบัติหน้าที่ หรือใช้อำนาจขัดต่อบทบัญญัติแห่ง รัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย และต้องระบุ พฤติการณ์ที่กล่าวหาว่ากระทำความผิด พร้อมทั้งชี้ช่องพยานหลักฐานให้ชัดเจนเพียง	สัมมนาอนุ ประชาสัมพันธ์ฯ ๑ มีนาคม ๒๕๖๐	- การพิจารณาตัดสินหลังจำเลยจะทำได้ ทันทีเมื่อพยานหลักฐานพร้อมหากนำมาใช้กับการเมือง น่าจะเป็นผลดี ทำให้ไม่กล่าวกระทำคามผิด - การสืบพยานหลังจำเลยจะกระทบต่อสิทธิของจำเลย ในการเผชิญหน้ากับพยานและสิทธิการถามค้านพยาน ซึ่ง เป็นหลักประกันที่สำคัญของจำเลยในกระบวนการ ยุติธรรม ตาม ป.วิ. อาญา มาตรา ๑๗๒ บัญญัติว่า “การ พิจารณาและสืบพยานต้องทำโดยเปิดเผยต่อหน้าจำเลย” แต่กรณีจำเลยได้กระทำความผิดแล้วหลบหนีย่อมกระทบ ต่อกระบวนการยุติธรรมไม่อาจดำเนินต่อไปได้ ส่งผลต่อ	มาตรานี้เป็นการกำหนด หลักการว่าในวันฟ้องคดีต้องมี ตัวจำเลยมาศาล เพื่อให้จำเลย ใช้สิทธิในการต่อสู้คดีได้ แต่ได้ กำหนดข้อยกเว้นให้ศาล สามารถรับฟ้องและพิจารณา คดี โดยไม่มีตัวจำเลยได้ใน มาตรา ๒๖

ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมือง พ.ศ. (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่าง รัฐธรรมนูญ
พอที่จะดำเนินการพิจารณาได้ส่วน ข้อเท็จจริงต่อไปนี้ ภายใต้บังคับมาตรา ๒๖ ในวันยื่นฟ้อง ให้จำเลยมาหรือคุมตัวมาศาล และให้โจทก์ส่ง สำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือคณะผู้ไต่สวนอิสระ แล้วแต่กรณี พร้อมสำเนาอิเล็กทรอนิกส์ต่อศาลเพื่อใช้เป็น หลักในการพิจารณาและรวมไว้ในสำนวน ทั้งนี้ ศาลอาจไต่สวนหาข้อเท็จจริงและ พยานหลักฐานเพิ่มเติมได้ตามที่เห็นสมควร กรณีศาลเห็นว่าฟ้องไม่ถูกต้อง ให้ศาลมีคำสั่งให้โจทก์แก้ฟ้องให้ถูกต้อง การฟ้องคดีอาญาตามพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ไม่ต้องไต่สวนมูลฟ้อง		ความเชื่อมั่นของประชาชนต่อกระบวนการยุติธรรม หาก ไม่มีมาตรการดำเนินคดีกับผู้หลบหนี และยังไม่มีเกรงกลัว ต่อกฎหมายอาจเป็นการส่งเสริมให้ทำผิดมากขึ้น แม้ว่าการ ดำเนินคดีโดยไม่มีอายุความเมื่อเวลาผ่านไปนาน เท่าใด ความแม่นยำก็ยิ่งลดลง อาจกระทบต่อการเบิก ความในชั้นพิจารณาคดีและการรับฟังพยานหลักฐาน การ หลบหนีถือเป็นการสละสิทธิในการเผชิญหน้าและถามค้าน พยาน ดังนั้น การสืบพยานลับหลังน่าจะเป็นธรรมและ เหมาะสมกว่าไม่มีอายุความ - วันฟ้องไม่จำเป็นต้องนำตัวผู้ถูกกล่าวหามาปรากฏตัวต่อ หน้าศาลที่ผ่านมาหลายคดีกรรมการ ป.ป.ช.มีมติชี้มูล ความผิดและถูกชี้มูลความผิดหลบหนีไปให้คดีค้างอยู่ ในศาล ไม่สามารถดำเนินต่อไปได้การที่ไม่จับผู้ถูกชี้มูล เพื่อส่งตัวฟ้องศาลเป็นสิทธิพิเศษมากกว่าการดำเนินคดี อาญาทั่วไปที่ต้องจับกุมผู้กระทำความผิดเพื่อศาลพิจารณาให้ ประกันตัวอยู่แล้ว จึงเห็นว่าควรพิจารณาสิทธิวิธีดแบบลับ หลังจำเลยแล้ว ต้องไม่มีอายุความด้วยซึ่งสอดคล้องกับ อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริตข้อ ๒๙	

ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมือง พ.ศ. (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่าง รัฐธรรมนูญ
		- ควรเปิดโอกาสให้นักการเมืองได้ชี้แจงพร้อมส่งหลักฐานทางจดหมายหรือมอบหมายให้นายทำการแก้ต่างแทนได้ - การพิจารณาคดีทุจริตของนักการเมือง โดยใช้ระบบได้ สวนศาลต้องค้นหาความจริงให้สิ้นข้อสงสัย มีการสืบสวนเพิ่มเติมหรือตั้งสืบพยานก็ได้ การพิจารณาคดีแบบลับหลังจำเลยจะไม่ทำให้สูญเสียความยุติธรรม เพราะไม่ได้ทำให้เข้ามา อีกทั้งการไม่มีอายุความทำให้เอาผิดจำเลยได้ตลอดเวลา ไม่เห็นด้วยที่ไม่มีตัวจำเลยในวันฟ้องศาลหรือวันพิจารณาคดี - เพราะสิทธิเสรีภาพในการแสดงข้อเท็จจริงไม่ปรากฏ - การดำเนินคดีอาญามีความมุ่งหมายเพื่อลงโทษอาญากับตัวจำเลยโดยตรงหากไม่มีตัวจำเลยมาศาลและดำเนินการพิจารณาลับหลังจำเลยโดยตลอด แต่สุดท้ายก็ทำอะไรไม่ได้เพราะไม่มีตัวจำเลยให้ลงโทษ ถือว่ากระบวนการพิจารณาที่ผ่านมาทั้งหมดเสียเปล่า จึงเห็นว่าในวันยื่นฟ้องอาจไม่จำเป็นต้องเอาตัวมาส่งที่ศาลทันที แต่กรณีศาลจะดำเนินการพิจารณาต่อไปจำเป็นต้องให้มีตัวจำเลยมาอยู่ในอำนาจศาลด้วย	

ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมือง พ.ศ. (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่าง รัฐธรรมนูญ
มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๖ ในการยื่นฟ้องคดีต่อศาลให้อัยการสูงสุดหรือคณะกรรมการ ป.ป.ช. แจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาในศาลในวันฟ้องคดีในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาไม่มาศาลและอัยการสูงสุดหรือคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีหลักฐานแสดงต่อศาลว่าได้เคยมีการออกหมายจับผู้ถูกกล่าวหาแล้วแต่ยังไม่ได้รับตัวมา ให้ศาลรับคำฟ้องไว้พิจารณาได้ แม้จะไม่ปรากฏผู้ถูกกล่าวหาต่อหน้าศาล การแจ้งตามวรรคหนึ่งถ้าได้ส่งหนังสือถึงผู้ถูกกล่าวหา ณ ภูมิลำเนาหรือที่อยู่ ที่ปรากฏตามหลักฐานทางทะเบียนราษฎรแล้ว กฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรแล้ว ให้ถือว่าได้แจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบโดยชอบแล้ว เมื่อศาลรับคำฟ้องไว้พิจารณาตามวรรคหนึ่งแล้ว หรือในกรณีที่จำเลยหลบหนี ในระหว่างการพิจารณาของศาล มิให้นำอายุความที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๙๕ แห่ง	สัมมนานู ประชาสัมพันธ์ ๑ มีนาคม ๒๕๖๐	- การดำเนินคดีโดยไม่มีอายุความทำให้ดำเนินคดีได้ตลอดไปหากจำเลยหลบหนีต้องหลบหนีทั้งชีวิต หากนำมาบังคับใช้กับนักการเมืองน่าจะเป็นผลดีทำให้เกิดความเกรงกลัวมากขึ้น - การไม่มีอายุความ เป็นหลักการที่กำหนดในข้อ ๒๙ ของอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ดังนั้นการกำหนดหลักเกณฑ์ไว้ในร่างนี้จะเป็นปัญหาในกรณีผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหลบหนีตั้งแต่ก่อนฟ้องคดีหรือหลังพิจารณาคดีได้ เพราะการพิจารณาและบังคับโทษจะไม่เสียไปด้วยเหตุที่ผู้ต้องหาหลบหนี ส่วนการหลบหนีในชั้นพิจารณาคือหลังฟ้องคดีแต่ยังไม่มีการพิพากษานั้น ตามร่างนี้กำหนดให้แก้ปัญหาดังกล่าวให้สืบพยานลับหลังได้ แต่ทั้งนี้ จะต้องแก้ไขหลักการฟ้องคดีว่าต้องส่งตัวจำเลยพร้อมฟ้องด้วย - การไม่มีระยะเวลาหลบหนีในอายุความนั้นเป็นไปตามกฎหมายระหว่างประเทศที่ต้องปฏิบัติตามจะต้องเลือกระหว่างการสืบพยานลับหลังกับการไม่นับระยะเวลาหลบหนีเข้าในอายุความ เพราะเป็นมาตรการที่นำมาใช้	เนื่องจากมาตรานี้กำหนดข้อยกเว้นให้ศาลสามารถรับฟ้อง โดยไม่มีตัวผู้ถูกกล่าวหา มาศาลในวันฟ้องคดีได้ เพื่อให้สามารถดำเนินคดีกับผู้กระทำ ความผิดที่หลบหนีได้ก่อนหมดอายุความฟ้องคดี ดังนั้นจึงจำเป็นต้องกำหนดให้เมื่อศาลรับคำฟ้องไว้พิจารณาแล้ว มิให้นำอายุความฟ้องคดีโดยมีตัวผู้กระทำความผิดตาม มาตรา ๙๕ แห่งประมวลกฎหมายอาญา มาใช้กับกรณีนี้

ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมือง พ.ศ. (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่าง รัฐธรรมนูญ
ประมวลกฎหมายอาญามาใช้บังคับแก่ การพิจารณาคดีนั้น		ควบคุมไม่ได้ดังปรากฏในกฎหมายวิธีพิจารณาความอาชญาคดีอาญา และประเพณีมีขอบและตามร่างดังกล่าวนี้ - คดีอาชญากรรมที่ฟ้องโดยความนำจะเป็นอาชญากรรมและประเพณีของนักการเมืองที่ไม่มีอายุความนำจะเป็นอาชญากรรมและเหมาะสมมากกว่าการให้พิจารณาคดีหลังจำเลย - การไม่มีอายุความจะสอดคล้องกับอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริตข้อ ๒๙ ซึ่งกำหนดให้รัฐภาคีต้องกำหนดอายุความสำหรับอาชญากรรมที่กำหนดตามอนุสัญญาให้ระยะเวลาขึ้นหรืออายุความและเหตุหยุดลงในการนี้ที่ผู้ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดได้หลบหนีกระบวนการยุติธรรม ไม่เห็นด้วยกับคดีไม่มีอายุความ - เพราะขัดกับหลักการของกฎหมายทั่วไป และหากนำไปก็ยากที่จะทำการได้ส่วนใหญ่ให้ความจริงได้ - เพื่อเป็นการคุ้มครองสิทธิของผู้ถูกกล่าวหาหรือจำเลยให้ได้รับความเป็นธรรม - ขอให้ขยายอายุความมากกว่าที่กำหนดไว้ในกฎหมายอาญาเช่น ๒๐ ปี ขยายเป็น ๓๐ ปี - ในเยอรมัน และฝรั่งเศสจะใช้วิธีการในคดีใกล้เคียงอายุความ หากพบเจอฟยานหลักฐานที่จะดำเนินคดีแล้ว จะ	

ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมือง พ.ศ. (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่าง รัฐธรรมนูญ
มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๗ ในกรณีที่ยกการสูงสุด หรือคณะกรรมการ ป.ป.ช. ยื่นฟ้องคดีโดยยัง ไม่ได้ตัวผู้ถูกกล่าวหาตามมาตรา ๒๖ เมื่อศาลได้ประทับฟ้องแล้ว และเป็น กรณีศาลยังมีได้ออกหมายจับ ให้ศาลออก หมายจับและพิจารณาคดีต่อไปได้ โดยถือว่า จำเลยไม่ติดใจที่จะให้มีการพิจารณาต่อหน้า จำเลย แต่ไม่ตัดสินใจเลยที่จะตั้งทนายความ มาดำเนินการแทนตนได้ โดยให้ศาลลง รายงานไว้ และให้ศาลมีอำนาจดำเนินการ พิจารณาและพิพากษาต่อไปได้โดยไม่ต้อง กระทำต่อหน้าจำเลย บทบัญญัติมาตรานี้ไม่เป็นการตัดสิทธิ จำเลยที่จะมาศาลเพื่อต่อสู้คดีในเวลาใด ก่อนที่ศาลจะมีคำพิพากษา แต่การมาศาล ดังกล่าวไม่มีผลให้การได้ส่วนและการดำเนิน กระบวนการพิจารณาที่ได้ทำไปแล้วต้องเสียไป	- ไม่มีผู้เสนอความเห็น	ขอให้ช่วยความสะดุดตายุติลง แล้วเริ่มนับอายุความใหม่	

ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมือง พ.ศ. (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่าง รัฐธรรมนูญ
มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๘ ในคดีที่ศาลดำเนินการสอบสวน พิจารณาตามมาตรา ๒๗ และมีคำพิพากษา ว่าจำเลยกระทำความผิด ถ้าภายหลังจำเลยมี พยานหลักฐานใหม่ที่อาจทำให้ข้อเท็จจริง เปลี่ยนแปลงไปในสาระสำคัญ จำเลยจะมา แสดงตนต่อศาลและยื่นคำร้องต่อศาล เพื่อขอให้รัฐอภัยโทษพิจารณาใหม่ได้ แต่ต้องยื่นเสียภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่ศาล มีคำพิพากษา และให้ศาลมีอำนาจสั่งรื้อฟื้น คดีขึ้นพิจารณาใหม่ได้ตามที่เห็นสมควร การดำเนินการในการรื้อฟื้นคดีขึ้น พิจารณาใหม่ ให้เป็นไปตามข้อกำหนดของ ประธานศาลฎีกา	- ไม่มีผู้เสนอความเห็น		
มาตรา ๒๙ มาตรา ๒๙ เมื่อประทับฟ้องแล้ว ห้ามมิให้ศาลอนุญาตให้ถอนฟ้อง เว้นแต่ จะแสดงความว่าหากไม่อนุญาตให้ถอนฟ้อง จะกระทบกระเทือนต่อความยุติธรรม	- ไม่มีผู้เสนอความเห็น		

ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของตุ้รดำรงตำแหน่ง ทางการเมือง พ.ศ. (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่าง รัฐธรรมนูญ
มาตรา ๓๐ มาตรา ๓๐ การพิจารณาและไต่สวน พยานหลักฐานให้กระทำได้โดยเปิดเผย เว้นแต่ มีความจำเป็นเพื่อคุ้มครองประโยชน์ สาธารณะสำคัญ ให้ศาลมีคำสั่งให้พิจารณา เป็นการลับได้ ภายใต้บังคับมาตรา ๒๗ เมื่อศาล เห็นเป็นการสมควร เพื่อให้การพิจารณา เป็นไปโดยไม่ชักช้า ศาลมีอำนาจไต่สวน พยานหลักฐานลับหลังจำเลยได้ ในกรณี ดังต่อไปนี้ (๑) จำเลยไม่อาจมาฟังการไต่สวน พยานหลักฐานได้เนื่องจากความเจ็บป่วยหรือ มีเหตุจำเป็นอันอื่นมิอาจก้าวล่วงได้ เมื่อจำเลยมีหมายและจำเลยได้รับอนุญาต จากศาลที่จะไม่มาฟังการพิจารณาและ สืบพยาน (๒) จำเลยเป็นนิติบุคคลและศาล ได้ออกหมายจับผู้จัดการหรือผู้แทนของ	สัมนานาอนุ ประชาสัมพันธ์ฯ ๑ มีนาคม ๒๕๖๐ พินดาเอก จรุงวิทย์ ภูมิ มา รองเลขาธิการ คณะกรรมการ การเลือกตั้ง ๖ มีนาคม ๒๕๖๐	- การส่งตัวจำเลยพร้อมกับฟ้อง เพื่อให้ศาลมีโอกาสแจ้ง วันนัดพิจารณาให้จำเลยทราบต่อหน้าจำเลย ซึ่งหาก จำเลยทราบนัดโดยชอบแล้วไม่มาศาลในนัดพิจารณา ต่อๆไป โดยไม่แจ้งเหตุขัดข้อง ก็จะเป็นพฤติการณ์ที่แจ้ง ชัดว่าจำเลยสละสิทธิที่จะให้มีการพิจารณาต่อหน้าตนเอง แล้ว ทั้งนี้ หากใช้หลักการที่เป็นอยู่ในปัจจุบันว่าจะให้ การฟ้องคดีโดยไม่ต้องส่งตัวจำเลยพร้อมฟ้อง และการ กำหนดหลักการเพิ่มเติมให้มีการสืบพยานลับหลังได้ อาจ มีข้อโต้แย้งในภายหลังได้ว่ายังไม่มีพฤติการณ์ที่แสดงออก ให้เห็นว่าจำเลยสละสิทธิที่จะไม่เข้าร่วมพิจารณาแล้ว	มาตรา ๓๐ วรรคสอง เป็น กรณีที่ได้ตัวจำเลยมาใน วันฟ้องคดีและศาลเริ่ม พิจารณาคดีแล้ว แต่ให้ศาลมี อำนาจไต่สวนลับหลังจำเลย ได้ตามเงื่อนไขที่กำหนด ส่วนกรณีที่ไม่ได้ตัวจำเลยมา ศาลในวันฟ้องคดีนั้น ได้ กำหนดให้ศาลสามารถรับฟ้อง และพิจารณาคดีลับหลัง จำเลยได้ตามมาตรา ๒๖ และ มาตรา ๒๗ แล้ว
		- การพิจารณาคดีลับหลังทำให้สามารถพิจารณาคดีได้ ทันทีเมื่อพยานหลักฐานพร้อม แม้ไม่ได้ตัวจำเลยมาศาล ส่วนการดำเนินคดีโดยไม่มีอายุความย่อมสามารถ ดำเนินคดีได้ทุกเมื่อโดยตลอดไปหากจำเลยจะหลบหนี ต้องหลบหนีไปทั้งชีวิต ดังนั้น หากใช้ทั้ง ๒ หลัก มา ดำเนินการกับนักการเมืองน่าจะเป็นผลดีในการที่จะทำให้ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่จะกระทำความผิดเกิด	

ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมือง พ.ศ. (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่าง รัฐธรรมนูญ
นิติบุคคลนั้นแล้ว แต่ยังไม่ได้ (๓) จำเลยอยู่ในอำนาจศาลแล้วแต่ได้ หลบหนีไปและศาลได้ออกหมายจับแล้ว แต่ยังไม่จับตัวมาไม่ได้ (๔) ในระหว่างพิจารณาหรือไต่สวน ศาลมีคำสั่งให้จำเลยออกจากห้องพิจารณา เพราะเหตุขัดขวางการพิจารณา หรือจำเลย ออกไปจากห้องพิจารณาโดยไม่ได้รับอนุญาต จากศาล กรณีตาม (๓) ในกรณีที่ต้องมีการส่ง หนังสือ คำสั่ง หรือหมายอาญาของศาลให้ ส่งไปยังหน่วยงานของจำเลยแทน		ความเกรงกลัวมากขึ้น ย่อมส่งผลดีกับประเทศโดยรวม	
มาตรา ๓๑ มาตรา ๓๑ ในการดำเนินคดีอาญา ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ผู้ถูกกล่าวหาหรือจำเลยซึ่งหลบหนีไป ในระหว่างได้รับการปล่อยชั่วคราวต้องระวาง โทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกิน	- ไม่มีผู้เสนอความเห็น	-	

ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมือง พ.ศ. (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่าง รัฐธรรมนูญ
หนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งห้าทั้งแปด และ ถ้าเป็นการหลบหนีไปในระหว่างการพิจารณาคดี ของศาล ไม่ว่าศาลจะมีคำสั่งจำคุกหรือไม่ก็ตาม ศาลอาจมีคำสั่งให้ผู้มีหน้าที่ เกี่ยวข้องกับการติดตามหรือจับกุมจำเลย รายงานผลภายในระยะเวลาที่ศาลเห็นสมควร ความผิดตามวรรคหนึ่งไม่ระงับไปเพราะ เหตุที่ดีของผู้ถูกกล่าวหาหรือจำเลยนั้น มีการสั่งไม่ฟ้อง ยกฟ้อง จำคุก หรือ ถอนฟ้อง			
มาตรา ๓๒ มาตรา ๓๒ เมื่อได้มีคำสั่งประทับฟ้อง แล้วให้ศาลส่งสำเนาฟ้องแก่จำเลย และ นัดความมาศาลในวันพิจารณาครั้งแรก นับแต่วันที่ได้รับสำเนาฟ้อง ให้จำเลยมีสิทธิขอตรวจและขอคัดสำเนา เอกสารในสำนวนการไต่สวนของ คณะกรรมการ ป.ป.ช.	- ไม่มีผู้เสนอความเห็น		

ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมือง พ.ศ. (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่าง รัฐธรรมนูญ
ภายใต้บังคับมาตรา ๒๗ ในวันพิจารณา ครั้งแรก เมื่อจำเลยมาอยู่ต่อหน้าศาล และศาลเชื่อว่าป็นจำเลยจริงให้อ่านและ อธิบายฟ้องให้ฟัง และถามว่าได้กระทำความผิด จริงหรือไม่ จะให้การต่อสู้ข้ออย่างไรบ้าง คำให้การของจำเลยให้บันทึกไว้ ถ้าจำเลย ไม่ให้การก็ให้บันทึกไว้ และถ้าจำเลยให้การ ปฏิเสธหรือไม่ให้การ ก็ให้ศาลกำหนด วันตรวจพยานหลักฐานโดยให้โจทก์ และจำเลยทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสิบวัน ในกรณีที่จำเลยมิได้มาศาลในวันพิจารณา ครั้งแรกไม่ว่าด้วยเหตุใด ให้ถือว่าจำเลยให้ การปฏิเสธ ในคดีที่จำเลยให้การรับสารภาพตาม ฟ้อง แม้ข้อหาที่จำเลยรับสารภาพนั้น กฎหมายกำหนดอัตราโทษอย่างต่ำให้จำคุก น้อยกว่าห้าปี หรือโทษสถานเบาที่เบาว่านั้น ศาลอาจเรียกพยานหลักฐานมาไต่สวนต่อไป เพื่อทราบถึงพฤติการณ์แห่งการกระทำ			

ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมือง พ.ศ. (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่าง รัฐธรรมนูญ
ความผิดจนกว่าจะพอใจว่าจำเลยกระทำความผิดจริงก็ได้			
มาตรา ๓๓ มาตรา ๓๓ ให้โจทก์จำเลยยื่นบัญชีระบบพยานต่อศาลพร้อมสำเนาในจำนวนที่เพียงพอก่อนวันพิจารณาพิพากษาที่พยานหลักฐานไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน การยื่นบัญชีระบบพยานเมื่อล่วงพ้นระยะเวลาตามวรรคหนึ่งจะกระทำได้ต่อเมื่อได้รับอนุญาตจากองค์คณะผู้พิพากษา เมื่อมีเหตุสมควรแสดงได้ว่าไม่สามารถทราบถึงพยานหลักฐานนั้น หรือเป็นกรณีจำเป็นเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม หรือเพื่อให้โอกาสแก่จำเลยในการต่อสู้คดี	สันนิษฐานประจักษ์พยาน ๑ มีนาคม ๒๕๖๐	- เรื่องของพยาน ไม่มีประชาชนคนไหนที่จะเอาตัวเองไปเป็นพยานบุคคลควรเป็นแบบไม่เปิดเผย และมีมาตรการคุ้มครองดูแลพยานให้มากกว่านี้ โดยมุ่งเน้นไปที่เอกสารและความชัดเจนที่เห็นได้ว่าผิดจริง ก็ข้อมูลความผิดได้เลย	ในมาตรา ๔๐ ได้กำหนดให้ถือว่าพยานบุคคลในคดีอาญาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ เป็นพยานที่อาจได้รับการคุ้มครองตามมาตรการพิเศษตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองพยานในคดีอาญาด้วยแล้ว
มาตรา ๓๔ มาตรา ๓๔ ในวันตรวจพยานหลักฐานให้โจทก์จำเลยส่งพยานเอกสารและ	- ไม่มีผู้เสนอความเห็น	-	

ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมือง พ.ศ. (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่าง รัฐธรรมนูญ
พยานวัตถุต่อศาลเพื่อให้อีกฝ่ายตรวจสอบ เว้นแต่องค์คณะผู้พิพากษาจะมีคำสั่งเป็น อย่างอื่น เนื่องจากสภาพและความจำเป็น แห่งพยานหลักฐานนั้น หลังจากนั้นให้ โจทก์จำเลยแถลงแนวทางการเสนอ พยานหลักฐานต่อองค์คณะผู้พิพากษา เพื่อประโยชน์ในการค้นหาความจริง แม้จำเลยจะมีได้ยื่นบัญชีระบุพยานตามมาตรา ๓๓ หรือมิได้ส่งพยานเอกสารและพยานวัตถุ ต่อศาลตามวรรคหนึ่ง เพราะเหตุที่จำเลย ไม่มาศาลและไม่มีความหมาย หรือ แม้โจทก์จำเลยจะมีได้ยื่นบัญชีระบุพยานหลักฐาน ไว้ หรือมีการโต้แย้งพยานหลักฐานภายหลัง วันตรวจพยานหลักฐาน องค์คณะผู้พิพากษา จะได้อ่านหาข้อเท็จจริงและพยานหลักฐาน เพิ่มเติมก็ได้			

ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมือง พ.ศ. (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่าง รัฐธรรมนูญ
มาตรา ๓๕ มาตรา ๓๕ ในกรณีที่ต้องมีการไต่สวนให้องค์คณะผู้พิพากษาทำหนดวันเริ่มไต่สวนโดยให้แจ้งให้โจทก์จำเลยทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน	- ไม่มีผู้เสนอความเห็น	-	
มาตรา ๓๖ มาตรา ๓๖ ในการไต่สวนพยานบุคคลไม่ว่าจะเป็นพยานที่คู่ความฝ่ายใดอ้างหรือที่ศาลเรียกมาเอง ให้องค์คณะผู้พิพากษาสอบถามพยานบุคคลเอง โดยการแจ้งให้พยานทราบประเด็นและข้อเท็จจริงที่จะไต่สวน แล้วให้พยานเบิกความในข้อนั้นโดยวิธีแถลงด้วยตนเองหรือตอบคำถามศาลศาลอาจถามพยานเกี่ยวกับข้อเท็จจริงใดๆที่เกี่ยวข้องกับคดีแม้จะไม่มีคู่ความฝ่ายใดยกขึ้นอ้างก็ตาม แล้วจึงอนุญาตให้คู่ความถามพยานเพิ่มเติม การถามพยานของศาลตามวรรคหนึ่งจะใช้คำถามก็ได้	- ไม่มีผู้เสนอความเห็น	-	

ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมือง พ.ศ. (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่าง รัฐธรรมนูญ
หลังจากที่ความพยายามตามวรรคหนึ่งแล้ว ห้ามมิให้คู่ความฝ่ายใดถามพยานอีก เว้นแต่ จะได้รับอนุญาตจากศาล			
มาตรา ๓๗ มาตรา ๓๗ บุคคลดังต่อไปนี้ มีสิทธิได้รับค่าป่วยการ ค่าพาหนะเดินทาง ค่าเช่าที่พัก และค่าใช้จ่ายอื่นตามระเบียบที่ คณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมตาม กฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการศาล ยุติธรรมกำหนด (๑) พยานบุคคลที่ศาลเรียกมาเองตาม มาตรา ๓๖ (๒) บุคคลซึ่งมาให้ถ้อยคำและบุคคล หรือคณะบุคคลที่ได้รับแต่งตั้งตามมาตรา ๖ วรรคสามและวรรคสี่ (๓) ผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญที่ ศาลขอให้มาให้ความเห็นตามมาตรา ๓๘	- ไม่มีผู้เสนอความเห็น		

ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมือง พ.ศ. (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่าง รัฐธรรมนูญ
มาตรา ๓๘ มาตรา ๓๘ ศาลอาจขอให้ผู้ทรงคุณวุฒิ หรือผู้เชี่ยวชาญมาให้ความเห็น เพื่อประกอบการพิจารณาพิพากษาคดีได้ แต่ต้องแจ้งให้คู่ความทุกฝ่ายทราบและ ให้โอกาสคู่ความตามสมควร ในอันที่จะขอให้ เรียกผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญฝ่ายตนมา ให้ความเห็นโต้แย้งหรือเพิ่มเติมความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญดังกล่าว	- ไม่มีผู้เสนอความเห็น	-	
มาตรา ๓๙ มาตรา ๓๙ เมื่อการไต่สวน พยานหลักฐานเสร็จสิ้น โฉงก์และจำเลยมีสิทธิ แผลงปิดคดีของตนภายในเวลาที่ศาลกำหนด แล้วให้องค์คณะผู้พิพากษามีคำพิพากษาและให้อ่านคำพิพากษาในศาลโดยเปิดเผยภายใน เจ็ดวันนับแต่วันเสร็จการพิจารณา ถ้ามีเหตุ สมควรจะเลื่อนการอ่านไปก่อนก็ได้แต่ต้อง ไม่เกินสิบวันและต้องบันทึกเหตุนั้นไว้	- ไม่มีผู้เสนอความเห็น	-	

ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมือง พ.ศ. (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่าง รัฐธรรมนูญ
ในกรณีที่ศาลนัดฟังคำพิพากษาหรือคำสั่งตามวรรคหนึ่ง แต่จำเลยที่ทราบนัดโดยชอบแล้วไม่มาฟังคำพิพากษาหรือคำสั่งให้ศาลอ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งลับหลัง จำเลยได้ และให้ถือว่าจำเลยได้ฟังคำพิพากษาหรือคำสั่งนั้นแล้ว ในการพิจารณาและสืบพยานลับหลัง จำเลยตามมาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง เมื่อศาลนัดฟังคำพิพากษาหรือคำสั่ง ให้ปิดประกาศแจ้งการนัดฟังคำพิพากษาหรือคำสั่งนั้น ณ ภูมิลำเนาหรือที่อยู่ปรากฏตามหลักฐานทางทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรของจำเลย หรือวิธีการอื่นใดตามที่ศาลเห็นสมควร และให้ถือว่าจำเลยทราบนัดโดยชอบแล้ว			

ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมือง พ.ศ. (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่าง รัฐธรรมนูญ
มาตรา ๔๐ มาตรา ๔๐ ให้ถือว่าพยานบุคคล ในคดีอาญาตามพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญนี้เป็นพยานที่อาจได้รับการ คัดกรองตามมาตรการพิเศษตามกฎหมาย ว่าด้วยการคุ้มครองพยานในคดีอาญา	- ไม่มีผู้เสนอความเห็น	-	
มาตรา ๔๑ มาตรา ๔๑ การรับทรัพย์สิน ในการดำเนินคดีตามพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญนี้ ไม่ว่าโจทก์จะมีคำขอหรือไม่ ก็ตาม นอกจากศาลจะมีอำนาจรับทรัพย์สิน ตามกฎหมายที่บัญญัติไว้โดยเฉพาะแล้ว ให้ศาลมีอำนาจสั่งให้ทรัพย์สินดังต่อไปนี้ด้วย เว้นแต่เป็นทรัพย์สินของผู้อื่นซึ่งมิได้รู้เห็น เป็นใจด้วยในการกระทำความผิด (๑) ทรัพย์สินที่บุคคลได้ใช้หรือมีไว้ เพื่อใช้ในการกระทำความผิด (๒) ทรัพย์สินหรือประโยชน์อันอาจ	- ไม่มีผู้เสนอความเห็น	-	

ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมือง พ.ศ. (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่าง รัฐธรรมนูญ
คำนวณเป็นราคาเงินได้ที่บุคคลได้มาจากการกระทำความผิดหรือจากการเป็นผู้ใช้ผู้สนับสนุน หรือผู้โฆษณาหรือประกาศให้ผู้อื่นกระทำความผิด (๓) ทรัพย์สินหรือประโยชน์อันอาจคำนวณเป็นราคาเงินได้ที่บุคคลได้มาจากการจำหน่าย จ่าย โอน ด้วยประการใด ๆ ซึ่งทรัพย์สินหรือประโยชน์ตาม (๑) หรือ (๒) (๔) ดอกผลหรือประโยชน์อื่นใดอันเกิดจากทรัพย์สินหรือประโยชน์ตาม (๑) (๒) หรือ (๓) ในการที่ศาลจะมีคำสั่งรับทรัพย์สินตาม (๑) ให้ศาลวินิจฉัยตามควรแก่พฤติการณ์และความร้ายแรงแห่งการกระทำความผิด รวมทั้งโอกาสที่จะนำทรัพย์สินนั้นไปใช้ในการกระทำความผิดอีก ในกรณีที่ศาลเห็นว่าวิธีวิธีการอื่นที่จะทำให้บุคคลไม่สามารถใช้ทรัพย์สินตาม (๑) ในการกระทำความผิดได้อีกต่อไป ให้ศาลมีอำนาจสั่งให้ดำเนินการตามวิธีการดังกล่าว			

ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมือง พ.ศ. (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่าง รัฐธรรมนูญ
แทนการรับพรัยสิน หากการดำเนินการตามวรรคสามไม่เป็นผล ศาลจะมีคำสั่งรับทรัพย์สินนั้นในภายหลังก็ได้			
มาตรา ๔๒ มาตรา ๔๒ การดำเนินคดีตาม พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ไม่ว่าโจทก์จะมีคำขอหรือไม่ก็ตาม บรรดาทรัพย์สินดังต่อไปนี้ให้รับเสียทั้งสิ้น เว้นแต่เป็นทรัพย์สินของผู้ซึ่งมีได้ รู้เห็นเป็นใจด้วยในการกระทำความผิด (๑) ทรัพย์สินหรือประโยชน์อันอาจ คำนวณเป็นราคาเงินได้ที่บุคคลได้ให้ ขอให้ หรือรับว่าจะให้แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐ เพื่อจูงใจ ให้กระทำการ ไม่กระทำการ หรือประวิง การกระทำอันมิชอบด้วยหน้าที่ (๒) ทรัพย์สินหรือประโยชน์อันอาจ คำนวณเป็นราคาเงินได้ที่เจ้าหน้าที่ของรัฐ ได้มาจากการกระทำความผิดต่อตำแหน่ง	- ไม่มีผู้เสนอความเห็น	-	

ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมือง พ.ศ. (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่าง รัฐธรรมนูญ
หน้าที่ หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม หรือความผิดในลักษณะเดียวกันตามกฎหมายเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตหรือตามกฎหมายอื่น (๓) ทรัพย์สินหรือประโยชน์อันอาจคำนวณเป็นราคาเงินได้พึงได้ให้ ขอให้ หรือรับว่าจะให้ เพื่อจูงใจบุคคลให้กระทำความผิด หรือเพื่อเป็นรางวัลในการที่บุคคลได้กระทำความผิด (๔) ทรัพย์สินหรือประโยชน์อันอาจคำนวณเป็นราคาเงินได้พึงได้บุคคลได้มาจากการจำหน่าย จ่าย โอนด้วยประการใด ๆ ซึ่งทรัพย์สินหรือประโยชน์ตาม (๑) (๒) หรือ (๓) (๔) ดอกผลหรือประโยชน์อื่นใดอันเกิดจากทรัพย์สินหรือประโยชน์ตาม (๑) (๒) (๓) หรือ (๔)			

ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมือง พ.ศ. (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่าง รัฐธรรมนูญ
มาตรา ๔๓ มาตรา ๔๓ ในการพิพากษาคดีหรือ ภายหลังจากนั้น ถ้าความปรากฏแก่ศาลเอง หรือความปรากฏตามคำขอของโจทก์ว่า สิ่งที่ศาลจะสั่งรับหรือได้สั่งรับ โดยสภาพ ไม่สามารถส่งมอบได้ สูญหาย หรือไม่สามารถ ติดตามเอาคืนได้ไม่ว่าด้วยเหตุใด หรือ ได้มีการนำสิ่งนั้นไปรวมเข้ากับทรัพย์สินอื่น หรือได้มีการจำหน่าย จ่าย โอนสิ่งนั้น หรือ การติดตามเอาคืนจะกระทำได้โดยยากเกิน สมควร หรือมีเหตุสมควรประการอื่น ศาลอาจกำหนดมูลค่าของสิ่งนั้นโดยค้ำึงถึง ราคาท้องตลาดในวันที่ยึดทรัพย์จากพยานหรือ คำสั่ง และสั่งให้ผู้มีหน้าที่ต้องส่งสิ่งที่ศาลสั่ง รับชำระเป็นเงินแทนตามมูลค่าดังกล่าว ภายในเวลาที่ศาลกำหนด การกำหนดมูลค่าตามวรรคหนึ่งในกรณี ที่มีการนำไปรวมเข้ากับทรัพย์สินอื่นหรือ ในกรณีมูลค่าของทรัพย์สินที่ได้มาแทนต่ำกว่า	- ไม่มีผู้เสนอความเห็น		

ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมือง พ.ศ. (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่าง รัฐธรรมนูญ
ราคาท้องตลาดของสิ่งทีศาลสั่งรับในวันที่มีการจำหน่าย จ่าย โอนสิ่งนั้น ให้ศาลกำหนดโดยคำนึงถึงสัดส่วนของทรัพย์สินที่มีการรวมเข้าด้วยกันนั้น หรือมูลค่าของทรัพย์สินที่ได้มาแทนสิ่งนั้น แล้วแต่กรณี ในการสั่งให้บุคคลชำระเงินตามวรรคหนึ่ง ศาลจะกำหนดให้ผู้นั้นชำระเงินทั้งหมดในคราวเดียวหรือจะให้อ่อนชำระก็ได้ โดยคำนึงถึงความเหมาะสมและเป็นธรรมแก่กรณี และถ้าผู้นั้นไม่ชำระหรือชำระไม่ครบถ้วนตามจำนวนและภายในระยะเวลาที่ศาลกำหนด ต้องเสียดอกเบี้ยในระหว่างเวลาผิดนัดตามอัตราที่ศาลกำหนด และให้ศาลมีอำนาจสั่งให้บังคับคดีเอาแก่ทรัพย์สินอื่นของบุคคลนั้นได้ไม่เกินจำนวนเงินที่ยังค้างชำระ			

ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมือง พ.ศ. (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่าง รัฐธรรมนูญ
หมวด ๓ หมวด ๓ การดำเนินคดีร้องขอให้ทรัพย์สิน ตกเป็นของแผ่นดิน _____	- ไม่มีผู้เสนอความเห็น	-	
มาตรา ๔๔ มาตรา ๔๔ ในการพิจารณาพิพากษา คดีร้องขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน เพราะเหตุรั่วรัวผิดปกติให้นำบทบัญญัติใน หมวด ๒ การดำเนินคดีอาญา เว้นแต่มาตรา ๒๔ มาตรา ๓๒ วรรคสาม และวรรคสี่ มาตรา ๓๙ มาตรา ๔๑ และมาตรา ๔๒ มาใช้บังคับโดยอนุโลม	- ไม่มีผู้เสนอความเห็น	-	

ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมือง พ.ศ. (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่าง รัฐธรรมนูญ
มาตรา ๔๕ มาตรา ๔๕ คำร้องขอให้ทรัพย์สิน ตกเป็นของแผ่นดิน นอกจากจะต้องระบุ รายละเอียดเกี่ยวกับข้อกล่าวหาและ พฤติการณ์ที่แสดงให้เห็นว่าผู้ถูกกล่าวหา ร่ำรวยผิดปกติแล้ว จะต้องระบุรายละเอียด เกี่ยวกับทรัพย์สินและสถานที่ตั้งของ ทรัพย์สินที่ขอให้ตกเป็นของแผ่นดิน ชื่อและที่อยู่ของผู้ครอบครองหรือมีชื่อเป็น เจ้าของกรรมสิทธิ์ในขณะยื่นคำร้องด้วย	- ไม่มีผู้เสนอความเห็น		
มาตรา ๔๖ มาตรา ๔๖ เมื่อได้รับคำร้องขอให้ ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน ให้ศาลประกาศ คำร้องดังกล่าวไว้ในที่เปิดเผยตามวิธีการ ในข้อกำหนดของประธานศาลฎีกา บุคคลภายนอกอาจร้องคัดค้านเข้ามา ในคดีได้ แต่ต้องกระทำก่อน ศาลมีคำพิพากษา	- ไม่มีผู้เสนอความเห็น		

ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมือง พ.ศ. (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่าง รัฐธรรมนูญ
มาตรา ๔๗ มาตรา ๔๗ ผู้ใดกล่าวอ้างได้แย้งว่า ทรัพย์สินที่ร้องขอให้ตกเป็นของแผ่นดิน มิได้เกิดจากการร่ำรวยผิดปกติ ผู้นั้นมีภาระ การพิสูจน์ต่อศาล ถ้าผู้มีการพิสูจน์ตามวรรคหนึ่ง ไม่อาจพิสูจน์ได้ว่าทรัพย์สินที่ร้องขอให้ ตกเป็นของแผ่นดินมิได้เกิดจากการร่ำรวย ผิดปกติ ให้ศาลสั่งให้ทรัพย์สินนั้นตกเป็นของ แผ่นดิน ในกรณีที่ถูกกล่าวหาเป็นคนวิกลจริต ไม่อยู่ในภาวะทำการพิสูจน์ต่อศาลได้ หรือ ผู้ที่กล่าวอ้างได้แย้งเป็นทนายหรือผู้จัดการ มรดก ให้ศาลคำนึงถึงความสามารถในการ พิสูจน์ของแต่ละบุคคลดังกล่าวและพิจารณา พิพากษาตามความเห็นเป็นการยุติธรรม	ผู้เสนอความเห็น - ไม่มีผู้เสนอความเห็น		

ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมือง พ.ศ. (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่าง รัฐธรรมนูญ
หมวด ๔ การดำเนินคดีต่อกรรมการ ป.ป.ช. _____	- ไม่มีผู้เสนอความเห็น	-	
มาตรา ๔๘ มาตรา ๔๘ ในกรณีที่มีการกล่าวหา ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ ว่ากรรมการ ป.ป.ช. ผู้ใดมีพฤติการณ์ร่ำรวยผิดปกติ ทุจริตต่อหน้าที่ หรือจงใจปฏิบัติหน้าที่หรือ ใช้อำนาจขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ หรือกฎหมาย หรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม มาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง และ ประธานรัฐสภาเห็นว่ามีความสมควรสั่งว่า มีการกระทำตามที่ถูกกล่าวหาและเสนอเรื่อง มายังประธานศาลฎีกา ให้ประธานศาลฎีกา พิจารณาดังคณะผู้ได้สวนอิสระตามมาตรา ๔๙ เพื่อดำเนินการไต่สวนหาข้อเท็จจริงและ ทำความเข้าใจกับข้อกล่าวหาดังกล่าว	- ไม่มีผู้เสนอความเห็น	-	

ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมือง พ.ศ. (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่าง รัฐธรรมนูญ
มาตรา ๔๙ มาตรา ๔๙ ให้คณะผู้ได้ส่วนอิสระ ที่ประธานศาลฎีกาแต่งตั้ง ประกอบด้วย บุคคลจำนวนไม่น้อยกว่าเจ็ดคน ที่คัดเลือกจาก ผู้ซึ่งมีความเป็นกลางทางการเมือง และ มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์ โดยให้ แต่งตั้งจากข้าราชการอัยการที่ดำรงตำแหน่ง ไม่ต่ำกว่าอธิบดีอัยการ หรืออัยการอาวุโสที่ เคยดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าอธิบดีอัยการ มาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปีอย่างน้อยหนึ่งคน สำหรับจำนวนที่เหลือให้คัดเลือกจากบุคคล ผู้มีคุณสมบัติตามมาตรา ๕๐ และ ไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๕๑ ตามความเหมาะสมแห่งคดี	- ไม่มีผู้เสนอความเห็น		
มาตรา ๕๐ มาตรา ๕๐ ผู้ได้รับแต่งตั้งเป็น คณะผู้ได้ส่วนอิสระต้องเป็นผู้มีสัญชาติไทย โดยการเกิดซึ่งมีอายุไม่ต่ำกว่าสี่สิบห้าปีในวัน แต่งตั้ง และต้องมีคุณสมบัติอย่างหนึ่งอย่างใด	- ไม่มีผู้เสนอความเห็น		

ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมือง พ.ศ. (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่าง รัฐธรรมนูญ
ดังต่อไปนี้ด้วย (๑) รับราชการหรือเคยรับราชการ ในตำแหน่งไม่ต่ำกว่าอธิบดีหรือการมาแล้ว ไม่น้อยกว่าห้าปี (๒) รับราชการหรือเคยรับราชการ ในตำแหน่งไม่ต่ำกว่าอธิบดีหรือหัวหน้า ส่วนราชการที่เทียบเท่ามาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี (๓) เป็นหรือเคยเป็นผู้ดำรงตำแหน่ง ผู้บริหารสูงสุดของรัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงาน อื่นของรัฐที่ไม่เป็นส่วนราชการหรือ รัฐวิสาหกิจมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี (๔) ดำรงตำแหน่งหรือเคยดำรงตำแหน่ง ศาสตราจารย์ของมหาวิทยาลัยในประเทศไทย มาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี และยังมีผลงานทาง วิชาการเป็นที่ประจักษ์ (๕) เป็นหรือเคยเป็นผู้ประกอบวิชาชีพ ที่มีกฎหมายรับรองการประกอบวิชาชีพโดย ประกอบวิชาชีพอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง มาเป็นเวลาไม่น้อยกว่ายี่สิบปีนับถึงวันที่ได้รับ			

ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมือง พ.ศ. (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่าง รัฐธรรมนูญ
การเสนอชื่อและได้รับการรับรอง การประกอบวิชาชีพจากองค์กรวิชาชีพนั้น (๖) เป็นผู้มีความรู้ความชำนาญและ ประสบการณ์ทางด้านการบริหาร การเงิน การคลัง การบัญชี หรือการบริหารกิจการ วิสาหกิจในระดับไม่ต่ำกว่าผู้บริหารระดับสูง ของบริษัทยักษ์ใหญ่หรือมีความชำนาญกว่าสิบปี (๗) เคยเป็นผู้ดำรงตำแหน่งตาม (๑) (๒) (๓) (๔) หรือ (๖) รวมกันไม่น้อยกว่าสิบปี การนับระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง ให้นับถึงวันที่ได้รับแต่งตั้ง			
มาตรา ๕๑ มาตรา ๕๑ ผู้ได้รับแต่งตั้งเป็น คณะผู้ไต่สวนอิสระต้องไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้ (๑) ดิถยาสเพตติให้โทษ (๒) เป็นบุคคลล้มละลายหรือเคยเป็น บุคคลล้มละลายทุจริต	- ไม่มีผู้เสนอความเห็น		

ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมือง พ.ศ. (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่าง รัฐธรรมนูญ
(๓) เป็นภิกษุ สามเณร นักพรต หรือ นักบวช (๔) อยู่ในระหว่างถูกเพิกถอนสิทธิ เลือกตั้งไม่ว่าคดีนั้นจะถึงที่สุดแล้วหรือไม่ (๕) วิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือน ไม่สมประกอบ (๖) อยู่ระหว่างถูกระงับการใช้สิทธิ สมัครรับเลือกตั้งเป็นการชั่วคราวหรือ ถูกเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง (๗) ต้องคำพิพากษาให้จำคุกและ ถูกคุมขังอยู่โดยหมายของศาล (๘) เคยถูกสั่งให้พ้นจากราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจเพราะ ทุจริตต่อหน้าที่ หรือถือว่ากระทำการทุจริต หรือประพฤติมิชอบในวงราชการ (๙) เคยต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งของ ศาลอันถึงที่สุดให้ทรัพย์สินตกเป็นของ แผ่นดินเพราะร่ำรวยผิดปกติ หรือเคยต้อง คำพิพากษาอันถึงที่สุดให้ลงโทษจำคุกเพราะ			

ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมือง พ.ศ. (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่าง รัฐธรรมนูญ
กระทำตามมติตามกฎหมายว่าด้วย การป้องกันและปราบปรามการทุจริต (๑๐) เคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุด ว่ากระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม หรือ กระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยความผิด ของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ หรือความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินที่กระทำความผิด ทุจริตตามประมวลกฎหมายอาญา ความผิด ตามกฎหมายว่าด้วยการกู้ยืมเงินที่เป็นการ ฉ้อโกงประชาชน กฎหมายว่าด้วย ยาเสพติดในความผิดฐานเป็นผู้ผลิต นำเข้า ส่งออก หรือผู้ค้า กฎหมายว่าด้วยการพนันใน ความผิดฐานเป็นเจ้ามือหรือเจ้าสำนัก กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปราม การค้ายาเสพติด หรือกฎหมายว่าด้วยการ ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ในความผิดฐานฟอกเงิน (๑๑) เคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดว่า กระทำการอันเป็นการทุจริตในการเลือกตั้ง			

ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมือง พ.ศ. (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่าง รัฐธรรมนูญ
(๑๒) อยู่ในระหว่างต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง (๑๓) เคยพ้นจากตำแหน่งเพราะศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่ามีการเสนอการแปดัญญัติ หรือการกระทำด้วยประการใด ๆ ที่มีผลให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือกรรมการมีการมีส่วนไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมในการใช้งบประมาณรายจ่าย (๑๔) เคยพ้นจากตำแหน่งเพราะศาลฎีกาหรือศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำพิพากษาว่าเป็นผู้ผิดพฤติการณ์ร้ายแรงผิดปกติ หรือกระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือจงใจปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย หรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง (๑๕) เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่ใน			

ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมือง พ.ศ. (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่าง รัฐธรรมนูญ
ความผิดอันได้กระทำโดยประมาทหรือ ความผิดลหุโทษ (๑๖) เป็นหรือเคยเป็นสมาชิก สภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ข้าราชการ การเมือง หรือสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือ ผู้บริหารท้องถิ่นในระยะสิบปีก่อนเข้ารับ การแต่งตั้ง			
มาตรา ๕๒ มาตรา ๕๒ ในการดำเนินการของ คณะผู้ไต่สวนอิสระ ให้คณะผู้ไต่สวนอิสระ มีหน้าที่และอำนาจเช่นเดียวกับ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามกฎหมาย ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและ ปราบปรามการทุจริต โดยอนุโลม	- ไม่มีผู้เสนอความเห็น	-	
มาตรา ๕๓ มาตรา ๕๓ ผู้ไต่สวนอิสระจะได้รับ ค่าป่วยการ ค่าพาหนะเดินทาง ค่าเช่าที่พัก	- ไม่มีผู้เสนอความเห็น	-	

ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมือง พ.ศ. (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่าง รัฐธรรมนูญ
และคำตอบแทนอย่างอื่นตามที่กำหนด ในพระราชกฤษฎีกา			
มาตรา ๕๔ มาตรา ๕๔ คณะผู้ได้ส่วนอิสระมี อำนาจสั่งให้กรรมการ ป.ป.ช. ผู้ถูกกล่าวหา แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะเพื่อ ประกอบการได้ส่วนตามรายการ วิธีการ และ ภายในระยะเวลาที่คณะผู้ได้ส่วนอิสระ กำหนด โดยจะเรียกรายการทรัพย์สินและ หนี้สินที่ได้เคยยื่นไว้จากผู้ซึ่งเก็บรักษาเพื่อ นำมาเทียบเคียงดูด้วยก็ได้ ระยะเวลาตามวรรคหนึ่งต้องไม่น้อยกว่า สามสิบวัน แต่ไม่เกินหกสิบวัน	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		

ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมือง พ.ศ. (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่าง รัฐธรรมนูญ
มาตรา ๕๕ มาตรา ๕๕ เมื่อดำเนินการได้ส่วนแล้ว เสร็จ ให้คณะผู้ตรวจสอบอิสระดำเนินการ ดังต่อไปนี้ (๑) ถ้าเห็นว่าข้อกล่าวหาไม่มีมูล ให้ส่ง ยุติเรื่อง และให้คำสั่งดังกล่าวเป็นที่สุด (๒) ถ้าเห็นว่าผู้ถูกกล่าวหาฝ่าฝืนหรือ ไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรม อย่างร้ายแรงให้เสนอเรื่องต่อศาลฎีกาเพื่อ วินิจฉัย (๓) ถ้าเห็นว่าผู้ถูกกล่าวหาไม่มีพฤติการณ์ ตามที่ถูกกล่าวหา และมีข้อเป็นกรณีตาม (๒) ให้ส่งสำนวนการไต่สวนไปยังอัยการสูงสุดเพื่อ ดำเนินการฟ้องคดีต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญา ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ในการไต่สวนและดำเนินการตามวรรค หนึ่งต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในเก้าสิบ วันนับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้ง เว้นแต่กรณีที่มี เหตุจำเป็นให้ยื่นคำขอต่อประธานศาลฎีกา	- ไม่มีผู้เสนอความเห็น		

ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมือง พ.ศ. (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่าง รัฐธรรมนูญ
เพื่อพิจารณาขยายระยะเวลาตามที่ เห็นสมควร ให้อัยการสูงสุดฟ้องคดีอาญาตาม ความเห็นของคนไข้ได้สวนอิสระภายใน หกสิบวันนับแต่วันได้รับเรื่องตามวรรคหนึ่ง ในกรณีที่ไม่อาจฟ้องคดีได้ก่อนพ้น ระยะเวลาตามวรรคสาม ให้อัยการสูงสุดยื่น คำร้องต่อศาลเพื่อขออนุญาตขยายระยะเวลา ฟ้องคดีออกไปได้อีกไม่เกินสามสิบวันนับแต่ วันครบกำหนด แต่ทั้งนี้ต้องฟ้องภายใน อายุความ ให้นำบทบัญญัติในหมวด ๒ การดำเนิน คดีอาญา และหมวด ๓ การดำเนินคดีร้องขอให้ ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน มาใช้บังคับ ในการดำเนินคดีตามหมวดนี้ด้วยโดยอนุโลม			

ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมือง พ.ศ. (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่าง รัฐธรรมนูญ
หมวด ๕ หมวด ๕ การดำเนินคดีเกี่ยวกับการยื่นบัญชีแสดง รายการทรัพย์สินและหนี้สิน _____	- ไม่มีผู้เสนอความเห็น	-	
มาตรา ๕๖ มาตรา ๕๖ ในกรณีที่ปรากฏว่ามี การกระทำความผิดเกี่ยวกับการที่บุคคลตาม มาตรา ๑๐ (๔) ผู้ใดจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดง รายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อ คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือจงใจยื่นบัญชี แสดงรายการทรัพย์สินหรือหนี้สินอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และ มีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดง ที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สิน ให้ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทำเป็นคำร้องยื่นต่อ ศาลภายในกำหนดหกสิบวันนับแต่วันที่ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ลงมติว่ามีกระทำความผิด	- ไม่มีผู้เสนอความเห็น	-	

ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมือง พ.ศ. (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่าง รัฐธรรมนูญ
กรณีที่ไม่อาจยื่นคำร้องได้ก่อนพ้น ระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อขออนุญาต ขยายระยะเวลายื่นคำร้องออกไปได้อีกไม่เกิน สามสิบวันนับแต่วันครบกำหนด ในกรณีที่กรรมการ ป.ป.ช. หรือ เจ้าหน้าที่ของ ป.ป.ช. เป็นผู้ถูกกล่าวหา อำนาจของ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ตาม วรรคหนึ่งให้เป็นอำนาจของหน่วยงานที่ กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการ ป้องกันและปราบปรามการทุจริตกำหนดไว้			
มาตรา ๕๗ มาตรา ๕๗ คำร้องตามมาตรา ๕๖ ต้องมีรายละเอียดเกี่ยวกับตำแหน่งของผู้นั้น บุคคลซึ่งผู้นั้นมีหน้าที่รับผิดชอบต้องยื่นบัญชี แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ระยะเวลา ที่ต้องยื่น รวมทั้งข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้องกับ การกระทำความผิดโดยชัดแจ้งพร้อมทั้งบัญชี	- ไม่มีผู้เสนอความเห็น		

ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมือง พ.ศ. (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่าง รัฐธรรมนูญ
แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ผลการ ตรวจสอบและรายงานของพนักงานเจ้าหน้าที่ ตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การป้องกันและปราบปรามการทุจริต รวมทั้ง มติและรายงานการประชุมของ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ความในวรรคหนึ่งให้ใช้บังคับแก่กรณี ที่หน่วยงานอื่นเป็นผู้ดำเนินการตามมาตรา ๕๖ วรรคสาม ด้วยโดยอนุโลม			
มาตรา ๕๘ การพิจารณาพิพากษาคดี ตามหมวดนี้ให้นำบทบัญญัติในหมวด ๒ การดำเนินคดีอาญา มาใช้บังคับโดยอนุโลม ในกรณีมีข้อขัดข้องในการดำเนินคดี ส่วนอาญาที่อาจทำให้การวินิจฉัยคดีล่าช้า ออกไป องค์กรผู้พิพากษาอาจมีคำสั่งให้แยก การดำเนินคดีในส่วนอาญาออกเป็นอีกคดีหนึ่ง แล้วดำเนินการสอบสวนพิจารณาในคดีต่อไปได้	- ไม่มีผู้เสนอความเห็น	-	

ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมือง พ.ศ. (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่าง รัฐธรรมนูญ
หมวด ๖ หมวด ๖ อุทธรณ์ _____	สัณมนาอนุ ประชาสัมพันธ์ฯ ๑ มีนาคม ๒๕๖๐	- การอุทธรณ์ มีลักษณะเปิดกว้างให้อุทธรณ์ได้ทุกกรณี ทั้งที่ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๙๕ วรรคท้ายระบุว่า “หลักเกณฑ์และวิธีการอุทธรณ์และการวินิจฉัยอุทธรณ์ให้เป็นไปตาม พ.ร.บ.ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณา คติอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง” แต่ร่างนี้มีลักษณะเปิดกว้าง ไม่ได้กำหนดหลักเกณฑ์อะไรเลย จึงเสนอให้จำกัดสิทธิอุทธรณ์บ้าง เช่น กรณีศาลพิพากษาว่า มีความผิดแต่ให้การลงโทษ หรือกรณีศาลลงโทษสถานเบาให้จำคุกไม่เกิน ๓ ปี หรือ ๕ ปี ห้ามอุทธรณ์ เป็นต้น - ส่วนในคดีสาขาทือคดีข้อกั้นส่วน ขอเฉลี่ยทรัพย์ หรือ คำร้องขัดทรัพย์ จะอุทธรณ์ได้หรือไม่ ขอให้ระบุให้ชัด แม้ร่างนี้จะระบุว่าคำพิพากษาและคำสั่งชั้นบังคับคดีให้เป็นที่สุด ก็ควรระบุให้ชัดเพราะการร้องขัดทรัพย์มีการดำเนินการได้ส่วนคล้ายๆกับการดำเนินคดีใหม่และอาจมีทุนทรัพย์จำนวนมากก็เป็นได้ - เสนอให้มีการอุทธรณ์ ฎีกา (๓ ชั้น) ได้เหมือนศาลปกติ	ในหมวดนี้มีได้จำกัดเหตุในการอุทธรณ์ เนื่องจากมาตรา ๑๙๕ วรรคสี่ ของรัฐธรรมนูญ ไม่ได้กำหนดเงื่อนไขของการอุทธรณ์ไว้ ซึ่งต่างจากมาตรา ๒๗๘ วรรคสาม ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ซึ่งกำหนดให้สามารถอุทธรณ์ได้ เฉพาะกรณีที่มีหลักฐานใหม่ ซึ่งอาจทำให้ข้อเท็จจริงเปลี่ยนแปลงไปในสาระสำคัญ
มาตรา ๕๙ มาตรา ๕๙ คำพิพากษาของศาลให้อุทธรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาได้ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ศาลมีคำพิพากษา	สัณมนาอนุ ประชาสัมพันธ์ฯ ๑ มีนาคม ๒๕๖๐	- เสนอให้มีการอุทธรณ์ ฎีกา (๓ ชั้น) ได้เหมือนศาลปกติ	เนื่องจากการพิจารณาคดีของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ต้องการพิจารณาคดีที่มีประสิทธิภาพและรวดเร็ว

ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมือง พ.ศ. (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่าง รัฐธรรมนูญ
			จึงกำหนดให้ผู้พิพากษาในชั้น ศาลฎีกาซึ่งที่ประชุมใหญ่ศาล ฎีกาคัดเลือก ซึ่งมีความรู้และ ประสบการณ์สูงอยู่แล้วเป็นผู้ พิจารณา โดยให้มีการ อุทธรณ์เพียงครั้งเดียว เพื่อความรวดเร็ว
มาตรา ๖๐ มาตรา ๖๐ ในกรณีที่จำเลยซึ่งไม่ได้ ถูกคุมขังเป็นผู้อุทธรณ์ จำเลยจะยื่นอุทธรณ์ ได้ต่อเมื่อแสดงตนต่อเจ้าพนักงานศาลในขณะที่ ยื่นอุทธรณ์ มิฉะนั้นให้ศาลมีคำสั่งไม่รับ อุทธรณ์	- ไม่มีผู้เสนอความเห็น	-	
มาตรา ๖๑ มาตรา ๖๑ คดีที่ไม่มีอุทธรณ์ คำพิพากษา ให้เป็นที่สุดตั้งแต่วันที่ได้อ่าน หรือถือว่าได้อ่านคำพิพากษาของศาล	- ไม่มีผู้เสนอความเห็น	-	

ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมือง พ.ศ. (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่าง รัฐธรรมนูญ
มาตรา ๖๒ มาตรา ๖๒ การวินิจฉัยยุทธของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา ให้ดำเนินการโดยองค์คณะของศาลฎีกาซึ่งประกอบด้วยผู้พิพากษาจำนวนเก้าคน ซึ่งที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาคัดเลือกจากผู้พิพากษาในศาลฎีกา ซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลฎีกาหรือผู้พิพากษาอาวุโสซึ่งเคยดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลฎีกา ซึ่งไม่เคยพิจารณาคดีนั้นมาก่อน โดยให้เลือกเป็นรายคดี คำวินิจฉัยยุทธขององค์คณะให้ถือว่าเป็นคำวินิจฉัยยุทธของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา ให้นำความในมาตรา ๑๑ มาตรา ๑๒ มาตรา ๑๓ มาตรา ๑๔ มาตรา ๒๐ และมาตรา ๒๑ มาใช้บังคับแก่การดำเนินคดีชั้นอุทธรณ์ โดยอนุโลม	- ไม่มีผู้เสนอความเห็น		

ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมือง พ.ศ. (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่าง รัฐธรรมนูญ
มาตรา ๖๓ มาตรา ๖๓ ในคดีเรื่องใด หากมีปัญหาข้อกฎหมายที่ศาลฎีกาเคยวินิจฉัยไว้แตกต่างกัน ผู้พิพากษาคณะหนึ่งคนใดในองค์คณะพิจารณา คดีนั้นหรือประธานแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในศาลฎีกาจะเสนอ ประธานศาลฎีกาเพื่อพิจารณาให้มีการวินิจฉัยปัญหานั้นโดยที่ประชุมใหญ่ก็ได้ เมื่อที่ประชุมใหญ่มีคำวินิจฉัยในเรื่องหรือประเด็นใดตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้องค์คณะพิจารณาคดีวินิจฉัยหรือมีคำพิพากษาในเรื่อง หรือประเด็นนั้นไปตามคำวินิจฉัยของที่ประชุมใหญ่	- ไม่มีผู้เสนอความเห็น		
หมวด ๗ หมวด ๗ การบังคับคดี	- ไม่มีผู้เสนอความเห็น	-	

ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมือง พ.ศ. (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่าง รัฐธรรมนูญ
มาตรา ๖๔ มาตรา ๖๔ การบังคับให้เป็นไปตาม คำพิพากษาหรือคำสั่งในคดีให้เป็นไปตาม ข้อกำหนดของประธานศาลฎีกา คำพิพากษาและคำสั่งในการบังคับคดี ตามวรรคหนึ่งให้เป็นที่สุด	- ไม่มีผู้เสนอความเห็น	-	
มาตรา ๖๕ มาตรา ๖๕ การบังคับคดีเอกแก่ ทรัพย์สินอื่นของบุคคลซึ่งต้องชำระเงินแทน มูลค่าสิ่งทีศาลสั่งรับหรือสั่งให้ตกเป็นของ แผ่นดิน ให้กระทำได้ภายในสิบปีนับแต่ วันที่มีคำพิพากษาถึงที่สุด และให้อย่าง สูงสุดหรือสำนักงานคณะกรรมการ ป.ป.ช. แล้วแต่กรณี เป็นผู้มีหน้าที่และอำนาจ ในการดำเนินการบังคับคดี โดยให้ร้องขอให้ ศาลออกหมายบังคับคดีและให้เจ้าพนักงาน	สัมมนาอนุ ประชาสัมพันธ์ฯ ๑ มีนาคม ๒๕๖๐	- การบังคับคดี ควรเขียนให้ชัดเจน	ได้กำหนดหลักเกณฑ์ การบังคับคดีให้มีความชัดเจน ทั้งในเรื่องกระบวนการ ทรัพย์สิน และระยะเวลาในการ บังคับคดีไว้แล้ว

ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมือง พ.ศ. (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่าง รัฐธรรมนูญ
บังคับคดีของกรมบังคับคดีมีหน้าที่และอำนาจยึดหรืออายัดทรัพย์สินและขายทอดตลาดตามที่ได้รับแจ้งจากอัยการสูงสุดหรือสำนักงานคณะกรรมการ ป.ป.ช. ทั้งนี้มิให้หน่วยงานของรัฐเรียกค่าฤชาธรรมเนียมหรือค่าใช้จ่ายจากผู้ดำเนินการบังคับคดี การบังคับคดีตามวรรคหนึ่งให้กระทำได้แม้ว่าบุคคลซึ่งต้องชำระเงินแทนมูลค่าสิ่งที่ศาลสั่งรับถึงแก่ความตายไปแล้ว หากปรากฏว่าคำพิพากษาถึงที่สุดก่อนผู้นั้นถึงแก่ความตาย			
มาตรา ๖๖ มาตรา ๖๖ ในกรณีที่ศาลสั่งรับทรัพย์สินตามมาตรา ๔๑ และมาตรา ๔๒ ไปแล้ว หากปรากฏในภายหลังโดยคำร้องของเจ้าของที่แท้จริงว่า ผู้เป็นเจ้าของที่	- ไม่มีผู้เสนอความเห็น	-	

ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมือง พ.ศ. (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่าง รัฐธรรมนูญ
แท้จริงมีได้รู้เห็นเป็นใจด้วยในการกระทำ ความผิด ถ้าทรัพย์สินนั้นยังคงมีอยู่ใน ความครอบครองของเจ้าพนักงานก็ให้ศาลสั่ง ให้คืนทรัพย์สินนั้นตามสภาพที่เป็นอยู่ คำร้อง ของเจ้าของที่แท้จริงนั้นจะต้องกระทำต่อ ศาลภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่ได้ทำพินาศ ถึงที่สุด ในการนี้ก็ต้องมีการบังคับคดีเอาแก่ ทรัพย์สินอื่นของบุคคลซึ่งต้องชำระเงิน ตามมาตรา ๔๓ หากปรากฏโดยคำร้องของ ผู้เป็นเจ้าของที่แท้จริงในทรัพย์สินที่ถูกยึด หรืออายัดว่าผู้เป็นเจ้าของที่แท้จริงมิได้รู้เห็น เป็นใจด้วยในการกระทำความผิด ก็ให้ ศาลสั่งให้คืนทรัพย์สินนั้นตามสภาพที่เป็นอยู่ หากไม่อาจส่งคืนทรัพย์สินได้ให้คืนเป็นเงิน แทนตามราคาประเมินได้ในวันที่ยึดหรือ อายัดทรัพย์สินหรือตามราคาที่ได้จากการ ขายทอดตลาดทรัพย์สินนั้น แล้วแต่กรณี			

ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมือง พ.ศ. (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่าง รัฐธรรมนูญ
คำร้องของเจ้าของที่แท้จริงซึ่งจะต้อง กระทำต่อศาลภายในหนึ่งปีนับแต่วันยึดหรือ อายัดทรัพย์สินดังกล่าว			
บทเฉพาะกาล บทเฉพาะกาล _____	- ไม่มีผู้เสนอความเห็น	-	
มาตรา ๖๗ มาตรา ๖๗ บทบัญญัติใน พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ เว้นแต่หมวด ๖ อรรถณณ์ ไม่ใช้บังคับแก่ บรรดาคดีที่ยื่นฟ้องไว้ก่อนวันที่ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้ บังคับ และให้ใช้กฎหมายซึ่งใช้บังคับอยู่ใน วันที่ยื่นฟ้องนั้นบังคับแก่คดีดังกล่าวจนกว่า คดีจะถึงที่สุด	- ไม่มีผู้เสนอความเห็น	-	

ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมือง พ.ศ. (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่าง รัฐธรรมนูญ
มาตรา ๖๘ มาตรา ๖๘ บรรดาพระราชกฤษฎีกา ระเบียบ หรือข้อกำหนดเกี่ยวกับ การดำเนินคดีหรือการพิจารณาพิพากษาคดี ของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรง ตำแหน่งทางการเมืองที่ออกตาม พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย วิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งใช้บังคับอยู่ใน วันก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ให้ยังคงมีผลใช้บังคับ ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ทั้งนี้ จนกว่าจะมี พระราชกฤษฎีกา ระเบียบ หรือข้อกำหนด ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ใช้บังคับ	- ไม่มีผู้เสนอความเห็น		

ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมือง พ.ศ. (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่าง รัฐธรรมนูญ
ผู้รับสนองพระราชโองการ นายกรัฐมนตรี			

คำชี้แจงตามหลักเกณฑ์ในการตรวจสอบความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติ (checklist)

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ.

☒ กฎหมายใหม่

☐ แก้ไข/ปรับปรุง

☐ ยกเลิก

ส่วนราชการหรือหน่วยงานผู้เสนอ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

๑. วัตถุประสงค์และเป้าหมายของภารกิจ

๑.๑ วัตถุประสงค์และเป้าหมายของภารกิจคืออะไร

เพื่อให้มีกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. โดยกำหนดให้มีแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในศาลฎีกา กำหนดจำนวนองค์คณะผู้พิพากษา วิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง รวมทั้งหลักเกณฑ์และวิธีการอุทธรณ์ และการพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ในคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ให้สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ เพื่อให้การดำเนินคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเป็นไปโดยยุติธรรมและมีประสิทธิภาพ

เพื่อแก้ไขปัญหาหรือข้อบกพร่องใด

เพื่อให้การดำเนินคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเป็นไปโดยยุติธรรมและมีประสิทธิภาพ อันเป็นมาตรการหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการป้องกันและปราบปรามการทุจริตของประเทศ

๑.๒ ความจำเป็นที่ต้องทำภารกิจ

มาตรา ๑๓๐ (๔) และมาตรา ๑๔๕ ของรัฐธรรมนูญ ได้บัญญัติให้มีพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เพื่อกำหนดให้มีแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในศาลฎีกา และรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ประกอบกับมาตรา ๒๖๗ ของรัฐธรรมนูญ บัญญัติให้คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจัดทำร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญให้แล้วเสร็จภายในสองร้อยสี่สิบวันนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญ

หากไม่ทำภารกิจนั้นจะมีผลกระทบใด

กรณีย่อมถือว่าเป็นการไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ และประเทศจะไม่มีกลไกในการดำเนินคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง รวมทั้งขอบเขตและวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

๑.๓ การดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์มีทางเลือก มีทางเลือกอะไรบ้าง

แต่ละทางเลือกมีข้อดีข้อเสียอย่างไร

ไม่มีทางเลือกอื่น เนื่องจากรัฐธรรมนูญบัญญัติให้มีกฎหมายนี้

๑.๔ มาตรการที่บรรลู่ัตถุประสงค์ของภารกิจคืออะไร

(๑) กำหนดให้มีแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในศาลฎีกา เพื่อทำหน้าที่เป็นศาลในการพิจารณาพิพากษาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่รัฐธรรมนูญกำหนดให้อยู่ในเขตอำนาจของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และเป็นการตัดอำนาจศาลอื่นในการรับพิจารณาพิพากษาคดีดังกล่าว

(๒) กำหนดให้มีองค์คณะผู้พิพากษา ซึ่งประกอบด้วยผู้พิพากษาในศาลฎีกาซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาศาลฎีกาหรือผู้พิพากษาอาวุโสซึ่งเคยดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาศาลฎีกา และได้รับคัดเลือกโดยที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา จำนวน ๙ คน ทั้งในการพิจารณาคดีในชั้นต้นและชั้นอุทธรณ์ โดยเลือกเป็นรายคดี เพื่อป้องกันการแทรกแซงในการพิจารณาคดีขององค์คณะและทำให้การพิจารณาคดีเป็นไปโดยรอบคอบ

(๓) กำหนดเขตอำนาจของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เพื่อให้ศาลสามารถพิจารณาพิพากษาคดีตามที่รัฐธรรมนูญกำหนด และคดีที่มีความเกี่ยวเนื่องกับคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

(๔) กำหนดให้ใช้ระบบไต่สวนในการพิจารณาคดี เพื่อมิให้ศาลนำวิธีพิจารณาคดีในระบบกล่าวหาที่มีอยู่ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งและวิธีพิจารณาความอาญาซึ่งเน้นขั้นตอนและกระบวนการในการต่อสู้คดีระหว่างคู่ความมาใช้ในการพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ซึ่งโดยลักษณะแห่งคดีเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับประโยชน์สาธารณะ จึงจำเป็นต้องให้ศาลมีบทบาทในการทำหน้าที่ค้นหาและพิสูจน์ความจริงให้ปรากฏต่อสังคมและประชาชน

(๕) กำหนดให้มีการอุทธรณ์ เพื่อเป็นการประกันสิทธิให้แก่จำเลยในคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ให้สามารถยื่นอุทธรณ์คำพิพากษาของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองได้

(๖) กำหนดการดำเนินคดีอาญาโดยไม่มีตัวผู้ถูกกล่าวหาหรือจำเลย เพื่อให้ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองสามารถดำเนินกระบวนการพิจารณาต่อไปได้แม้ไม่มีตัวผู้ถูกกล่าวหาหรือจำเลย แต่มิได้ตัดสิทธิจำเลยที่จะตั้งทนายความดำเนินการแทนตนหรือที่จะมาศาลเพื่อต่อสู้คดีด้วยตนเองในภายหลัง นอกจากนี้ กำหนดให้มีสิทธิในการรื้อฟื้นคดีขึ้นพิจารณาใหม่หากมีเหตุผลเพียงพอด้วย

(๗) กำหนดวิธีพิจารณาคดีประเภทต่างๆ ที่เป็นคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เพื่อกำหนดรายละเอียดวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองไว้เป็นการเฉพาะตามความเหมาะสมแห่งลักษณะและประเภทคดี เช่น การดำเนินคดีร้องขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินหรือการดำเนินคดีต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช.

(๘) กำหนดบทเฉพาะกาล รองรับคดีที่ได้ยื่นฟ้องไว้ก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ให้ยังคงใช้วิธีพิจารณาคดีตามกฎหมายที่ใช้บังคับในวันที่ยื่นฟ้องยกเว้นการอุทธรณ์ และรองรับพระราชกฤษฎีกา ระเบียบ และข้อกำหนดที่เกี่ยวกับการดำเนินคดีหรือการพิจารณาพิพากษาคดีที่ออกตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับเดิมที่บังคับอยู่ให้ใช้บังคับต่อไปได้เพียงเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้

๑.๕ การกีดกันจะแก้ไขปัญหหรือข้อบกพร่องนั้นได้เพียงใด

มาตรการที่กำหนดขึ้นจะทำให้ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองสามารถดำเนินกระบวนการพิจารณาและพิพากษาคดีสิ้นสุดโดยยุติธรรมและมีประสิทธิภาพ

๑.๖ ผลสัมฤทธิ์ของภารกิจคืออะไร

การพิจารณาและพิพากษาคดีของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีความยุติธรรมและมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัดความสัมฤทธิ์ของกฎหมายมีอย่างไร

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองสามารถพิจารณาพิพากษาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรมได้โดยไม่ชักช้า

๑.๗ การทำภารกิจสอดคล้องกับพันธกรณีและความผูกพันตามหนังสือสัญญาที่ประเทศไทยมีต่อรัฐต่างประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศใด ในเรื่องใด

(๑) อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. ๒๐๐๓ (United Nations Convention against Corruption , UNCAC) หมวด ๓ การกำหนดให้เป็นความผิดทางอาญาและการบังคับใช้กฎหมาย (ข้อ ๑๕ ถึงข้อ ๔๒) โดยเฉพาะในเรื่องเขตอำนาจศาลตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๔๒ แห่งอนุสัญญาดังกล่าว

(๒) กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (International Covenant on Civil and Political Rights, ICCPR) ข้อ ๑๔ สิทธิเกี่ยวกับการยุติธรรมทางอาญา

การดำเนินการดังกล่าวจะเป็นผลดีหรือก่อให้เกิดการแก่ประเทศไทยหรือไม่ อย่างไร

มีผลดีต่อประเทศ เนื่องจากทำให้กระบวนการพิจารณาและพิพากษาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีประสิทธิภาพและสามารถอำนวยความสะดวกได้อย่างรวดเร็ว ซึ่งสอดคล้องกับพันธกรณีตามตกลงระหว่างประเทศที่ประเทศไทยเป็นภาคี อันเป็นมาตรฐานสากล

๒. ผู้ทำภารกิจ

๒.๑ เมื่อคำนึงถึงประสิทธิภาพ ต้นทุน และความคล่องตัวแล้ว เหตุใดจึงไม่ควรให้เอกชนทำภารกิจนี้

เนื่องจากเป็นภารกิจที่เกี่ยวข้องกับการอำนวยความสะดวกยุติธรรม และการพิจารณาและพิพากษาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองซึ่งบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ จึงเป็นหน้าที่และอำนาจของศาลซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐซึ่งมีความเป็นอิสระโดยตรง

ภารกิจนี้ควรทำร่วมกับเอกชน หรือไม่ อย่างไร

ไม่ควรทำร่วมกับเอกชนเนื่องจากเป็นภารกิจพื้นฐานในการอำนวยความสะดวกที่รัฐต้องดำเนินการเอง เว้นแต่เป็นการเรียกบุคคลหรือเอกชนมาให้ถ้อยคำหรือส่งเอกสารเพื่อเป็นพยานหลักฐานในการพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

๒.๒ เมื่อคำนึงถึงประสิทธิภาพและประโยชน์ที่จะเกิดแก่การให้บริการประชาชน ควรทำภารกิจนี้ร่วมกับหน่วยงานอื่นหรือไม่ เพราะเหตุใด

ไม่ควรทำภารกิจนี้ร่วมกับหน่วยงานอื่น เนื่องจากการอำนวยความสะดวกโดยการพิจารณาตัดสินคดีนั้น ต้องทำโดยองค์กรที่มีความเป็นอิสระไม่ถูกแทรกแซงจากองค์กรอื่น เพื่อเป็นหลักประกันในการตัดสินคดีให้เกิดความยุติธรรม

๒.๓ ภารกิจดังกล่าวหากให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทำ จะได้ประโยชน์แก่ประชาชนมากกว่าหรือไม่

ไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ เนื่องจากการพิจารณาพิพากษาคดีนั้นเป็นภารกิจพื้นฐานของรัฐ ส่วนกลางโดยแท้ มิได้เกี่ยวกับการตอบสนองความต้องการหรือการให้บริการแก่ประชาชนในพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๓. ความจำเป็นในการตรากฎหมาย

๓.๑ การจัดทำภารกิจนั้นมีความสอดคล้องกับเรื่องใด อย่างไร

☒ หน้าที่หลักของหน่วยงานของรัฐ (ตามภารกิจพื้นฐาน (Function)) ในเรื่องการอำนวยความสะดวกโดยการพิจารณาพิพากษาคดีตัดสินคดี

☐ หน้าที่ของรัฐและแนวนโยบายแห่งรัฐ ในเรื่อง.....

☐ ยุทธศาสตร์ชาติ ในเรื่อง.....

☐ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในเรื่อง.....

☐ แนวทางการปฏิรูปประเทศ ในเรื่อง.....

๓.๒ การทำภารกิจนั้นสามารถใช้มาตรการทางบริหารโดยไม่ต้องออกกฎหมายได้หรือไม่

ไม่อาจใช้มาตรการทางบริหารแต่เพียงอย่างเดียวได้ เพราะมาตรา ๑๓๐ (๙) ของรัฐธรรมนูญ บัญญัติให้การดำเนินการในเรื่องนี้ต้องจัดทำเป็นกฎหมาย

ถ้าใช้มาตรการทางบริหารจะมีอุปสรรคอย่างไร

จะไม่สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ

๓.๓ ในการทำภารกิจนั้น เหตุใดจึงจำเป็นต้องตรากฎหมายในขณะนี้

มาตรา ๑๓๐ (๙) ของรัฐธรรมนูญ บัญญัติให้ตรากฎหมายขึ้น

๓.๔ การใช้บังคับกฎหมายและระยะเวลาในการใช้บังคับกฎหมาย

(ก) การใช้บังคับกฎหมาย

☒ ต้องใช้บังคับพร้อมกันทุกท้องที่ทั่วประเทศ เนื่องจาก การดำเนินการภายใต้ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ เกี่ยวกับการพิจารณาและพิพากษาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ซึ่งโดยลักษณะของคดีต้องมีวิธีพิจารณาที่เหมือนกันและครอบคลุมพื้นที่ทั่วประเทศ

☐ ททยอยใช้บังคับเป็นท้องที่ ๆ ไป เนื่องจาก.....

☐ ใช้บังคับเพียงบางท้องที่ เนื่องจาก.....

(ข) ระยะเวลาในการใช้บังคับกฎหมาย

☒ ใช้บังคับทันทีที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เนื่องจาก มาตรา ๒๖๗ ของรัฐธรรมนูญ บัญญัติให้คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญต้องจัดทำกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญให้แล้วเสร็จภายในสองร้อยสี่สิบวันนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญ และกรณีดังกล่าวไม่มีความจำเป็นต้องมีการเตรียมความพร้อมในเรื่องใด

☐ มีการทอระยะเวลาในการบังคับใช้เป็นเวลาเท่าใด เพราะเหตุใด.....

☐ ควรกำหนดระยะเวลาการสิ้นสุดไว้ด้วยหรือไม่ เพราะเหตุใด.....

๓.๕ เหตุใดจึงไม่สมควรตราเป็นกฎในลักษณะอื่น เช่น ข้อบัญญัติท้องถิ่น

เนื่องจากมาตรา ๑๓๐ (๙) ของรัฐธรรมนูญ บัญญัติให้การดำเนินการในเรื่องนี้ต้องตราเป็นพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

๓.๖ ลักษณะการใช้บังคับ

☐ ควบคุม

☒ กำกับ/ติดตาม (ข้ามไปข้อ ๓.๘) ☐ ส่งเสริม

☐ ระบบผสม (ทั้งควบคุมและส่งเสริม)

เหตุใดจึงต้องใช้ระบบดังกล่าว

เนื่องจากการพิจารณาและพิพากษาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง มีขึ้นภายหลังจากมีการกล่าวหาว่ามีการกระทำความผิดแล้ว จึงมีลักษณะตรวจสอบการกระทำที่เกิดขึ้น มิได้เป็นการดำเนินการในลักษณะป้องกันการกระทำความผิด

๓.๗ การใช้ระบบอนุญาตในกฎหมาย

๓.๗.๑ เพราะเหตุใดจึงกำหนดให้ใช้ระบบอนุญาต หรือใช้ระบบอื่นที่มีผลเป็นการควบคุม

ไม่มี

๓.๗.๒ มีการกำหนดค่าธรรมเนียมการอนุญาตหรือไม่ ถ้ามี มีความจำเป็นอย่างไร มีความคุ้มค่าต่อภาระที่เกิดแก่ประชาชนอย่างไร

ไม่มี

๓.๗.๓ มีหลักเกณฑ์การใช้ดุลพินิจในการอนุมัติอนุญาตหรือไม่ อย่างไร

ไม่มี

๓.๗.๔ มีขั้นตอนและระยะเวลาที่แน่นอนในการอนุญาตหรือไม่

ไม่มี

๓.๗.๕ มีการเปิดโอกาสให้อุทธรณ์การปฏิเสธคำขอ การให้ยื่นคำขอใหม่ หรือไม่ อย่างไร

ไม่มี

๓.๘ การใช้ระบบคณะกรรมการในกฎหมาย

๓.๘.๑ กฎหมายที่จะตราขึ้นมีการใช้ระบบคณะกรรมการ หรือไม่

ไม่มี มีเพียงการใช้ระบบองค์คณะผู้พิพากษา

มีความจำเป็นอย่างไร

เนื่องจากเป็นเรื่องที่ต้องการความรอบคอบและเป็นหลักประกันในการพิจารณาตัดสินคดีให้เป็นไปโดยยุติธรรม

๓.๘.๒ คณะกรรมการที่กำหนดขึ้นมีอำนาจเข้าซ้อนกับคณะกรรมการอื่นหรือไม่

ไม่มี

หากมีความเข้าซ้อน จะดำเนินการอย่างไรกับคณะกรรมการอื่นนั้น

ไม่มี

๓.๘.๓ องค์ประกอบของคณะกรรมการมีผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หรือนายกรัฐมนตรี หรือหัวหน้าส่วนราชการหรือไม่

ไม่มี

เหตุใดจึงต้องกำหนดให้บุคคลดังกล่าวเป็นองค์ประกอบของคณะกรรมการ

ไม่มี

๓.๙ มีกรอบหรือแนวทางการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่หรือไม่ อย่างไร

การปฏิบัติหน้าที่ของศาลโดยองค์คณะผู้พิพากษามีกรอบหรือแนวทางการใช้ดุลพินิจตามที่มีการกำหนดไว้ในข้อกำหนดของประธานศาลฎีกา

๓.๑๐ ประเภทของโทษที่กำหนด

☒ โทษทางอาญา ☐ โทษทางปกครอง ☐ ระบบผสม

๓.๑๑ การกำหนดโทษทางอาญาจะทำให้การบังคับใช้กฎหมายสัมฤทธิ์ผล เพราะเหตุใด
เป็นมาตรการลงโทษสำหรับผู้ถูกกล่าวหาหรือจำเลยที่หลบหนีในระหว่างได้รับการปล่อยชั่วคราว

๓.๑๒ ความผิดที่กำหนดให้เป็นโทษทางอาญาเป็นความผิดที่มีความร้ายแรงอย่างไร

เนื่องจากการหลบหนีคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองย่อมกระทบต่อการพิจารณาคดีของศาลและทำให้การพิสูจน์ความจริงในคดีที่มีการกล่าวหาล่าช้าออกไป

๔. ความเข้าซ้อนกับกฎหมายอื่น

๔.๑ การดำเนินการตามภารกิจในเรื่องนี้มีกฎหมายอื่นในเรื่องเดียวกันหรือทำนองเดียวกันหรือไม่

(๑) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ไม่เข้าซ้อน เพราะร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองได้บัญญัติให้ยกเลิกกฎหมายนี้แล้ว

(๒) พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. ๒๕๕๙ และพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. ๒๕๕๙ ไม่เข้าซ้อน เนื่องจากศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบไม่มีอำนาจรับพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่รัฐธรรมนูญกำหนดให้อยู่ในอำนาจของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองได้

๔.๒ กรณีที่มีกฎหมายขึ้นใหม่ เหตุใดจึงไม่ยกเลิก แก้ไขหรือปรับปรุงกฎหมายในเรื่องเดียวกันหรือทำนองเดียวกันที่มีอยู่

มีการยกเลิกพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๕. ผลกระทบและความคุ้มค่า

๕.๑ ผู้ซึ่งได้รับผลกระทบจากการบังคับใช้กฎหมาย

หน่วยงานของรัฐทุกหน่วยงาน ประชาชน

- ☒ ผู้มีหน้าที่ตามร่างกฎหมายหรือที่จะได้รับผลกระทบจากร่างกฎหมายนั้นโดยตรง
ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เจ้าหน้าที่ของรัฐและประชาชนที่สามารถถูกกล่าวหาและดำเนินคดีในศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง
- ☐ ผู้ที่อยู่ในพื้นที่ที่อาจได้รับผลกระทบจากร่างกฎหมาย

๕.๒ ผลกระทบที่เกิดขึ้นแก่บุคคลดังกล่าว

☒ ด้านเศรษฐกิจและสังคม

- เชิงบวก

เมื่อการพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีประสิทธิภาพและเป็นธรรม ย่อมทำให้การป้องกันและปราบปรามการทุจริตของประเทศมีประสิทธิภาพและลดการทุจริตลง ซึ่งจะส่งผลดีต่อความน่าเชื่อถือในการลงทุนทางเศรษฐกิจและเป็นปัจจัยสำคัญหนึ่งในการพัฒนาประเทศ

ผู้ได้รับผลกระทบเชิงบวก

หน่วยงานของรัฐทุกหน่วยงาน และประชาชนทุกภาคส่วน

- เชิงลบ

ไม่มี

ผู้ได้รับผลกระทบเชิงลบ

ไม่มี

๕.๓ สิทธิและเสรีภาพของบุคคลในเรื่องใดบ้างที่ต้องถูกจำกัด

สิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย และสิทธิในทรัพย์สิน

การจำกัดนั้นเป็นการจำกัดเท่าที่จำเป็นหรือไม่ อย่างไร

เป็นการจำกัดเพียงเท่าที่จำเป็นเพื่อให้การพิจารณาและพิพากษาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเป็นไปโดยยุติธรรมและมีประสิทธิภาพ

๕.๔ ประโยชน์ที่ประชาชนและสังคมจะได้รับ

๕.๔.๑ ประชาชนจะมีการดำรงชีวิตที่ดีขึ้นเพียงใด และเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนมากน้อยเพียงใด

เมื่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองสามารถพิจารณาและพิพากษาคดีได้โดยยุติธรรมและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ย่อมเป็นการป้องกันมิให้ผู้ดำรงตำแหน่ง

ทางการเมืองกระทำการทุจริต และปราบปรามผู้กระทำความผิดโดยมีมาตรการทางอาญาและทรัพย์สิน เมื่อการทุจริตลดน้อยลงก็จะส่งผลดีต่อประชาชนและประเทศชาติ

๕.๔.๒ เศรษฐกิจหรือสังคมมีการพัฒนาอย่างยั่งยืนได้เพียงใด

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนดให้ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองสามารถพิจารณาและพิพากษาคดีได้โดยยุติธรรมและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ย่อมทำให้ประชาชนและสังคมตระหนักถึงการป้องกันและปราบปรามการทุจริตของประเทศ โดยเมื่อการทุจริตลดลงย่อมจะส่งผลดีต่อความน่าเชื่อถือในการลงทุนและเป็นปัจจัยสำคัญหนึ่งในการพัฒนาประเทศ

การประกอบกิจการเป็นไปโดยสะดวกหรือลดต้นทุนของผู้ประกอบการได้มากนักเพียงใด

ไม่มี

ยกระดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศได้มากนัก เพียงใด

ไม่มี

และส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาเล็กน้อยเพียงใด

ไม่มี

๕.๔.๓ เสริมสร้างประสิทธิภาพหรือนวัตกรรมในการปฏิบัติราชการอย่างไร

ไม่มี

สามารถลดงบประมาณแผ่นดินได้มากนักเพียงใด

หากการพิจารณาและพิพากษาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเป็นไปโดยยุติธรรมและมีประสิทธิภาพ ย่อมทำให้รัฐสามารถติดตามทรัพย์สินที่มีขึ้นจากการกระทำความผิดที่ได้มีการกล่าวหาในคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองได้

๕.๔.๔ วิธีการและระยะเวลาประเมินผลสัมฤทธิ์ ตลอดจนประโยชน์ที่ประชาชนและสังคมจะได้รับ ได้แก่

เมื่อศาลสามารถพิจารณาและพิพากษาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองได้อย่างยุติธรรมและมีประสิทธิภาพตามที่รัฐธรรมนูญและพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญกำหนด ย่อมจะทำให้ประชาชนและสังคมตระหนักถึงการป้องกันและปราบปรามการทุจริตมากขึ้น และทำให้รัฐสามารถลดการสูญเสียงบประมาณจากการทุจริตของเจ้าหน้าที่รัฐ

๕.๕ ความยุ่งยากที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการปฏิบัติตามกฎหมาย

ไม่มี เนื่องจากเป็นหน้าที่ของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองต้องปฏิบัติตามกฎหมาย

๕.๖ ความคุ้มค่าของภารกิจเมื่อคำนึงถึงงบประมาณที่ต้องใช้ ภาระหน้าที่ที่เกิดขึ้นกับประชาชนและการที่ประชาชนจะต้องถูกจำกัดสิทธิเสรีภาพเทียบกับประโยชน์ที่ได้รับ

การดำเนินการตามร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้จะทำให้เมื่อศาลสามารถพิจารณาพิพากษาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและทำให้ความจริงปรากฏ รัฐย่อมสามารถติดตามงบประมาณที่สูญเสียจากการทุจริตของเจ้าหน้าที่ของรัฐได้ นอกจากนี้ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ไม่ได้สร้างหรือกำหนดภาระหน้าที่แก่ประชาชน และไม่มีผลกระทบต่อโครงสร้างองค์กรซึ่งจะส่งผลกระทบต่อภาระงบประมาณที่เพิ่มขึ้นเกินความจำเป็น

๖. ความพร้อมของรัฐ

๖.๑ ความพร้อมของรัฐ

(ก) กำลังคนที่คาดว่าจะต้องใช้

เป็นไปตามโครงสร้างองค์กรและกรอบอัตรากำลังของข้าราชการตุลาการในศาลฎีกา

(ข) คุณวุฒิและประสบการณ์ของเจ้าหน้าที่ที่จำเป็นต้องมี

องค์คณะผู้พิพากษาต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่รัฐธรรมนูญกำหนด

(ค) งบประมาณที่คาดว่าจะต้องใช้ในระยะห้าปี โดยแยกเป็นงบดำเนินงานและงบลงทุน

งบประมาณปกติของสำนักงานศาลยุติธรรม ในส่วนของศาลฎีกา

๖.๒ ในกรณีที่เป็นการร่างกฎหมายที่มีผลต่อการจัดตั้งหน่วยงานหรืออัตรากำลัง มีความเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการกำหนดอัตรากำลังและงบประมาณ หรือไม่ อย่างไร

ไม่มี

๖.๓ วิธีการที่จะให้ผู้อยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายมีความเข้าใจและพร้อมที่จะปฏิบัติตามกฎหมาย

☒ วิธีการสร้างความรับรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนผู้อยู่ภายใต้กฎหมาย

สำนักงานศาลยุติธรรมและสำนักงาน ป.ป.ช. สามารถสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องให้แก่ประชาชนและเจ้าหน้าที่ของรัฐเกี่ยวกับวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

☒ การเข้าถึงข้อมูลของประชาชน

ในระหว่างดำเนินการยกร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ได้จัดให้มีช่องทางในการเผยแพร่และรับฟังความเห็นจากประชาชนอย่างกว้างขวาง โดยการเผยแพร่ในเว็บไซต์ และการจัดสัมมนารับฟังความคิดเห็นของประชาชนในระดับพื้นที่

๗. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

๗.๑ มีหน่วยงานอื่นใดที่ปฏิบัติการกิจซ้ำซ้อนหรือใกล้เคียงกันหรือไม่ มีข้อเสนอแนะในการดำเนินการกับหน่วยงานนั้นอย่างไร

ไม่มี

๗.๒ มีความเกี่ยวข้องหรือมีผลกระทบต่อการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นหรือไม่ อย่างไร

การดำเนินการของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ไม่กระทบต่อศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบเนื่องจากหากเป็นคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองแล้วต้องฟ้องหรือยื่นเรื่องต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเท่านั้น เขตอำนาจของศาลทั้งสองจึงไม่ซ้ำซ้อนกัน

๗.๓ มีการบูรณาการการทำงานร่วมกับหน่วยงานอื่นหรือไม่ อย่างไร

เนื่องจากการพิจารณาและพิพากษาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองต้องกระทำโดยองค์กรที่มีความเป็นอิสระ และปราศจากการแทรกแซงจากองค์กรอื่น จึงไม่จำเป็นต้องมีการร่วมดำเนินการกับหน่วยงานอื่น

๗.๔ ผู้รักษาการตามกฎหมายได้แก่

ประธานศาลฎีกา

การกำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวเป็นผู้รักษาการตามกฎหมายเนื่องจาก

เป็นผู้ดำรงตำแหน่งสูงสุดในศาลฎีกา ซึ่งแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเป็นแผนกหนึ่งในศาลฎีกา

๘. วิธีการทำงานและตรวจสอบ

๘.๑ ระบบการทำงานที่กำหนดสอดคล้องกับหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีหรือไม่

- ☒ เกิดประโยชน์สุขของประชาชน
- ☒ เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ
- ☒ มีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ
- ☒ ไม่มีขั้นตอนการปฏิบัติงานเกินความจำเป็น
- ☒ มีการปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการให้ทันต่อสถานการณ์
- ☒ ประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวกและได้รับการตอบสนองความต้องการ
- ☒ มีการประเมินผลการปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอ

๘.๒ การเปิดเผยการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

๘.๒.๑ ในกฎหมายมีการกำหนดขั้นตอนการดำเนินการของเจ้าหน้าที่ของรัฐในเรื่องใดบ้าง แต่ละขั้นตอนใช้เวลาในการดำเนินการเท่าใด

(๑) เมื่อมีการยื่นฟ้องคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หรือยื่นอุทธรณ์คดีให้ประธานศาลฎีกาเรียกประชุมใหญ่ศาลฎีกาโดยเร็ว เพื่อเลือกองค์คณะผู้พิพากษา หรือองค์คณะของศาลฎีกาพิจารณาอุทธรณ์ แล้วแต่กรณี

(๒) ให้ศาลดำเนินกระบวนการพิจารณาได้สวนพยานหลักฐานต่อเนื่องติดต่อกันไปจนกว่าจะเสร็จการพิจารณา

(๓) ให้ศาลกำหนดวันตรวจพยานหลักฐานโดยให้คู่ความทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่า

๑๔ วัน

(๔) การยื่นบัญชีระบупยานต่อศาลให้ยื่นก่อนวันพิจารณาตรวจพยานหลักฐาน ไม่น้อยกว่า ๗ วัน

(๕) ให้องค์คณะผู้พิพากษากำหนดวันเริ่มไต่สวนโดยแจ้งให้คู่ความทราบล่วงหน้า ไม่น้อยกว่า ๗ วัน

(๖) ให้องค์คณะผู้พิพากษามีคำพิพากษาและให้อ่านคำพิพากษาในศาลโดยเปิดเผย ภายใน ๗ วันนับแต่วันเสร็จการพิจารณา ถ้ามีเหตุสมควรจะเลื่อนให้เลื่อนได้แต่ไม่เกิน ๑๔ วัน

(๗) การสั่งให้กรรมการ ป.ป.ช. แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินตามที่ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนดต้องไม่น้อยกว่า ๓๐ วัน แต่ไม่เกิน ๖๐ วัน

(๘) ให้คณะผู้ไต่สวนอิสระดำเนินการไต่สวนและดำเนินการตามที่กำหนด ให้แล้วเสร็จภายใน ๙๐ วันนับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้ง เว้นแต่มีเหตุจำเป็นให้ขยายระยะเวลาตามที่เห็นสมควร

(๙) ให้อัยการสูงสุดฟ้องคดีอาญาตามความเห็นของคณะผู้ไต่สวนอิสระภายใน ๖๐ วันที่ นับแต่วันได้รับเรื่อง และอาจขออนุญาตศาลขยายระยะเวลาฟ้องคดีออกไปอีกไม่เกิน ๓๐ วัน นับแต่วันครบกำหนด แต่ทั้งนี้ต้องฟ้องภายในอายุความ

(๑๐) ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ยื่นคำร้องต่อศาลภายในกำหนด ๖๐ วัน นับแต่วันที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ลงมติว่ามีการกระทำนั้น และอาจขออนุญาตศาลขยายระยะเวลายื่นคำร้องออกไปได้อีกไม่เกิน ๓๐ วัน นับแต่วันครบกำหนด

(๑๑) การอุทธรณ์คำพิพากษาของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองให้อุทธรณ์ได้ภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่ศาลมีคำพิพากษา

(๑๒) การบังคับคดีเอาแก่ทรัพย์สินอื่นของบุคคลซึ่งต้องชำระเงินแทนมูลค่าสิ่งที่ ศาลสั่งริบหรือสั่งให้ตกเป็นของแผ่นดิน ให้กระทำได้ภายใน ๑๐ ปี นับแต่วันที่มีคำพิพากษาถึงที่สุด

(๑๓) คำร้องของเจ้าของทรัพย์สินที่แท้จริงเพื่อขอคืนทรัพย์สินนั้น ให้ยื่นต่อศาล ภายใน ๑ ปี นับแต่วันที่มีคำพิพากษาถึงที่สุด

๘.๒.๒ หากมีการใช้ดุลพินิจ การใช้ดุลพินิจสอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาลและหลักนิติธรรม อย่างไร

การใช้ดุลพินิจขององค์คณะผู้พิพากษาต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม โดยปราศจากอคติทั้งปวง

๘.๒.๓ ในการพิจารณาของเจ้าหน้าที่ใช้หลักกระจายอำนาจ หรือมอบอำนาจเพื่อให้ประชาชนได้รับการบริการที่สะดวก รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ อย่างไร

ไม่มี

๘.๓ มีระบบการตรวจสอบและคานอำนาจอย่างไรบ้าง

๘.๓.๑ มีระบบการตรวจสอบการปฏิบัติงานภายในหรือไม่ อย่างไร

(๑) เนื่องจากองค์คณะผู้พิพากษาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เป็นผู้พิพากษาในศาลฎีกา จึงเป็นข้าราชการตุลาการที่อยู่ภายใต้การตรวจสอบตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๔๓

(๒) ผู้พิพากษาในศาลฎีกาที่เป็นองค์คณะนั้น เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐระดับสูงจึงอยู่ภายใต้การตรวจสอบการใช้อำนาจโดยองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญด้วย

๘.๓.๒ มีกระบวนการร้องเรียนจากบุคคลภายนอกหรือไม่ อย่างไร

ไม่มี การฟ้องคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองกระทำโดยอัยการสูงสุด และคณะกรรมการ ป.ป.ช. เท่านั้น ถ้าเป็นกรณีบุคคลภายนอกต้องมีการกล่าวหาหรือแจ้งเบาะแสไปยังคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อให้ดำเนินการเสียก่อน

๙. การจัดทำกฎหมายลำดับรอง

๙.๑ ได้จัดทำแผนในการจัดทำกฎหมายลำดับรอง กรอบระยะเวลา ตลอดจนกรอบสาระสำคัญของกฎหมายลำดับรองนั้นหรือไม่ ได้ยกร่างกฎหมายลำดับรองในเรื่องใดบ้าง

๙.๒ มีกรอบในการตราอนุบัญญัติเพื่อป้องกันการขยายอำนาจหน้าที่ของรัฐหรือเพิ่มภาระแก่บุคคลเกินสมควรอย่างไร

มาตรา	กำหนดเวลา
มาตรา ๕๓ ให้มีพระราชกฤษฎีกาเพื่อกำหนดค่าป่วยการค่าพาหนะเดินทาง ค่าเช่าที่พัก และค่าตอบแทนอย่างอื่นของผู้ใต้สวนอิสระ	ประธานศาลฎีกาเสนอเรื่องเพื่อตรา พรฎ. ภายใน ๖๐ วันหลังจากพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญประกาศใช้
มาตรา ๑๑ วรรคห้า ให้ประธานศาลฎีกามีอำนาจออกข้อกำหนดกำหนดเหตุสุดวิสัยหรือเหตุจำเป็นอื่นอันมีอาจกล่าวอ้างได้ทำให้ผู้พิพากษาในองค์คณะผู้พิพากษาไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้	ประธานศาลฎีกากำหนดภายใน ๖๐ วันหลังจากพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญประกาศใช้
มาตรา ๑๘ (๔) ให้ประธานศาลฎีกามีอำนาจออกข้อกำหนดมอบหมายงานให้ผู้พิพากษาซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในศาลฎีกาช่วยเหลือศาลในการดำเนินคดี	ประธานศาลฎีกากำหนดภายใน ๖๐ วันหลังจากพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญประกาศใช้
มาตรา ๑๘ วรรคสอง ให้ประธานศาลฎีกามีอำนาจออกข้อกำหนดกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้พิพากษาซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในศาลฎีกา	ประธานศาลฎีกากำหนดภายใน ๖๐ วันหลังจากพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญประกาศใช้

มาตรา	กำหนดเวลา
มาตรา ๒๐ วรรคสอง ให้ประธานศาลฎีกามีอำนาจออกข้อกำหนดกำหนดสาระสำคัญที่ต้องอยู่ในความเห็นในการวินิจฉัยคดีของผู้พิพากษาที่เป็นองค์คณะ	ประธาน ศาลฎีกา กำหนดภายใน ๖๐ วัน หลังจากพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ประกาศใช้
มาตรา ๒๘ วรรคสอง ให้ประธานศาลฎีกามีอำนาจออกข้อกำหนดเกี่ยวกับการดำเนินการในการรื้อฟื้นคดีขึ้นพิจารณาใหม่	ประธาน ศาลฎีกา กำหนดภายใน ๖๐ วัน หลังจากพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ประกาศใช้
มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง ให้ประธานศาลฎีกามีอำนาจออกข้อกำหนดเกี่ยวกับวิธีการเปิดเผยคำร้องขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน	ประธาน ศาลฎีกา ภายใน ๖๐ วันหลังจาก พ ร ะ ร าช บั ญ ญั ตติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ประกาศใช้
มาตรา ๑๑ วรรคเจ็ด ให้คณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมมีอำนาจออกระเบียบว่าด้วยเบี้ยประชุม ค่าตอบแทน สำหรับผู้พิพากษาซึ่งร่วมประชุมใหญ่ องค์คณะผู้พิพากษาที่ได้รับเลือกในการประชุมใหญ่ และบุคคลที่องค์คณะผู้พิพากษามอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่	คณะกรรมการบริหาร ศาลยุติธรรมกำหนด ภายใน ๖๐ วันหลังจาก พ ร ะ ร าช บั ญ ญั ตติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ประกาศใช้
มาตรา ๓๗ ให้คณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมมีอำนาจออกระเบียบว่าด้วยสิทธิได้รับค่าป่วยการ ค่าพาหนะเดินทาง ค่าเช่าที่พัก และค่าใช้จ่ายอื่นสำหรับพยานที่ศาลเรียก บุคคลตามมาตรา ๖ และผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญที่ศาลขอให้มาให้ความเห็น	คณะกรรมการบริหาร ศาลยุติธรรมกำหนด ภายใน ๖๐ วันหลังจาก พ ร ะ ร าช บั ญ ญั ตติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ประกาศใช้

๑๐. การรับฟังความคิดเห็น

☒ มีการรับฟังความคิดเห็น☐ ไม่ได้รับฟังความคิดเห็น

รายละเอียดของการรับฟังความคิดเห็นปรากฏตามเอกสารสรุปผลการรับฟังความคิดเห็น

ขอรับรองว่าการเสนอร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ได้ดำเนินการตาม
แนวทางการรับฟังความคิดเห็นประกอบการจัดทำร่างกฎหมายและการวิเคราะห์ผลกระทบ
ที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายตามมาตรา ๗๗ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
พุทธศักราช ๒๕๖๐

(นายมีชัย ฤชุพันธุ์)
ประธานกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
พฤษภาคม ๒๕๖๐

ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๑๘๗๖ (นายนาถะฯ)
โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๑๒๖๒

ด่วนที่สุด

ที่(รธบ) ๕๒๖ /๒๕๖๐

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
ถนนอุทองใน เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๕ มิถุนายน ๒๕๖๐

เรื่อง ขอเสนอร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ต่อสมานิติบัญญัติ
แห่งชาติเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ

กราบเรียน ประธานสมานิติบัญญัติแห่งชาติ

- สิ่งที่ส่งมาด้วย (๑) ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ.
(๒) รายงานการรับฟังความคิดเห็นร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย
ผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ.
(๓) คำชี้แจงตามหลักเกณฑ์ในการตรวจสอบความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติ
(checklist) ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ.
(๔) บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย
ผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ.

โดยที่มาตรา ๒๖๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้คณะกรรมการร่าง
รัฐธรรมนูญจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ จำนวน ๑๐ ฉบับ ให้แล้วเสร็จและเสนอต่อ
สมานิติบัญญัติแห่งชาติเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ ความละเอียดทราบแล้ว นั้น

บัดนี้ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้จัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย
ผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. เสร็จแล้ว ดังปรากฏรายละเอียดสิ่งที่ส่งมาด้วย (๑) พร้อมนี้ได้ส่งสรุปผลการรับ
ฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวมาเพื่อประกอบการพิจารณาด้วย
แล้ว ดังปรากฏรายละเอียดสิ่งที่ส่งมาด้วย (๒)

นอกจากนี้ มาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้ก่อนการตรากฎหมาย
ทุกฉบับ รัฐพึงจัดให้มีการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายอย่างรอบด้านและเป็นระบบ
คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจึงได้จัดทำเอกสารการวิเคราะห์ ความจำเป็นในการตรากฎหมาย
และวิเคราะห์ผลกระทบร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ.
ดังปรากฏรายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย (๓)

อนึ่ง ข้อบังคับการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๗ ข้อ ๑๑๒ กำหนดให้ร่างพระราชบัญญัติที่เสนอต่อสภาต้องมีการทบทวนวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติด้วยนั้น คณะกรรมการจึงขอเสนอเอกสารบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ดังปรากฏรายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย (๔)

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดเสนอต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(นายมีชัย ฤชุพันธุ์)

ประธานกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๑๔๙๗

โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๑๔๙๗

ร่างฯ ที่ผ่านการพิจารณาของ กรธ. ในวันอังคาร ที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๖๐ (ปรับปรุง ๔ มิ.ย. ๖๐)

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน
พ.ศ.

หลักการ

ให้มีกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน

เหตุผล

โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๑๓๐ (๕) และมาตรา ๒๖๗ บัญญัติให้มีการตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน เพื่อกำหนด การได้มา หน้าที่และอำนาจ ตลอดจนการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ตรวจการแผ่นดิน เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูล ความเห็น และเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องที่จะใช้ประกอบการพิจารณาและดำเนินการตามหน้าที่ และอำนาจของผู้ตรวจการแผ่นดิน ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุตามเป้าหมาย โดยการ ดำเนินการดังกล่าวมีความจำเป็นต้องมีการกระหนหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลบางประการ และเป็นไปเท่าที่จำเป็นต่อการปฏิบัติหน้าที่ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

ร่าง

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน

พ.ศ.

.....
.....
.....

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการกีดกันการจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๖ ประกอบกับมาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ และมาตรา ๓๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

เหตุผลและความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของผู้ตรวจการแผ่นดินสามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพอันจะเป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ ซึ่งการตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้สอดคล้องกับเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแล้ว

มาตรา ๑ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ.”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิก

- (๑) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๕๑
(๒) พระราชบัญญัติสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๕๒

(๓) ประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๒๔/๒๕๕๗ เรื่อง ให้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญมีผลบังคับใช้ต่อไป ลงวันที่ ๒๓ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗ เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๕๒

(๔) คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๒๓/๒๕๖๐ เรื่อง มาตรการแก้ไขปัญหาความต่อเนื่องของผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ ลงวันที่ ๕ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๖๐ เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับผู้ตรวจการแผ่นดิน

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

“ผู้ตรวจการแผ่นดิน” หมายความว่า ความรวมถึงประธานผู้ตรวจการแผ่นดินด้วย

“กฎ” หมายความว่า พระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง ประกาศกระทรวง ข้อบัญญัติท้องถิ่น ข้อบังคับ ระเบียบ หรือบทบัญญัติอื่นที่มีผลบังคับเป็นการทั่วไป โดยไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดหรือบุคคลใดเป็นการเฉพาะ

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า กระทรวง ทบวง กรม หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรม ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ และให้หมายความรวมถึงหน่วยงานอื่นที่ใช้อำนาจหรือได้รับมอบให้ใช้อำนาจทางปกครองหรือให้ดำเนินกิจการทางปกครองด้วย

“รัฐวิสาหกิจ” หมายความว่า รัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ

“เจ้าหน้าที่ของรัฐ” หมายความว่า ข้าราชการ พนักงานหรือลูกจ้างซึ่งปฏิบัติงานในหน่วยงานของรัฐ และเจ้าพนักงานตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่ และให้หมายความรวมถึงกรรมการ อนุกรรมการ และบุคคลหรือคณะบุคคลซึ่งใช้อำนาจหรือได้รับมอบให้ใช้อำนาจทางปกครองหรือให้ดำเนินกิจการทางปกครองด้วย

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน

“เลขธิการ” หมายความว่า เลขธิการสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า เลขธิการ พนักงานและลูกจ้างของสำนักงาน และเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งผู้ตรวจการแผ่นดินแต่งตั้งเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

มาตรา ๕ ในกรณีที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้มิได้กำหนดไว้เป็นประการอื่น การใดที่กำหนดให้แจ้ง ยื่น หรือส่งหนังสือหรือเอกสารให้บุคคลใดเป็นการเฉพาะ ถ้าได้แจ้ง ยื่น หรือส่งหนังสือหรือเอกสารให้บุคคลนั้น ณ ภูมิลำเนาหรือที่อยู่ที่ปรากฏตามหลักฐานทางทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร ให้ถือว่าได้แจ้ง ยื่น หรือส่งโดยชอบด้วยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้แล้ว และในกรณีที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนดให้ประกาศหรือเผยแพร่ให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป ให้ถือว่าการประกาศหรือเผยแพร่ในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศหรือระบบหรือวิธีการอื่นใดที่ประชาชนทั่วไปสามารถเข้าถึงได้โดยสะดวก เป็นการดำเนินการโดยชอบด้วยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้แล้ว

ในกรณีที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนดให้ผู้ตรวจการแผ่นดินหรือเลขธิการ มีอำนาจกำหนดหรือมีคำสั่งเรื่องใด ถ้ามิได้กำหนดวิธีการไว้เป็นการเฉพาะ ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินหรือเลขธิการกำหนดโดยทำเป็นประกาศ ระเบียบ หรือคำสั่ง แล้วแต่กรณี

และถ้าประกาศ ระเบียบ หรือคำสั่งนั้นใช้บังคับแก่บุคคลทั่วไป ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา และให้ดำเนินการประกาศตามวรรคหนึ่งด้วย ทั้งนี้ ถ้าประกาศ ระเบียบ หรือคำสั่งได้มีการกำหนด ขั้นตอนการดำเนินงานไว้ ผู้ตรวจการแผ่นดินหรือเลขาธิการต้องกำหนดระยะเวลาการดำเนินงาน ในแต่ละขั้นตอนให้ชัดเจนด้วย

มาตรา ๖ ในการปฏิบัติหน้าที่ ผู้ตรวจการแผ่นดินต้องให้ความร่วมมือ และความช่วยเหลือองค์กรอิสระทุกองค์กร ในกรณีที่ผู้ตรวจการแผ่นดินเห็นว่าผู้กระทำการ อันไม่ชอบด้วยกฎหมายแต่อยู่ในหน้าที่และอำนาจขององค์กรอิสระอื่น ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินมีหนังสือ แจ้งองค์กรอิสระที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจต่อไปโดยไม่ชักช้า

ในกรณีที่ผู้ตรวจการแผ่นดินเห็นว่าการดำเนินการเรื่องใดที่อยู่ในหน้าที่ และอำนาจของผู้ตรวจการแผ่นดินอาจเข้าลักษณะเป็นการกระทำที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจ ขององค์กรอิสระอื่นด้วย ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินปรึกษาหารือร่วมกับองค์กรอิสระอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดแนวทางในการดำเนินงานร่วมกันเพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของแต่ละองค์กรเป็นไป อย่างมีประสิทธิภาพและไม่ซ้ำซ้อนกัน

เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามวรรคสอง ให้ประธานผู้ตรวจการแผ่นดิน มีอำนาจเชิญประธานองค์กรอิสระอื่นมาร่วมประชุมเพื่อปรึกษาหารือและกำหนดแนวทางร่วมกันได้ และให้องค์กรอิสระทุกองค์กรปฏิบัติตามแนวทางดังกล่าว

มาตรา ๗ ให้ประธานผู้ตรวจการแผ่นดินรักษาการตามพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญนี้

หมวด ๑

ผู้ตรวจการแผ่นดิน

มาตรา ๘ ผู้ตรวจการแผ่นดินมีจำนวนสามคนซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้ง ตามคำแนะนำของวุฒิสภา จากบุคคลดังต่อไปนี้

(๑) ผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์เกี่ยวกับการบริหารราชการ แผ่นดินไม่ต่ำกว่าอธิบดีหรือหัวหน้าส่วนราชการที่เทียบเท่า หรือหัวหน้าหน่วยงานของรัฐที่เทียบได้ ไม่ต่ำกว่ากรมตามที่คณะกรรมการสรรหาประกาศกำหนด โดยต้องดำรงตำแหน่งดังกล่าวเป็นเวลา ไม่น้อยกว่าห้าปี จำนวนสองคน

(๒) ผู้มีประสบการณ์ในการดำเนินกิจการอันเป็นสาธารณะมาแล้วไม่น้อยกว่ายี่สิบปี จำนวนหนึ่งคน

ลักษณะการมีประสบการณ์ และกิจการอันเป็นสาธารณะตาม (๒) ให้เป็นไปตาม ที่คณะกรรมการสรรหาประกาศกำหนด ในการกำหนดดังกล่าวให้คำนึงถึงการที่จะได้บุคคล ที่มีประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่ผู้ตรวจการแผ่นดิน

มาตรา ๙ นอกจากคุณสมบัติตามมาตรา ๘ แล้ว ผู้ตรวจการแผ่นดินต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้ด้วย

- (๑) มีสัญชาติไทยโดยการเกิด
- (๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสี่สิบห้าปี แต่ไม่เกินเจ็ดสิบปี
- (๓) สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่า
- (๔) มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์
- (๕) มีสุขภาพที่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

มาตรา ๑๐ ผู้ตรวจการแผ่นดินต้องไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

- (๑) เป็นหรือเคยเป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญหรือผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระใด
- (๒) ติดยาเสพติดให้โทษ
- (๓) เป็นบุคคลล้มละลายหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต
- (๔) เป็นเจ้าของหรือผู้ถือหุ้นในกิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนใด ๆ
- (๕) เป็นภิกษุ สามเณร นักพรต หรือนักบวช
- (๖) อยู่ในระหว่างถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งไม่ว่าคดีนั้นจะถึงที่สุดแล้วหรือไม่
- (๗) วิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ
- (๘) อยู่ระหว่างถูกระงับการใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นการชั่วคราว หรือถูกเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง

(๙) ต้องคำพิพากษาให้จำคุกและถูกคุมขังอยู่โดยหมายของศาล

(๑๐) เคยถูกสั่งให้พ้นจากราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ เพราะทุจริต

ต่อหน้าที่ หรือถือว่ากระทำการทุจริตหรือประพฤติมิชอบในวงราชการ

(๑๑) เคยต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอันถึงที่สุดให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน เพราะร่ำรวยผิดปกติ หรือเคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดให้ลงโทษจำคุกเพราะกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

(๑๒) เคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดว่ากระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม หรือกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ หรือความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินที่กระทำโดยทุจริตตามประมวลกฎหมายอาญา ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการกักขังเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน กฎหมายว่าด้วยยาเสพติดในความผิดฐานเป็นผู้ผลิต นำเข้า ส่งออก หรือผู้ค้า กฎหมายว่าด้วยการพนันในความผิดฐานเป็นเจ้ามือหรือเจ้าสำนัก กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ หรือกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินในความผิดฐานฟอกเงิน

(๑๓) เคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดว่ากระทำการอันเป็นการทุจริตในการเลือกตั้ง

(๑๔) อยู่ในระหว่างต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

(๑๕) เคยพ้นจากตำแหน่งเพราะศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่ามีการเสนอ การแปรญัตติ หรือการกระทำด้วยประการใด ๆ ที่มีผลให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือกรรมการมีส่วนไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมในการใช้งบประมาณรายจ่าย

(๑๖) เคยพ้นจากตำแหน่งเพราะศาลฎีกาหรือศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำพิพากษาว่าเป็นผู้มีพฤติการณ์ร่ำรวยผิดปกติ หรือกระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือจงใจปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย หรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง

(๑๗) เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๑๘) เป็นหรือเคยเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ข้าราชการการเมือง หรือสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นในระยะสิบปีก่อนเข้ารับการสรรหา

(๑๙) เป็นหรือเคยเป็นสมาชิกหรือผู้ดำรงตำแหน่งอื่นของพรรคการเมืองในระยะสิบปีก่อนเข้ารับการสรรหา

(๒๐) เป็นข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ

(๒๑) เป็นพนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือกรรมการหรือที่ปรึกษาของหน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจ

(๒๒) เป็นผู้ดำรงตำแหน่งใดในห้างหุ้นส่วนบริษัท หรือองค์กรที่ดำเนินธุรกิจโดยมุ่งหาผลกำไรหรือรายได้มาแบ่งปันกัน หรือเป็นลูกจ้างของบุคคลใด

(๒๓) เป็นผู้ประกอบวิชาชีพอิสระ

(๒๔) มีพฤติการณ์อันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง

มาตรา ๑๑ เมื่อมีกรณีที่จะต้องสรรหาผู้สมควรได้รับการแต่งตั้งเป็นผู้ตรวจการแผ่นดิน ให้เป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการสรรหา ซึ่งประกอบด้วย

(๑) ประธานศาลฎีกา เป็นประธานกรรมการ

(๒) ประธานสภาผู้แทนราษฎร และผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร เป็นกรรมการ

(๓) ประธานศาลปกครองสูงสุด เป็นกรรมการ

(๔) บุคคลซึ่งศาลรัฐธรรมนูญและองค์กรอิสระที่มีผู้ตรวจการแผ่นดิน แต่งตั้งจากผู้มีคุณสมบัติตามมาตรา ๘ และมาตรา ๙ และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๐ และไม่เคยปฏิบัติหน้าที่ใด ๆ ในศาลรัฐธรรมนูญหรือองค์กรอิสระ องค์กรละหนึ่งคน เป็นกรรมการ

ให้เลขาธิการวุฒิสภาเป็นเลขานุการของคณะกรรมการสรรหา และให้สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาพื้นปฏิบัติหน้าที่เป็นหน่วยธุรการของคณะกรรมการสรรหา

ในการดำเนินการแต่งตั้งบุคคลตาม (๔) ให้ศาลรัฐธรรมนูญและองค์กรอิสระที่มีผู้ตรวจการแผ่นดินดำเนินการเสนอชื่อบุคคลซึ่งองค์กรนั้นแต่งตั้งเป็นกรรมการสรรหาภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งจากเลขาธิการวุฒิสภา โดยให้คัดเลือกจากบุคคลซึ่งมีความเป็นกลาง ซื่อสัตย์สุจริต และมีความเข้าใจในภารกิจของผู้ตรวจการแผ่นดิน ผู้จะได้รับการคัดเลือกเป็นกรรมการสรรหาต้องได้รับคะแนนเสียงเกินกึ่งหนึ่งของจำนวนทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญหรือกรรมการองค์กรอิสระ แล้วแต่กรณี ในกรณีที่ไม่มีบุคคลใดได้รับคะแนนเสียงเกินกึ่งหนึ่ง ให้ลงคะแนนใหม่อีกครั้งหนึ่ง ในการลงคะแนนครั้งนี้ ถ้ามีผู้เข้ารับการคัดเลือกเกินสองคนให้นำเฉพาะคนที่ได้คะแนนสูงสุดสองลำดับแรกมาลงคะแนนใหม่ ในกรณีที่มิได้คะแนนสูงสุดเท่ากันจนเป็นเหตุให้มีผู้ได้คะแนนสูงสุดสองลำดับแรกเกินสองคน ให้ผู้เข้ารับการคัดเลือกซึ่งได้คะแนน

เท่ากันนั้นจับสลากเพื่อให้เหลือผู้ที่ได้คะแนนสูงสุดสองลำดับแรกเพียงสองคน ในการลงคะแนนครั้งนี้ ถ้ายังไม่มีผู้ใดได้รับคะแนนเสียงเกินกึ่งหนึ่งของจำนวนทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญหรือกรรมการองค์กรอิสระ แล้วแต่กรณี ให้ดำเนินการเพื่อคัดเลือกใหม่ โดยจะคัดเลือกผู้เข้ารับการคัดเลือกที่มีชื่ออยู่ในการคัดเลือกครั้งแรกมิได้

ในกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งกรรมการสรรหาตาม (๒) หรือกรรมการสรรหาตาม (๔) มีไม่ครบไม่ว่าด้วยเหตุใด หรือพ้นกำหนดเวลาการคัดเลือกตามวรรคสามแล้วมิได้มีการเสนอชื่อให้คณะกรรมการสรรหาเท่าที่มีอยู่ปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจไปพลางก่อนได้ โดยในระหว่างนั้นให้ถือว่าคณะกรรมการสรรหาประกอบด้วยกรรมการสรรหาเท่าที่มีอยู่

ให้กรรมการสรรหาตาม (๔) อยู่ในวาระการดำรงตำแหน่งจนถึงวันก่อนวันที่มีกรณีที่ต้องสรรหาผู้ตรวจการแผ่นดินใหม่ และให้กรรมการสรรหาดังกล่าวพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระเมื่อตาย ลาออก ขาดคุณสมบัติ หรือมีลักษณะต้องห้าม

ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้เป็นกรรมการสรรหาตาม (๔) แล้ว จะเป็นกรรมการสรรหาในคณะกรรมการสรรหาสำหรับศาลรัฐธรรมนูญหรือองค์กรอิสระอื่นในขณะเดียวกันมิได้

ให้ประธานกรรมการสรรหาและกรรมการสรรหาเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา ๑๒ ในการสรรหาผู้ตรวจการแผ่นดิน ให้คณะกรรมการสรรหาปรึกษาหารือเพื่อคัดสรรให้ได้บุคคลซึ่งมีความรับผิดชอบสูง มีความกล้าหาญในการปฏิบัติหน้าที่ และมีพฤติกรรมทางจริยธรรมเป็นตัวอย่างที่ดีของสังคม รวมตลอดทั้งมีทัศนคติที่เหมาะสมในการปฏิบัติหน้าที่ให้เกิดผลสำเร็จ โดยนอกจากการประกาศรับสมัครแล้ว ให้คณะกรรมการสรรหาดำเนินการสรรหาจากบุคคลซึ่งมีความเหมาะสมทั่วไปได้ด้วย แต่ต้องได้รับความยินยอมของบุคคลนั้น และเพื่อประโยชน์แห่งการนี้ ให้คณะกรรมการสรรหาใช้วิธีการสัมภาษณ์หรือให้แสดงความคิดเห็นในเรื่องที่เกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจของผู้ตรวจการแผ่นดิน หรือวิธีการอื่นใดที่เหมาะสม เพื่อประกอบการพิจารณาด้วย

ในการสรรหา ให้ใช้วิธีลงคะแนนโดยเปิดเผย

ผู้ซึ่งจะได้รับการสรรหาต้องได้รับคะแนนเสียงถึงสองในสามของจำนวนทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของคณะกรรมการสรรหา

ถ้าไม่มีบุคคลใดได้รับคะแนนเสียงตามวรรคสาม หรือมีแต่ยังไม่ครบจำนวนที่จะต้องสรรหา ให้มีการลงคะแนนใหม่สำหรับผู้ได้คะแนนไม่ถึงสองในสาม ในกรณีที่การลงคะแนนครั้งนี้ยังได้บุคคลไม่ครบตามจำนวนที่จะต้องสรรหา ให้ดำเนินการสรรหาใหม่สำหรับจำนวนที่ยังขาดอยู่ โดยผู้ซึ่งไม่ได้รับการสรรหาในครั้งนี้จะเข้ารับการสรรหาในครั้งใหม่ไม่ได้

มาตรา ๑๓ ผู้ได้รับการสรรหาเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้ตรวจการแผ่นดินต้องได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภาด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของวุฒิสภา

ในกรณีที่วุฒิสภาไม่ให้ความเห็นชอบผู้ได้รับการสรรหารายใด ให้ดำเนินการสรรหาบุคคลใหม่แทนผู้นั้น แล้วเสนอต่อวุฒิสภาเพื่อให้ความเห็นชอบต่อไป โดยผู้ซึ่งไม่ได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภาในครั้งนี้จะเข้ารับการสรรหาในครั้งใหม่ไม่ได้

เมื่อมีผู้ได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภาแล้ว หากเป็นกรณีที่ประธานผู้ตรวจการแผ่นดินพ้นจากตำแหน่งด้วย ให้ผู้ได้รับความเห็นชอบประชุมร่วมกับผู้ตรวจการแผ่นดินซึ่งยังดำรงตำแหน่งอยู่ ถ้ามี เพื่อเลือกกันเองให้คนหนึ่งเป็นประธานผู้ตรวจการแผ่นดินแล้วแจ้งผลให้ประธานวุฒิสภาทราบ ในกรณีที่ผู้ซึ่งวุฒิสภาให้ความเห็นชอบยังได้ไม่ครบจำนวนที่ต้องสรรหา แต่เมื่อรวมกับผู้ตรวจการแผ่นดินซึ่งยังดำรงตำแหน่งอยู่ ถ้ามี มีจำนวนถึงสองคน ก็ให้ดำเนินการประชุมเพื่อเลือกประธานผู้ตรวจการแผ่นดินได้ และเมื่อโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมแต่งตั้งแล้ว ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจต่อไปพลางก่อนได้ โดยในระหว่างนั้นให้ถือว่าผู้ตรวจการแผ่นดินประกอบด้วยผู้ตรวจการแผ่นดินเท่าที่มีอยู่ และให้ดำเนินการสรรหาเพิ่มเติมให้ครบตามจำนวนที่ต้องสรรหาต่อไปโดยเร็ว

ในการสรรหาเพิ่มเติมตามวรรคสาม ให้เป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการสรรหาชุดเดิมเป็นผู้ดำเนินการ

ให้ประธานวุฒิสภานำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงแต่งตั้งประธานผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดิน และเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

มาตรา ๑๔ ผู้ได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภาให้เป็นผู้ตรวจการแผ่นดินโดยที่ยังมิได้พ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๑๐ (๒๐) (๒๑) หรือ (๒๒) หรือยังประกอบวิชาชีพตามมาตรา ๑๐ (๒๓) อยู่ ต้องแสดงหลักฐานว่าได้ลาออกหรือเลิกประกอบวิชาชีพดังกล่าวแล้ว ต่อประธานวุฒิสภาภายในเวลาที่ประธานวุฒิสภากำหนด ซึ่งต้องเป็นเวลาก่อนที่ประธานวุฒิสภานำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงแต่งตั้งผู้ตรวจการแผ่นดิน ในกรณีที่มิได้แสดงหลักฐานภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ถือว่าผู้นั้นสละสิทธิและให้ดำเนินการสรรหาใหม่ และให้นำความในมาตรา ๑๓ วรรคสี่ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๑๕ ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับคุณสมบัติหรือลักษณะต้องห้ามของผู้สมัครหรือผู้ได้รับการสรรหา ให้เป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการสรรหาเป็นผู้วินิจฉัย คำวินิจฉัยของคณะกรรมการสรรหาให้เป็นที่สุด

การเสนอเรื่องเพื่อให้คณะกรรมการสรรหาวินิจฉัยตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการสรรหากำหนด

การวินิจฉัย ให้ใช้วิธีลงคะแนนโดยเปิดเผย

ให้นำความในวรรคหนึ่ง วรรคสอง และวรรคสาม มาใช้บังคับแก่กรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของกรรมการสรรหาด้วยโดยอนุโลม แต่กรรมการสรรหาที่ถูกกล่าวหาว่าขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามจะอยู่ในที่ประชุมในขณะที่พิจารณาและวินิจฉัยมิได้

มาตรา ๑๖ ให้ประธานกรรมการสรรหาและกรรมการสรรหาได้รับเบี้ยประชุมและค่าตอบแทนอื่นตามที่ประธานวุฒิสภากำหนด แต่สำหรับเบี้ยประชุมให้กำหนดให้เป็นรายครั้งที่มาประชุมในอัตราไม่ต่ำกว่าอัตราสูงสุดที่ทางราชการเคยกำหนดสำหรับคณะกรรมการคณะหนึ่งคณะใด

มาตรา ๑๗ ผู้ตรวจการแผ่นดินมีวาระการดำรงตำแหน่งเจ็ดปีนับแต่วันที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้ง และให้ดำรงตำแหน่งได้เพียงวาระเดียว

ในกรณีที่ผู้ตรวจการแผ่นดินพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินที่พ้นจากตำแหน่งปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะมีการแต่งตั้งผู้ตรวจการแผ่นดินใหม่แทน

มาตรา ๑๘ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ผู้ตรวจการแผ่นดินพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) ขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๘ หรือมาตรา ๙ หรือมีลักษณะต้องห้าม

ตามมาตรา ๑๐

เมื่อประธานผู้ตรวจการแผ่นดินพ้นจากตำแหน่งประธานผู้ตรวจการแผ่นดินให้พ้นจากตำแหน่งผู้ตรวจการแผ่นดินด้วย

ในกรณีที่มีปัญหาว่าผู้ตรวจการแผ่นดินผู้ใดพ้นจากตำแหน่งตาม (๑) หรือ (๓) หรือไม่ให้ป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการสรรหาเป็นผู้วินิจฉัย คำวินิจฉัยของคณะกรรมการสรรหาให้เป็นที่สุด

ในกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งประธานผู้ตรวจการแผ่นดินหรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินซึ่งอาวุโสสูงสุดทำหน้าที่แทนประธานผู้ตรวจการแผ่นดิน

ในระหว่างที่ผู้ตรวจการแผ่นดินพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ และยังไม่มีการแต่งตั้งผู้ตรวจการแผ่นดินแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินเท่าที่เหลืออยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ แต่ถ้ามีผู้ตรวจการแผ่นดินเหลืออยู่เพียงคนเดียว จะใช้อำนาจหรือปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๒๖ ไม่ได้ เว้นแต่กรณีมีความจำเป็นเร่งด่วนและหากไม่ดำเนินการในเรื่องดังกล่าวจะก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรง

ในกรณีที่ผู้ตรวจการแผ่นดินจะพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ให้ดำเนินการสรรหาผู้ตรวจการแผ่นดินใหม่ภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันก่อนวันที่ผู้ตรวจการแผ่นดินครบวาระ แต่ถ้าผู้ตรวจการแผ่นดินพ้นจากตำแหน่งด้วยเหตุอื่นนอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ให้ดำเนินการสรรหาผู้ตรวจการแผ่นดินให้แล้วเสร็จภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ตำแหน่งว่างลง

มาตรา ๑๙ เมื่อมีผู้ร้องขอโดยมีหลักฐานตามสมควรว่าผู้ตรวจการแผ่นดินผู้ใดพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๑๘ (๑) หรือ (๓) ให้เลขาธิการวุฒิสภาเสนอเรื่องต่อประธานกรรมการสรรหาภายในห้าวันนับแต่วันที่ได้รับการร้องขอ และให้คณะกรรมการสรรหาวินิจฉัยให้แล้วเสร็จโดยเร็ว ในการวินิจฉัยให้ถือเสียงข้างมาก ในกรณีที่มีเสียงเท่ากันให้ประธานกรรมการสรรหาออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

หลักฐานตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการสรรหากำหนด

มาตรา ๒๐ ในกรณีที่ผู้ตรวจการแผ่นดินต้องหยุดปฏิบัติหน้าที่เพราะถูกกล่าวหาและศาลฎีกาหรือศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองประทับรับฟ้อง และมีผู้ตรวจการแผ่นดินเหลืออยู่ไม่ถึงสองคน ให้ประธานศาลฎีกาและประธานศาลปกครองสูงสุดร่วมกันแต่งตั้งบุคคลซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามเช่นเดียวกับผู้ตรวจการแผ่นดินทำหน้าที่เป็นผู้ตรวจการแผ่นดินเป็นการชั่วคราวให้ครบสามคน โดยให้ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งทำหน้าที่ในฐานะผู้ตรวจการแผ่นดินได้จนกว่าผู้ตรวจการแผ่นดินที่ตนทำหน้าที่แทนจะปฏิบัติหน้าที่ได้ หรือจนกว่าจะมีการแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งแทน

มาตรา ๒๑ ผู้ตรวจการแผ่นดินต้องปฏิบัติหน้าที่เต็มเวลา และการปฏิบัติหน้าที่และการใช้อำนาจของผู้ตรวจการแผ่นดินต้องเป็นไปโดยสุจริต เที่ยงธรรม กล้าหาญ และปราศจากอคติทั้งปวงในการใช้ดุลพินิจ และปฏิบัติตนให้ถูกต้องตามมาตรฐานทางจริยธรรม ในระหว่างการดำรงตำแหน่ง ผู้ตรวจการแผ่นดินจะเข้ารับการศึกษาค้นคว้าหรืออบรมในหลักสูตรหรือโครงการใด ๆ ก็ได้ เว้นแต่เป็นหลักสูตรหรือโครงการที่ผู้ตรวจการแผ่นดินมีมติให้จัดขึ้นโดยเฉพาะสำหรับผู้ตรวจการแผ่นดิน

มาตรา ๒๒ ผู้ตรวจการแผ่นดิน มีหน้าที่และอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) เสนอแนะต่อหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องเพื่อให้มีการปรับปรุงกฎหมาย กฎ หรือคำสั่ง หรือขั้นตอนการปฏิบัติงานใด ๆ บรรดาที่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรมแก่ประชาชน หรือเป็นภาระแก่ประชาชนโดยไม่จำเป็นหรือเกินสมควรแก่เหตุ

(๒) แสวงหาข้อเท็จจริงเมื่อเห็นว่ามิได้ได้รับความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรมอันเนื่องมาจากการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือปฏิบัตินอกเหนือหน้าที่และอำนาจตามกฎหมายของหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ เพื่อเสนอแนะต่อหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องให้จัดหรือระงับความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรมนั้น

(๓) เสนอต่อคณะรัฐมนตรีให้ทราบถึงการที่หน่วยงานของรัฐยังมิได้ปฏิบัติให้ถูกต้องครบถ้วนตามหมวด ๕ หน้าที่ของรัฐ ของรัฐธรรมนูญ

(๔) หน้าที่และอำนาจอื่นตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ หรือกฎหมายอื่น

การดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจตามวรรคหนึ่ง ต้องมุ่งหมายที่จะส่งเสริม สนับสนุน และให้คำแนะนำ เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ขจัดความเหลื่อมล้ำ อำนาจประโยชน์ให้แก่ประชาชนอย่างทัดเทียมกัน และลดภาระที่เกิดขึ้นกับประชาชนโดยไม่จำเป็นหรือเกินสมควรแก่เหตุ รวมทั้งขจัดหรือระงับความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรมที่หน่วยงานของรัฐปฏิบัติต่อประชาชน

ในการดำเนินการตาม (๑) หรือ (๒) หากเป็นกรณีที่เกี่ยวข้องกับการละเมิดสิทธิมนุษยชน ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินส่งเรื่องให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติดำเนินการต่อไป และเพื่อขจัดความซ้ำซ้อนในการปฏิบัติหน้าที่ ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินและคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ร่วมกันหารือและวางหลักเกณฑ์เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการต่อไปด้วย

มาตรา ๒๓ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๒๒ (๑) (๒) หรือ (๓) ผู้ตรวจการแผ่นดินอาจเสนอเรื่องต่อศาลรัฐธรรมนูญหรือศาลปกครองได้เมื่อเห็นว่ามิกรณี ดังต่อไปนี้

(๑) บทบัญญัติแห่งกฎหมายใดมีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ ให้เสนอเรื่องพร้อมด้วยความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญ และให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยโดยไม่ชักช้า ทั้งนี้ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ

(๒) กฎ คำสั่ง หรือการกระทำอื่นใดของหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย ให้เสนอเรื่องพร้อมด้วยความเห็นต่อศาลปกครอง และให้ศาลปกครองพิจารณาวินิจฉัยโดยไม่ชักช้า ทั้งนี้ ตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง

มาตรา ๒๔ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินมีอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดแนวทางการปฏิบัติงานของผู้ตรวจการแผ่นดินให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน เพื่อให้เกิดความรวดเร็วและไม่ซ้ำซ้อนกัน แต่ต้องไม่ทำให้ผู้ตรวจการแผ่นดินขาดความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่

(๒) ออกระเบียบกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการแจ้ง การร้องเรียน การแสวงหาข้อเท็จจริง และการพิจารณา รวมทั้งระเบียบเกี่ยวกับการมอบหมายให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการแสวงหาข้อเท็จจริงเบื้องต้นเพื่อรายงานต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน

(๓) ออกระเบียบกำหนดหลักเกณฑ์การจ่ายค่าใช้จ่าย ค่าเบี้ยเลี้ยง และค่าเดินทาง ของบุคคลซึ่งมาให้ความเห็นหรือถ้อยคำ และการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่

(๔) ออกระเบียบหรือประกาศอื่นตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ การออกระเบียบตาม (๒) และ (๔) ต้องไม่มีลักษณะเป็นการสร้างขั้นตอน โดยไม่จำเป็น เกิดความล่าช้า หรือขาดประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ตรวจการแผ่นดิน หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ รวมทั้งต้องไม่เป็นการสร้างภาระแก่ประชาชนเกินสมควร หรือมีลักษณะเป็นการมุ่งหมายที่จะกล่าวหาหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ และในส่วนที่เกี่ยวกับการแจ้งหรือการร้องเรียน ต้องดำเนินการโดยมุ่งหมายให้การเสนอเรื่องต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน เป็นไปโดยสะดวกและรวดเร็ว และไม่มีลักษณะบังคับให้ต้องเปิดเผยตัวตนของผู้แจ้งหรือผู้ร้องเรียน เว้นแต่เป็นเรื่องการขอให้จัดหรือระงับความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรมให้แก่ผู้ร้องเรียน เป็นการเฉพาะตัว ซึ่งจำเป็นต้องทราบตัวบุคคลเพื่อประโยชน์ในการติดต่อขอข้อมูลหรือแจ้งผลการดำเนินการ

มาตรา ๒๕ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินมีอำนาจดังต่อไปนี้ ซึ่งต้องกระทำเท่าที่จำเป็น

(๑) ให้หน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือบุคคลใด มีหนังสือชี้แจงข้อเท็จจริง หรือให้ความเห็นในการปฏิบัติงาน หรือมาให้ถ้อยคำ หรือส่งวัตถุ เอกสาร หลักฐาน หรือพยานหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณา

(๒) เข้าไปในเคหสถานหรือสถานที่ใด ๆ เพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริงหรือรวบรวม พยานหลักฐานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ ในกรณีที่เคหสถานหรือสถานที่ที่จะเข้าไบนั้นมิได้อยู่ในความครอบครองของหน่วยงานของรัฐ และเจ้าของหรือผู้ครอบครองไม่ยินยอม ให้เข้าไปได้เมื่อมีหมายของศาล

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ผู้ตรวจการแผ่นดินอาจมอบหมายให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการแทนผู้ตรวจการแผ่นดินได้ เว้นแต่การออกคำสั่งตาม (๑) ให้มอบหมายได้เฉพาะเลขาธิการ หรือรองเลขาธิการ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่ผู้ตรวจการแผ่นดินกำหนด

ในการดำเนินการตาม (๒) ให้ดำเนินการต่อหน้าผู้ครอบครองหรือดูแลสถานที่ หรือผู้ซึ่งเกี่ยวข้อง หรือถ้าหาบุคคลดังกล่าวไม่ได้ ก็ให้ดำเนินการต่อหน้าบุคคลอื่นอย่างน้อยสองคน ซึ่งได้ขอร้องให้มาเป็นพยาน ในการนี้ ให้ผู้ครอบครองหรือดูแลสถานที่ หรือผู้ซึ่งเกี่ยวข้อง ให้ความร่วมมือ เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวเป็นไปโดยสะดวก

มาตรา ๒๖ ในกรณีดังต่อไปนี้ ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินปรึกษาหารือและเห็นชอบร่วมกัน

- (๑) การแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้
- (๒) การปรึกษาหารือร่วมกับองค์กรอิสระอื่นหรือคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ตามมาตรา ๖ และมาตรา ๒๒ วรรคสาม
- (๓) การเสนอแนะในการปรับปรุงกฎหมายตามมาตรา ๒๒ (๑)
- (๔) การเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรีตามมาตรา ๒๒ (๓)
- (๕) การเสนอเรื่องต่อศาลรัฐธรรมนูญหรือศาลปกครองตามมาตรา ๒๓
- (๖) การรายงานการไม่ปฏิบัติตามความเห็นหรือข้อเสนอแนะของผู้ตรวจการแผ่นดิน หรือการส่งเรื่องให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาตามมาตรา ๓๓ มาตรา ๓๔ และมาตรา ๓๙
- (๗) การส่งเรื่องให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ หรือคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ตามมาตรา ๓๖ (๓)
- (๘) การออกข้อกำหนดทางจริยธรรมตามมาตรา ๔๓
- (๙) การกำหนดคุณวุฒิ ประสิทธิภาพ และความเชี่ยวชาญของเลขาธิการ อันจะเป็นประโยชน์แก่การปฏิบัติงานของสำนักงานตามมาตรา ๔๕
- (๑๐) การกำหนดกิจการที่มีผลต่อการปฏิบัติภารกิจของผู้ตรวจการแผ่นดิน ตามมาตรา ๔๘
- (๑๑) การเสนองบประมาณรายจ่ายตามมาตรา ๔๙ และการให้ความเห็นชอบงบประมาณรายจ่ายประจำปี รวมทั้งการอนุมัติการใช้จ่ายเงินของสำนักงานตามมาตรา ๕๐
- (๑๒) การพิจารณาการรับทรัพย์สินที่อาจมีผลกระทบต่อความเป็นกลาง ในการปฏิบัติหน้าที่ของสำนักงานตามมาตรา ๕๑
- (๑๓) การออกระเบียบ ประกาศ หรือการอื่นใดที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนดให้เป็นไปตามมติหรือต้องได้รับความเห็นชอบของผู้ตรวจการแผ่นดิน
- (๑๔) การอื่นใดที่ผู้ตรวจการแผ่นดินตกลงร่วมกัน

มาตรา ๒๗ ในกรณีที่จำเป็นต้องได้ข้อมูลหรือมีการศึกษาเรื่องใด ผู้ตรวจการแผ่นดิน จะขอให้สำนักงานจ้างบุคคลหรือสถาบันซึ่งมีความรู้ความเชี่ยวชาญดำเนินการในเรื่องนั้นได้ ตามที่จำเป็น หรือในกรณีที่เมื่ออาจหลีกเลี่ยงได้จะแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว แทนก็ได้ โดยต้องคำนึงถึงความคุ้มค่าและประสิทธิภาพที่จะเกิดขึ้น ทั้งนี้ ก่อนการจ้างหรือแต่งตั้ง ผู้ตรวจการแผ่นดินต้องกำหนดเป้าหมาย ผลสัมฤทธิ์ และระยะเวลาของการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว ไว้ให้ชัดเจน

หลักเกณฑ์และวิธีการจ้าง และค่าตอบแทน ของบุคคลหรือสถาบัน หรือการแต่งตั้ง อนุกรรมการ การพ้นจากตำแหน่ง ค่าตอบแทนและประโยชน์ตอบแทนอื่น และวิธีปฏิบัติงาน ของอนุกรรมการ ให้เป็นไปตามระเบียบที่ผู้ตรวจการแผ่นดินกำหนด

มาตรา ๒๘ ห้ามมิให้ผู้ใดเปิดเผยข้อมูลอันทำให้สามารถระบุตัวตนของผู้แจ้งผู้ร้องเรียน รวมทั้งข้อมูลข่าวสารที่ได้มาเนื่องจากการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ เว้นแต่เป็นการเปิดเผยข้อมูลเพื่อปฏิบัติตามหน้าที่และอำนาจหรือตามกฎหมายหรือตามคำสั่งศาล

ผู้จัดทำและเผยแพร่รายงานตามมาตรา ๓๕ และมาตรา ๓๙ หากได้กระทำโดยสุจริต ผู้นั้นไม่ต้องรับผิดชอบทั้งทางแพ่ง ทางอาญา ทางปกครอง หรือทางวินัย

มาตรา ๒๙ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินและพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา ๓๐ เงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง และประโยชน์ตอบแทนอื่นของผู้ตรวจการแผ่นดิน ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น และให้ได้รับเบี้ยประชุมเป็นรายครั้ง เท่ากับกรรมการตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยเบี้ยประชุมกรรมการ

ให้ผู้ตรวจการแผ่นดิน ได้รับเงินค่ารับรองเหมาจ่ายเป็นรายเดือนตามอัตราที่กระทรวงการคลังกำหนดซึ่งต้องไม่น้อยกว่าเงินประจำตำแหน่งของประธานผู้ตรวจการแผ่นดิน หรือผู้ตรวจการแผ่นดิน แล้วแต่กรณี

มาตรา ๓๑ ผู้ตรวจการแผ่นดินซึ่งดำรงตำแหน่งไม่น้อยกว่าหนึ่งปี มีสิทธิได้รับบำเหน็จตอบแทนเป็นเงินซึ่งจ่ายครั้งเดียวเมื่อพ้นจากตำแหน่งด้วยเหตุอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

- (๑) ครบวาระ
- (๒) ตาย
- (๓) ลาออก
- (๔) มีอายุครบเจ็ดสิบปี

ในการคำนวณบำเหน็จตอบแทนนั้น ให้นำอัตราเงินเดือนตามมาตรา ๓๐ คูณด้วยจำนวนปีที่ดำรงตำแหน่ง เศษของปีให้นับเป็นหนึ่งปี

สิทธิในบำเหน็จตอบแทนนั้น เป็นสิทธิเฉพาะตัว จะโอนไม่ได้ เว้นแต่กรณีตาย ให้ตกได้แก่คู่สมรสและทายาทที่ได้แจ้งไว้ และถ้าการตายนั้นเกิดขึ้นเพราะเหตุปฏิบัติหน้าที่ หรือในการปฏิบัติหน้าที่ ให้ได้รับเป็นสองเท่าของบำเหน็จตอบแทนที่กำหนดไว้ตามวรรคสอง

หมวด ๒

การดำเนินการตามหน้าที่ของผู้ตรวจการแผ่นดิน

มาตรา ๓๒ เมื่อความปรากฏต่อผู้ตรวจการแผ่นดินไม่ว่าโดยทางใด ไม่ว่าจะมีผู้แจ้งหรือผู้ร้องเรียนหรือไม่ก็ตาม ว่าบุคคลใดได้รับความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรมอันเนื่องมาจากการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือปฏิบัตินอกเหนือหน้าที่และอำนาจตามกฎหมายของหน่วยงานของรัฐ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือมีกรณีที่มีการปฏิบัติงานใด ๆ ของหน่วยงานของรัฐเป็นภาระแก่ประชาชน โดยไม่จำเป็นหรือเกินสมควรแก่เหตุ ให้เป็นหน้าที่ของผู้ตรวจการแผ่นดินที่จะต้องแสวงหาข้อเท็จจริงหรือดำเนินการอื่นใดด้วยความรอบคอบ เพื่อเสนอแนะต่อหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องให้ขจัด

หรือระงับความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรมนั้น หรือปรับปรุงกฎหมาย กฎ หรือคำสั่ง หรือขั้นตอนการปฏิบัติงานใด ๆ ต่อไป เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ขจัดความเหลื่อมล้ำ อำนาจประโยชน์ให้แก่ประชาชนอย่างทัดเทียมกัน และลดภาระที่เกิดขึ้นกับประชาชนโดยไม่จำเป็น

ก่อนการเสนอแนะตามวรรคหนึ่ง ผู้ตรวจการแผ่นดินต้องหารือร่วมกับหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง โดยคำนึงถึงประสิทธิภาพ ความสามารถ และอุปสรรคของหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องที่จะดำเนินการตามแนวทางที่เสนอแนะประกอบด้วย

ในการแสวงหาข้อเท็จจริงตามวรรคหนึ่ง ผู้ตรวจการแผ่นดินจะมอบหมายให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการแสวงหาข้อเท็จจริงเบื้องต้นเพื่อรายงานต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน ตามระเบียบที่ออกตามมาตรา ๒๔ (๒) ก็ได้

มาตรา ๓๓ ภายใต้บังคับมาตรา ๓๒ วรรคสอง เมื่อหน่วยงานของรัฐได้รับข้อเสนอแนะจากผู้ตรวจการแผ่นดินเพื่อให้มีการปรับปรุงกฎหมาย กฎ หรือคำสั่ง หรือขั้นตอนการปฏิบัติงานใด ๆ บรรดาที่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรมแก่ประชาชน หรือเป็นภาระแก่ประชาชนโดยไม่จำเป็นหรือเกินสมควรแก่เหตุ ให้หน่วยงานของรัฐนั้นดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยสี่สิบวัน ในกรณีมีเหตุจำเป็นไม่อาจแก้ไขได้แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลา จะขยายเวลาออกไปอีกก็ได้เมื่อได้แจ้งให้ผู้ตรวจการแผ่นดินทราบแล้ว โดยจะขยายเวลาได้อีกไม่เกินหกสิบวัน เมื่อพ้นกำหนดเวลาดังกล่าวแล้วหน่วยงานของรัฐนั้นยังดำเนินการไม่แล้วเสร็จ โดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้ถือว่าหัวหน้าหน่วยงานของรัฐนั้นจงใจไม่ปฏิบัติตามกฎหมายอันทำให้เกิดความเสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง และให้ผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติทราบเพื่อดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจโดยเร็ว โดยให้ถือว่ารายงานของผู้ตรวจการแผ่นดินเป็นสำนวนการสอบสวนของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐตามวรรคหนึ่ง เห็นว่าข้อเสนอแนะของผู้ตรวจการแผ่นดินไม่อาจดำเนินการได้ไม่ว่าด้วยเหตุใด ให้เป็นหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐนั้นที่จะแจ้งให้ผู้ตรวจการแผ่นดินทราบภายในกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง และปรึกษาหารือร่วมกับผู้ตรวจการแผ่นดิน และหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องเพื่อร่วมมือกันแก้ไขปัญหาอุปสรรคนั้นโดยเร็ว และเมื่อได้ข้อยุติประการใดให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการไปตามข้อยุตินั้น ในกรณีที่ไมอาจหาข้อยุติได้ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาตามที่เห็นสมควร และให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องดำเนินการไปตามมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าว และให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับกับการดำเนินการตามข้อยุติหรือตามมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๓๔ ในกรณีที่ผู้ตรวจการแผ่นดินเสนอแนะต่อหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องให้ขจัดหรือระงับความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรมแก่บุคคลใด ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐดำเนินการให้เป็นไปตามคำแนะนำนั้นภายในสามสิบวัน เว้นแต่หัวหน้าหน่วยงานของรัฐเห็นว่า การดำเนินการตามข้อเสนอแนะดังกล่าวจะขัดต่อกฎหมาย กฎ หรือคำสั่ง หรือขั้นตอนการปฏิบัติงาน ให้แจ้งให้ผู้ตรวจการแผ่นดินทราบก่อนพ้นกำหนดเวลาสามสิบวันดังกล่าว และให้ผู้ตรวจการแผ่นดิน

หาหรือร่วมกับหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องเพื่อหาข้อยุติโดยเร็วต่อไป และให้นำความในมาตรา ๓๓ วรรคสอง มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๓๕ ในกรณีที่ความปรากฏต่อผู้ตรวจการแผ่นดินว่ามีผู้ได้รับความเดือดร้อน หรือความไม่เป็นธรรมอันเนื่องมาจากหน่วยงานของรัฐยังมิได้ปฏิบัติให้ถูกต้องครบถ้วนตามหมวด ๕ หน้าที่ของรัฐ ของรัฐธรรมนูญ ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินรายงานพร้อมข้อเสนอแนะให้คณะรัฐมนตรี ทราบเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไปโดยเร็ว โดยผู้ตรวจการแผ่นดินจะรายงานให้รัฐสภาและเผยแพร่ ให้ประชาชนทราบด้วยก็ได้

มาตรา ๓๖ ในการดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญนี้ ถ้าผู้ตรวจการแผ่นดินพิจารณาแล้วเห็นว่า ความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรมเรื่องใด เป็นเรื่องเฉพาะตัวเป็นรายกรณี หรือเป็นเรื่องที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของหน่วยงานของรัฐที่จะขจัด ความเดือดร้อนหรืออำนวยความสะดวกได้ตามหน้าที่และอำนาจของหน่วยงานของรัฐนั้นอยู่แล้ว ให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่การดำเนินการในเรื่องนั้นมีกฎหมายกำหนดให้มีการร้องทุกข์ หรืออุทธรณ์ไว้แล้ว ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินส่งเรื่องดังกล่าวให้หน่วยงานของรัฐนั้นพิจารณาดำเนินการ ตามหน้าที่และอำนาจต่อไป

(๒) ในกรณีที่เป็นเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลหรือการดำเนินการ ทางวินัยของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินส่งเรื่องให้ผู้มีอำนาจดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารงาน บุคคลหรือการดำเนินการทางวินัยในกรณีนั้นดำเนินการต่อไป แต่ทั้งนี้ผู้ตรวจการแผ่นดินอาจแสวงหา ข้อเท็จจริงในเรื่องนั้นเพื่อประโยชน์ในการเสนอแนะให้มีการแก้ไขกฎหมาย กฎ หรือขั้นตอน การปฏิบัติงานที่ก่อให้เกิดปัญหาดังกล่าวอย่างเป็นระบบได้

(๓) ในกรณีที่การไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือปฏิบัตินอกเหนือหน้าที่และอำนาจ ตามกฎหมายของหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นเรื่องเกี่ยวกับการทุจริตมิชอบ ให้ส่งเรื่อง ให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ คณะกรรมการป้องกันและปราบปราม การทุจริตในภาครัฐ หรือคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินพิจารณาดำเนินการต่อไป แล้วแต่กรณี

มาตรา ๓๗ ภายใต้บังคับมาตรา ๖ ห้ามมิให้ผู้ตรวจการแผ่นดินรับเรื่องจากผู้ตรวจการ แผ่นดินพิจารณาแล้วเห็นว่ามีลักษณะดังต่อไปนี้ ไว้พิจารณา

(๑) เรื่องที่เป็นนโยบายที่คณะรัฐมนตรีกำหนด เว้นแต่เป็นนโยบายนั้นขัดต่อรัฐธรรมนูญ หรือมีผลให้มีการละเลยการปฏิบัติหน้าที่ของรัฐตามรัฐธรรมนูญ

(๒) เรื่องที่มีการฟ้องร้องเป็นคดีอยู่ในศาลหรือเรื่องที่ศาลมีคำพิพากษา คำสั่ง หรือคำวินิจฉัยเสร็จเด็ดขาดแล้ว เว้นแต่เป็นการศึกษาเพื่อประโยชน์ในการเสนอแนะให้มีการปรับปรุง กฎหมายหรือกฎที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรม

(๓) เรื่องที่ไม่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของผู้ตรวจการแผ่นดิน

(๔) เรื่องที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจขององค์กรอิสระอื่น หรือที่องค์กรอิสระอื่นรับไว้ ดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจขององค์กรอิสระนั้นแล้ว แต่ไม่ตัดอำนาจในการที่จะขอรับทราบ ผลการพิจารณาขององค์กรอิสระที่รับเรื่องไว้ดำเนินการ

(๕) เป็นการร้องเรียนโดยใช้สิทธิไม่สุจริตและการพิจารณาจะไม่เป็นประโยชน์ต่อประชาชนโดยรวม

(๖) เรื่องที่ผู้ร้องเรียนได้รับการแก้ไขความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรมอย่างเหมาะสมแล้ว

(๗) เรื่องที่ผู้ตรวจการแผ่นดินเคยสรุปผลการพิจารณาแล้ว เว้นแต่จะปรากฏพยานหลักฐานหรือข้อเท็จจริงใหม่อันอาจทำให้ผลการพิจารณาเปลี่ยนแปลงไป

(๘) เรื่องอื่นตามมติที่ผู้ตรวจการแผ่นดินกำหนด
ในกรณีที่ความปรากฏในภายหลังว่าเป็นเรื่องที่มีลักษณะตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินสั่งยุติเรื่อง

มาตรา ๓๘ ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการดำเนินการตามมาตรา ๓๖ และมาตรา ๓๖ หรือการไม่รับพิจารณาหรือยุติเรื่องตามมาตรา ๓๗ ให้ผู้ร้องเรียนหรือหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องทราบ โดยในกรณีที่ไม่มีรับไว้พิจารณาหรือให้ยุติเรื่อง ให้ระบุเหตุผลให้ผู้ร้องเรียนทราบด้วย

มาตรา ๓๙ ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันสิ้นปีงบประมาณ ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินทำรายงานประจำปีเสนอต่อคณะรัฐมนตรีและรัฐสภา โดยอย่างน้อยให้ผู้ตรวจการแผ่นดินสรุปปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินการด้วย และเผยแพร่ให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป ทั้งนี้ ผู้ตรวจการแผ่นดินหรือผู้แทนอาจมาแถลงรายงานประจำปีต่อรัฐสภาด้วยก็ได้
ความในวรรคหนึ่งไม่เป็นการตัดอำนาจผู้ตรวจการแผ่นดินที่จะรายงานให้คณะรัฐมนตรีหรือรัฐสภา หรือเผยแพร่ให้ประชาชนทราบเป็นพิเศษเฉพาะเรื่อง เพราะเป็นกรณีเร่งด่วนหรือจะเป็นประโยชน์ต่อการบริหารราชการแผ่นดิน

การจัดทำรายงานตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้กระทำการสรุปโดยมิให้ระบุรายละเอียดอันเป็นการเปิดเผยความลับของบุคคลหรือหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องโดยไม่จำเป็น

หมวด ๓ สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน

มาตรา ๔๐ ให้มีสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินมีฐานะเป็นนิติบุคคล และอยู่ภายใต้การบังคับบัญชา กำกับดูแล และรับผิดชอบร่วมกันของผู้ตรวจการแผ่นดิน

กิจการของสำนักงานไม่อยู่ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน กฎหมายว่าด้วยแรงงานสัมพันธ์ กฎหมายว่าด้วยการประกันสังคม และกฎหมายว่าด้วยเงินทดแทน แต่พนักงานและลูกจ้างของสำนักงานต้องได้รับประโยชน์ตอบแทน ไม่น้อยกว่าที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน กฎหมายว่าด้วยการประกันสังคม และกฎหมายว่าด้วยเงินทดแทน

มาตรา ๔๑ สำนักงานมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) รับผิดชอบงานธุรการและดำเนินการเพื่อให้ผู้ตรวจการแผ่นดินบรรลุภารกิจ และหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ และกฎหมายอื่น

(๒) อำนวยความสะดวก ช่วยเหลือ ส่งเสริม และสนับสนุน การปฏิบัติงาน
ของผู้ตรวจการแผ่นดิน

(๓) ศึกษา รวบรวม วิเคราะห์ข้อมูล และสนับสนุนให้มีการวิจัยเกี่ยวกับงาน
ของผู้ตรวจการแผ่นดิน

(๔) ดำเนินการหรือส่งเสริมและสนับสนุนหรือประสานงานกับหน่วยงานของรัฐ
หรือภาคเอกชน ในการเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนเกี่ยวกับการดำเนินการ
ตามหน้าที่และอำนาจของผู้ตรวจการแผ่นดิน

(๕) ปฏิบัติหน้าที่อื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดหรือที่ผู้ตรวจการแผ่นดินมีมติ
มอบหมาย

มาตรา ๔๒ ในการกำกับดูแลสำนักงาน ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินมีอำนาจอกระเบียบ
หรือประกาศ ในเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) การจัดแบ่งส่วนงานของสำนักงานและขอบเขตหน้าที่ของส่วนงานดังกล่าว

(๒) การกำหนดตำแหน่ง อัตราเงินเดือน เงินเพิ่มพิเศษสำหรับตำแหน่ง
และค่าตอบแทนหรือสิทธิประโยชน์อื่นของเลขาธิการ พนักงานและลูกจ้างของสำนักงาน

(๓) การคัดเลือก การบรรจุ การแต่งตั้ง การกำหนดมาตรฐานทางจริยธรรม
สมรรถภาพ การประเมินผลการปฏิบัติงาน วินัยและการลงโทษทางวินัย การออกจากตำแหน่ง
การร้องทุกข์และการอุทธรณ์การลงโทษ สำหรับเลขาธิการและพนักงานของสำนักงาน รวมทั้งวิธีการ
และเงื่อนไขในการจ้างลูกจ้างของสำนักงาน

(๔) การบริหารจัดการการเงินและทรัพย์สิน การงบประมาณ และการพัสดุ
ของสำนักงาน

(๕) การจัดสวัสดิการหรือการสงเคราะห์อื่นซึ่งรวมถึงการจัดให้มีกองทุนสำรอง
เลี้ยงชีพแก่เลขาธิการ พนักงานและลูกจ้างของสำนักงาน และหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการจ่าย
เงินชดเชยในกรณีเลขาธิการดำรงตำแหน่งครบวาระ

(๖) การกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการการได้มาซึ่งเลขาธิการ

(๗) การกำหนดรูปแบบและการแต่งเครื่องแบบของผู้ตรวจการแผ่นดิน
เลขาธิการ พนักงาน และลูกจ้างของสำนักงาน

(๘) การอื่นใดอันจำเป็นต่อการกำกับหรือควบคุมการดำเนินงานของสำนักงาน
หรือการบังคับบัญชาเลขาธิการ พนักงานหรือลูกจ้างของสำนักงาน หรือการทำให้บุคคลดังกล่าว
ทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การดำเนินการตาม (๑) ต้องคำนึงถึงควมมีประสิทธิภาพ ความคุ้มค่า
และความคล่องตัว

การกำหนดตาม (๒) ต้องคำนึงถึงค่าครองชีพ และความเพียงพอในการดำรงชีพ
และภาระความรับผิดชอบที่แตกต่างกันของพนักงานและลูกจ้างแต่ละสายงานและระดับด้วย

ในการออกระเบียบเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้ตรวจการแผ่นดิน
คำนึงถึงความเที่ยงธรรม ขวัญและกำลังใจของบุคลากร โดยจะกำหนดให้มีคณะบุคคลเพื่อกำกับ ดูแล
หรือพิจารณาคำร้องทุกข์หรือคำอุทธรณ์ที่เป็นอิสระด้วยก็ได้

มาตรา ๔๓ ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินออกข้อกำหนดทางจริยธรรมขึ้นใช้บังคับแก่พนักงานและลูกจ้างของสำนักงาน ทั้งนี้ ข้อกำหนดทางจริยธรรมดังกล่าวต้องระบุด้วยว่าการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามจะต้องได้รับโทษอย่างไร

มาตรา ๔๔ ให้สำนักงานมีเลขาธิการคนหนึ่งซึ่งประธานผู้ตรวจการแผ่นดินแต่งตั้งตามมติของผู้ตรวจการแผ่นดิน เป็นผู้บังคับบัญชาพนักงานและลูกจ้างของสำนักงาน และรับผิดชอบการปฏิบัติงานของสำนักงานขึ้นตรงต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน ผู้ตรวจการแผ่นดินจะมีมติกำหนดให้มีรองเลขาธิการเป็นผู้ช่วยสั่งและปฏิบัติงานรองจากเลขาธิการก็ได้

ในกรณีที่ผู้ตรวจการแผ่นดินประชุมร่วมกัน ให้เลขาธิการทำหน้าที่เป็นเลขานุการของที่ประชุมผู้ตรวจการแผ่นดิน

มาตรา ๔๕ เลขาธิการต้องเป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์ มีสัญชาติไทย มีอายุไม่เกินหกสิบปีในวันที่ได้รับแต่งตั้งและมีอายุไม่เกินหกสิบห้าปีในขณะดำรงตำแหน่งเลขาธิการ และมีคุณสมบัติ ประสิทธิภาพ และความเชี่ยวชาญอันจะเป็นประโยชน์แก่การปฏิบัติงานของสำนักงาน ตามระเบียบที่ผู้ตรวจการแผ่นดินกำหนด

เลขาธิการมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละห้าปีนับแต่วันที่รับแต่งตั้ง และอาจได้รับแต่งตั้งใหม่ได้ แต่ไม่เกินสองวาระติดต่อกัน

มาตรา ๔๖ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ เลขาธิการพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๔๕
- (๔) ไม่สามารถทำงานได้เต็มเวลา
- (๕) ผู้ตรวจการแผ่นดินมีมติให้พ้นจากตำแหน่ง เนื่องจากมีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือมีการกระทำหรือมีคุณลักษณะไม่เหมาะสมต่อการปฏิบัติหน้าที่เลขาธิการ
- (๖) เป็นไปตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในสัญญาจ้าง

มาตรา ๔๗ เลขาธิการมีหน้าที่และอำนาจควบคุมดูแลการปฏิบัติงานโดยทั่วไปของสำนักงานให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ประกาศ และมติของผู้ตรวจการแผ่นดิน และให้มีหน้าที่และอำนาจดังต่อไปนี้ด้วย

(๑) บรรจุ แต่งตั้ง เลื่อน ลดเงินเดือนหรือค่าจ้าง ลงโทษทางวินัย พนักงานหรือลูกจ้างของสำนักงาน ตลอดจนให้พนักงานหรือลูกจ้างของสำนักงานออกจากตำแหน่ง ทั้งนี้ ตามระเบียบของผู้ตรวจการแผ่นดิน

(๒) วางระเบียบเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของสำนักงานเท่าที่ไม่ขัดกับระเบียบหรือประกาศหรือมติของผู้ตรวจการแผ่นดิน

(๓) หน้าที่และอำนาจตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ หรือกฎหมายอื่น และตามที่ผู้ตรวจการแผ่นดินกำหนด

การออกระเบียบตาม (๒) ต้องไม่มีลักษณะเป็นการสร้างขึ้นตอนโดยไม่จำเป็น
เกิดความล่าช้า หรือขาดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

มาตรา ๔๘ ในกิจการของสำนักงานที่เกี่ยวกับบุคคลภายนอก ให้เลขาธิการ
เป็นผู้แทนของสำนักงาน เพื่อการนี้ เลขาธิการจะมอบอำนาจให้บุคคลใดปฏิบัติงานแทนก็ได้
ตามระเบียบที่ผู้ตรวจการแผ่นดินกำหนด

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ถ้าเป็นกิจการสำคัญเกี่ยวกับการงบประมาณ
ของสำนักงาน และกิจการอื่นใดที่มีผลต่อการปฏิบัติภารกิจของผู้ตรวจการแผ่นดินตามที่
ผู้ตรวจการแผ่นดินกำหนด ให้เลขาธิการขอความเห็นชอบจากผู้ตรวจการแผ่นดินก่อน

มาตรา ๔๙ ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินเสนองบประมาณรายจ่ายเพื่อจัดสรร
เป็นเงินอุดหนุนของผู้ตรวจการแผ่นดินและสำนักงานไว้ในร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่าย
ประจำปีหรือร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม แล้วแต่กรณี ในการเสนองบประมาณ
รายจ่ายดังกล่าวให้ผู้ตรวจการแผ่นดินพิจารณาผลการตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน
ตามมาตรา ๕๔ วรรคสอง ประกอบด้วย

ในกรณีที่ผู้ตรวจการแผ่นดินเห็นว่างบประมาณรายจ่ายที่ได้รับการจัดสรรให้
ไม่เพียงพอ ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินเสนอคำขอแปรญัตติต่อคณะกรรมการพิจารณา
ของสภาผู้แทนราษฎรได้โดยตรง

ในการเสนองบประมาณรายจ่ายตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้ผู้ตรวจการแผ่นดิน
แจ้งให้คณะรัฐมนตรีทราบถึงรายได้และทรัพย์สินที่มีอยู่ด้วย

มาตรา ๕๐ เมื่อพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรือพระราชบัญญัติ
งบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมตามมาตรา ๔๙ ใช้บังคับแล้ว ให้สำนักงานจัดทำงบประมาณรายจ่าย
ประจำปีเพื่อขอความเห็นชอบจากผู้ตรวจการแผ่นดิน และเผยแพร่ให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป
การใช้จ่ายเงินของสำนักงานต้องเป็นไปตามที่ระบุไว้ในงบประมาณรายจ่ายประจำปี
ตามวรรคหนึ่ง เว้นแต่จะได้รับอนุมัติจากผู้ตรวจการแผ่นดินเป็นการเฉพาะกรณี

ในการเบิกงบประมาณที่ได้รับการจัดสรร ให้สำนักงานส่งข้อมูลคำขอเบิกงบประมาณ
ต่อกรมบัญชีกลาง โดยให้ระบุจำนวนเงินที่จะต้องใช้ในแต่ละงวด งวดละสามเดือน และให้กรมบัญชีกลาง
ส่งจ่ายเงินให้แก่สำนักงานภายในสามวันก่อนวันขึ้นงวดใหม่ แต่ในกรณีที่สำนักงานมีความจำเป็น
ต้องใช้เงินมากกว่าที่ได้แจ้งไว้ในงวดใด ให้กรมบัญชีกลางจ่ายให้ตามที่สำนักงานร้องขอ

มาตรา ๕๑ รายได้และทรัพย์สินในการดำเนินกิจการของสำนักงาน ประกอบด้วย

- (๑) เงินอุดหนุนที่ได้รับตามมาตรา ๔๙
- (๒) รายได้จากค่าธรรมเนียมหรือทรัพย์สินของสำนักงาน
- (๓) ทรัพย์สินที่มีผู้ทูลเกล้าฯ ให้แก่สำนักงาน
- (๔) ดอกผลหรือผลประโยชน์ของเงินหรือทรัพย์สินของสำนักงาน
- (๕) รายได้อื่นตามที่กฎหมายกำหนด

ในการรับทรัพย์สินตาม (๓) ให้คำนึงถึงความเป็นกลางในการปฏิบัติหน้าที่ และในกรณีที่ผู้ตรวจการแผ่นดินเห็นว่าการรับทรัพย์สินดังกล่าวอาจมีผลกระทบต่อความเป็นกลางในการปฏิบัติหน้าที่ของสำนักงาน จะสั่งให้สำนักงานไม่รับทรัพย์สินนั้นหรือให้คืนทรัพย์สินนั้นแก่ผู้อุทิศให้ก็ได้

มาตรา ๕๒ รายได้ของสำนักงานไม่เป็นรายได้ที่ต้องนำส่งคลังตามกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลัง กฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ หรือกฎหมายอื่น ให้สำนักงานจัดทำรายงานการรับและการใช้จ่ายเงินตามวรรคหนึ่งเสนอต่อรัฐสภา และคณะรัฐมนตรีเมื่อสิ้นปีงบประมาณทุกปี

อสังหาริมทรัพย์ซึ่งสำนักงานได้กรรมสิทธิ์มาไม่ว่าจากการซื้อหรือมีผู้ยกให้ ให้เป็นที่ราชพัสดุ แต่สำนักงานมีอำนาจในการปกครองดูแล ใช้ หรือหาประโยชน์ได้

มาตรา ๕๓ ทรัพย์สินของสำนักงานไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดี และผู้ใดจะยกอายุความขึ้นเป็นข้อต่อสู้มิได้

มาตรา ๕๔ ให้สำนักงานจัดทำงบดุล งบการเงิน และบัญชีทำการส่งผู้สอบบัญชีภายในเก้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี

ให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้สอบบัญชีของสำนักงาน โดยให้ทำการตรวจสอบรับรองบัญชีและการเงินทุกประเภทของสำนักงาน รวมทั้งประเมินผลการใช้จ่ายเงินและทรัพย์สินของสำนักงาน โดยแสดงให้เห็นด้วยว่าการใช้จ่ายดังกล่าวเป็นไปตามวัตถุประสงค์ ประหยัด ได้ผลตามเป้าหมาย มีประสิทธิภาพ เกิดผลสัมฤทธิ์ และคุ้มค่าเพียงใด แล้วทำรายงานเสนอผลการสอบบัญชีต่อรัฐสภาและคณะรัฐมนตรี โดยไม่ชักช้า

หมวด ๔ บทกำหนดโทษ

มาตรา ๕๕ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งตามมาตรา ๒๕ โดยไม่มีเหตุอันสมควร หรือฝ่าฝืนมาตรา ๒๘ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๕๖ ให้ประธานผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ บรรดาที่มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญ ยังคงอยู่ในตำแหน่งต่อไปจนกว่าจะครบวาระตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๕๒ หรือพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๑๘

มาตรา ๕๗ ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ให้ศาลรัฐธรรมนูญและองค์กรอิสระที่มีใช้ผู้ตรวจการแผ่นดิน แต่งตั้งและส่งชื่อผู้แทนให้สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาเพื่อประกอบเป็นคณะกรรมการสรรหาตามมาตรา ๑๑

เมื่อพ้นกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่งแล้ว หากศาลรัฐธรรมนูญหรือองค์กรอิสระใดยังไม่อาจแต่งตั้งผู้แทนได้ หรือในกรณีที่ไม่มีผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร ให้คณะกรรมการสรรหาปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ โดยให้ถือว่าคณะกรรมการสรรหาประกอบด้วยกรรมการสรรหาเท่าที่มีอยู่ แต่ไม่เป็นการตัดสิทธิศาลรัฐธรรมนูญหรือองค์กรอิสระที่จะแต่งตั้งผู้แทนมาในภายหลัง การแต่งตั้งดังกล่าวไม่มีผลให้การดำเนินการของคณะกรรมการสรรหาที่ได้ดำเนินการไปแล้วต้องเสียไป

ภายในสิบห้าวันนับแต่วันพ้นจากระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการสรรหาพิจารณาและวินิจฉัยว่าประธานผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับผู้ใดขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญหรือไม่

ในกรณีที่คณะกรรมการสรรหามีคำวินิจฉัยว่าประธานผู้ตรวจการแผ่นดินหรือผู้ตรวจการแผ่นดินผู้ใดขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญ ให้ประธานผู้ตรวจการแผ่นดินหรือผู้ตรวจการแผ่นดินผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งตั้งแต่วันถัดจากวันที่คณะกรรมการสรรหามีคำวินิจฉัย และเพื่อประโยชน์ในการรับบำเหน็จตอบแทนตามมาตรา ๓๑ ให้ถือว่า การพ้นจากตำแหน่งดังกล่าวเป็นการพ้นจากตำแหน่งด้วยเหตุลาออก

คำวินิจฉัยของคณะกรรมการสรรหาให้เป็นที่สุด

มาตรา ๕๘ ให้คณะกรรมการสรรหาตามมาตรา ๕๗ ดำเนินการสรรหาผู้สมควรได้รับการแต่งตั้งเป็นผู้ดำรงตำแหน่งผู้ตรวจการแผ่นดินตามจำนวนที่ยังว่างอยู่ ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มิมีคำวินิจฉัยตามมาตรา ๕๗

ในกรณีที่ประธานผู้ตรวจการแผ่นดินพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๕๗ วรรคสี่ หรือในกรณีที่ไม่มีประธานผู้ตรวจการแผ่นดิน เมื่อวุฒิสภาให้ความเห็นชอบบุคคลซึ่งได้รับการสรรหาแล้ว ให้ผู้ซึ่งได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภาและผู้ตรวจการแผ่นดินซึ่งยังอยู่ในตำแหน่งตามมาตรา ๕๖ ประชุมร่วมกันเพื่อเลือกกันเองให้คนหนึ่งเป็นประธานผู้ตรวจการแผ่นดิน และแจ้งให้ประธานวุฒิสภารับเพื่อดำเนินการต่อไป

มาตรา ๕๙ เลขาธิการสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับและมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ถ้าประสงค์จะดำรงตำแหน่งเลขาธิการสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินต่อไป ให้ประธานผู้ตรวจการแผ่นดินทำสัญญาจ้างขึ้นโดยให้มีระยะเวลาการจ้างไม่เกินวาระที่จะต้องพ้นจากตำแหน่งตามพระราชบัญญัติสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๕๒

ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของเลขาธิการสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามมติของผู้ตรวจการแผ่นดินในอันที่จะวินิจฉัยในการวินิจฉัยให้ผู้ตรวจการแผ่นดินพิจารณาตามแนวทางของคณะกรรมการสรรหาที่วินิจฉัยไว้ตามมาตรา ๕๗

มาตรา ๖๐ บรรดาระเบียบ ประกาศ คำสั่ง หรือมติของผู้ตรวจการแผ่นดิน ที่ออกตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๕๒ และพระราชบัญญัติสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๕๒ ซึ่งใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ให้มีผลใช้บังคับต่อไปเท่าที่ไม่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ หรือพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ทั้งนี้ จนกว่าจะมีระเบียบ ประกาศ คำสั่ง หรือมติ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

มาตรา ๖๑ ให้สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินตามพระราชบัญญัติสำนักงาน ผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๕๒ เป็นสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินตามพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญนี้

บรรดาสีทธิ หน้าที่ และความผูกพันใด ๆ ที่สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ตามพระราชบัญญัติสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๕๒ มีอยู่กับบุคคลใดในวันก่อนวันที่ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ให้โอนมาเป็นของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

มาตรา ๖๒ ให้โอนบรรดาพนักงานและลูกจ้างของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ตามพระราชบัญญัติสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๕๒ มาเป็นของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ และให้ถือว่าสิทธิและประโยชน์อื่นใดซึ่งพนักงาน หรือลูกจ้างดังกล่าวได้รับตามพระราชบัญญัติสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๕๒ เป็นสิทธิ และประโยชน์อื่นใดที่ได้รับต่อไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ เว้นแต่จะมีระเบียบ ที่ออกตามมาตรา ๔๒ (๒) กำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

มาตรา ๖๓ การดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องร้องเรียนหรือการดำเนินการอื่นใด ตามหน้าที่และอำนาจของผู้ตรวจการแผ่นดินหรือสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินตามพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๕๒ และพระราชบัญญัติสำนักงาน ผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๕๒ ซึ่งดำเนินการก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ใช้บังคับ ถ้าการนั้นอยู่ในหน้าที่และอำนาจของผู้ตรวจการแผ่นดินตามพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญนี้ ให้ถือว่าการนั้นเป็นการดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ส่วนการดำเนินการต่อไปให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....
นายกรัฐมนตรี

รายงานการรับฟังความคิดเห็น
ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ.

โดยที่มาตรา ๑๓๐ (๕) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ได้บัญญัติให้มีพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน ประกอบกับมาตรา ๓๙ และมาตรา ๓๙/๑ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ บัญญัติให้คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจัดทำร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญเสนอต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจึงพิจารณาจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. โดยได้จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องดังนี้

๑. ในการพิจารณาจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. คณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ได้เชิญผู้แทนสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ซึ่งเป็นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาร่วมชี้แจงแสดงความคิดเห็น

๒. วันพุธที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ (คณะอนุกรรมการรับฟังความคิดเห็นร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ คณะอนุกรรมการประชาสัมพันธ์และสำรวจความคิดเห็นของประชาชน และคณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ.) ได้จัดโครงการสัมมนา เรื่อง “การรับฟังความคิดเห็นร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ.” ณ ห้องประชุมคณะกรรมการธิการ หมายเลข ๒๑๓-๒๑๖ ชั้น ๒ อาคารรัฐสภา ๒ โดยมีสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สมาชิกสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ผู้ตรวจการแผ่นดิน อดีตผู้ตรวจการแผ่นดิน ผู้แทนจากสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ผู้แทนของกระทรวงต่าง ๆ ผู้แทนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สมาชิกพรรคการเมืองและประชาชนทั่วไป เข้าร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ.

๓. จัดให้มีช่องทางแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ผ่านทางเว็บไซต์ (Website) ของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ (http://cdc.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/draftconwebboard/index_answer.php?wcad=2&wtid=493&t=2) และได้เปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นผ่านทางเว็บไซต์ของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญดังกล่าวด้วย

๔. คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้นำผลการรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ที่ได้รับมาสรุปและจัดทำเป็นประเด็นแล้วนำมาพิจารณาปรับปรุงแก้ไขร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

๕. เมื่อได้จัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. เสร็จ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้นำออกเผยแพร่ผ่านทางเว็บไซต์ของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญด้วยแล้ว

ตารางความเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ.

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
บันทึกหลักการและเหตุผลประกอบร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ.	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		
หลักการใหม่กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		
เหตุผล โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๑๓๐ (๕) และมาตรา ๒๖๗ บัญญัติให้มีการตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน เพื่อกำหนดการได้มา หน้าที่และอำนาจ ตลอดจนการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ตรวจการแผ่นดิน เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูล ความเห็น และเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องที่จะใช้ประกอบการพิจารณาและดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจของผู้ตรวจการแผ่นดิน ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุตามเป้าหมาย โดยการดำเนินการดังกล่าวมีความจำเป็นต้องมีการกระหนาบหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลบางประการ และเป็นไปเท่าที่จำเป็นต่อการปฏิบัติหน้าที่ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญ
ชื่อร่างพระราชบัญญัติ ร่าง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ.	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		
คำปรารภ โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิ หรือเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๖ ประกอบกับ มาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ และมาตรา ๓๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติ ให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติ แห่งกฎหมาย เหตุผลและความจำเป็นในการจำกัดสิทธิ และเสรีภาพของบุคคลตามพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญนี้ เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ ของผู้ตรวจการแผ่นดินสามารถดำเนินการได้ อย่างมีประสิทธิภาพอันจะเป็นประโยชน์ต่อ สาธารณะ ซึ่งการตราพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญนี้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ที่บัญญัติไว้ ในมาตรา ๒๖ ของรัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักรไทยแล้ว	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญ
มาตรา ๑ พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญนี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ.”	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		
มาตรา ๒ พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวัน ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		
มาตรา ๓ ให้ยกเลิก (๑) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๕๒ (๒) พระราชบัญญัติสำนักงานผู้ตรวจการ แผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๕๒ (๓) ประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๒๔/๒๕๕๗ เรื่อง ให้พระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญมีผลบังคับใช้ต่อไป ลงวันที่ ๒๓ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗ เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๕๒ (๔) คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบ แห่งชาติ ที่ ๒๓/๒๕๖๐ เรื่อง มาตรการแก้ไข ปัญหาความต่อเนื่องของผู้ดำรงตำแหน่ง ในองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ ลงวันที่ ๕ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๖๐ เฉพาะในส่วนที่ เกี่ยวกับผู้ตรวจการแผ่นดิน	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. รัฐธรรมนูญนี้ “ผู้ตรวจการแผ่นดิน” หมายความว่า ประธานผู้ตรวจการแผ่นดินด้วย “กฎ” หมายความว่า พระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง ประกาศกระทรวง ข้อบัญญัติท้องถิ่น ข้อบังคับ ระเบียบ หรือบทบัญญัติอื่นที่มีผลบังคับเป็นการทั่วไป โดยไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดหรือบุคคลใดเป็นการเฉพาะ “หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า กระทรวง ทบวง กรม หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรม ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ และให้หมายความรวมถึงหน่วยงานอื่นที่ใช้อำนาจหรือได้รับมอบให้ใช้อำนาจทางปกครองหรือให้ดำเนินการทางปกครองด้วย “รัฐวิสาหกิจ” หมายความว่า รัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” หมายความว่า ข้าราชการ พนักงานหรือลูกจ้างซึ่งปฏิบัติงานในหน่วยงานของรัฐ และเจ้าพนักงานตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องถิ่น และให้หมายความรวมถึงกรรมการ อนุกรรมการ และบุคคลหรือคณะบุคคลซึ่งใช้อำนาจหรือได้รับมอบ	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญ
ให้อำนาจทางปกครองหรือให้ดำเนินการทางปกครองด้วย “สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน “เลขาธิการ” หมายความว่า เลขาธิการสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน “พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า พนักงาน พนักงานและลูกจ้างของสำนักงาน และเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งผู้ตรวจการแผ่นดินแต่งตั้งเพื่อปฏิบัติราชการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ มาตรา ๕ ในกรณีที่มีพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญไม่ได้กำหนดไว้เป็นประการอื่น การตีความใดให้แจ้ง ยิน หรือส่งหนังสือหรือเอกสารให้บุคคลใดเป็นการเฉพาะ ถ้าได้แจ้ง ยิน หรือส่งหนังสือหรือเอกสารให้บุคคลนั้น ณ ภูมิภานาหรือที่อยู่ปรากฏตามหลักฐานทางทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร ให้ถือว่าได้แจ้ง ยิน หรือส่ง โดยชอบด้วยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้แล้ว และในกรณีที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนดให้ประกาศหรือเผยแพร่ให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป ให้ถือว่าการประกาศหรือเผยแพร่ในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศหรือระบบหรือวิธีการอื่น	สมาชิกเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	๑. ส่งเสริมให้ประชาชนมีสิทธิที่จะเข้าถึงข้อมูลข่าวสารภาครัฐ โดยรัฐมีหน้าที่ต้องเปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณชนเพื่อให้ประชาชนตรวจสอบได้โดยง่าย สะดวก และรวดเร็ว ๒. ให้มีมาตรการ กระบวนการ หรือกลไก ในการรับทราบข้อมูลจากภาคประชาชน เพื่อนำไปใช้ในการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐเพื่อดำเนินการแก้ไขให้เป็นรูปธรรม และแจ้งให้ประชาชนรับทราบผลการตรวจสอบ ๓. สนับสนุนให้มีการประกาศใช้ร่างพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสาร พ.ศ. ... และร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม พ.ศ. ... ของคณะกรรมการการวิสามัญช้บเคลื่อนการปฏิรูป	บทบัญญัติในร่างมาตรา ๕ มีความสอดคล้องกับความเห็นในข้อ ๑ แล้ว บทบัญญัติในร่างมาตรา ๓๒ ที่ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแจ้งหรือร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดินในกรณี ที่พบเห็นหรือเป็นผู้ได้รับความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรมอันเนื่องมาจากการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือปฏิบัตินอกเหนือหน้าที่และอำนาจตามกฎหมายของหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือมีกรณี ที่การปฏิบัติงานใด ๆ ของหน่วยงานของรัฐเป็นภาระแก่ประชาชนโดยไม่จำเป็นหรือเกินสมควรแก่เหตุ เพื่อให้

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญ
ได้ที่ประชาชนทั่วไปสามารถเข้าถึงได้ โดยสะดวก เป็นการดำเนินการโดยชอบด้วย พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้แล้ว ในกรณีที่พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญนี้กำหนดให้ผู้ตรวจการแผ่นดินหรือ เลขาธิการ มีอำนาจกำหนดหรือมีคำสั่งเรื่องใด ถ้าไม่ได้กำหนดวิธีการไว้เป็นการเฉพาะ ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินหรือเลขาธิการกำหนด โดยทำเป็นประกาศ ระเบียบ หรือคำสั่ง แล้วแต่กรณี และถ้าประกาศ ระเบียบ หรือ คำสั่งนี้ใช้บังคับแก่บุคคลทั่วไป ให้ประกาศ ในราชกิจจานุเบกษาและให้ดำเนินการประกาศ ตามวรรคหนึ่งด้วย ทั้งนี้ ถ้าประกาศ ระเบียบ หรือคำสั่งได้มีการกำหนดขั้นตอนการ ดำเนินงานไว้ ผู้ตรวจการแผ่นดิน หรือเลขาธิการต้องกำหนดระยะเวลา การดำเนินงานในแต่ละขั้นตอนให้ชัดเจนด้วย	งานสัมมนาที่รัฐสภา เมื่อวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐	ประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และประพฤติมิชอบ สภาขับเคลื่อนการปฏิรูป ประเทศ ที่เสนอต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ๑. ผู้ตรวจการแผ่นดินควรกำหนดระยะเวลาใน การดำเนินการเรื่องร้องทุกข์ให้ชัดเจน ๒. ผู้ตรวจการแผ่นดินเมื่อรับเรื่องร้องทุกข์แล้ว ต้องดำเนินการโดยพลันและแจ้งให้ผู้ร้องทราบ ด้วย	ผู้ตรวจการแผ่นดินดำเนินการตาม อำนาจหน้าที่ต่อไป และร่างมาตรา ๓๘ ได้กำหนดให้มกลไกในการแจ้งผล การดำเนินการให้ผู้ร้องเรียนทราบด้วย แล้วนั้น มีความสอดคล้องกับความเห็น ในข้อ ๒. แล้ว ความเห็นในข้อ ๓ มีใช้การดำเนินการ ตามร่างพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญนี้ ร่างมาตรา ๒๔ วรรคสอง ที่กำหนดให้ ผู้ตรวจการแผ่นดินออกกระเบียบกำหนด หลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการแจ้ง การร้องเรียน การแสวงหาข้อเท็จจริง และการพิจารณา ต้องไม่มีลักษณะ เป็นการสร้างขั้นตอนโดยไม่จำเป็น เกิดความล่าช้า หรือขาดประสิทธิภาพ ในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ตรวจการ แผ่นดินหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ และ ต้องกำหนดระยะเวลาการดำเนินงาน ในแต่ละขั้นตอนให้ชัดเจนตามมาตรา ๕ วรรคสอง ด้วย รวมทั้งต้องมีการแจ้ง ผลการดำเนินการให้ผู้ร้องเรียนทราบ ด้วยตามร่างมาตรา ๓๘ จึงมีความ สอดคล้องกับความเห็นที่เสนอมานี้แล้ว

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญ
มาตรา ๖ ในการปฏิบัติหน้าที่ผู้ตรวจการแผ่นดินต้องให้ความร่วมมือและความช่วยเหลือองค์กรอิสระทุกองค์กร ในกรณีที่ผู้ตรวจการแผ่นดินเห็นว่าผู้กระทำการอันไม่ชอบด้วยกฎหมายแต่อยู่ในหน้าที่และอำนาจขององค์กรอิสระอื่น ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินมีหนังสือแจ้งองค์กรอิสระที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจต่อไปโดยไม่ชักช้า ในกรณีที่ผู้ตรวจการแผ่นดินเห็นว่าการดำเนินการเรื่องใดที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของผู้ตรวจการแผ่นดินอาจเข้าลักษณะเป็นกรกระทำที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจขององค์กรอิสระอื่นด้วย ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินปรึกษาหารือร่วมกับองค์กรอิสระอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดแนวทางในการดำเนินงานร่วมกัน เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของแต่ละองค์กรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและไม่ซ้ำซ้อนกัน เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามวรรคสอง ให้ประธานผู้ตรวจการแผ่นดินมีอำนาจเชิญประธานองค์กรอิสระอื่นมาร่วมประชุมเพื่อปรึกษาหารือและกำหนดแนวทางการร่วมกันได้ และให้องค์กรอิสระทุกองค์กรปฏิบัติตามแนวทางดังกล่าว	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญ
มาตรา ๗ ให้ประธานผู้ตรวจการแผ่นดิน รักษาการตามพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญนี้	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		
หมวด ๑ ผู้ตรวจการแผ่นดิน	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		
มาตรา ๘ ผู้ตรวจการแผ่นดินมีจำนวน สามคนซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตาม คำแนะนำของวุฒิสภา จากบุคคลดังต่อไปนี้ (๑) ผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และ ประสบการณ์เกี่ยวกับการบริหารราชการ แผ่นดินไม่ต่ำกว่าอธิบดีหรือหัวหน้าส่วน ราชการที่เทียบเท่า หรือหัวหน้าหน่วยงานของ รัฐที่เทียบเท่าได้มากกว่ากรมตามที่คณะกรรมการ สรรหาประกาศกำหนด โดยต้องดำรงตำแหน่ง ดังกล่าวเป็นเวลาไม่น้อยกว่าห้าปี จำนวนสองคน (๒) ผู้มีประสบการณ์ในการดำเนินกิจการ อันเป็นสาธารณะมาแล้วไม่น้อยกว่ายี่สิบปี จำนวนหนึ่งคน	สภาพเปลี่ยนแปลงการปฏิรูป ประเทศ	๑. คุณสมบัติของผู้ที่จะมาทำหน้าที่ผู้ตรวจการ แผ่นดินไม่ควรจำกัดเฉพาะกลุ่มข้าราชการเท่านั้น แต่ควรเปิดโอกาสให้มาจากกลุ่มอาชีพอื่น ๆ ด้วย โดยระบุคุณสมบัติของผู้ตรวจการแผ่นดิน เพิ่มเติมว่า “หรือสาขาอื่น” ด้วย ทั้งนี้ การสรร หากรรมการในองค์กรอิสระควรพิจารณาจาก ความรู้ความสามารถเป็นสำคัญ การที่กรรมการใน อิสระแต่ละองค์กรเป็นสำคัญ การที่กรรมการใน องค์กรอิสระมาจากกลุ่มข้าราชการ ย่อมทำให้ ทัศนคติและแนวคิดของกรรมการในองค์กรอิสระ มีลักษณะแบบราชการ ดังนั้น ผู้ที่จะเข้ามาดำรง ตำแหน่งในองค์กรอิสระจะต้องผ่านการอบรม หลักสูตรการเมืองและการเสนอขอความเห็นหรือ แสดงวิสัยทัศน์ที่เกี่ยวกับความเป็นประชาธิปไตย ด้วย	ความเห็นในข้อ ๑ ไม่อาจกำหนดไว้ได้ เนื่องจากจะขัดแย้งกับบทบัญญัติ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๒๘ ที่กำหนดให้ผู้ได้รับ การสรรหาเป็นผู้ตรวจการแผ่นดิน ต้องเป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นต้น ประจักษ์ และมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์เกี่ยวกับการบริหาร ราชการแผ่นดินไม่ต่ำกว่าอธิบดีหรือ หัวหน้าส่วนราชการที่เทียบเท่าหรือ หัวหน้าหน่วยงานของรัฐที่เทียบเท่า ไม่ต่ำกว่ากรมตามที่คณะกรรมการ สรรหาประกาศกำหนด โดยต้องดำรง ตำแหน่งดังกล่าวเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ห้าปี จำนวนสองคน และเป็นผู้มี ประสบการณ์ในการดำเนินกิจการ อันเป็นสาธารณะมาแล้วไม่น้อยกว่า ยี่สิบปี จำนวนหนึ่งคน

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญ
	งานสัมมนาที่รัฐสภา เมื่อวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐	๑. ต้องมีความรู้ความสามารถในงานที่เกี่ยวข้องกับกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ๒. ควรมีความรู้ด้านเศรษฐศาสตร์ การเมือง การปกครอง ๓. การกำหนดให้ต้องดำรงตำแหน่งอธิบดีเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๕ ปี เป็นระยะเวลาที่นานเกินไป ควรกำหนดเป็นไม่น้อยกว่า ๓ ปี ๔. มีประสบการณ์การทำงานด้านกฎหมาย เคยเป็นผู้ประกอบวิชาชีพที่มีกฎหมายรับรองการประกอบวิชาชีพและประกอบวิชาชีพอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องไม่น้อยกว่า ๒๐ ปี และได้รับการรับรองการประกอบวิชาชีพจากองค์กรวิชาชีพ ๕. เคยปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารราชการแผ่นดินมาอย่างน้อย ๑๐ ปี การให้ภาคเอกชนหรือองค์กรเอกชนเพื่อสาธารณประโยชน์ (NGOs) เข้ามาจะไม่เข้าใจระบบการบริหารราชการแผ่นดินทำให้ตรวจสอบการบริหารราชการได้ยาก ๖. ไม่เห็นด้วยกับการบัญญัติให้มาจากผู้มีประสบการณ์เกี่ยวกับการบริหารราชการแผ่นดิน	ความเห็นในข้อ ๒ เป็นข้อเสนอที่ไม่ใช่การดำเนินการที่จะกำหนดไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ความเห็นที่เสนอไม่อาจกำหนดไว้ได้ เนื่องจากจะเป็นการจัดแย้งต่อบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๒๘ ที่กำหนดให้ผู้ได้รับการสรรหาเป็นผู้ตรวจการแผ่นดิน ต้องเป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์ และมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์เกี่ยวกับการบริหารราชการแผ่นดินไม่ต่ำกว่าอธิบดีหรือหัวหน้าส่วนราชการที่เทียบเท่าหรือหัวหน้าหน่วยงานของรัฐที่เทียบได้ ไม่ต่ำกว่ากรรมการตามที่คณะกรรมการสรรหาประกาศกำหนด โดยต้องดำรงตำแหน่งดังกล่าวเป็นเวลาไม่น้อยกว่าห้าปี จำนวนสองคน และเป็นผู้มีประสบการณ์ในการดำเนินงานไม่น้อยกว่ายี่สิบปี จำนวนหนึ่งคน

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญ
มาตรา ๙ นอกจากคุณสมบัติตามมาตรา ๘ แล้ว ผู้ตรวจการแผ่นดินต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้ด้วย (๑) มีสัญชาติไทยโดยการเกิด (๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสี่สิบห้าปี แต่ไม่เกินเจ็ดสิบปี (๓) สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่า (๔) มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นต้นที่ประจักษ์ (๕) มีสุขภาพที่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	สมาชิกเปลี่ยนแปลงการปฏิรูปประเทศ	และผู้มีประสบการณ์ในการดำเนินกิจการอันเป็นสาธารณะเท่านั้น แต่ควรบัญญัติให้เปิดกว้างเป็นการทั่วไป ทุกคนสามารถสมัครเพื่อดำรงตำแหน่งผู้ตรวจการแผ่นดินได้ ๗. ต้องการให้มีผู้ตรวจการแผ่นดินมากกว่า ๓ คน ขึ้นไป จึงจะเพียงพอต่อการแก้ไขปัญหาให้ประชาชน	
		กำหนดนิยามและขอบเขตคำว่า “มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นต้นที่ประจักษ์” พร้อมทั้งกำหนดตัวชี้วัดหรือคุณลักษณะของ “ความซื่อสัตย์สุจริตเป็นต้นที่ประจักษ์” ไว้ให้ชัดเจน เพื่อให้คณะกรรมการการสรรหามีกรอบและแนวทางที่ชัดเจนในการพิจารณาเพื่อคัดสรรบุคคลให้มาทำหน้าที่ผู้ตรวจการแผ่นดิน	การกำหนดนิยามและขอบเขตคำว่า “มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นต้นที่ประจักษ์” ไม่จำเป็นต้องกำหนดไว้ เนื่องจากเป็นคำที่มีความหมายตามความหมายทั่วไปอยู่แล้ว และการพิจารณาว่าผู้ใดมีคุณสมบัติดังกล่าวหรือไม่ต้องพิจารณาจากข้อเท็จจริงของแต่ละบุคคลเป็นกรณีๆ ไป และควรให้คณะกรรมการการสรรหาสามารถกำหนดกรอบและแนวทางในการพิจารณาคัดสรรบุคคลซึ่งมีคุณสมบัติดังกล่าวได้อยู่แล้ว
มาตรา ๑๐ ผู้ตรวจการแผ่นดินต้องไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้ (๑) เป็นหรือเคยเป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญหรือผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระใด (๒) ตัดยาเสพติดให้โทษ (๓) เป็นบุคคลล้มละลายหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต	งานสัมมนาที่รัฐสภา เมื่อวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐	๑. ไม่เป็นผู้มีไม่กลุ่มบุคคลหรือบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ไม่เป็นสมาชิกพรรคการเมือง และเป็นบุคคลที่รักความยุติธรรม ๒. ต้องไม่เคยทำผิดกฎหมายที่มีโทษทางอาญา ไม่เคยถูกลงโทษทางวินัยทุกระดับความผิด	บทบัญญัติในร่างมาตรา ๑๐ มีความสอดคล้องกับความเห็นที่เสนอมาแล้ว

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญ
(๔) เป็นเจ้าของหรือผู้ถือหุ้นในกิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนใด ๆ (๕) เป็นภิกษุ สามเณร นักพรต หรือนักบวช (๖) อยู่ในระหว่างถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งไม่ว่าคดีนั้นจะถึงที่สุดแล้วหรือไม่ (๗) วิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ (๘) อยู่ระหว่างถูกระงับการใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นการชั่วคราว หรือถูกเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง (๙) ต้องคำพิพากษาให้จำคุกและถูกคุมขังอยู่โดยหมายของศาล (๑๐) เคยถูกสั่งให้พ้นจากราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ เพราะทุจริตต่อหน้าที่ หรือถือว่ากระทำการทุจริตหรือประพฤติมิชอบในวงราชการ (๑๑) เคยต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอันถึงที่สุดให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน เพราะร่ำรวยผิดปกติ หรือเคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดให้ลงโทษจำคุกเพราะกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (๑๒) เคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดว่ากระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม หรือกระทำความผิด			

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญ
ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ หรือความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ที่กระทำโดยทุจริตตามประมวลกฎหมายอาญา ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน กฎหมายว่าด้วยยาเสพติดในความผิดฐานเป็นผู้ผลิต นำเข้า ส่งออก หรือผู้ค้า กฎหมายว่าด้วยการพนันในความผิดฐานเป็นเจ้ามือหรือเจ้าสำนัก กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ หรือกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ในความผิดฐานฟอกเงิน (๑๓) เคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดว่ากระทำการอันเป็นการทุจริตในการเลือกตั้ง (๑๔) อยู่ในระหว่างต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง (๑๕) เคยพ้นจากตำแหน่งเพราะศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่ามีการเสนอ การปฏิบัติหรือการกระทำด้วยประการใด ๆ ที่มีผลให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือกรรมการมีส่วนไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมในการใช้งบประมาณรายจ่าย (๑๖) เคยพ้นจากตำแหน่งเพราะศาลฎีกาหรือศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำพิพากษาว่าเป็นผู้มีส่วนได้เสียในคดี หรือกระทำความผิด			

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญ
ฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือจงใจปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย หรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง (๑๓) เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ (๑๔) เป็นหรือเคยเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ข้าราชการการเมือง หรือสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ในระยะสิบปีก่อนเข้ารับการสรรหา (๑๕) เป็นหรือเคยเป็นสมาชิกหรือผู้ดำรงตำแหน่งอื่นของพรรคการเมืองในระยะสิบปีก่อนเข้ารับการสรรหา (๑๖) เป็นข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ (๑๗) เป็นพนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือกรรมการหรือที่ปรึกษาของหน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจ (๑๘) เป็นผู้ดำรงตำแหน่งใดในห้างหุ้นส่วนบริษัท หรือองค์กรที่ดำเนินธุรกิจโดยมุ่งหาผลกำไรหรือรายได้มาแบ่งปันกัน หรือเป็นลูกจ้างของบุคคลใด (๑๙) เป็นผู้ประกอบวิชาชีพอิสระ			

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญ
(๒๔) มีพฤติการณ์อันเป็นการฝ่าฝืน หรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่าง ร้ายแรง			
มาตรา ๑๑ เมื่อมีกรณีที่จะต้องสรรหา ผู้สมควรได้รับการแต่งตั้งเป็นผู้ตรวจการแผ่นดิน ให้เป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ สรรหา ซึ่งประกอบด้วย	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูป ประเทศ	กำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการกำหนด คณะกรรมการสรรหากรรมการในองค์กรอิสระ ในแต่ละองค์กร โดยเฉพาะกรรมการสรรหาที่มา จากบุคคลซึ่งองค์กรอิสระแต่งตั้ง จำนวน ๕ คน ให้มีความชัดเจนว่าต้องเป็นคณะกรรมการชุด เดียวกัน บุคคลเดียวกัน หรือต่างบุคคลกัน เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการกำหนดตัวบุคคลที่จะเป็น กรรมการสรรหาไว้ล่วงหน้าในการทำหน้าที่ ดังกล่าว	พบปัญหาอยู่ในร่างมาตรา ๑๑ ได้กำหนด คุณสมบัติและวิธีการคัดเลือกกรรมการ สรรหาซึ่งเป็นบุคคลที่องค์กรอิสระ แต่งตั้งไว้แล้ว รวมทั้งได้กำหนดไว้โดย ชัดเจนแล้วว่า ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้เป็น กรรมการสรรหาผู้ตรวจการแผ่นดินตาม มาตรา ๑๑ (๔) แล้ว จะเป็นกรรมการ สรรหาในคณะกรรมการสรรหาสำหรับ ศาลรัฐธรรมนูญหรือองค์กรอิสระอื่น ในขณะเดียวกันไม่ได้ จึงสอดคล้องกับ ความเห็นที่ได้เสนอมาแล้ว
(๑) ประธานศาลฎีกา เป็นประธาน กรรมการ (๒) ประธานสภานิติบัญญัติ และผู้นำ ฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร เป็นกรรมการ (๓) ประธานศาลปกครองสูงสุด เป็น กรรมการ (๔) บุคคลซึ่งศาลรัฐธรรมนูญและองค์กร อิสระที่มีผู้ตรวจการแผ่นดิน แต่งตั้งจาก ผู้มีความประพฤติตามมาตรา ๘ และมาตรา ๙ และ ไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๐ และ ไม่เคยปฏิบัติหน้าที่ใด ๆ ในศาลรัฐธรรมนูญ หรือองค์กรอิสระ องค์กรละหนึ่งคน เป็นกรรมการ ให้เลขาธิการวุฒิสภาเป็นเลขานุการของ คณะกรรมการสรรหา และให้สำนักงาน เลขาธิการวุฒิสภาพื้นที่ปฏิบัติหน้าที่เป็นหน่วย ธุรการของคณะกรรมการสรรหา ในการดำเนินการแต่งตั้งบุคคลตาม (๔) ให้ศาลรัฐธรรมนูญและองค์กรอิสระที่มีใช้ ผู้ตรวจการแผ่นดินดำเนินการเสนอชื่อบุคคล			

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญ
ซึ่งองค์กรนั้นแต่งตั้งเป็นกรรมการสรรหาภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งจากเลขานุการวุฒิสภา โดยให้คัดเลือกจากบุคคลซึ่งมีความเป็นกลาง ซื่อสัตย์สุจริต และมีความเข้าใจในภารกิจของผู้ตรวจการแผ่นดิน ผู้จะได้รับการคัดเลือกเป็นกรรมการสรรหา ต้องได้รับความเห็นเสียงเกินกึ่งหนึ่งของจำนวนทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ หรือกรรมการองค์กรอิสระ แล้วแต่กรณี ในกรณีที่ไม่มิบุคคลใดได้รับคะแนนเสียงเกินกึ่งหนึ่ง ให้ลงคะแนนใหม่อีกครั้งหนึ่ง ในการลงคะแนนครั้งนี้ ถ้ามีผู้เข้ารับการคัดเลือกเกินสองคนให้นำเฉพาะคนที่ได้คะแนนสูงสุดสองลำดับแรกมาลงคะแนนใหม่ ในกรณีที่มิผู้ใดคะแนนสูงสุดเท่ากันจนเป็นเหตุให้มีผู้ได้คะแนนสูงสุดสองลำดับแรกเกินสองคน ให้ผู้ได้รับการคัดเลือกซึ่งได้คะแนนเท่ากันนั้นจับสลากเพื่อให้เหลือผู้ที่ได้คะแนนสูงสุดสองลำดับแรกเพียงสองคน ในการลงคะแนนครั้งนี้ ถ้ายังไม่เหลือผู้ใดได้รับคะแนนเสียงเกินกึ่งหนึ่งของจำนวนทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญหรือกรรมการองค์กรอิสระ แล้วแต่กรณี ให้ดำเนินการเพื่อคัดเลือกใหม่ โดยจะคัดเลือกผู้เข้ารับการคัดเลือกที่มีชื่ออยู่ในการคัดเลือกครั้งแรกมิได้			

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญ
ในกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งกรรมการ สรรหาตาม (๒) หรือกรรมการสรรหาตาม (๔) มีใครไปว่าด้วยเหตุใด หรือพ้นกำหนดเวลา การคัดเลือกตามวรรคสามแล้วมิได้มีการเสนอ ชื่อ ให้คณะกรรมการสรรหาเท่าที่มีอยู่ปฏิบัติ หน้าที่และใช้อำนาจไปพลางก่อนได้ โดยใน ระหว่างนี้ให้ถือว่าคณะกรรมการสรรหา ประกอบด้วยกรรมการสรรหาเท่าที่มีอยู่ ให้กรรมการสรรหาตาม (๔) อยู่ในวาระ การดำรงตำแหน่งจนถึงวันก่อนวันที่มีกรณีที่ ต้องสรรหาผู้ตรวจการแผ่นดินใหม่ และให้ กรรมการสรรหาดังกล่าวพ้นจากตำแหน่ง ก่อนวาระเมื่อตาย ลาออก ขาดคุณสมบัติ หรือมีลักษณะต้องห้าม ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้เป็นกรรมการสรรหา ตาม (๔) แล้ว จะเป็นกรรมการสรรหาใน คณะกรรมการสรรหาสำหรับศาลรัฐธรรมนูญ หรือองค์กรอิสระอื่นในขณะเดียวกันมิได้ ให้ประธานกรรมการสรรหาและกรรมการ สรรหาเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมาย อาญา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูป ประเทศ	๑. กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการสรรหาบุคคลที่ มีความเหมาะสมทั่วไป ซึ่งมีความรับผิดชอบสูง มีความกล้าหาญในการปฏิบัติหน้าที่และมี พฤติกรรมทางจริยธรรมเป็นตัวอย่างที่ดีของ สังคมเพื่อมาทำหน้าที่ผู้ตรวจการแผ่นดิน	บทบัญญัติร่างมาตรา ๑๒ มีความ สอดคล้องกับความเห็นในข้อ ๑ ที่เสนอมาแล้ว
มาตรา ๑๒ ในการสรรหาผู้ตรวจการ แผ่นดิน ให้คณะกรรมการสรรหาปรึกษาหารือ เพื่อคัดสรรให้ได้บุคคลซึ่งมีความรับผิดชอบสูง มีความกล้าหาญในการปฏิบัติหน้าที่ และมี พฤติกรรมทางจริยธรรมเป็นตัวอย่างที่ดีของ			

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญ
สังคม รวมตลอดทั้งมีทัศนคติที่เหมาะสมใน การปฏิบัติหน้าที่ให้เกิดผลสำเร็จ โดยนอกจาก การประกาศรับสมัครแล้ว ให้คณะกรรมการ สรรหาดำเนินการสรรหาจากบุคคลซึ่งมีความ เหมาะสมทั่วไปได้ด้วย แต่ต้องได้รับความ ยินยอมของบุคคลนั้น และเพื่อประโยชน์แห่ง การนี้ ให้คณะกรรมการสรรหาใช้วิธีการ สัมภาษณ์หรือให้แสดงความคิดเห็นในเรื่องที่ เกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจของผู้ตรวจการ แผ่นดิน หรือวิธีการอื่นใดที่เหมาะสม เพื่อประกอบพิจารณาด้วย		นอกจากการประกาศรับสมัครให้เกิดความ ชัดเจน ๒. กำหนดนิยามและขอบเขตคำว่า “มีความ รับผิดชอบสูง มีความกล้าหาญ ในการปฏิบัติ หน้าที่และมีพฤติกรรมทางจริยธรรมเป็นตัวอย่าง ที่ดีของสังคม” รวมทั้งกำหนดตัวชี้วัดหรือ คุณลักษณะของบุคคลที่มาทำหน้าที่ผู้ตรวจการ แผ่นดินให้มีความชัดเจน ๓. กำหนดนิยามและขอบเขตคำว่า “บุคคลที่มี ความเหมาะสมทั่วไป” ให้ชัดเจนและมี รายละเอียดมากเพียงพอว่าหมายถึงบุคคล ประเภทใด หรือมีคุณสมบัติอย่างไร ทั้งนี้ เพื่อให้ คณะกรรมการสรรหาสามารถรอบและแนวทางที่ ชัดเจนในการจัดสรรบุคคลที่จะมาทำหน้าที่ ผู้ตรวจการแผ่นดิน	ความเห็นตามข้อ ๒ และข้อ ๓ ที่เสนอ มานั้น คณะกรรมการสรรหาสามารถ กำหนดกรอบและแนวทางในการ พิจารณาคัดสรรเพื่อให้ได้บุคคลซึ่งมี คุณสมบัติดังกล่าวไว้แล้ว และจะมี ความยืดหยุ่นเหมาะสมกับกระบวนการ สรรหาที่มีการกำหนดคุณสมบัติในเรื่อง ต่าง ๆ มากกว่าการให้นิยามไว้ใน กฎหมาย
ผู้ซึ่งจะได้รับการสรรหาต้องได้รับคะแนน เสียงถึงสองในสามของจำนวนทั้งหมดเท่าที่มี อยู่ของคณะกรรมการสรรหา ถ้าไม่มีบุคคลใดได้รับคะแนนเสียงตาม วรรคสาม หรือมีแต่ยังไม่ครบจำนวนที่จะต้อง สรรหา ให้มีการลงคะแนนใหม่สำหรับ ผู้ได้คะแนนไม่ถึงสองในสาม ในกรณีที่การ ลงคะแนนครั้งหลังนี้ยังได้บุคคลไม่ครบตาม จำนวนที่จะต้องสรรหา ให้ดำเนินการสรรหา ใหม่สำหรับจำนวนที่ยังขาดอยู่ โดยผู้ซึ่งไม่ได้ รับการสรรหาในครั้งนี้จะเข้ารับการสรรหาใน ครั้งใหม่ไม่ได้	งานสัมมนาที่รัฐสภา เมื่อวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐	ต้องการให้ที่มาของผู้ตรวจการแผ่นดินมาจาก การสมัครเข้ามามากกว่าให้สมาชิกวุฒิสภาเลือก เข้ามา	บทบัญญัติในร่างมาตรา ๑๒ กำหนดขึ้น ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๗ วรรคสอง ประกอบกับมาตรา ๒๐๓ วรรคหก ที่กำหนดให้ผู้ตรวจการแผ่นดินมาจากการ สรรหาของคณะกรรมการสรรหา โดยจะมาจากการประกาศรับสมัคร หรือการสรรหาจากบุคคลซึ่งมีความ เหมาะสมทั่วไปได้ด้วย จึงสอดคล้องกับ ความเห็นที่เสนอมานี้แล้ว ส่วนกรณี ที่ต้องเสนอให้วุฒิสภาให้ความเห็นชอบ

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญ นั้น เป็นสิ่งที่รัฐธรรมนูญกำหนดให้ต้อง กระทำ
มาตรา ๑๓ ผู้ได้รับการสรรหาเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้ตรวจการแผ่นดิน ต้องได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภาด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของวุฒิสภา ในกรณีที่วุฒิสภาไม่ให้ความเห็นชอบ ผู้ได้รับการสรรหา รายใด ให้ดำเนินการสรรหาบุคคลใหม่แทนผู้นั้น แล้วเสนอต่อวุฒิสภา เพื่อให้ความเห็นชอบต่อไป โดยผู้ซึ่งไม่ได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภาในครั้งนั้นจะเข้ารับการสรรหาในครั้งใหม่ไม่ได้ เมื่อมีผู้ได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภาแล้ว หากเป็นกรณีที่ประธานผู้ตรวจการแผ่นดินพ้นจากตำแหน่งด้วย ให้ผู้ได้รับความเห็นชอบประชุมร่วมกับผู้ตรวจการแผ่นดินซึ่งยังดำรงตำแหน่งอยู่ ถ้ามี เพื่อเลือกกันเองให้คนหนึ่งเป็นประธานผู้ตรวจการแผ่นดินแล้วแจ้งผลให้ประธานวุฒิสภาทราบ ในกรณีที่ผู้ซึ่งวุฒิสภาให้ความเห็นชอบยังได้ไม่ครบจำนวนที่ต้องสรรหา แต่เมื่อรวมกับผู้ตรวจการแผ่นดินซึ่งยังดำรงตำแหน่งอยู่ ถ้ามี มีจำนวนถึงสองคน ก็ให้ดำเนินการประชุมเพื่อเลือกประธานผู้ตรวจการแผ่นดินได้ และเมื่อโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมแต่งตั้งแล้ว ให้ผู้ตรวจการ	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญ
แผ่นดินดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจต่อไปพลางก่อนได้ โดยในระหว่างนั้นให้ถือว่าผู้ตรวจการแผ่นดินประกอบด้วยผู้ตรวจการแผ่นดินเท่าที่มีอยู่ และให้ดำเนินการสรรหาเพิ่มเติมให้ครบตามจำนวนที่ต้องสรรหาต่อไปโดยเร็ว ในการสรรหาเพิ่มเติมตามวรรคสาม ให้เป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการสรรหาชุดเดิมเป็นผู้ดำเนินการ ให้ประธานวุฒิสภานำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงแต่งตั้งประธานผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดิน และเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ			
มาตรา ๑๔ ผู้ได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภาให้เป็นผู้ตรวจการแผ่นดินโดยที่ยังมิได้พ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๑๐ (๒๐) (๒๑) หรือ (๒๒) หรือยังประกอบวิชาชีพตามมาตรา ๑๐ (๒๓) อยู่ ต้องแสดงหลักฐานว่าได้ลาออกหรือเลิกประกอบวิชาชีพดังกล่าวแล้ว ต่อประธานวุฒิสภากายในเวลาที่เหมาะสมวุฒิสภากำหนดซึ่งต้องเป็นเวลาก่อนที่ประธานวุฒิสภานำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงแต่งตั้งผู้ตรวจการแผ่นดิน ในกรณีที่ไม่ได้แสดงหลักฐานภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ถือว่าผู้นั้นสละสิทธิและให้ดำเนินการสรรหาใหม่ และให้ความในมาตรา ๑๓ วรรคสามใช้บังคับโดยอนุโลม	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญ
มาตรา ๑๕ ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับคุณสมบัติหรือลักษณะต้องห้ามของผู้สมัครหรือผู้ได้รับการสรรหา ให้เป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการสรรหาเป็นผู้วินิจฉัยคำวินิจฉัยของคณะกรรมการสรรหาให้เป็นที่สุด การเสนอเรื่องเพื่อให้คณะกรรมการสรรหาวินิจฉัยตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการสรรหากำหนด การวินิจฉัย ให้ใช้วิธีลงคะแนนโดยเปิดเผย ให้นำความในวรรคหนึ่ง วรรคสอง และวรรคสาม มาใช้บังคับแก่กรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของกรรมการสรรหาด้วยโดยอนุโลม แต่กรรมการสรรหาที่ถูกล่ามว่าขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามจะอยู่ในที่ประชุมในขณะพิจารณาและวินิจฉัยมิได้	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		
มาตรา ๑๖ ให้ประธานกรรมการสรรหาและกรรมการสรรหาได้รับเบี้ยประชุมและค่าตอบแทนอื่นตามที่ประธานวุฒิสภากำหนด แต่สำหรับเบี้ยประชุมให้กำหนดให้เป็นรายครั้งที่มาประชุมในอัตราไม่ต่ำกว่าอัตราสูงสุดที่ทางราชการเคยกำหนดสำหรับคณะกรรมการคณะหนึ่งคณะใด	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญ
มาตรา ๑๗ ผู้ตรวจการแผ่นดินมีวาระการดำรงตำแหน่งเจ็ดปีนับแต่วันที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้ง และให้ดำรงตำแหน่งได้เพียงวาระเดียว ในกรณีที่ผู้ตรวจการแผ่นดินพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินที่พ้นจากตำแหน่งปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะมีการแต่งตั้งผู้ตรวจการแผ่นดินใหม่แทน	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		
มาตรา ๑๘ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ผู้ตรวจการแผ่นดินพ้นจากตำแหน่งเมื่อ (๑) ตาย (๒) ลาออก (๓) ขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๘ หรือมาตรา ๙ หรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๐ เมื่อประธานผู้ตรวจการแผ่นดินพ้นจากตำแหน่งประธานผู้ตรวจการแผ่นดิน ให้พ้นจากตำแหน่งผู้ตรวจการแผ่นดินด้วย ในกรณีที่ปัญหาว่าผู้ตรวจการแผ่นดินผู้ใดพ้นจากตำแหน่งตาม (๒) หรือ (๓) หรือไม่ให้เป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการสรรหาเป็นผู้วินิจฉัย คำวินิจฉัยของคณะกรรมการสรรหาให้เป็นที่สุด	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญ
ในกรณีที่ไม่มีการตั้งตำแหน่งประธานผู้ตรวจการแผ่นดินหรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินซึ่งอาวุโสสูงสุดทำหน้าที่แทนประธานผู้ตรวจการแผ่นดิน ในระหว่างที่ผู้ตรวจการแผ่นดินพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ และยังไม่มีการแต่งตั้งผู้ตรวจการแผ่นดินแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินเท่าที่เหลืออยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ แต่ถ้าผู้ตรวจการแผ่นดินเหลืออยู่เพียงคนเดียว จะใช้อำนาจหรือปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๒๖ ไม่ได้ เว้นแต่กรณีมีความจำเป็นเร่งด่วนและหากไม่ดำเนินการในเรื่องดังกล่าวจะก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรง ในกรณีที่ผู้ตรวจการแผ่นดินจะพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ให้ดำเนินการสรรหาผู้ตรวจการแผ่นดินใหม่ภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันก่อนวันที่ผู้ตรวจการแผ่นดินครบวาระ แต่ถ้าผู้ตรวจการแผ่นดินพ้นจากตำแหน่งด้วยเหตุอื่นนอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ให้ดำเนินการสรรหาผู้ตรวจการแผ่นดินให้แล้วเสร็จภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ตั้งตำแหน่งว่างลง			

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญ
มาตรา ๑๙ เมื่อมีผู้ร้องขอโดยมีหลักฐานตามสมควรว่าผู้ตรวจการแผ่นดินผู้ใดพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๑๘ (๒) หรือ (๓) ให้เลขาธิการวุฒิสภาเสนอเรื่องต่อประธานกรรมการสรรหาภายในห้าวันนับแต่วันที่ได้รับการร้องขอ และให้คณะกรรมการสรรหาวินิจฉัยให้แล้วเสร็จโดยเร็ว ในการวินิจฉัยให้ถือว่าเสียข้างมาก ในกรณีที่มีเสียงเท่ากันให้ประธานกรรมการสรรหาออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด หลักฐานตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการสรรหากำหนด	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		
มาตรา ๒๐ ในกรณีที่ผู้ตรวจการแผ่นดินต้องหยุดปฏิบัติหน้าที่เพราะถูกกล่าวหาและศาลฎีกาหรือศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองประทับฟ้อง และมีผู้ตรวจการแผ่นดินเหลือไม่ถึงสองคน ให้ประธานศาลฎีกาและประธานศาลปกครองสูงสุดร่วมกันแต่งตั้งบุคคลซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามเช่นเดียวกับผู้ตรวจการแผ่นดินทำหน้าที่เป็นผู้ตรวจการแผ่นดินเป็นการชั่วคราวให้ครบสามคน โดยให้ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งทำหน้าที่ในฐานะผู้ตรวจการแผ่นดินนั้นได้จนกว่าผู้ตรวจการแผ่นดินที่ตนทำหน้าที่แทนจะปฏิบัติหน้าที่ได้ หรือจนกว่าจะมีการแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งแทน	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญ
มาตรา ๒๑ ผู้ตรวจการแผ่นดินต้องปฏิบัติหน้าที่เต็มเวลา และการปฏิบัติหน้าที่และการใช้อำนาจของผู้ตรวจการแผ่นดินต้องเป็นไปโดยสุจริต เที่ยงธรรม กล้าหาญ และปราศจากอคติทั้งปวงในการใช้ดุลพินิจ และปฏิบัติตนให้ถูกต้องตามมาตรฐานทางจริยธรรม ในระหว่างการดำรงตำแหน่งผู้ตรวจการแผ่นดินจะเข้ารับการศึกษาหรืออบรมในหลักสูตรหรือโครงการใด ๆ มิได้ เว้นแต่เป็นหลักสูตรหรือโครงการที่ผู้ตรวจการแผ่นดินมีมติให้จัดขึ้นโดยเฉพาะสำหรับผู้ตรวจการแผ่นดิน	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		
มาตรา ๒๒ ผู้ตรวจการแผ่นดิน มีหน้าที่และอำนาจดังต่อไปนี้ (๑) เสนอแนะต่อหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องเพื่อเฝ้าระวังการปรับปรุงกฎหมาย กฎ หรือคำสั่ง หรือขั้นตอนการปฏิบัติงานใด ๆ บรรดาที่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรมแก่ประชาชน หรือเป็นการกระทบสิทธิประชาชนโดยไม่จำเพาะหรือเกินสมควรแก่เหตุ (๒) แสวงหาข้อเท็จจริงเมื่อเห็นว่ามิได้รับความเป็นธรรมหรือความไม่เป็นธรรมอันเนื่องมาจากการไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย หรือปฏิบัตินอกเหนือหน้าที่และอำนาจตามกฎหมายของหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่	งานสัมมนาที่รัฐสภา เมื่อวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐	๑. จำนวน ๔๕ คน เชื่อว่าการเสนอแนะต่อหน่วยงานของรัฐสามารถแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนและไม่เป็นธรรมได้ ๒. จำนวน ๑๓ คน ไม่เชื่อว่าการเสนอแนะต่อหน่วยงานของรัฐสามารถแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนและไม่เป็นธรรมได้ ๓. จำนวน ๖๖ คน เห็นด้วยกับการที่ร่างรัฐธรรมนูญกำหนดให้ผู้ตรวจการแผ่นดินมีหน้าที่และอำนาจในการเสนอแนะต่อหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องเพื่อให้มีการปรับปรุงกฎหมาย กฎ ข้อบังคับ ระเบียบ หรือคำสั่ง หรือขั้นตอนการปฏิบัติงานใด ๆ บรรดาที่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรมแก่ประชาชน	ความเห็นตามข้อ ๑-๖ เกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจของผู้ตรวจการแผ่นดินตามบทบัญญัติที่กำหนดไว้ในร่างมาตรา ๒๒ นั้น เห็นว่า การกำหนดหน้าที่และอำนาจของผู้ตรวจการแผ่นดินตามบทบัญญัติดังกล่าวเป็นกรณีที่ต้องดำเนินการให้เป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๐ ความเห็นตามข้อ ๗ ไม่อาจกำหนดได้ เนื่องจากจะขัดแย้งกับบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๙ ที่บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญ และองค์กรอิสระ

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญ
ของรัฐ เพื่อเสนอแนะต่อหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องให้จัดหรือระงับความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรมนั้น (๓) เสนอต่อคณะรัฐมนตรีให้ทราบถึงการที่หน่วยงานของรัฐยังมีได้ปฏิบัติให้ถูกต้องครบถ้วนตามหมวด ๕ หน้าที่ของรัฐ ของรัฐธรรมนูญ (๔) หน้าที่และอำนาจอื่นตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้หรือกฎหมายอื่น การดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจตามวรรคหนึ่ง ต้องมุ่งหมายที่จะส่งเสริม สนับสนุน และให้คำแนะนำ เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จัดความเหลื่อมล้ำ อำนาจประโยชน์ให้แก่ประชาชนอย่างทัดเทียมกัน และลดภาระที่เกิดขึ้นกับประชาชนโดยไม่จำเป็นหรือเกินสมควรแก่เหตุ รวมทั้งจัดหรือระงับความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรมที่หน่วยงานของรัฐปฏิบัติต่อประชาชน ในการดำเนินการตาม (๑) หรือ (๒) หากเป็นกรณีที่เกี่ยวข้องกับการละเมิดสิทธิมนุษยชนให้ผู้ตรวจการแผ่นดินส่งเรื่องให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติดำเนินการต่อไป และเพื่อขอจัดความเข้าซ้อนในการปฏิบัติหน้าที่		หรือเป็นการแก่ประชาชนโดยไม่จำเป็นหรือเกินสมควรแก่เหตุ ๔. จำนวน ๓ คน ไม่เห็นด้วยกับข้อ ๓ ๕. จำนวน ๖๓ คน เห็นด้วยกับการที่ร่างรัฐธรรมนูญกำหนดให้ผู้ตรวจการแผ่นดินมีหน้าที่และอำนาจในการเสนอต่อคณะรัฐมนตรีให้ทราบถึงการที่หน่วยงานของรัฐยังมีได้ปฏิบัติให้ถูกต้องครบถ้วนตามหมวด ๕ หน้าที่ของรัฐ จะมีส่วนช่วยในการสนับสนุนการใช้สิทธิของประชาชน และชุมชนที่จะติดตามและเร่งรัดให้รัฐดำเนินการรวมตลอดทั้งฟ้องร้องหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง ๖. จำนวน ๘ คน ไม่เห็นด้วยกับข้อ ๕ เพราะหมวด ๕ หน้าที่ของรัฐ เป็นเชิงนโยบาย การติดตามตรวจสอบว่าปฏิบัติถูกต้องครบถ้วนตามนโยบายหรือไม่เป็นเรื่องยาก ๗. เสนอให้นำมาตรา ๒๗๙ และ มาตรา ๒๘๐ ของรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาบัญญัติ ๘. จำนวน ๒๒ คน เห็นว่าการละเมิดสิทธิมนุษยชนตามที่ร่างรัฐธรรมนูญบัญญัติมีความเหมือนกันกับการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือปฏิบัติ นอกเหนือหน้าที่และอำนาจตามกฎหมายของหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนหรือไม่เป็นธรรมแก่ประชาชน	ร่วมกันกำหนดมาตรฐานทางจริยธรรมขึ้น และเมื่อประกาศใช้บังคับแล้ว ให้ใช้บังคับแก่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา และคณะรัฐมนตรีด้วย ความเห็นตามข้อ ๘ และข้อ ๙ ซึ่งเป็นประเด็นเกี่ยวกับความเข้าซ้อนของหน้าที่และอำนาจของผู้ตรวจการแผ่นดินและคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาตินั้น ร่างมาตรา ๖ และร่างมาตรา ๒๒ วรรคสาม ได้กำหนดกลไกให้ผู้ตรวจการแผ่นดินปรึกษาหารือร่วมกับองค์กรอิสระอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดแนวทางในการดำเนินงานร่วมกันเพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของแต่ละองค์กรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และไม่ซ้ำซ้อนกัน สำหรับการดำเนินการในกรณีที่เป็นเรื่องเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิมนุษยชนนั้น ได้กำหนดให้ผู้ตรวจการแผ่นดินส่งเรื่องให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติดำเนินการต่อไป และเพื่อขอจัดความเข้าซ้อนในการปฏิบัติหน้าที่ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินและคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติร่วมกันหารือ

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญ
ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินและคณะกรรมการ สิทธิมนุษยชนแห่งชาติร่วมกันหารือและวาง หลักเกณฑ์เพื่อใช้เป็นแนวทางในการ ดำเนินการต่อไปด้วย		๙. จำนวน ๔๘ คน เห็นว่าต่างกัน เพราะการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายจะนำไปที่ตัวเจ้าหน้าที่ของรัฐ แต่กรณีกิจกรรม/โครงการที่ดำเนินการโดยเอกชนอาจส่งผลกระทบต่อประชาชนส่วนรวม และละเมิดอนุสัญญาต่างประเทศก็เป็นเรื่องเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน อีกทั้งการละเมิดสิทธิมนุษยชนเป็นลักษณะการละเมิดต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์อยู่ในตัวแต่การไม่ปฏิบัติตามกฎหมายในบางกรณีอาจไม่ใช่ว่าการละเมิดต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์	และวางหลักเกณฑ์เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการต่อไปด้วยแล้ว
	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	ควรนำมาตรึงการควบคุมและตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐของฝ่ายการเมืองในส่วนที่เกี่ยวข้องไปบังคับใช้กับข้าราชการและพนักงานเจ้าหน้าที่ใช้อำนาจรัฐด้วย เนื่องจากข้าราชการและพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นผู้ใช้อำนาจรัฐตามนโยบายของฝ่ายบริหารเช่นกัน ทั้งนี้ เพื่อให้การควบคุมและตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐของฝ่ายการเมือง ข้าราชการและพนักงานเจ้าหน้าที่มีมาตรฐานเดียวกัน	บทบัญญัติในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ได้กำหนดกลไกในการใช้บังคับทั้งหน่วยงานของรัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐด้วย ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นที่เสนอมาแล้ว
	คณะกรรมการการเมือง สภานิติบัญญัติแห่งชาติ	เพิ่มข้อความคำว่า “หรือกรณีอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ” เพื่อให้ครอบคลุมถึงการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายอื่นด้วย	บทบัญญัติในร่างมาตรา ๒๒ (๔) ได้กำหนดให้ผู้ตรวจการแผ่นดินมีหน้าที่และอำนาจอื่นตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ หรือกฎหมายอื่นแล้ว ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นที่เสนอมาแล้ว

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญ
มาตรา ๒๓ ในการปฏิบัติหน้าที่ตาม มาตรา ๒๑ (๑) หรือ (๓) ผู้ตรวจการแผ่นดิน อาจเสนอเรื่องต่อศาลรัฐธรรมนูญหรือ ศาลปกครองได้เมื่อเห็นว่ามีความผิดต่อไปนี้ (๑) บทบัญญัติแห่งกฎหมายใดมีปัญหา เกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ ให้เสนอ เรื่องพร้อมด้วยความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญ และให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย โดยไม่ชักช้า ทั้งนี้ ตามพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณา ของศาลรัฐธรรมนูญ (๒) กฎ คำสั่ง หรือการกระทำอื่นใดของ หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐมีปัญหา เกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญหรือ กฎหมาย ให้เสนอเรื่องพร้อมด้วยความเห็นต่อ ศาลปกครอง และให้ศาลปกครองพิจารณา วินิจฉัยโดยไม่ชักช้า ทั้งนี้ ตามกฎหมายว่าด้วย การจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดี ปกครอง	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		
มาตรา ๒๔ ในการปฏิบัติหน้าที่ตาม พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินมีอำนาจดังต่อไปนี้ (๑) กำหนดแนวทางการปฏิบัติงานของ ผู้ตรวจการแผ่นดินไม่เป็นไปในแนวทาง เดียวกัน เพื่อให้เกิดความรวดเร็วและไม่ซ้ำซ้อน	คณะกรรมการ การเมือง สถาบันนิติบัญญัติ แห่งชาติ	ให้ใช้ถ้อยคำว่า “ในการแสวงหาข้อเท็จจริง ประธานผู้ตรวจการแผ่นดินหรือผู้ตรวจการ แผ่นดินจะมอบหมายให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการ แทนก็ได้ แล้วรายงานต่อผู้บังคับบัญชาเพื่อ นำเสนอประธานผู้ตรวจการแผ่นดินหรือ ผู้ตรวจการแผ่นดินพิจารณาวินิจฉัยต่อไปตาม	บทบัญญัติร่างมาตรา ๒๔ (๒) และร่าง มาตรา ๓๒ วรรคสาม ที่กำหนดให้ ผู้ตรวจการแผ่นดินจะมอบหมายให้ พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการแสวงหา ข้อเท็จจริงเบื้องต้นเพื่อรายงานต่อ ผู้ตรวจการแผ่นดินตามระเบียบที่ออก

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญ
กัน แต่ต้องไม่ทำให้ผู้ตรวจการแผ่นดิน ขาดความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ (๒) ออกระเบียบกำหนดหลักเกณฑ์และ วิธีการเกี่ยวกับกรรณการ การร้องเรียน การ แสวงหาข้อเท็จจริง และการพิจารณา รวมทั้ง ระเบียบเกี่ยวกับการมอบหมายให้พนักงาน เจ้าหน้าที่ดำเนินการแสวงหาข้อเท็จจริง เบื้องต้นเพื่อรายงานต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน (๓) ออกระเบียบกำหนดหลักเกณฑ์การ จ่ายค่าใช้จ่าย ค่าเบี้ยเลี้ยง และค่าเดินทางของ บุคคลซึ่งมาให้ความเห็นหรือถ้อยคำ และการ ปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ (๔) ออกระเบียบหรือประกาศอื่นตาม พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ การออกระเบียบตาม (๒) และ (๔) ต้อง ไม่มีลักษณะเป็นการสร้างขึ้นตอนโดยไม่จำเป็น เกิดความล่าช้า หรือขาดประสิทธิภาพในการ ปฏิบัติหน้าที่ของผู้ตรวจการแผ่นดินหรือ พนักงานเจ้าหน้าที่ รวมทั้งต้องไม่เป็นการสร้าง ภาระแก่ประชาชนเกินสมควร หรือมีลักษณะ เป็นการมุ่งหมายที่จะกล่าวหาหน่วยงานของรัฐ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ และในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ การแจ้งหรือการร้องเรียน ต้องดำเนินการโดย มุ่งหมายให้การเสนอเรื่องต่อผู้ตรวจการ แผ่นดินเป็นไปโดยสะดวกและรวดเร็ว และไม่มี		หลักเกณฑ์และวิธีการที่ผู้ตรวจการแผ่นดิน กำหนด”	ตามมาตรา ๒๔ (๒) ก็ได้ มีความ สอดคล้องกับความเห็นที่เสนอมาแล้ว

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญ
ลักษณะบังคับให้ต้องเปิดเผยตัวตนของผู้แจ้งหรือผู้ร้องเรียน เว้นแต่เป็นเรื่องการขอให้จัดหรือระงับความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรมให้แก่ผู้ร้องเรียนเป็นการเฉพาะตัว ซึ่งจำเป็นต้องทราบตัวบุคคลเพื่อประโยชน์ในการติดต่อขอข้อมูลหรือแจ้งผลการดำเนินการ			
มาตรา ๒๕ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินมีอำนาจดังต่อไปนี้ ซึ่งต้องกระทำเท่าที่จำเป็น (๑) ให้องค์กรของรัฐบาล เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือบุคคลใด มีหนังสือชี้แจงข้อเท็จจริงหรือให้ความเห็นในการปฏิบัติงาน หรือมาให้ถ้อยคำหรือส่งวัตถุ เอกสาร หลักฐาน หรือพยานหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณา (๒) เข้าไปในเคหสถานหรือสถานที่ใด ๆ เพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริงหรือรวบรวมพยานหลักฐานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ ในกรณีที่เคหสถานหรือสถานที่ที่จะเข้าไปนั้นมีได้อยู่ในความครอบครองของหน่วยงานของรัฐ และเจ้าของหรือผู้ครอบครองไม่ยินยอม ให้เข้าไปได้เมื่อมีหมายของศาล	คณะกรรมการการเมือง สถาบันนิติบัญญัติแห่งชาติ	กรณีให้หน่วยงานของรัฐมีหนังสือชี้แจงนั้น ให้ใช้ถ้อยคำว่า “ในการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา .. (..) ประธานผู้ตรวจการแผ่นดินหรือผู้ตรวจการแผ่นดินจะมอบหมายให้เลขาธิการหรือรองเลขาธิการ เป็นผู้อำนาจลงนามในหนังสือเพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามหน้าที่และอำนาจของผู้ตรวจการแผ่นดิน หรือผู้ตรวจการแผ่นดินก็ได้ตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่ผู้ตรวจการแผ่นดินกำหนด”	บทบัญญัติในร่างมาตรา ๒๕ สอดคล้องกับความเห็นที่เสนอมาแล้ว

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญ
ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ผู้ตรวจการแผ่นดินอาจมอบหมายให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการแทนผู้ตรวจการแผ่นดินได้ เว้นแต่การออกคำสั่งตาม (๑) ให้มอบหมายได้เฉพาะเลขาธิการหรือรองเลขาธิการ ทั้งนี้ ในการดำเนินการตาม (๒) ให้ดำเนินการต่อหน้าผู้ครอบครองหรือดูแลสถานที่หรือผู้ที่เกี่ยวข้อง หรือถ้าหาบุคคลดังกล่าวไม่ได้ ก็ให้ดำเนินการต่อหน้าบุคคลอื่นอย่างน้อยสองคนซึ่งได้ข้อร้องไหมาเป็นพยาน ในการนี้ ให้ผู้ครอบครองหรือดูแลสถานที่หรือผู้ที่เกี่ยวข้องให้ความร่วมมือ เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวเป็นไปโดยสะดวก			
มาตรา ๒๖ ในการนี้ดังต่อไปนี้ ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินปรึกษาหารือและเห็นชอบร่วมกัน (๑) การแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อปฏิบัติราชการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ (๒) การปรึกษาหารือร่วมกับองค์กรอิสระอื่นหรือคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติตามมาตรา ๖ และมาตรา ๒๒ วรรคสาม (๓) การเสนอแนะในการปรับปรุงกฎหมายตามมาตรา ๒๒ (๑)	คณะกรรมการการเมือง สภานิติบัญญัติแห่งชาติ	เพิ่มข้อความว่า “และหากผู้ตรวจการแผ่นดินเหลืออยู่สองคน ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินที่เหลืออยู่ปรึกษาหารือและเห็นชอบร่วมกันได้” เพื่อให้ผู้ตรวจการแผ่นดินที่เหลืออยู่สามารถปฏิบัติงานได้	ร่างมาตรา ๑๘ วรรคห้า ได้กำหนดให้ในระหว่างที่ผู้ตรวจการแผ่นดินพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ และยังไม่มีการแต่งตั้งผู้ตรวจการแผ่นดินตำแหน่งที่ว่าง ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินเท่าที่เหลืออยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ แต่ถ้ามีผู้ตรวจการแผ่นดินเหลืออยู่เพียงคนเดียว จะใช้อำนาจหรือปฏิบัติหน้าที่ตามร่างมาตรา ๒๖ ไม่ได้ เว้นแต่กรณีมีความจำเป็นเร่งด่วนและหากไม่ดำเนินการในเรื่องดังกล่าวจะก่อให้เกิด

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญ
(๔) การเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรี ตามมาตรา ๒๒ (๓) (๕) การเสนอเรื่องต่อศาลรัฐธรรมนูญ หรือศาลปกครองตามมาตรา ๒๓ (๖) การรายงานการไม่ปฏิบัติตาม ความเห็นหรือข้อเสนอแนะของผู้ตรวจการ แผ่นดิน หรือการส่งเรื่องให้คณะรัฐมนตรี พิจารณาตามมาตรา ๓๓ มาตรา ๓๔ และ มาตรา ๓๕ (๗) การส่งเรื่องให้คณะกรรมการป้องกัน และปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการ ทุจริตในภาครัฐ หรือคณะกรรมการตรวจเงิน แผ่นดินตามมาตรา ๓๖ (๓) (๘) การออกข้อกำหนดทางจริยธรรมตาม มาตรา ๔๓ (๙) การกำหนดคุณวุฒิ ประสิทธิภาพ และความเชี่ยวชาญของเลขาธิการอันจะเป็น ประโยชน์แก่การปฏิบัติงานของสำนักงานตาม มาตรา ๔๕ (๑๐) การกำหนดกิจการที่มีผลต่อการ ปฏิบัติการของผู้ตรวจการแผ่นดินตาม มาตรา ๔๘			ความเสียหายอย่างร้ายแรง จึงสอดคล้อง กับความเห็นที่เสนอมาแล้ว

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญ
(๑๑) การเสนองบประมาณรายจ่ายตามมาตรา ๔๙ และการให้ความเห็นชอบงบประมาณรายจ่ายประจำปี รวมทั้งการอนุมัติการใช้จ่ายเงินของสำนักงานตามมาตรา ๕๐ (๑๒) การพิจารณาการรับทรัพย์สินที่อาจมีผลกระทบต่อความเป็นกลางในการปฏิบัติหน้าที่ของสำนักงานตามมาตรา ๕๑ (๑๓) การออกระเบียบ ประกาศ หรือการอื่นใดที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนดให้เป็นไปตามมติหรือต้องได้รับความเห็นชอบของผู้ตรวจการแผ่นดิน (๑๔) การอื่นใดที่ผู้ตรวจการแผ่นดินตกลงร่วมกัน			
มาตรา ๒๗ ในกรณีที่จำเป็นจะต้องได้ข้อมูล หรือมีการศึกษาเรื่องใด ผู้ตรวจการแผ่นดินจะขอให้สำนักงานจ้างบุคคลหรือสถาบันซึ่งมีความรู้ความเชี่ยวชาญดำเนินการในเรื่องนั้นได้ตามที่จำเป็น หรือในกรณีที่มองว่าหลีกเลี่ยงได้จะแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวแทนก็ได้ โดยต้องคำนึงถึงความคุ้มค่า และประสิทธิภาพที่จะเกิดขึ้น ทั้งนี้ ก่อนการจ้างหรือแต่งตั้ง ผู้ตรวจการแผ่นดินต้องกำหนดเป้าหมาย ผลสัมฤทธิ์ และระยะเวลาของการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวไว้ให้ชัดเจน	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญ
หลักเกณฑ์และวิธีการจ้าง และค่าตอบแทน ของบุคคลหรือสถาบัน หรือการแต่งตั้ง อนุกรรมการ การพ้นจากตำแหน่ง ค่าตอบแทน และประโยชน์ตอบแทนอื่น และวิธีปฏิบัติงาน ของอนุกรรมการ ให้เป็นไปตามระเบียบที่ ผู้ตรวจการแผ่นดินกำหนด			
มาตรา ๒๘ ห้ามมิให้ผู้ใดเปิดเผยข้อมูล อันทำให้สามารถระบุตัวตนของ ผู้แจ้ง ผู้ร้องเรียน รวมทั้งข้อมูลข่าวสารที่ได้มา เนื่องจากการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญนี้ เว้นแต่เป็นการเปิดเผย ข้อมูลเพื่อปฏิบัติตามหน้าที่และอำนาจหรือ ตามกฎหมายหรือตามคำสั่งศาล ผู้จัดทำและเผยแพร่รายงานตามมาตรา ๓๕ และมาตรา ๓๙ หากได้กระทำโดยสุจริต ผู้นั้นไม่ต้องรับผิดชอบทั้งทางแพ่ง ทางอาญา ทางปกครอง หรือทางวินัย	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		
มาตรา ๒๙ ในการปฏิบัติหน้าที่ตาม พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้ ผู้ตรวจการแผ่นดินและพนักงานเจ้าหน้าที่เป็น เจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา	สภานิติบัญญัติ ประเทศ	ในการตรวจสอบภายในหน่วยงานของรัฐ ผู้ตรวจ ราชการของรัฐ และองค์กรอิสระที่เกี่ยวข้อง จะต้องทำหน้าที่อย่างจริงจัง เพื่อให้ข้าราชการ และพนักงานเจ้าหน้าที่ใช้อำนาจของรัฐทุก ตำแหน่งปฏิบัติหน้าที่ ไม่ละเลยการปฏิบัติหน้าที่ ตามกฎหมาย หากข้าราชการและพนักงาน เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติหน้าที่ ละเลยหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย	ร่างมาตรา ๒๒ ได้กำหนดให้การ ดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจ ของผู้ตรวจการแผ่นดินต้องมุ่งหมายที่ จะส่งเสริม สนับสนุน และให้คำแนะนำ เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงาน ของรัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นไปอย่าง มีประสิทธิภาพ รวมทั้งในร่างมาตรา ๓๓ ร่างมาตรา ๓๔ ได้กำหนดกลไกการ

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญ
	หรือแสวงหาผลประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ ตามกฎหมาย หรือแสวงหาผลประโยชน์ในการ ปฏิบัติหน้าที่ให้มีโทษตามกฎหมายในอัตราสูงสุด	ควรมีบทลงโทษผู้ตรวจการแผ่นดิน	ดำเนินการในกรณีที่ยังหน่วยงานของรัฐ หรือเจ้าหน้าที่ที่ไม่ดำเนินการตาม ข้อเสนอแนะของผู้ตรวจการแผ่นดิน โดยไม่มีเหตุอันสมควรไว้แล้ว
	นายชาติศิริ ศิริกาญจนพงศ์ (ประชาชนทั่วไป)		ผู้ตรวจการแผ่นดินอยู่ภายใต้การ ตรวจสอบและบังคับใช้กฎหมาย เช่นเดียวกับเจ้าพนักงานตามกฎหมาย อื่นด้วยอยู่แล้ว
	งานสัมมนาที่รัฐสภาเมื่อ วันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐	ถ้าผู้ตรวจการแผ่นดินละเลยไม่ปฏิบัติหน้าที่ต้อง ได้รับโทษทางอาญาตามมาตรา ๑๕๗ แห่ง ประมวลกฎหมายอาญาคือ ระวังโทษจำคุก ตั้งแต่ ๑ ปี ถึง ๑๐ ปี หรือปรับตั้งแต่ ๒,๐๐๐ บาท ถึง ๒๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	ความเห็นที่เสนอมาเป็นกลไกการบังคับ ใช้ประมวลกฎหมายอาญาโดยทั่วไป ซึ่งไม่จำเป็นต้องกำหนดไว้ในร่าง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้
มาตรา ๓๐ เงินเดือน เงินประจำ ตำแหน่ง และประโยชน์ตอบแทนอื่นของ ผู้ตรวจการแผ่นดิน ให้เป็นไปตามกฎหมาย ว่าด้วยการนั้น และให้ได้รับเบี้ยประชุม เป็นรายครั้งเท่ากับการกรรมการตาม พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยเบี้ยประชุมกรรมการ ให้ผู้ตรวจการแผ่นดิน ได้รับเงินค่ารับรอง เหมาะสมจากรายเดือนตามอัตราที่ กระทรวงการคลังกำหนดซึ่งต้องไม่น้อยกว่า เงินประจำตำแหน่งของประธานผู้ตรวจการ แผ่นดินหรือผู้ตรวจการแผ่นดิน แล้วแต่กรณี	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญ
มาตรา ๓๑ ผู้ตรวจการแผ่นดินซึ่งดำรงตำแหน่งไม่น้อยกว่าหนึ่งปี มีสิทธิได้รับบำเหน็จตอบแทนเป็นเงินซึ่งจ่ายครั้งเดียวเมื่อพ้นจากตำแหน่งด้วยเหตุอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้ (๑) ครบวาระ (๒) ตาย (๓) ลาออก (๔) มีอายุครบเจ็ดสิบปี ในการคำนวณบำเหน็จตอบแทนนั้น ให้นำอัตราเงินเดือนตามมาตรา ๓๐ คูณด้วยจำนวนปีที่ดำรงตำแหน่ง เศษของปีให้เป็นหนึ่งปี สิทธิในบำเหน็จตอบแทนนั้น เป็นสิทธิเฉพาะตัว จะโอนไม่ได้ เว้นแต่กรณีตาย ให้ตกให้แก่คู่สมรสและทายาทที่ได้แจ้งไว้ และถ้าการตายนั้นเกิดขึ้นเพราะเหตุปฏิบัติหน้าที่หรือในการปฏิบัติหน้าที่ ให้ได้รับเป็นสองเท่าของบำเหน็จตอบแทนที่กำหนดไว้ตามวรรคสอง	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		
หมวด ๒ การดำเนินการตามหน้าที่ของผู้ตรวจการแผ่นดิน	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		
มาตรา ๓๒ เมื่อความปรากฏต่อผู้ตรวจการแผ่นดินไม่ว่าโดยทางใด ไม่ว่าจะมี	งานสัมมนาที่รัฐสภา เมื่อวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์	๑. จำนวน ๕๗ คน เห็นด้วยที่จะต้องทำงานในลักษณะของการประสานงานแบบไม่เป็นทางการ	ความเห็นตามข้อ ๑ ข้อ ๒ และข้อ ๑๑ เกี่ยวกับแนวทางการทำงานของ

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญ
ผู้แจ้งหรือผู้ร้องเรียนหรือไม่ว่าบุคคลใดได้รับความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรม อันเนื่องมาจาก การไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย หรือปฏิบัตินอกเหนือหน้าที่และอำนาจตามกฎหมายของหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือมีกรณีการปฏิบัติงานใด ๆ ของหน่วยงานของรัฐเป็นภาระแก่ประชาชน โดยไม่จำเป็นหรือเกินสมควรแก่เหตุ ให้เป็นหน้าที่ของผู้ตรวจการแผ่นดินที่จะต้องแสวงหาข้อเท็จจริง หรือดำเนินการอื่นใดด้วยความรอบคอบ เพื่อเสนอแนะต่อหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องให้จัดหรือระงับความเดือดร้อน หรือความไม่เป็นธรรมนั้น หรือปรับปรุงกฎหมาย กฎ หรือคำสั่ง หรือขั้นตอนการปฏิบัติงานใด ๆ ต่อไป เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จัดความเหลื่อมล้ำ อำนาจประโยชน์ให้แก่ประชาชนอย่างทัดเทียมกัน และสถานการณ์ที่เกิดขึ้นกับประชาชนโดยไม่จำเป็น ก่อนการเสนอแนะตามวรรคหนึ่ง ผู้ตรวจการแผ่นดินต้องหารือร่วมกับหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง โดยคำนึงถึงประสิทธิภาพ ความสามารถ และอุปสรรคของหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องที่จะดำเนินการตามแนวทางที่เสนอแนะประกอบด้วย	๒๕๖๐	และเป็นไปแบบกลายมิตรกับหน่วยงานของรัฐ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ เพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกันในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนก่อนที่จะดำเนินการใช้อำนาจอย่างเป็นทางการตามที่กฎหมายได้ให้อำนาจไว้ ๒. จำนวน ๑๒ คน ไม่เห็นด้วยกับข้อ ๑ เพราะจะเกิดการช่วยเหลือสมยอมกัน ทำให้เกิดระบบอุปถัมภ์ของหน่วยงานรัฐ ทำให้อำนาจหน้าที่ของผู้ตรวจการแผ่นดินหย่อนยานไม่มีประสิทธิภาพ ไม่มีความเป็นกลาง ๓. จำนวน ๖๑ คน เห็นด้วยที่ผู้ตรวจการแผ่นดินสามารถที่จะใช้ดุลพินิจหยิบยกเรื่องให้ผู้ตรวจการแผ่นดินเห็นว่าก่อให้เกิดความเดือดร้อนหรือก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมแก่ประชาชนอันเนื่องมาจากการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือปฏิบัตินอกเหนือหน้าที่และอำนาจตามกฎหมายของหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐขึ้นพิจารณาได้เองโดยไม่จำเป็นต้องมีการร้องทุกข์หรือร้องเรียนจากประชาชน ๔. จำนวน ๙ คน ไม่เห็นด้วยกับข้อ ๓ เพราะอาจทำให้ผู้ตรวจการแผ่นดินมีอำนาจมากเกินไป ๕. จำนวน ๕๐ คน เห็นด้วยที่ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินมีอำนาจในการกำหนดมาตรการชั่วคราว หรือวิธีการชั่วคราว เพื่อคุ้มครองความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรมที่ประชาชนได้รับ	ผู้ตรวจการแผ่นดินร่วมกับหน่วยงานอื่นนั้น ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ได้กำหนดกลไกโดยมุ่งหมายที่จะกำหนดให้การปฏิบัติหน้าที่ของผู้ตรวจการแผ่นดินในการดำเนินการร่วมกับหน่วยงานอื่นต้องเป็นไปในลักษณะกลียาณมิตร เพื่อให้เกิดความร่วมมือในการช่วยกันจัดหรือระงับความเดือดร้อนเพื่อประโยชน์แก่ประชาชนและประเทศ ความเห็นตามข้อ ๓ และข้อ ๔ เกี่ยวกับอำนาจของผู้ตรวจการแผ่นดินในการจัดหรือระงับความเดือดร้อนให้แก่ประชาชน โดยร่างมาตรา ๓๒ กำหนดให้ผู้ตรวจการแผ่นดินสามารถดำเนินการได้โดยไม่ต้องรอให้มีผู้แจ้งหรือผู้ร้องเรียน ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ในการจัดหรือระงับความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรมที่หน่วยงานของรัฐปฏิบัติต่อประชาชนและอำนาจของประชาชนให้แก่ง่ายแก่ประชาชนอย่างทัดเทียมกัน ความเห็นตามข้อ ๕ ข้อ ๖ และข้อ ๘ เกี่ยวกับอำนาจของผู้ตรวจการแผ่นดิน

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญ
ในการแสวงหาข้อเท็จจริงตามวรรคหนึ่ง ผู้ตรวจการแผ่นดินจะมอบหมายให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการแสวงหาข้อเท็จจริงเบื้องต้นเพื่อรายงานต่อผู้ตรวจการแผ่นดินตามระเบียบที่ออกตามมาตรา ๒๔ (๒) ก็ได้		เนื่องจากกรมไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือปฏิบัตินอกเหนือหน้าที่และอำนาจตามกฎหมายของหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ ๖. จำนวน ๑๙ คน ไม่เห็นด้วยกับข้อ ๕ เนื่องจากเป็นอำนาจของศาลซึ่งผู้ตรวจการแผ่นดินเป็นเพียงผู้ตรวจสอบข้อเท็จจริงไม่มีอำนาจในการลงโทษ และศาลปกครองมีอำนาจพิจารณาเกี่ยวกับวิธีการคุ้มครองชั่วคราวและได้สวนกลับอยู่แล้ว ๗. ผู้ตรวจการแผ่นดินควรเป็นพีที่เสียให้ประชาชนในกรณีที่ไม่รู้ว่าจะดำเนินการฟ้องร้องอย่างไร ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินฟ้องร้องแทนเนื่องจากถ้าเป็นการกลับแก่งผู้ตรวจการแผ่นดินจะได้กลับกรอกก่อน ๘. ควรมีอำนาจที่จะชะลอการบังคับตามกฎหมายหรือให้คุ้มครองชั่วคราวได้ไม่เกิน ๓๐ วัน เพื่อให้ผู้ตรวจการแผ่นดินได้ตรวจสอบสอบสวนให้เกิดความชัดเจนก่อนว่าผู้ร้องหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นฝ่ายผิด ๙. จำนวน ๒๑ คน เห็นด้วยให้ผู้ตรวจการแผ่นดินมีอำนาจในการฟ้องร้องหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐแทนประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อนหรือได้รับความไม่เป็นธรรมจากการกระทำของหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ ๑๐. จำนวน ๔๙ คน ไม่เห็นด้วยกับข้อ ๙ เพราะ	ในการกำหนดมาตรการชั่วคราวหรือวิธีการชั่วคราวนั้น ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ไม่ได้กำหนดกลไกดังกล่าวไว้ เนื่องจากเป็นกรณีที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของศาลหรือหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องซึ่งมีหน้าที่และอำนาจในเรื่องดังกล่าวอยู่แล้ว และผู้ตรวจการแผ่นดินก็มีหน้าที่และอำนาจที่จะแจ้งให้หน่วยงานดังกล่าวดำเนินการตามหน้าที่ได้ด้วยแล้ว ความเห็นตามข้อ ๗ ข้อ ๙ และข้อ ๑๐ เกี่ยวกับการให้ผู้ตรวจการแผ่นดินดำเนินการฟ้องร้องนั้น ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ไม่ได้กำหนดให้ผู้ตรวจการแผ่นดินมีอำนาจดำเนินการฟ้องร้องแทนประชาชน เนื่องจาก การปฏิบัติหน้าที่ของผู้ตรวจการแผ่นดินจะมุ่งเน้นที่จะแก้ไขปัญหาของส่วนรวมมากกว่าการแก้ไขโทษของรายบุคคล แต่อย่างไรก็ดี กรณีที่ผู้ตรวจการแผ่นดินเห็นว่าความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรมเรื่องใดเป็นเรื่องเฉพาะตัวไม่เป็นกรณี หรือเป็นเรื่องที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของหน่วยงานของรัฐอื่นที่จะจัด

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญ
		ในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรมให้แก่ประชาชนผู้ตรวจการแผ่นดินจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากหน่วยงานของรัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐการบัญญัติให้ผู้ตรวจการแผ่นดินมีอำนาจฟ้องร้องแทนประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อนจะทำให้ผู้ตรวจการแผ่นดินต้องกลายเป็นคู่กรณีกับหน่วยงานของรัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐโดยไม่สมควร ๑๑. การดำเนินการตรวจสอบของเจ้าหน้าที่รัฐควรกระทำอย่างเป็นมิตร ไม่ควรใช้บุคลากรมากเกินไป	ความเดือดร้อนหรืออำนาจความเป็นธรรมได้ตามหน้าที่และอำนาจของหน่วยงานของรัฐนั้น อยู่แล้วให้ดำเนินการส่งเรื่องให้หน่วยงานของรัฐนั้นพิจารณาดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจต่อไปได้
สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ		๑. กำหนดให้ผู้ตรวจการแผ่นดินมีอำนาจในการกำหนดวิธีการชั่วคราวให้ระงับการกระทำฟ้องร้องคดีแก่เจ้าหน้าที่กระทำการไม่ชอบด้วยกฎหมายรวมทั้งการกำหนดบทบัญญัติคุ้มครองผู้ร้องเรียนหรือพยานที่มาให้ข้อเท็จจริงกับผู้ตรวจการแผ่นดินด้วย ๒. กำหนดโครงสร้าง กฎเกณฑ์และมาตรการลงโทษ กรณีใช้มาตรการควบคุมและตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐของประชาชน โดยประชาชนผู้ร้องเรียนต้องมีส่วนเกี่ยวข้องและอยู่ในพื้นที่อื่นเป็นมูลเหตุของการร้องเรียน และหากหน่วยงานของรัฐที่ถูกร้องเรียนไม่ได้กระทำผิดตามที่มีการร้องเรียน ผู้ร้องเรียนจะต้องได้รับโทษตามที่	ความเห็นตามข้อ ๑ เกี่ยวกับอำนาจของผู้ตรวจการแผ่นดินในการกำหนดมาตรการชั่วคราวหรือวิธีการระงับนั้น ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ไม่ได้กำหนดกลไกดังกล่าวไว้ เนื่องจากเป็นกรณีที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของศาลหรือหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องซึ่งมีหน้าที่และอำนาจในเรื่องดังกล่าวอยู่แล้ว และผู้ตรวจการแผ่นดินก็มีหน้าที่และอำนาจที่จะแจ้งให้หน่วยงานดังกล่าวดำเนินการตามหน้าที่ได้ด้วยแล้ว

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญ
		กฎหมายกำหนด ทั้งนี้ เพื่อป้องกันไม่ให้ประชาชนร้องเรียนและฟ้องร้องหน่วยงานของรัฐโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร ๓. เสนอประเด็นการปฏิรูปที่ควรจะมีบัญญัติไว้ในกฎหมายเกี่ยวกับมาตรการและกลไกที่มีประสิทธิภาพ เพื่อป้องกันและจัดการทุจริตและประพฤติมิชอบดังกล่าวอย่างเข้มงวด รวมทั้งกลไกในการส่งเสริมประชาชนรวมตัวกันเพื่อมีส่วนร่วมในการสมัครรับเลือกตั้ง ต่อต้าน หรือชี้เบาะแสตามที่บัญญัติไว้ในร่างรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช... (ฉบับผ่านประชามติ) ของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๒ และมาตรา ๒๗๔	ความเห็นตามข้อ ๒ เกี่ยวกับการป้องกันไม่ให้ประชาชนร้องเรียนและฟ้องร้องหน่วยงานของรัฐโดยไม่มีเหตุผลอันสมควรนั้น ร่างมาตรา ๒๔ วรรคสอง ได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการแจ้งหรือการร้องเรียนให้เป็นไปตามระเบียบที่ผู้ตรวจการแผ่นดินกำหนดไว้แล้ว และหากเป็นการร้องเรียนโดยใช้สิทธิไม่สุจริต ร่างมาตรา ๓๗ (๕) ก็ได้กำหนดไว้แล้วว่ามีให้ผู้ตรวจการแผ่นดินรับเรื่องดังกล่าวไว้พิจารณาหรือให้ยุติเรื่อง ส่วนกรณีของผู้ร้องเรียนนำความอันเป็นเท็จมาร้องเรียนอาจต้องรับโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๓๗ ที่กำหนดว่า ผู้ใดแจ้งข้อความอันเป็นเท็จแก่เจ้าพนักงานซึ่งอาจทำให้ผู้อื่นหรือประชาชนเสียหาย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ความเห็นข้อ ๓ สอดคล้องกับร่างมาตรา ๓๔ ที่ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแจ้งหรือร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดินในกรณีที่น่าพบเห็น

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญ
			หรือเป็นผู้ได้รับความเดือดร้อนหรือ ความไม่เป็นธรรมอันเนื่องมาจากการ ไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือปฏิบัติ นอกเหนือหน้าที่และอำนาจตามกฎหมาย ของหน่วยงานของรัฐหรือ เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือมีกรณีการ ปฏิบัติงานใด ๆ ของหน่วยงานของรัฐ เป็นการแก่ประชาชนโดยไม่จำเป็น หรือเกินสมควรแก่เหตุด้วยแล้ว
	งานสัมมนาที่รัฐสภา เมื่อวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐	๑. ควรมีศูนย์บริการประชาชนที่ทำเป็นรัฐบาล ๒. สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินควรมีห้องไว้ให้ คำปรึกษาแก่ประชาชน ๓. เสนอให้มีสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินที่ ต่างจังหวัดหรือประจำภาค เพราะจะเป็นการ อำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชน	มาตรา ๒๔ (๒) ได้กำหนดกลไกให้ ผู้ตรวจการแผ่นดินสามารถออก ระเบียบเกี่ยวกับการแจ้งหรือการ ร้องเรียนซึ่งต้องไม่มีลักษณะเป็นการ สร้างชั้นตอนโดยไม่จำเป็น เกิดความ ล่าช้า รวมทั้งต้องไม่เป็นการสร้างภาระ แก่ประชาชนเกินสมควร และต้อง ดำเนินการโดยมุ่งหมายให้การเสนอ เรื่องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเป็นไป โดยสะดวกและรวดเร็ว จึงไม่จำเป็นต้อง กำหนดให้มีศูนย์บริการ หรือสำนักงาน ผู้ตรวจการแผ่นดินที่ต่างจังหวัดหรือ ประจำภาคแต่อย่างใด
มาตรา ๓๓ ภายใต้บังคับมาตรา ๓๒ วรรคสอง เมื่อหน่วยงานของรัฐได้รับ ข้อเสนอแนะจากผู้ตรวจการแผ่นดินเพื่อให้มี	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูป ประเทศ	กำหนดให้การใช้อำนาจและการทำหน้าที่ของ ผู้ตรวจการแผ่นดินควรมีลักษณะเปิดเผย	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบ รัฐธรรมนูญนี้ได้กำหนดกลไกให้ ผู้ตรวจการแผ่นดินต้องปรึกษาหารือ

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญ
การปรับปรุงกฎหมาย กฎ หรือคำสั่ง หรือขั้นตอนการปฏิบัติงานใด ๆ บรรดาที่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรมแก่ประชาชน หรือเป็นการกระทบแก่ประชาชน โดยไม่จำเป็นหรือเกินสมควรแก่เหตุ ให้หน่วยงานของรัฐนั้นดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวัน ในกรณีมีเหตุจำเป็นไม่อาจแก้ไขได้แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลา จะขยายเวลาออกไปอีกก็ได้เมื่อได้แจ้งให้ผู้ตรวจการแผ่นดินทราบแล้ว โดยจะขยายเวลาได้อีกไม่เกินหกสิบวัน เมื่อพ้นกำหนดเวลาดังกล่าวแล้วหน่วยงานของรัฐนั้นยังดำเนินการไม่แล้วเสร็จโดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้ถือว่าหัวหน้าหน่วยงานของรัฐนั้นจงใจไม่ปฏิบัติตามกฎหมายอันทำให้เกิดความเสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง และให้ผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเพื่อพิจารณาตามหน้าที่และอำนาจ โดยเร็ว โดยให้ถือว่ารายงานของผู้ตรวจการแผ่นดินเป็นสำนวนการสอบสวนของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ แต่การจะกำหนดให้ผู้ตรวจการแผ่นดินมีอำนาจเบ็ดเสร็จเด็ดขาดเพียงองค์กระเดียว ไม่สามารถกระทำได้นั้น เนื่องจากจะเป็นการขัดหรือแย้งกับหน้าที่และอำนาจของผู้ตรวจการแผ่นดินและองค์กรอื่นตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ		เด็ดขาดและเป็นที่สุดสามารถเข้าไปดำเนินการจัดการและแก้ไขข้อบกพร่องรวมทั้งการสั่งการหรือลงโทษผู้กระทำความผิดที่ไม่ปฏิบัติตามคำวินิจฉัยของผู้ตรวจการแผ่นดินได้	ร่วมกับหน่วยงานของรัฐก่อนมีการเสนอแนะ และกรณีที่หน่วยงานของรัฐไม่ดำเนินการตามข้อเสนอแนะของผู้ตรวจการแผ่นดินโดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้ถือว่าหัวหน้าหน่วยงานของรัฐนั้นจงใจไม่ปฏิบัติตามกฎหมายอันทำให้เกิดความเสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง และให้ผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติทราบเพื่อดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจ โดยเร็ว โดยให้ถือว่ารายงานของผู้ตรวจการแผ่นดินเป็นสำนวนการสอบสวนของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ แต่การจะกำหนดให้ผู้ตรวจการแผ่นดินมีอำนาจเบ็ดเสร็จเด็ดขาดเพียงองค์กระเดียว ไม่สามารถกระทำได้นั้น เนื่องจากจะเป็นการขัดหรือแย้งกับหน้าที่และอำนาจของผู้ตรวจการแผ่นดินและองค์กรอื่นตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ
ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐตามวรรคหนึ่งเห็นว่าข้อเสนอแนะของผู้ตรวจการแผ่นดินไม่อาจดำเนินการได้แม้ด้วยเหตุใด ให้เป็น	คณะกรรมการธิการการเมือง สภานิติบัญญัติแห่งชาติ	เดิมกำหนดหลักการว่า “ผู้ตรวจการแผ่นดินอาจเสนอร่างกฎหมายต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาเสนอร่างกฎหมายดังกล่าวต่อรัฐสภาต่อไป” ควร	ความเห็นที่เสนอสอดคล้องกับถ้อยคำที่ใช้ในร่างมาตรา ๒๒ (๑) และร่างมาตรา ๓๓ แล้ว

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญ
หน้าที่ของหน่วยงานของรัฐนั้นที่แจ้งให้ผู้ตรวจการแผ่นดินทราบภายในกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง และปรึกษาหารือร่วมกับผู้ตรวจการแผ่นดินและหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องเพื่อร่วมมือกันแก้ไขปัญหาคอขวดที่เกิดขึ้นโดยเร็ว และเมื่อได้ข้อยุติประการใดให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการไปตามข้อยุตินั้นในกรณีที่ไม่อาจหาข้อยุติได้ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาตามที่เห็นสมควร และให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องดำเนินการไปตามมติของคณะรัฐมนตรีดังกล่าว และให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับกับการดำเนินการตามข้อยุติหรือตามมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวด้วยโดยอนุโลม	งานสัมมนาที่รัฐสภา เมื่อวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐	แก้ไขเพิ่มเติมคำในหลักการดังกล่าวเป็นดังนี้ “ผู้ตรวจการแผ่นดินอาจเสนอแนวทางในการปรับปรุงหรือแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมาย กฎ ข้อบังคับ ระเบียบ คำสั่ง ขั้นตอนการปฏิบัติงาน หรือมติคณะรัฐมนตรี ต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาดำเนินการตามความเห็นสมควรต่อไป” ๑. ควรให้อำนาจผู้ตรวจการแผ่นดินในการกำหนดบทลงโทษตามความเหมาะสมต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นและสมควรแก่เหตุ ๒. จำนวน ๕๗ คน เห็นด้วยในกรณีที่หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่ดำเนินการตามข้อเสนอแนะของผู้ตรวจการแผ่นดิน ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งให้คณะรัฐมนตรีทราบเพื่อพิจารณาสั่งการตามความเห็นสมควรต่อไป ๓. จำนวน ๑๔ คน ไม่เห็นด้วยกับข้อ ๒ เพราะเมื่อไม่มีสภาพบังคับ ข้อเสนอแนะก็เป็นเพียงนามธรรมที่ไม่มีใครใส่ใจหรือปฏิบัติตาม ควรเพิ่มอำนาจในการบังคับการให้หน่วยงานปฏิบัติตาม ข้อเสนอแนะของผู้ตรวจการแผ่นดินด้วย หากไม่ปฏิบัติตามควรมีบทลงโทษ	ความเห็นตามข้อ ๑ ไม่สอดคล้องกับหน้าที่และอำนาจของผู้ตรวจการแผ่นดิน ซึ่งการจะกำหนดให้ผู้ตรวจการแผ่นดินมีอำนาจเปิดเสรีเด็ดขาดเพียงองค์กรเดียวไม่สามารถกระทำได้ เนื่องจากจะเป็นการขัดหรือแย้งกับหน้าที่และอำนาจศาลและองค์กรอื่นตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ความเห็นเกี่ยวกับสภาพบังคับในกรณีที่หน่วยงานของรัฐไม่ปฏิบัติตาม ข้อเสนอแนะของผู้ตรวจการแผ่นดินนั้น ร่างพระราชบัญญัติประกอบนี้ได้กำหนดไว้แล้วว่า กรณีที่หน่วยงานของรัฐไม่ดำเนินการตาม ข้อเสนอแนะของผู้ตรวจการแผ่นดิน โดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้ถือว่าหัวหน้าหน่วยงานของรัฐนั้นจงใจไม่ปฏิบัติตามกฎหมายอันทำให้เกิดความเสียหายแก่
	นายศิรัชย์ เจสสุ (ประชาชนทั่วไป)	ควรมีบทลงโทษกับหัวหน้าหน่วยงานหรือเจ้าหน้าที่ หากไม่ปฏิบัติตามข้อเสนอแนะของผู้ตรวจการแผ่นดินภายในเวลาที่กำหนด ไม่ใช่ว่าเมื่อไม่ปฏิบัติตามก็ไม่มีโทษ แต่ให้รายงานไปที่	

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญ
		นายกรัฐมนตรีหรือรัฐสภาเท่านั้น เพื่อให้หน่วยงานใช้เป็นช่องทางในการหลีกเลี่ยงที่จะแก้ไขปัญหาให้ประชาชน แต่หากหน่วยงานเห็นว่าข้อเสนอแนะของผู้ตรวจการแผ่นดินไม่ถูกต้อง ไม่เป็นธรรม ก็ให้ยื่นอุทธรณ์หรือยื่นฟ้องผู้ตรวจการแผ่นดิน ต่อศาลปกครองได้	ราชการอย่างร้ายแรง และให้ผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติทราบเพื่อดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจโดยเร็ว โดยให้ถือว่ารายงานของผู้ตรวจการแผ่นดินเป็นสำนวนการสอบสวนของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ
มาตรา ๓๔ ในกรณีที่ผู้ตรวจการแผ่นดินเสนอแนะต่อหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องให้จัดหรือระงับความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรมแก่บุคคลใด ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐดำเนินการให้เป็นไปตามคำเสนอแนะนั้น ภายในสามสิบวัน เว้นแต่หัวหน้าหน่วยงานของรัฐเห็นว่าการดำเนินการตามข้อเสนอแนะดังกล่าวจะขัดต่อกฎหมาย กฎ หรือคำสั่ง หรือขั้นตอนการปฏิบัติงาน ให้แจ้งให้ผู้ตรวจการแผ่นดินทราบก่อนพ้นกำหนดเวลาสามสิบวันดังกล่าว และให้ผู้ตรวจการแผ่นดินหารือร่วมกับหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องเพื่อหาข้อยุติโดยเร็วต่อไป และให้นำความในมาตรา ๓๓ วรรคสอง มาใช้บังคับโดยอนุโลม	งานสัมมนาที่รัฐสภา เมื่อวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐	๑. ผู้ตรวจการแผ่นดินไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้ เนื่องจากข้าราชการในพื้นที่ถูกนักการเมืองท้องถิ่นครอบงำ ๒. ควรมีอำนาจสอบสวนทางวินัยเองได้โดยไม่ต้องอาศัยคณะกรรมการในหน่วยงานที่มีปัญหาเพราะอาจช่วยกันและล่าช้าหรือให้อำนาจออกมาตรการเร่งด่วน	ความเห็นข้อ ๑ เป็นปัญหาทางปฏิบัติ อย่างไรก็ตามก็ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ได้กำหนดกลไกและมาตรการเพื่อให้เกิดหน่วยงานของรัฐปฏิบัติให้เป็นตามข้อเสนอแนะ ผู้ตรวจการแผ่นดินด้วยแล้ว เพื่อมิให้มีการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ตรวจการแผ่นดินซ้ำซ้อนกับอำนาจหน้าที่ขององค์กรอื่น ดังนั้น ร่างมาตรา ๓๖ จึงกำหนดให้ในกรณีที่เป็นเรื่องที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของหน่วยงานของรัฐอื่นที่จะขจัดความเดือดร้อนหรืออำนวยความสะดวกได้ตามหน้าที่และอำนาจของหน่วยงานของรัฐนั้นอยู่แล้ว ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินส่งเรื่องให้หน่วยงานของรัฐนั้นพิจารณาดำเนินการดำเนินการ

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญ
			ตามหน้าที่และอำนาจต่อไป แต่อย่างไรก็ดี หากผู้ตรวจการแผ่นดินเห็นว่าเพื่อประโยชน์ในการเสนอแนะให้มีการแก้ไขกฎหมาย กฎ หรือขั้นตอนการปฏิบัติงานที่ก่อให้เกิดปัญหาดังกล่าวอย่างเป็นระบบได้ ผู้ตรวจการแผ่นดินจะแสวงหาข้อเท็จจริงและศึกษาข้อมูลในเรื่องนั้นเพื่อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขต่อไป
สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ		กำหนดมาตรการการลงโทษบุคคลหรือหน่วยงานที่ไม่ให้ความร่วมมือในการแก้ไขข้อบกพร่องหรือไม่ปฏิบัติตามคำวินิจฉัยของผู้ตรวจการแผ่นดินโดยหน่วยงานของรัฐต้องดำเนินการตามคำวินิจฉัยของผู้ตรวจการแผ่นดินทุกกรณี	ความเห็นที่เสนอสอดคล้องกับกลไกตามที่กำหนดไว้ในร่างมาตรา ๓๓ และร่างมาตรา ๓๔ ด้วยแล้ว
คณะกรรมการการเมือง สภานิติบัญญัติแห่งชาติ		ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐไม่ปฏิบัติตามความเห็นหรือข้อเสนอแนะของผู้ตรวจการแผ่นดิน ทั้งยังกระทำการอื่นใดให้ผู้ร้องเรียนหรือประชาชนได้รับความเดือดร้อนหรือได้รับความเสียหายยิ่งขึ้น ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งให้คณะรัฐมนตรีทราบเพื่อพิจารณาสั่งการตามที่เหมาะสมต่อไป	ความเห็นที่เสนอสอดคล้องกับกลไกตามที่กำหนดไว้ในร่างมาตรา ๓๓ และร่างมาตรา ๓๔ ด้วยแล้ว
นายชาติศิริ ศิริกาญจนพงศ์ (ประชาชนทั่วไป)		ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินมีอำนาจเสนอเรื่องที่วินิจฉัยแล้ว ส่งไปยังผู้บังคับบัญชาของข้าราชการที่มีปัญหาเพื่อให้มีการตรวจสอบหา วินัยของข้าราชการ	ความเห็นตามที่เสนอ สอดคล้องกับร่างมาตรา ๓๘ ที่ได้กำหนดกลไกให้ผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการดำเนินการให้หน่วยงานของรัฐที่

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญ
			เกี่ยวข้องทราบด้วยแล้ว ส่วนกรณีการจะดำเนินการทางวินัยแก่เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานรัฐนั้นหรือไม่ เป็นหน้าที่และอำนาจของหัวหน้าหน่วยงานของรัฐนั้นที่จะพิจารณาดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจต่อไป
มาตรา ๓๕ ในกรณีที่ความปรากฏต่อผู้ตรวจการแผ่นดินว่ามีผู้ได้รับความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรมอันเนื่องมาจากหน่วยงานของรัฐซึ่งมิได้ปฏิบัติให้ถูกต้องครบถ้วนตามหมวด ๕ หน้าท้ายของรัฐธรรมนูญของผู้ตรวจการแผ่นดินรายงานพร้อมข้อเสนอแนะให้คณะรัฐมนตรีทราบเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไปโดยเร็ว โดยผู้ตรวจการแผ่นดินจะรายงานให้รัฐสภาและเผยแพร่ให้ประชาชนทราบด้วยก็ได้	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		
มาตรา ๓๖ ในการดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ถ้าผู้ตรวจการแผ่นดินพิจารณาแล้วเห็นว่า ความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรมเรื่องใดเป็นเรื่องเฉพาะตัวเป็นรายกรณีหรือเป็นเรื่องที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของหน่วยงานของรัฐที่จะจัดความเดือดร้อนหรืออำนวยความสะดวกได้ตามหน้าที่และอำนาจ	งานสัมมนาที่รัฐสภาเมื่อวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐	๑. สำนักร่างผู้ตรวจการแผ่นดินควรทำงานร่วมกับสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเพราะได้ทำงานคล่องตัวมากขึ้น ๒. จำนวน ๔๐ คน เห็นด้วยที่ผู้ตรวจการแผ่นดินไม่ควรรับเรื่องร้องเรียนที่ยังมีช่องทางการแก้ไขหรือเยียวยาความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรมได้ตามขั้นตอนของกฎหมาย หรือในกรณีที่ผู้ตรวจการแผ่นดินรับเรื่องร้องเรียนนั้นไว้แล้ว	ความเห็นในข้อ ๑ ซึ่งเกี่ยวกับการทำงานร่วมกับองค์กรอิสระอื่นนั้น ได้มีการกำหนดเรื่องการประสานความร่วมมือและความช่วยเหลือกับองค์กรอิสระอื่นและกำหนดแนวทางการทำงานที่ไม่ซ้ำซ้อนกันไว้แล้วในมาตรา ๖

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญ
ดำเนินการต่อไป แล้วแต่กรณี		จำนวนเงินไม่เกิน ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๕ ปี -มูลค่าความเสียหายที่เกิดการทุจริตคอร์รัปชันจำนวนเงินเกินกว่า ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท แต่ไม่เกิน ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๑๐ ปี -มูลค่าความเสียหายที่เกิดการทุจริตคอร์รัปชันจำนวนเงินเกินกว่า ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท แต่ไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๒๐ ปี -มูลค่าความเสียหายที่เกิดการทุจริตคอร์รัปชันจำนวนเงินเกินกว่า ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท แต่ไม่เกิน ๑,๐๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท ต้องระวางโทษจำคุกตลอดชีวิต -มูลค่าความเสียหายที่เกิดการทุจริตคอร์รัปชันจำนวนเงินเกินกว่า ๑,๐๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาทขึ้นไป ต้องระวางโทษประหารชีวิต	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญนี้
มาตรา ๓๗ ภายใต้บังคับมาตรา ๖ ห้ามมิให้ผู้ตรวจการแผ่นดินรับเรื่องและผู้ตรวจการแผ่นดินพิจารณาแล้วเห็นว่า มีลักษณะดังต่อไปนี้ ไว้พิจารณา (๑) เรื่องที่เป็นนโยบายที่คณะรัฐมนตรีกำหนด เว้นแต่นโยบายนั้นขัดต่อรัฐธรรมนูญ หรือมีผลให้มีการละเลยการปฏิบัติหน้าที่ของรัฐมนตรี (๒) เรื่องที่มีการฟ้องร้องเป็นคดีอยู่ในศาล	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญ
หรือเรื่องที่ศาลมีคำพิพากษา คำสั่ง หรือ คำวินิจฉัยเสร็จเด็ดขาดแล้ว เว้นแต่เป็นการศึกษาเพื่อประโยชน์ในการเสนอแนะให้มีการปรับปรุงกฎหมายหรือกฎที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรม (๓) เรื่องที่ไม่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของผู้ตรวจการแผ่นดิน (๔) เรื่องที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจขององค์กรอิสระอื่น หรือองค์กรอิสระอื่นรับไว้ดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจขององค์กรอิสระนั้นแล้ว แต่ไม่ตัดอำนาจในการที่จะขอรับทราบผลการพิจารณาขององค์กรอิสระที่รับเรื่องไว้ดำเนินการ (๕) เป็นการร้องเรียนโดยใช้สิทธิไม่สุจริต และการพิจารณาจะไม่เป็นประโยชน์ต่อประชาชนโดยรวม (๖) เรื่องที่ผู้ร้องเรียนได้รับการแก้ไขความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรมอย่างเหมาะสมแล้ว (๗) เรื่องที่ผู้ตรวจการแผ่นดินเคยสรุปผลการพิจารณาแล้ว เว้นแต่จะปรากฏพยานหลักฐานหรือข้อเท็จจริงใหม่อันทำให้ผลการพิจารณาเปลี่ยนแปลงไป (๘) เรื่องอื่นตามที่ผู้ตรวจการแผ่นดินกำหนด			

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญ
ในกรณีที่มีความปรากฏในภายหลังว่าเป็น เรื่องที่มีลักษณะตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้ตรวจการ แผ่นดินสั่งยุติเรื่อง			
มาตรา ๓๘ ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผล การดำเนินการตามมาตรา ๓๒ และมาตรา ๓๖ หรือการไม่รับพิจารณาหรือยุติเรื่องตาม มาตรา ๓๗ ให้ผู้ร้องเรียนหรือหน่วยงานของรัฐ ที่เกี่ยวข้องทราบ โดยในกรณีที่มิได้รับไว้ พิจารณาหรือให้ยุติเรื่อง ให้ระบุเหตุผล ให้ผู้ร้องเรียนทราบด้วย	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		
มาตรา ๓๙ ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวัน นับแต่วันสิ้นปีงบประมาณ ให้ผู้ตรวจการ แผ่นดินทำรายงานประจำปีเสนอต่อ คณะรัฐมนตรีและรัฐสภา โดยอย่างน้อยให้ ผู้ตรวจการแผ่นดินสรุปปัญหา อุปสรรค และ ข้อเสนอแนะในการดำเนินการด้วย และ เผยแพร่ให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป ทั้งนี้ ผู้ตรวจการแผ่นดินหรือผู้แทนอาจมาแถลง รายงานประจำปีต่อรัฐสภาด้วยก็ได้ ความในวรรคหนึ่งไม่เป็นการตัดอำนาจ ผู้ตรวจการแผ่นดินที่จะรายงานให้คณะรัฐมนตรี หรือรัฐสภา หรือเผยแพร่ให้ประชาชนทราบ เป็นพิเศษเฉพาะเรื่อง เพราะเป็นกรณีเร่งด่วน หรือจะเป็นประโยชน์ต่อการบริหารราชการ แผ่นดิน	งานสัมมนาที่รัฐสภาเมื่อ วันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐	๑. จำนวน ๖๓ คน เห็นด้วยว่าหากคณะรัฐมนตรี ไม่พิจารณาถึงการตามข้อเสนอแนะของผู้ ตรวจการแผ่นดิน ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินมี อำนาจในการเสนอเรื่องต่อรัฐสภาเพื่อพิจารณา ดำเนินการตามความเห็นสมควรต่อไป ๒. จำนวน ๘ คน ไม่เห็นด้วยกับข้อ ๑ เพราะ เป็นดุลยพินิจของฝ่ายบริหาร ๓. จำนวน ๖๓ คน เห็นด้วยว่าควรกำหนดกลไก เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการ สนับสนุนการทำงานของผู้ตรวจการแผ่นดินใน ลักษณะของการเปิดโอกาสให้ผู้ตรวจการแผ่นดิน สามารถที่จะจัดทำรายงานเกี่ยวกับแนวทางการ เสนอแนะเพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนหรือ ความไม่เป็นธรรมในกรณีที่หน่วยงานของรัฐหรือ เจ้าหน้าที่ของรัฐไม่ดำเนินการตามข้อเสนอแนะ	ความเห็นที่เสนอมาตามข้อ ๑ ข้อ ๒ ข้อ ๓ และข้อ ๔ ซึ่งเกี่ยวข้องกับ จัดทำรายงานนั้น เห็นว่า บทบัญญัติ มาตรา ๓๙ ที่กำหนดให้ผู้ตรวจการ แผ่นดินต้องทำรายงานประจำปีเสนอ ต่อคณะรัฐมนตรีและรัฐสภา และ เผยแพร่ให้ประชาชนทราบเป็นประจำ ทุกปี โดยในกรณีเร่งด่วนหรือจะเป็น ประโยชน์ต่อการบริหารราชการ แผ่นดิน ผู้ตรวจการแผ่นดินจะรายงาน ให้คณะรัฐมนตรีหรือรัฐสภาหรือ เผยแพร่ให้ประชาชนทราบเป็นพิเศษ เฉพาะเรื่องก็ได้ นั้น ก็เพื่อให้ คณะรัฐมนตรีและรัฐสภาสามารถกำกับ และประเมินผลการปฏิบัติงานของ

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญ
การจัดทำรายงานตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้กระทำเป็นการสรุปโดยมีให้ระบุรายละเอียดอันเป็นการเปิดเผยความลับของบุคคลหรือหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องโดยไม่จำเป็น		ของผู้ตรวจการแผ่นดิน โดยไม่มีเหตุอันสมควรในลักษณะของการจัดทำรายงานต่อสาธารณะ (Public Report) เพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการสร้างแรงกดดันทางสังคม (Social Pressure) ต่อกระบวนการแก้ไขปัญหของหน่วยงานของรัฐ และเจ้าหน้าที่ของรัฐ ๔. จำนวน ๖ คน ไม่เห็นด้วยกับข้อ ๓ เพราะเป็นการสิ้นเปลืองงบประมาณและเสียเวลาในการเยียวยาแก้ไขปัญหาอื่น ๆ และบางกรณีเป็นกรณีที่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายแต่การกดดันทางสังคมจะให้ความรู้สึกไม่เอียงไปด้านใดด้านหนึ่ง ซึ่งจะทำให้การแก้ปัญหามีปิดเป็นอนจากข้อเท็จจริงที่ควรจะเป็น ๕. ควรมีมาตรการในการบังคับใช้บังคับที่หน่วยงานของรัฐไม่ดำเนินการตามผู้ตรวจการแผ่นดินเสนอแนะ โดยมาตรการสุดท้ายควรแถลงต่อสื่อมวลชนเพื่อเปิดเผยให้สาธารณชนรับทราบ	ผู้ตรวจการแผ่นดิน และเพื่อให้ประชาชนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบการทำงานของผู้ตรวจการแผ่นดินได้ สำหรับความเห็นตามข้อ ๕ ที่เสนอว่าควรมีมาตรการบังคับใช้บังคับที่หน่วยงานของรัฐไม่ปฏิบัติตามข้อเสนอแนะของผู้ตรวจการแผ่นดินนั้น มาตรา ๓๓ ได้กำหนดไว้แล้วว่าในกรณีผู้ตรวจการแผ่นดินและหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องปรึกษาหารือร่วมกันแล้วไม่อาจหาข้อยุติได้ ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาตามที่เห็นสมควร และให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องดำเนินการหากไปตามมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าว หากหน่วยงานของรัฐไม่ดำเนินการโดยไม่มีเหตุอันสมควรให้อธิบายว่าเหตุใดหน่วยงานของรัฐนั้นจึงไม่ปฏิบัติตามกฎหมายอันทำให้เกิดความเสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง และให้ผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งให้ผู้ตรวจการคุ้มครองป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติทราบเพื่อดำเนินการ

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญ
			ตามหน้าที่และอำนาจโดยเร็ว โดยให้ถือว่ารายงานของผู้ตรวจการแผ่นดินเป็นสำนวนการสอบสวนของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ร่างมาตรา ๓๓ วรรคสอง ได้กำหนดกลไกกรณี ที่หน่วยงานของรัฐไม่ดำเนินการตามข้อเสนอแนะ โดยกำหนดให้เป็นหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐนั้นที่จะแจ้งให้ผู้ตรวจการแผ่นดินทราบภายในกำหนดเวลา และปรึกษาหารือร่วมกับผู้ตรวจการแผ่นดิน และหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องเพื่อร่วมมือกันแก้ไขปัญหาอุปสรรคนั้นโดยเร็ว และเมื่อได้ข้อยุติประการใดให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการไปตามข้อยุตินั้น สำหรับกรณีที่ไม่อาจหาข้อยุติให้ผู้ตรวจการแผ่นดินเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาตามที่เห็นสมควร และให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องดำเนินการไป ตามมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าว จึงสอดคล้องกับความเห็นที่ได้เสนอมาแล้ว
	คณะกรรมการ การเมือง สถาบันนิติบัญญัติ แห่งชาติ	เสนอให้ตัดร่างมาตรา ๔๐ (เดิม) ที่สำนึกงานผู้ตรวจการแผ่นดินเสนอมา ที่กำหนดให้ในกรณีที่คณะรัฐมนตรีไม่เห็นชอบด้วยตามความเห็นหรือข้อเสนอแนะของผู้ตรวจการแผ่นดิน ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินและคณะรัฐมนตรีตั้งคณะกรรมการขึ้นโดยมีผู้แทนแต่ละฝ่ายจำนวนเท่ากันเพื่อให้ได้ข้อยุติเสียก่อน หากไม่สามารถหาข้อยุติได้ให้พิจารณาดำเนินการตามความเห็นของผู้ตรวจการแผ่นดิน ออกทั้งมาตรา เนื่องจากเป็นบทบัญญัติที่บังคับรัฐมนตรีเกินกว่าที่ร่างรัฐธรรมนูญบัญญัติให้อำนาจผู้ตรวจการแผ่นดิน	

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญ
หมวด ๓ สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		
มาตรา ๔๐ ให้มีสำนักงานผู้ตรวจการ แผ่นดินมีฐานะเป็นนิติบุคคล และอยู่ภายใต้ การบังคับบัญชา กำกับดูแล และรับผิดชอบ ร่วมกันของผู้ตรวจการแผ่นดิน กิจการของสำนักงานไม่อยู่ภายใต้บังคับ แห่งกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน กฎหมายว่าด้วยแรงงานสัมพันธ์ กฎหมาย ว่าด้วยการประกันสังคม และกฎหมายว่าด้วย เงินทดแทน แต่พนักงานและลูกจ้างของ สำนักงานต้องได้รับประโยชน์ตอบแทน ไม่น้อย กว่าที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครอง แรงงาน กฎหมายว่าด้วยการประกันสังคม และกฎหมายว่าด้วยเงินทดแทน	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		
มาตรา ๔๑ สำนักงานมีหน้าที่และ อำนาจ ดังต่อไปนี้ (๑) รับผิดชอบงานธุรการและดำเนินการ เพื่อให้ผู้ตรวจการแผ่นดินบรรลุภารกิจและ หน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ และ กฎหมายอื่น (๒) อำนวยความสะดวก ช่วยเหลือ ส่งเสริม และสนับสนุน การปฏิบัติงานของ	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญ
ผู้ตรวจการแผ่นดิน (๓) ศึกษา รวบรวม วิเคราะห์ข้อมูล และสนับสนุนให้มีการวิจัยเกี่ยวกับงานของผู้ตรวจการแผ่นดิน (๔) ดำเนินการหรือส่งเสริมและสนับสนุนหรือประสานงานกับหน่วยงานของรัฐหรือภาคเอกชน ในการเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนเกี่ยวกับการดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจของผู้ตรวจการแผ่นดิน (๕) ปฏิบัติหน้าที่อื่นใดตามที่มีกฎหมายกำหนดหรือที่ผู้ตรวจการแผ่นดินมีมติมอบหมาย			
มาตรา ๔๒ ในการกำกับดูแลสำนักงานให้ผู้ตรวจการแผ่นดินมีอำนาจออกระเบียบหรือประกาศในเรื่องดังต่อไปนี้ (๑) การจัดแบ่งส่วนงานของสำนักงาน และขอบเขตหน้าที่ของส่วนงานดังกล่าว (๒) การกำหนดตำแหน่ง อัตราเงินเดือน เงินพิเศษสำหรับตำแหน่งและค่าตอบแทน หรือสิทธิประโยชน์อื่นของเลขาธิการ พนักงาน และลูกจ้างของสำนักงาน (๓) การคัดเลือก การบรรจุ การแต่งตั้ง การกำหนดมาตรฐานทางจริยธรรม สมรรถภาพ การประเมินผลการปฏิบัติงาน วินัยและการลงโทษทางวินัย การออกจาก	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญ
ตำแหน่ง การร้องทุกข์และการอุทธรณ์การลงโทษ สำหรับสิทธิการและพนักงานของสำนักงาน รวมทั้งวิธีการและเงื่อนไขในการจ้างลูกจ้างของสำนักงาน (๔) การบริหารจัดการการเงินและทรัพย์สิน การงบประมาณ และการพัสดุของสำนักงาน (๕) การจัดสวัสดิการหรือการสงเคราะห์อื่นซึ่งรวมถึงการจัดให้มีกองทุนสำรองเลี้ยงชีพแก่สิทธิการ พนักงานและลูกจ้างของสำนักงาน และหลักเกณฑ์และเงื่อนไขของการจ่ายเงินชดเชยในกรณีสิทธิการดำรงตำแหน่งครบวาระ (๖) การกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการการได้มาซึ่งสิทธิการ (๗) การกำหนดเครื่องแบบและการแต่งเครื่องแบบของผู้ตรวจการแผ่นดิน สิทธิการพนักงาน และลูกจ้างของสำนักงาน (๘) การอื่นใดอันจำเป็นต่อการกำกับหรือควบคุมการดำเนินงานของสำนักงานหรือการบังคับบัญชาสิทธิการ พนักงานหรือลูกจ้างของสำนักงาน หรือการทำให้บุคคลดังกล่าวทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ การดำเนินการตาม (๑) ต้องคำนึงถึงความมีประสิทธิภาพ คุ้มค่า และความคล่องตัว			

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญ
การกำหนดตาม (๒) ต้องคำนึงถึงค่าครองชีพและความเพียงพอในการดำรงชีพ และภาระความรับผิดชอบที่แตกต่างกันของพนักงานและลูกจ้างแต่ละสายงานและระดับด้วย ในการออกระเบียบเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินคำนึงถึงความเที่ยงธรรม ขวัญและกำลังใจของบุคลากร โดยจะกำหนดให้มีคณะบุคคลเพื่อกำกับ ดูแล หรือพิจารณาคำร้องทุกข์ หรือข้อพิพาทกรณีที่เป็นอิสระด้วยก็ได้			
มาตรา ๔๓ ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินออกข้อกำหนดทางจริยธรรมขึ้นใช้บังคับแก่พนักงานและลูกจ้างของสำนักงาน ทั้งนี้ ข้อกำหนดทางจริยธรรมดังกล่าวต้องระบุด้วยว่าการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามจะต้องได้รับโทษอย่างไร	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		
มาตรา ๔๔ ให้สำนักงานมีเลขาธิการคนหนึ่งซึ่งประธานผู้ตรวจการแผ่นดินแต่งตั้งตามมติของผู้ตรวจการแผ่นดิน เป็นผู้บังคับบัญชาพนักงานและลูกจ้างของสำนักงาน และรับผิดชอบการปฏิบัติงานของสำนักงานขึ้นตรงต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน ผู้ตรวจการแผ่นดินจะมีมติกำหนดให้มีรองเลขาธิการเป็นผู้ช่วยสั่งและปฏิบัติงานรองจากเลขาธิการก็ได้	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญ
ในกรณีให้ผู้ตรวจการแผ่นดินประชุม ร่วมกัน ให้เลขาธิการทำหน้าที่เป็นเลขานุการ ของผู้ประชุมผู้ตรวจการแผ่นดิน			
มาตรา ๔๕ เลขาธิการต้องเป็นผู้มีความ ซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์ มีสัญชาติไทย มีอายุไม่เกินหกสิบปีในวันที่ได้รับแต่งตั้งและ มีอายุไม่เกินหกสิบห้าปีในขณะดำรงตำแหน่ง เลขาธิการ และมีคุณวุฒิ ประสบการณ์ และ ความเชี่ยวชาญอันจะเป็นประโยชน์แก่การ ปฏิบัติงานของสำนักงานตามระเบียบที่ ผู้ตรวจการแผ่นดินกำหนด เลขาธิการมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ ห้าปีนับแต่วันที่เข้ารับแต่งตั้ง และอาจได้รับ แต่งตั้งใหม่ได้ แต่ไม่เกินสองวาระติดต่อกัน	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		
มาตรา ๔๖ นอกจากการพ้นจาก ตำแหน่งตามวาระ เลขาธิการพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ (๑) ตาย (๒) ลาออก (๓) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้าม ตามมาตรา ๔๕ (๔) ไม่สามารถทำงานได้เป็นเวลา (๕) ผู้ตรวจการแผ่นดินมีมติให้พ้นจาก ตำแหน่ง เนื่องจากมีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือมีการกระทำความผิดที่มีคุณลักษณะ ไม่เหมาะสมต่อการปฏิบัติหน้าที่เลขาธิการ	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญ
(๖) เป็นไปตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ใน สัญญาจ้าง			
มาตรา ๔๗ เลขอธิการมีหน้าที่และ อำนาจควบคุมดูแลการปฏิบัติงานโดยทั่วไป ของสำนักงานให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ประกาศ และมติของผู้ตรวจการแผ่นดิน และ ให้ทำหน้าที่และอำนาจดังต่อไปนี้ด้วย (๑) บรรจุ แต่งตั้ง เลื่อน สดเงินเดือนหรือ ค่าจ้าง ลงโทษทางวินัย พ้นงานหรือลูกจ้าง ของสำนักงาน ตลอดจนให้พ้นงานหรือลูกจ้าง ของสำนักงานออกจากตำแหน่ง ทั้งนี้ ตาม ระเบียบของผู้ตรวจการแผ่นดิน (๒) วางระเบียบเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน ของสำนักงานเท่าที่ไม่ขัดกับระเบียบหรือ ประกาศหรือมติของผู้ตรวจการแผ่นดิน (๓) หน้าที่และอำนาจตามที่กำหนดไว้ใน พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้หรือ กฎหมายอื่น และตามที่มีผู้ตรวจการแผ่นดิน กำหนด การออกระเบียบตาม (๒) ต้องไม่มี ลักษณะเป็นการสร้างขั้นตอนโดยไม่จำเป็น เกิดความล่าช้า หรือขาดประสิทธิภาพในการ ปฏิบัติงาน	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญ
มาตรา ๔๘ ในกิจการของสำนักงานที่เกี่ยวข้องกับบุคคลภายนอก ให้เลขานุการเป็นผู้แทนของสำนักงาน เพื่อกำหนด เลขาธิการจะมอบอำนาจให้บุคคลใดปฏิบัติงานแทนก็ได้ ตามระเบียบที่ผู้ตรวจการแผ่นดินกำหนด ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ถ้าเป็นกิจการสำคัญเกี่ยวกับการงบประมาณของสำนักงาน และกิจการอื่นใดที่มีผลต่อการปฏิบัติภารกิจของผู้ตรวจการแผ่นดินตามที่ผู้ตรวจการแผ่นดินกำหนด ให้เลขานุการขอความเห็นชอบจากผู้ตรวจการแผ่นดินก่อน	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		
มาตรา ๔๙ ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินเสนองบประมาณรายจ่ายเพื่อจัดสรรเป็นเงินอุดหนุนของผู้ตรวจการแผ่นดินและสำนักงานไว้ในร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรือร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม แล้วแต่กรณี ในการเสนองบประมาณรายจ่ายดังกล่าวให้ผู้ตรวจการแผ่นดินพิจารณาผลการตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตามมาตรา ๕๔ วรรคสอง ประกอบด้วย ในกรณีที่ผู้ตรวจการแผ่นดินเห็นว่างบประมาณรายจ่ายที่ได้รับการจัดสรรให้ไม่เพียงพอ ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินเสนอคำขอแปรญัตติต่อคณะกรรมการพิจารณางบประมาณของสภาผู้แทนราษฎรได้โดยตรง	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญ
ในการเสนองบประมาณรายจ่ายตามวรรค หนึ่งและวรรคสอง ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งให้ คณะรัฐมนตรีทราบถึงรายได้และทรัพย์สินที่มี อยู่ด้วย			
มาตรา ๕๐ เมื่อพระราชบัญญัติ งบประมาณรายจ่ายประจำปีหรือพระราชบัญญัติ งบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมตามมาตรา ๕๙ ใช้บังคับแล้ว ให้สำนักงานจัดทำงบประมาณ รายจ่ายประจำปีเพื่อขอความเห็นชอบจาก ผู้ตรวจการแผ่นดิน และเผยแพร่ให้ประชาชน ทราบเป็นการทั่วไป การใช้จ่ายเงินของสำนักงานต้องเป็นไป ตามที่ระบุไว้ในงบประมาณรายจ่ายประจำปี ตามวรรคหนึ่ง เว้นแต่จะได้รับอนุมัติจาก ผู้ตรวจการแผ่นดินเป็นการเฉพาะกรณี ในการเบิกงบประมาณที่ได้รับการจัดสรร ให้สำนักงานส่งข้อมูลค่าขอเบิกงบประมาณ ต่อกรมบัญชีกลาง โดยให้ระบุจำนวนเงินที่ จะต้องใช้ในแต่ละงวด งวดละสามเดือน และให้ กรมบัญชีกลางส่งแจ้งเงินให้แก่สำนักงาน ภายในสามวันก่อนวันขึ้นงวดใหม่ แต่ในกรณีที่ สำนักงานมีความจำเป็นต้องใช้จ่ายมากกว่าที่ได้ แจ้งไว้ในงวดใด ให้กรมบัญชีกลางจ่ายให้ตาม สำนักงานร้องขอ	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญ
มาตรา ๕๑ รายได้และทรัพย์สินในการดำเนินงาน ประกอบด้วย (๑) เงินอุดหนุนที่ได้รับตามมาตรา ๔๙ (๒) รายได้จากค่าธรรมเนียมหรือทรัพย์สินของสำนักงาน (๓) ทรัพย์สินที่มีผู้ทูลเกล้าฯ ให้สำนักงาน (๔) ดอกผลหรือผลประโยชน์ของเงินหรือทรัพย์สินของสำนักงาน (๕) รายได้อื่นตามที่กฎหมายกำหนด ในการรับทรัพย์สินตาม (๓) ให้คำนึงถึงความจำเป็นกลางในการปฏิบัติหน้าที่ และในกรณีที่ผู้ตรวจการแผ่นดินเห็นว่าการรับทรัพย์สินดังกล่าวอาจมีผลกระทบต่อความเป็นกลางในการปฏิบัติหน้าที่ของสำนักงาน จะสั่งให้สำนักงานไม่รับทรัพย์สินนั้นหรือให้คืนทรัพย์สินนั้นแก่ผู้ทูลเกล้าฯ ให้ก็ได้	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		
มาตรา ๕๒ รายได้ของสำนักงานไม่เป็นรายได้ที่ต้องนำส่งคลังตามกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลัง กฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ หรือกฎหมายอื่น ให้สำนักงานจัดทำรายงานการรับและการใช้จ่ายเงินตามวรรคหนึ่งเสนอต่อรัฐสภาและคณะรัฐมนตรีเมื่อสิ้นปีงบประมาณทุกปี อสังหาริมทรัพย์ซึ่งสำนักงานได้กรรมสิทธิ์มาไม่จากการซื้อหรือมีผู้ยกให้ ให้เป็น	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญ
ที่ราชพัสดุ แต่สำนักงานมีอำนาจในการ ปกครองดูแล ใช้ หรือหาประโยชน์ได้			
มาตรา ๕๓ ททรัพย์สินของสำนักงานไม่อยู่ ในความรับผิดชอบการบังคับคดี และผู้ใดจะยก อายุความขึ้นเป็นข้อต่อสู้คดี	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		
มาตรา ๕๔ ให้สำนักงานจัดทำงบดุล งบการเงิน และบัญชีทำการส่งผู้สอบบัญชี ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี ให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้ ตรวจสอบบัญชีของสำนักงาน โดยให้การ ตรวจสอบรับรองบัญชีและการเงินทุกประเภท ของสำนักงาน รวมทั้งประเมินผลการใช้ จ่ายเงินและทรัพย์สินของสำนักงาน โดยแสดง ให้เห็นด้วยว่าการใช้จ่ายดังกล่าวเป็นไปตาม วัตถุประสงค์ ประหยัด ได้ผลตามเป้าหมาย มีประสิทธิภาพ เกิดผลสัมฤทธิ์ และคุ้มค่า เพียงใด แล้วทำรายงานเสนอผลการสอบบัญชี ต่อรัฐสภาและคณะรัฐมนตรี โดยไม่ชักช้า	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		
หมวด ๔ บทกำหนดโทษ	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		
มาตรา ๕๕ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม คำสั่งตามมาตรา ๒๕ โดยไม่มีเหตุอันสมควร หรือฝ่าฝืนมาตรา ๒๘ ต้องระวางโทษจำคุก ไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญ
บทเฉพาะกาล	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		
มาตรา ๕๖ ให้ประธานผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ บรรดาที่มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญ ยังคงอยู่ในตำแหน่งต่อไปจนกว่าจะครบวาระตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๕๒ หรือพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๑๘	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		
มาตรา ๕๗ ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ให้ศาลรัฐธรรมนูญและองค์กรอิสระที่มีให้ผู้ตรวจการแผ่นดิน แต่งตั้งและส่งชื่อผู้แทนให้สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาเพื่อประกอบเป็นคณะกรรมการสรรหาตามมาตรา ๑๑ เมื่อพ้นกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่งแล้ว หากศาลรัฐธรรมนูญหรือองค์กรอิสระโดยังไม่อาจแต่งตั้งผู้แทนได้ หรือในกรณีที่ไม่มีความจำเป็นในสภาผู้แทนราษฎร ให้คณะกรรมการสรรหาปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ โดยถือว่าคณะกรรมการสรรหาประกอบด้วยการสรรหาเท่าที่มีอยู่ แต่ไม่เป็นการดัดลิสต์ศาลรัฐธรรมนูญหรือองค์กรอิสระที่จะแต่งตั้งผู้แทนมาในภายหลัง	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญ
การแต่งตั้งดังกล่าวไม่มีผลให้การดำเนินการของคณะกรรมการสรรหาที่ได้ดำเนินการไปแล้วต้องเสียไป ภายในสิบห้าวันนับแต่วันพ้นจากรยะเวลาตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการสรรหาพิจารณาและวินิจฉัยว่าประธานผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับผู้ใดขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญหรือไม่ ในกรณีนี้คณะกรรมการสรรหา มีคำวินิจฉัยว่าประธานผู้ตรวจการแผ่นดินหรือผู้ตรวจการแผ่นดินผู้ใดขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญให้ประธานผู้ตรวจการแผ่นดินหรือผู้ตรวจการแผ่นดินผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งตั้งแต่วันถัดจากวันที่คณะกรรมการสรรหา มีคำวินิจฉัยและเพื่อประโยชน์ในการรับบำเหน็จตอบแทนตามมาตรา ๓๑ ให้ถือว่าการพ้นจากตำแหน่งดังกล่าวเป็นการพ้นจากตำแหน่งด้วยเหตุลาออก คำวินิจฉัยของคณะกรรมการสรรหาให้เป็นที่สุด			

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญ
มาตรา ๕๘ ให้คณะกรรมการสรรหาตาม มาตรา ๕๗ ดำเนินการสรรหาผู้สมควรได้รับ การแต่งตั้งเป็นผู้ดำรงตำแหน่งผู้ตรวจการแผ่นดิน ตามจำนวนที่ยังว่างอยู่ ภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่มีคำวินิจฉัยตามมาตรา ๕๗ ในกรณีที่ประธานผู้ตรวจการแผ่นดิน พ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๕๗ วรรคสี่ หรือในกรณีที่ไม่มีประธานผู้ตรวจการแผ่นดิน เมื่อวุฒิสภาให้ความเห็นชอบบุคคลซึ่งได้รับ การสรรหาแล้ว ให้ผู้ซึ่งได้รับความเห็นชอบ จากวุฒิสภาและผู้ตรวจการแผ่นดินซึ่งยังอยู่ ในตำแหน่งตามมาตรา ๕๖ ประชุมร่วมกัน เพื่อเลือกกันเองให้คนหนึ่งเป็นประธานผู้ตรวจการ แผ่นดิน และแจ้งให้ประธานวุฒิสภาทราบ เพื่อดำเนินการต่อไป	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		
มาตรา ๕๙ เสชาติการสำนักงาน ผู้ตรวจการแผ่นดินซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวัน ก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ใช้บังคับและมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะ ต้องห้ามตามพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญนี้ ถ้าประสงค์จะดำรงตำแหน่ง เสชาติการสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินต่อไป ให้ประธานผู้ตรวจการแผ่นดินทำสัญญาจ้างขึ้น โดยให้มีระยะเวลาการจ้างไม่เกินวาระที่จะต้อง พ้นจากตำแหน่งตามพระราชบัญญัติสำนักงาน ผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๕๒	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญ
ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับคุณสมบัติและ ลักษณะต้องห้ามของเลขานุการสำนักงาน ผู้ตรวจการแผ่นดินตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไป ตามมติของผู้ตรวจการแผ่นดินในอันที่จะ วินิจฉัย ในการวินิจฉัยให้ผู้ตรวจการแผ่นดิน พิจารณาตามแนวทางของคณะกรรมการ สรรหาที่วินิจฉัยได้ตามมาตรา ๕๗			
มาตรา ๖๐ บรรดาระเบียบ ประกาศ คำสั่ง หรือมติของผู้ตรวจการแผ่นดิน ที่ออกตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๕๒ และพระราชบัญญัติสำนักงานผู้ตรวจการ แผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๕๒ ซึ่งใช้บังคับอยู่ในวันก่อน วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้ บังคับ ให้มีผลใช้บังคับต่อไปเท่าที่ไม่ขัดต่อ รัฐธรรมนูญหรือพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญนี้ ทั้งนี้ จนกว่าจะมีระเบียบ ประกาศ คำสั่ง หรือมติตามพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญนี้	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		
มาตรา ๖๑ ให้สำนักงานผู้ตรวจการ แผ่นดินตามพระราชบัญญัติสำนักงาน ผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๕๒ เป็นสำนักงาน ผู้ตรวจการแผ่นดินตามพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญนี้	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญ
บรรดาสภิติ หน้าที่ และความผูกพันใด ๆ ที่สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินตาม พระราชบัญญัติสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๕๒ มีอยู่กับบุคคลใดในวันก่อนวันที่ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ให้โอนมาเป็นของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้			
มาตรา ๖๒ ให้โอนบรรดากงนังงานและ ลูกจ้างของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินตาม พระราชบัญญัติสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๕๒ มาเป็นของสำนักงานผู้ตรวจการ แผ่นดินตามพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญนี้ และให้ถือว่าสิทธิและประโยชน์ อื่นใดซึ่งพนักงานหรือลูกจ้างดังกล่าวได้รับตาม พระราชบัญญัติสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๕๒ เป็นสิทธิและประโยชน์อื่นใดที่ ได้รับต่อไปตามพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญนี้ เว้นแต่จะมีระเบียบที่ออกตาม มาตรา ๔๒ (๒) กำหนดไว้เป็นอย่างอื่น	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		
มาตรา ๖๓ การดำเนินการเกี่ยวกับเรื่อง ร้องเรียนหรือการดำเนินการอื่นใดตามหน้าที่ และอำนาจของผู้ตรวจการแผ่นดิน หรือสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินตาม พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย ผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๕๒ และ	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญ
พระราชบัญญัติสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๕๒ ซึ่งดำเนินการก่อนวันที่ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ถ้าการนั้นอยู่ในหน้าที่และอำนาจของ ผู้ตรวจการแผ่นดินตามพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้ถือว่าการนั้นเป็น การดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญนี้ ส่วนการดำเนินการต่อไปให้ เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญนี้			

บันทึกวิเคราะห์สรุป

สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ.

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญขอเสนอร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ และได้จัดทำบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ดังต่อไปนี้

๑. เหตุผลและความจำเป็นในการเสนอร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

เพื่อให้มีกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน กำหนดหน้าที่และอำนาจของผู้ตรวจการแผ่นดินให้สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ โดยกำหนดกลไกการดำเนินการตามหน้าที่ของผู้ตรวจการแผ่นดินให้มีความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ และใช้อำนาจโดยสุจริต เทียบธรรม กล่าวหา และปราศจากอคติทั้งปวงในการใช้ดุลยพินิจ ทั้งนี้ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ตรวจการแผ่นดินที่จะส่งเสริม สนับสนุน และให้คำแนะนำ เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ขจัดความเหลื่อมล้ำ อำนาจประโยชน์ให้แก่ประชาชนอย่างทัดเทียมกัน ลดภาระที่เกิดขึ้นกับประชาชนโดยไม่จำเป็นหรือเกินสมควรแก่เหตุ รวมทั้งขจัดหรือระงับความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรมที่หน่วยงานของรัฐปฏิบัติต่อประชาชน

๒. สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

ร่างพระราชบัญญัติร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. มีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๒.๑ ผู้ตรวจการแผ่นดิน

กำหนดให้มีผู้ตรวจการแผ่นดินมีจำนวนสามคน ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามคำแนะนำของวุฒิสภา จากบุคคลที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์เกี่ยวกับการบริหารราชการแผ่นดินไม่ต่ำกว่าอธิบดีหรือหัวหน้าส่วนราชการที่เทียบเท่า หรือหัวหน้าหน่วยงานของรัฐที่เทียบได้ไม่ต่ำกว่ากรมตามที่คณะกรรมการสรรหาประกาศกำหนด โดยต้องดำรงตำแหน่งดังกล่าวเป็นเวลาไม่น้อยกว่าห้าปี จำนวนสองคน และผู้มีประสบการณ์ในการดำเนินกิจการอันเป็นสาธารณะมาแล้วไม่น้อยกว่ายี่สิบปี จำนวนหนึ่งคน (ร่างมาตรา ๘) ทั้งนี้ โดยมีวาระการดำรงตำแหน่งเจ็ดปีนับแต่วันที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้ง และให้ดำรงตำแหน่งได้เพียงวาระเดียว (ร่างมาตรา ๑๗)

๒.๒ คณะกรรมการสรรหา

กำหนดให้มีคณะกรรมการสรรหา ซึ่งมีประธานศาลฎีกาเป็นประธานกรรมการสรรหา เพื่อทำหน้าที่สรรหาผู้สมควรได้รับการแต่งตั้งเป็นผู้ตรวจการแผ่นดิน (ร่างมาตรา ๑๑ ร่างมาตรา ๑๒ ร่างมาตรา ๑๓ และร่างมาตรา ๑๔) และวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับคุณสมบัติหรือลักษณะต้องห้ามของผู้สมัครหรือผู้ได้รับการสรรหา คำวินิจฉัยของคณะกรรมการสรรหาให้เป็นที่สุด (ร่างมาตรา ๑๕) และในกรณีที่มีปัญหาว่าผู้ตรวจการแผ่นดินผู้ใดพ้นจากตำแหน่งเพราะเหตุลาออกหรือขาดคุณสมบัติหรือมี

ลักษณะต้องห้ามหรือไม่ ให้เป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการสรรหาเป็นผู้วินิจฉัย คำวินิจฉัยของคณะกรรมการสรรหาให้เป็นที่สุด (ร่างมาตรา ๑๘ วรรคสาม)

๒.๓ การปฏิบัติหน้าที่ของผู้ตรวจการแผ่นดิน

(๑) ผู้ตรวจการแผ่นดินมีหน้าที่และอำนาจในการเสนอแนะต่อหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องเพื่อให้มีการปรับปรุงกฎหมาย กฎ หรือคำสั่ง หรือขั้นตอนการปฏิบัติงานใด ๆ บรรดาที่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรมแก่ประชาชน หรือเป็นการละเมิดสิทธิของประชาชนหรือเกินสมควรแก่เหตุ รวมทั้งแสวงหาข้อเท็จจริงเมื่อเห็นว่าผู้ได้รับความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรมอันเนื่องมาจากการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือปฏิบัตินอกเหนือหน้าที่และอำนาจตามกฎหมายของหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อเสนอแนะต่อหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องให้จัดหรือระงับความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรมนั้น ตลอดจนเสนอต่อคณะรัฐมนตรีให้ทราบถึงการที่หน่วยงานของรัฐยังมีแต่ปฏิบัติให้ถูกต้องครบถ้วนตามหมวด ๕ หน้าที่ของรัฐ ของรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้ในการดำเนินการตามหน้าที่ดังกล่าวต้องมุ่งหมายที่จะส่งเสริม สนับสนุน และให้คำแนะนำ เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ขจัดความเหลื่อมล้ำอำนาจประโยชน์ให้แก่ประชาชนอย่างทัดเทียมกัน และลดภาระที่เกิดขึ้นกับประชาชนโดยไม่จำเป็น หรือเกินสมควรแก่เหตุ รวมทั้งจัดหรือระงับความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรมที่หน่วยงานของรัฐปฏิบัติต่อประชาชน (ร่างมาตรา ๒๒) ตลอดจนต้องปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปโดยสุจริต เพื่งธรรม กล่าวหาญและปราศจากอคติทั้งปวงในการใช้ดุลยพินิจ และปฏิบัติตนให้ถูกต้องตามมาตรฐานทางจริยธรรม (ร่างมาตรา ๒๑)

(๒) กำหนดให้ผู้ตรวจการแผ่นดินอาจเสนอเรื่องต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ เมื่อเห็นว่าเป็นการที่ทับถมกันแห่งกฎหมายโดยมีปัญหเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ หรือเสนอเรื่องต่อศาลปกครองได้เมื่อเห็นว่าการ คำสั่ง หรือการกระทำอันใดของหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐมีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย ทั้งนี้ ตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ร่างมาตรา ๒๓)

(๓) กำหนดให้ผู้ตรวจการแผ่นดินมีอำนาจกำหนดแนวทางหรือระเบียบหรือประกาศเพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการปฏิบัติหน้าที่ ได้แก่ แนวทางการปฏิบัติงานของผู้ตรวจการแผ่นดินให้เป็นไปแนวทางเดียวกัน เพื่อให้เกิดความรวดเร็วและไม่ซ้ำซ้อนกัน แต่ต้องไม่ทำให้ผู้ตรวจการแผ่นดินขาดความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ ระเบียบกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการร้องเรียน การแสวงหาข้อเท็จจริง และการพิจารณา รวมทั้งระเบียบเกี่ยวกับการมอบหมายให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการแสวงหาข้อเท็จจริงเบื้องต้นเพื่อรายงานต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน ระเบียบกำหนดหลักเกณฑ์การจ่ายค่าเสียหาย และค่าเดินทางของบุคคลซึ่งมาให้ความเห็นหรือถ้อยคำ และการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ ตลอดจนระเบียบหรือประกาศอื่นตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ทั้งนี้ ในการออกระเบียบกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการร้องเรียน การแสวงหาข้อเท็จจริง และการพิจารณา รวมทั้งระเบียบและประกาศอื่นนั้นจะต้องไม่มีลักษณะเป็นการสร้างขั้นตอนโดยไม่จำเป็น หรือเกิดความล่าช้า รวมทั้งต้องไม่เป็นการสร้างภาระแก่ประชาชนเกินสมควรด้วย (ร่างมาตรา ๒๔)

(๔) กำหนดให้การปฏิบัติหน้าที่ของผู้ตรวจการแผ่นดินในเรื่องที่สำคัญจะต้องปรึกษาหารือและเห็นชอบร่วมกัน เช่น การแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ การปรึกษาหารือร่วมกับองค์กร

อิสระอื่นหรือคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเพื่อกำหนดแนวทางในการดำเนินงานร่วมกันให้การปฏิบัติหน้าที่เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและไม่ซ้ำซ้อนกัน การเสนอแนะในการปรับปรุงกฎหมาย การเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรี หรือการเสนอเรื่องต่อศาลรัฐธรรมนูญหรือศาลปกครอง การส่งเรื่องให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตภาครัฐ หรือคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน รวมทั้งการออกระเบียบ ประกาศ หรือการอื่นใดที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนดให้เป็นไปตามมติหรือต้องได้รับความเห็นชอบของผู้ตรวจการแผ่นดิน และการอื่นใดที่ผู้ตรวจการแผ่นดินตกลงร่วมกัน (ร่างมาตรา ๒๖)

(๕) ในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ตรวจการแผ่นดิน ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินมีอำนาจให้หน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือบุคคลใด มีหนังสือชี้แจงข้อเท็จจริงหรือให้ความเห็นในการปฏิบัติงาน หรือมาให้ถ้อยคำ หรือส่งวัตถุ เอกสาร หลักฐาน หรือพยานหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณา และเข้าไปในเคหสถานหรือสถานที่ใด ๆ เพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริงหรือรวบรวมพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องได้ ทั้งนี้ ต้องกระทำเท่าที่จำเป็น (ร่างมาตรา ๒๕) และในกรณีที่มีความจำเป็นต้องได้ข้อมูลหรือมีการศึกษาเรื่องใด ผู้ตรวจการแผ่นดินจะขอให้สำนักงานจ้างบุคคลหรือสถาบันซึ่งมีความรู้ความเชี่ยวชาญดำเนินการในเรื่องนั้นได้ตามที่จำเป็น หรือในกรณีที่ไมอาจหลีกเลี่ยงได้จะแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวแทนก็ได้ โดยต้องคำนึงถึงความคุ้มค่าและประสิทธิภาพที่จะเกิดขึ้น ทั้งนี้ ก่อนการจ้างหรือแต่งตั้ง ผู้ตรวจการแผ่นดินต้องกำหนดเป้าหมายและผลสัมฤทธิ์ของการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวไว้ให้ชัดเจน (ร่างมาตรา ๒๗)

๒.๔ การให้ความร่วมมือและความช่วยเหลือกับองค์กรอิสระอื่น

ในกรณีที่ผู้ตรวจการแผ่นดินเห็นว่า มีผู้กระทำการอันไม่ชอบด้วยกฎหมาย แต่อยู่ในหน้าที่และอำนาจขององค์กรอิสระอื่น ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินมีหนังสือแจ้งองค์กรอิสระที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจต่อไปโดยไม่ชักช้า และในกรณีที่เห็นว่าการดำเนินการเรื่องใดที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของผู้ตรวจการแผ่นดินอาจเข้าลักษณะเป็นการกระทำที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจขององค์กรอิสระอื่นด้วย ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินปรึกษาหารือร่วมกับองค์กรอิสระอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดแนวทางในการดำเนินงานร่วมกันเพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของแต่ละองค์กรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและไม่ซ้ำซ้อนกัน (ร่างมาตรา ๖) สำหรับกรณีที่เป็นเรื่องเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิมนุษยชนนั้น ได้กำหนดให้ผู้ตรวจการแผ่นดินส่งเรื่องให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติดำเนินการต่อไป และเพื่อขจัดความซ้ำซ้อนในการปฏิบัติหน้าที่ ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินและคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติร่วมกันหารือและวางหลักเกณฑ์เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการต่อไปด้วย (ร่างมาตรา ๒๒ วรรคสาม)

๒.๕ การให้ประชาชนแจ้งหรือร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน

เมื่อบุคคลใดพบเห็นหรือได้รับความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรม อันเนื่องมาจากการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือปฏิบัตินอกเหนือหน้าที่และอำนาจตามกฎหมายของหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือมีกรณีที่มีการปฏิบัติงานใด ๆ ของหน่วยงานของรัฐเป็นภาระแก่ประชาชนโดยไม่จำเป็นหรือเกินสมควรแก่เหตุ บุคคลนั้นสามารถแจ้งหรือร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดินได้ตามระเบียบที่ผู้ตรวจการแผ่นดินกำหนด โดยระเบียบดังกล่าวต้องดำเนินการโดยมุ่งหมายให้การเสนอเรื่องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเป็นไปโดยสะดวกและรวดเร็ว และไม่มียกเว้นบังคับให้เปิดเผยตัวตนผู้แจ้งหรือผู้ร้องเรียน เว้นแต่เป็นเรื่องการขอให้ขจัดหรือระงับความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรมให้แก่ผู้ร้องเรียนเป็นการเฉพาะตัว (ร่างมาตรา ๒๔ วรรคสอง) และห้ามมิให้ผู้ใด

เปิดเผยข้อมูลอันทำให้สามารถระบุตัวตนของผู้แจ้ง ผู้ร้องเรียน รวมทั้งข้อมูลข่าวสารที่ได้มาเนื่องจากการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ เว้นแต่เป็นการเปิดเผยข้อมูลเพื่อปฏิบัติตามหน้าที่และอำนาจหรือตามกฎหมายหรือตามคำสั่งศาล (ร่างมาตรา ๒๘)

๒.๖ การดำเนินการตามหน้าที่ของผู้ตรวจการแผ่นดิน

(๑) หากความปรากฏต่อผู้ตรวจการแผ่นดินไม่ว่าโดยทางใด ไม่ว่าจะมีผู้แจ้งหรือผู้ร้องเรียนหรือไม่ก็ตาม ว่าบุคคลใดได้รับความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรมอันเนื่องมาจากการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือปฏิบัตินอกเหนือหน้าที่และอำนาจตามกฎหมายของหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือมีกรณีที่มีการปฏิบัติงานใด ๆ ของหน่วยงานของรัฐเป็นภาระแก่ประชาชนโดยไม่จำเป็นหรือเกินสมควรแก่เหตุ ให้เป็นหน้าที่ของผู้ตรวจการแผ่นดินที่จะต้องแสวงหาข้อเท็จจริงหรือดำเนินการอื่นใดด้วยความรอบคอบ เพื่อเสนอแนะต่อหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องให้ขจัดหรือระงับความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรมนั้น หรือปรับปรุงกฎหมาย กฎ หรือคำสั่ง หรือขั้นตอนการปฏิบัติงานใด ๆ ต่อไป เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ขจัดความเหลื่อมล้ำ อำนาจประโยชน์ให้แก่ประชาชนอย่างทัดเทียมกัน และลดภาระที่เกิดขึ้นกับประชาชนโดยไม่จำเป็น ทั้งนี้ ก่อนการเสนอแนะดังกล่าวจะต้องมีการหารือร่วมกับหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง โดยคำนึงถึงประสิทธิภาพ ความสามารถ และอุปสรรคของหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องประกอบด้วย (ร่างมาตรา ๓๒)

(๒) หากความปรากฏต่อผู้ตรวจการแผ่นดินว่ามีผู้ได้รับความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรมอันเนื่องมาจากหน่วยงานของรัฐยังมีได้ปฏิบัติให้ถูกต้องครบถ้วนตามหมวด ๕ หน้าที่ของรัฐ ของรัฐธรรมนูญ ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินรายงานพร้อมข้อเสนอแนะให้คณะรัฐมนตรีทราบเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไปโดยเร็ว โดยผู้ตรวจการแผ่นดินจะรายงานให้รัฐสภาและเผยแพร่ให้ประชาชนทราบด้วยก็ได้ (ร่างมาตรา ๓๕)

๒.๗ การดำเนินการของหน่วยงานของรัฐตามข้อเสนอแนะของผู้ตรวจการแผ่นดิน

(๑) เมื่อผู้ตรวจการแผ่นดินมีข้อเสนอแนะต่อหน่วยงานของรัฐให้มีการปรับปรุงกฎหมาย กฎ หรือคำสั่ง หรือขั้นตอนการปฏิบัติงานใด ๆ แล้ว ให้เป็นหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐที่จะต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวัน ในกรณีมีเหตุจำเป็นให้ขยายระยะเวลาได้ไม่เกินหกสิบวัน หากพ้นกำหนดเวลาดังกล่าวแล้วยังดำเนินการไม่แล้วเสร็จโดยไม่มีเหตุอันสมควรให้ถือว่าหัวหน้าหน่วยงานของรัฐนั้นจงใจไม่ปฏิบัติตามกฎหมายอันทำให้เกิดความเสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง และให้ผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติทราบเพื่อดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจโดยเร็ว โดยให้ถือว่ารายงานของผู้ตรวจการแผ่นดินเป็นสำนวนการสอบสวนของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ทั้งนี้ หากหน่วยงานของรัฐเห็นว่าข้อเสนอแนะดังกล่าวไม่อาจดำเนินการได้ไม่ว่าด้วยเหตุใด ให้เป็นหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐนั้นที่จะแจ้งให้ผู้ตรวจการแผ่นดินทราบภายในกำหนดเวลาข้างต้น และปรึกษาหารือร่วมกับผู้ตรวจการแผ่นดินและหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องเพื่อร่วมมือกันแก้ไขปัญหาอุปสรรคนั้นโดยเร็ว เมื่อได้ข้อยุติประการใดแล้ว ให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการไปตามนั้น ในกรณีที่ไม่มีอาจหาข้อยุติได้ ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาตามที่เห็นสมควร และให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องดำเนินการไปตามมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าว (ร่างมาตรา ๓๓)

(๒) เมื่อผู้ตรวจการแผ่นดินมีข้อเสนอแนะต่อหน่วยงานของรัฐให้มีการขจัดความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรมแก่บุคคลใด ให้เป็นหน้าที่ของหัวหน้าหน่วยงานของรัฐที่ต้องดำเนินการให้เป็นไปตามคำแนะนำนั้นภายในสามสิบวัน เว้นแต่หัวหน้าหน่วยงานของรัฐเห็นว่าการดำเนินการตามข้อเสนอแนะดังกล่าวจะขัดต่อกฎหมาย กฎ หรือคำสั่ง หรือขั้นตอนการปฏิบัติงาน ให้แจ้งให้ผู้ตรวจการแผ่นดินทราบก่อนพ้นกำหนดเวลาสามสิบวันดังกล่าว และให้ผู้ตรวจการแผ่นดินหารือร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อหาข้อยุติโดยเร็วต่อไป เมื่อได้ข้อยุติประการใดแล้ว ให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการไปตามนั้น ในกรณีที่ไมอาจหาข้อยุติได้ ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาตามที่เห็นสมควร และให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องดำเนินการไปตามมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าว (ร่างมาตรา ๓๔)

๒.๘ กลไกการดำเนินการของผู้ตรวจการแผ่นดินกรณีที่เห็นว่าความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรมเรื่องใดเป็นเรื่องเฉพาะตัวเป็นรายกรณี หรือเป็นเรื่องที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของหน่วยงานของรัฐอื่น ให้ดำเนินการดังนี้ (ร่างมาตรา ๓๖)

(๑) กรณีที่การดำเนินการในเรื่องนั้นมีกฎหมายกำหนดให้มีการร้องทุกข์หรืออุทธรณ์ไว้แล้ว ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินส่งเรื่องดังกล่าวให้หน่วยงานของรัฐนั้นพิจารณาดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจต่อไป

(๒) กรณีที่เป็นเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลหรือการดำเนินการทางวินัยของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินส่งเรื่องให้ผู้มีอำนาจดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลหรือการดำเนินการทางวินัยในกรณีนั้นดำเนินการต่อไป แต่ผู้ตรวจการแผ่นดินอาจแสวงหาข้อเท็จจริงในเรื่องนั้นเพื่อประโยชน์ในการเสนอแนะให้มีการแก้ไขกฎหมาย กฎ หรือขั้นตอนการปฏิบัติงานที่ก่อให้เกิดปัญหาดังกล่าวอย่างเป็นระบบได้

(๓) กรณีที่การไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือปฏิบัตินอกเหนือหน้าที่และอำนาจตามกฎหมายของหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นเรื่องเกี่ยวกับการทุจริตหรือประพฤติมิชอบในวงราชการ ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินส่งเรื่องให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ หรือคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินพิจารณาดำเนินการต่อไป

๒.๙ เรื่องที่ห้ามมิให้ผู้ตรวจการแผ่นดินรับไว้พิจารณา หรือให้สั่งยุติเรื่อง หากปรากฏในภายหลังว่าเป็นเรื่องที่มีลักษณะดังต่อไปนี้ (ร่างมาตรา ๓๗)

(๑) เรื่องที่เป็นนโยบายที่คณะรัฐมนตรีกำหนด เว้นแต่นโยบายนั้นขัดต่อรัฐธรรมนูญ หรือมีผลให้มีการละเลยการปฏิบัติหน้าที่ของรัฐตามรัฐธรรมนูญ

(๒) เรื่องที่มีการฟ้องร้องเป็นคดีอยู่ในศาลหรือเรื่องที่ศาลมีคำพิพากษา คำสั่ง หรือคำวินิจฉัยเสร็จเด็ดขาดแล้ว เว้นแต่เป็นการศึกษาเพื่อประโยชน์ในการเสนอแนะให้มีการปรับปรุงกฎหมายหรือกฎที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรม

(๓) เรื่องที่ไม่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของผู้ตรวจการแผ่นดิน

(๔) เรื่องที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจขององค์กรอิสระอื่น หรือที่องค์กรอิสระอื่นรับไว้ดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจขององค์กรอิสระนั้นแล้ว

(๕) เป็นการร้องเรียนโดยใช้สิทธิไม่สุจริตและการพิจารณาจะไม่เป็นประโยชน์ต่อประชาชนโดยส่วนรวม

(๖) เรื่องที่ผู้ร้องเรียนได้รับการแก้ไขความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรมอย่างเหมาะสมแล้ว

(๗) เรื่องที่ผู้ตรวจการแผ่นดินเคยสรุปผลการพิจารณาแล้ว เว้นแต่จะปรากฏพยานหลักฐานหรือข้อเท็จจริงใหม่อันอาจทำให้ผลการพิจารณาเปลี่ยนแปลงไป

(๘) เรื่องอื่นตามมติที่ผู้ตรวจการแผ่นดินกำหนด

๒.๑๐ การตรวจสอบและการรายงานผล

(๑) กำหนดให้ผู้ตรวจการแผ่นดินต้องแจ้งผลการดำเนินการตามหน้าที่ของผู้ตรวจการแผ่นดินหรือการไม่รับพิจารณาหรือยุติเรื่อง ให้ผู้ร้องเรียนหรือหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องทราบ โดยในกรณีที่ไม่นับไว้พิจารณาหรือยุติเรื่อง ให้ระบุเหตุผลให้ผู้ร้องเรียนทราบด้วย (ร่างมาตรา ๓๘)

(๒) กำหนดให้ผู้ตรวจการแผ่นดินต้องทำรายงานประจำปีเสนอต่อคณะรัฐมนตรีและรัฐสภา โดยอย่างน้อยต้องสรุปปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินการด้วย และเผยแพร่ให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป แต่ไม่ตัดอำนาจของผู้ตรวจการแผ่นดินที่จะรายงานให้คณะรัฐมนตรีหรือรัฐสภา หรือเผยแพร่ให้ประชาชนทราบเป็นพิเศษเฉพาะเรื่อง เพราะเป็นกรณีเร่งด่วนหรือจะเป็นประโยชน์ต่อการบริหารราชการแผ่นดิน ทั้งนี้ ในการจัดทำรายงานดังกล่าวให้กระทำการสรุปโดยมิให้ระบุรายละเอียดอันเป็นการเปิดเผยความลับของบุคคลหรือหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องโดยไม่จำเป็น (ร่างมาตรา ๓๙)

๒.๑๑ สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน

กำหนดให้มีสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินมีฐานะเป็นนิติบุคคล และอยู่ภายใต้การบังคับบัญชา กำกับดูแล และรับผิดชอบร่วมกันของผู้ตรวจการแผ่นดิน (ร่างมาตรา ๔๐) มีหน้าที่และอำนาจในการรับผิดชอบงานธุรการและดำเนินการเพื่อให้ผู้ตรวจการแผ่นดินบรรลุภารกิจและหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ และกฎหมายอื่น รวมทั้งอำนวยความสะดวก ช่วยเหลือ ส่งเสริม และสนับสนุน การปฏิบัติงานของผู้ตรวจการแผ่นดิน ศึกษารวบรวม วิเคราะห์ข้อมูล และสนับสนุนให้มีการวิจัยเกี่ยวกับงานของผู้ตรวจการแผ่นดิน และดำเนินการหรือส่งเสริมและสนับสนุนหรือประสานงานกับหน่วยงานของรัฐหรือภาคเอกชน ในการเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนเกี่ยวกับการดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจของผู้ตรวจการแผ่นดิน ตลอดจนปฏิบัติหน้าที่อื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดหรือที่ผู้ตรวจการแผ่นดินมีมติมอบหมาย (ร่างมาตรา ๔๑) โดยมีเลขาธิการคนหนึ่งซึ่งประธานผู้ตรวจการแผ่นดินแต่งตั้งตามมติของผู้ตรวจการแผ่นดิน เป็นผู้บังคับบัญชาพนักงานและลูกจ้างของสำนักงาน และรับผิดชอบการปฏิบัติงานของสำนักงานขึ้นตรงต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน (ร่างมาตรา ๔๔) มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละห้าปีนับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้ง และอาจได้รับแต่งตั้งใหม่ได้ แต่ไม่เกินสองวาระติดต่อกัน (ร่างมาตรา ๔๕)

๒.๑๒ บทกำหนดโทษ

กำหนดโทษทางอาญาสำหรับกรณีที่มีการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้ตรวจการแผ่นดินหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากผู้ตรวจการแผ่นดินในการให้ความเห็น ข้อมูล หรือพยานหลักฐานใดแก่ผู้ตรวจการแผ่นดิน และกรณีที่มีการเปิดเผยข้อมูลอันทำให้สามารถระบุตัวตนของผู้แจ้งหรือผู้ร้องเรียน หรือเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่ได้มาเนื่องจากการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ (ร่างมาตรา ๕๕)

๒.๑๓ บทเฉพาะกาล

(๑) กำหนดบทเฉพาะกาลรองรับให้ประธานผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ บรรดาที่มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญ ยังคงอยู่ในตำแหน่งต่อไปจนกว่าจะครบวาระตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๕๒ หรือพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๑๘ (ร่างมาตรา ๕๖)

(๒) กำหนดบทเฉพาะกาลเพื่อให้ดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการสรรหาภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ และให้คณะกรรมการสรรหาพิจารณาและวินิจฉัยว่าประธานผู้ตรวจการแผ่นดินหรือผู้ตรวจการแผ่นดินผู้ใดขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญหรือไม่ ในกรณีที่คณะกรรมการสรรหามีคำวินิจฉัยว่าประธานผู้ตรวจการแผ่นดินหรือผู้ตรวจการแผ่นดินผู้ใดขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญ ให้ประธานผู้ตรวจการแผ่นดินหรือผู้ตรวจการแผ่นดินผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งตั้งแต่วันถัดจากวันที่คณะกรรมการสรรหามีคำวินิจฉัย และเพื่อประโยชน์ในการรับบำเหน็จตอบแทนตามมาตรา ๓๑ ให้ถือว่าการพ้นจากตำแหน่งดังกล่าวเป็นการพ้นจากตำแหน่งด้วยเหตุลาออก คำวินิจฉัยของคณะกรรมการสรรหาให้เป็นที่สุด (ร่างมาตรา ๕๗) และให้คณะกรรมการสรรหาดำเนินการสรรหาผู้สมควรได้รับการแต่งตั้งเป็นผู้ตรวจการแผ่นดินตามจำนวนที่ยังว่างอยู่ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มิมีคำวินิจฉัย สำหรับกรณีที่ประธานผู้ตรวจการแผ่นดินพ้นจากตำแหน่งเพราะขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญ หรือในกรณีที่ไม่มีประธานผู้ตรวจการแผ่นดิน เมื่อวุฒิสภาให้ความเห็นชอบบุคคลซึ่งได้รับการสรรหาแล้ว ให้ผู้ซึ่งได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภาและผู้ตรวจการแผ่นดินซึ่งยังอยู่ในตำแหน่งตามมาตรา ๕๖ ประชุมร่วมกันเพื่อเลือกกันเองให้คนหนึ่งเป็นประธานผู้ตรวจการแผ่นดิน และแจ้งให้ประธานวุฒิสภาทราบเพื่อดำเนินการต่อไป (ร่างมาตรา ๕๘)

(๓) กำหนดบทเฉพาะกาลรองรับให้เลขาธิการสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับและมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ถ้าประสงค์จะดำรงตำแหน่งเลขาธิการสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินต่อไป ให้ประธานผู้ตรวจการแผ่นดินทำสัญญาจ้างขึ้นโดยให้มีระยะเวลาการจ้างไม่เกินวาระที่จะต้องพ้นจากตำแหน่งตามพระราชบัญญัติสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๕๒ และในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของเลขาธิการ ให้เป็นไปตามมติของผู้ตรวจการแผ่นดินตามแนวทางในการวินิจฉัยของคณะกรรมการสรรหา (ร่างมาตรา ๕๙)

(๔) กำหนดบทเฉพาะกาลรองรับระเบียบ ประกาศ คำสั่ง หรือมติของผู้ตรวจการแผ่นดินที่ออกตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๕๒ และพระราชบัญญัติสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๕๒ ซึ่งใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ให้มีผลใช้บังคับต่อไปเท่าที่ไม่ขัดต่อรัฐธรรมนูญหรือพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ทั้งนี้ จนกว่าจะมีระเบียบ ประกาศ คำสั่ง หรือมติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ (ร่างมาตรา ๖๐)

(๕) กำหนดบทเฉพาะกาลรองรับให้สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินตามพระราชบัญญัติสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๕๒ เป็นสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ และบรรดาสัทธิ หน้าที่ และความผูกพันใด ๆ ที่สำนักงาน

ผู้ตรวจการแผ่นดินตามพระราชบัญญัติสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๕๒ มีอยู่กับบุคคลใดในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ให้โอนมาเป็นของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ (ร่างมาตรา ๖๑)

(๖) กำหนดบทเฉพาะกาลรองรับให้โอนบรรดาพนักงานและลูกจ้างของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินตามพระราชบัญญัติสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๕๒ มาเป็นของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ และให้ถือว่าสิทธิและประโยชน์อื่นใดซึ่งพนักงานหรือลูกจ้างดังกล่าวได้รับตามพระราชบัญญัติสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๕๒ เป็นสิทธิและประโยชน์อื่นใดที่ได้รับต่อไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ เว้นแต่จะมีระเบียบที่ออกตามมาตรา ๔๒ (๒) กำหนดไว้เป็นอย่างอื่น (ร่างมาตรา ๖๒)

(๗) กำหนดบทเฉพาะกาลรองรับให้การดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องร้องเรียนหรือการดำเนินการอื่นใดตามหน้าที่และอำนาจของผู้ตรวจการแผ่นดินหรือสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๕๒ และพระราชบัญญัติสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๕๒ ซึ่งดำเนินการก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ถ้าการนั้นอยู่ในหน้าที่และอำนาจของผู้ตรวจการแผ่นดินตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้ถือว่าการนั้นเป็นการดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ส่วนการดำเนินการต่อไปให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ (ร่างมาตรา ๖๓)

การวิเคราะห์ความจำเป็นในการตรากฎหมายและการวิเคราะห์ผลกระทบ

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ.

☒ กฎหมายใหม่

☐ แก้ไข/ปรับปรุง

☐ ยกเลิก

ส่วนราชการหรือหน่วยงานผู้เสนอ..... คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ.....

๑. วัตถุประสงค์และเป้าหมายของภารกิจ

๑.๑ วัตถุประสงค์และเป้าหมายของภารกิจคืออะไร

เพื่อให้มีกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน ตามมาตรา ๑๓๐ (๕) และมาตรา ๒๖๗ (๗) ของรัฐธรรมนูญ เพื่อกำหนดบทบาทหน้าที่เกี่ยวกับผู้ตรวจการแผ่นดินให้สอดคล้องกับบทบัญญัติมาตรา ๒๒๘ ถึงมาตรา ๒๓๑ ของรัฐธรรมนูญ รวมทั้งบทบัญญัติในส่วนที่ ๑ บททั่วไปของหมวด ๑๒ องค์การอิสระ ตลอดจนเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ เพื่อให้ผู้ตรวจการแผ่นดินมีความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจโดยสุจริต เทียบธรรม กล้าหาญ และปราศจากอคติทั้งปวงในการใช้ดุลพินิจ รวมทั้งให้ผู้ตรวจการแผ่นดินและองค์กรอิสระอื่นร่วมมือและช่วยเหลือกันเพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการปฏิบัติหน้าที่ของแต่ละองค์กร

๑.๒ ความจำเป็นที่ต้องทำภารกิจ

มาตรา ๑๓๐ (๕) ของรัฐธรรมนูญ บัญญัติให้มีพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน ประกอบกับมาตรา ๒๖๗ ของรัฐธรรมนูญ บัญญัติให้คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจัดทำร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญให้แล้วเสร็จภายในสองร้อยสี่สิบวันนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญ

หากไม่ทำภารกิจนั้นจะมีผลกระทบใด

เป็นการไม่ดำเนินการตามที่รัฐธรรมนูญบัญญัติ

๑.๓ การดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์มีกี่ทางเลือก มีทางเลือกอะไรบ้าง

แต่ละทางเลือกมีข้อดีข้อเสียอย่างไร

ไม่มีทางเลือกอื่น

๑.๔ มาตรการที่บรรลุวัตถุประสงค์ของภารกิจคืออะไร

(๑) กำหนดเป้าหมายและแนวทางในการปฏิบัติหน้าที่และการใช้อำนาจของผู้ตรวจการแผ่นดิน โดยในการปฏิบัติหน้าที่ต้องดำเนินการโดยมุ่งหมายที่จะส่งเสริม สนับสนุน และให้คำแนะนำ เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ขจัดความเหลื่อมล้ำ อำนวยประโยชน์ให้แก่ประชาชนอย่างทัดเทียมกัน และลดภาระที่เกิดขึ้นกับประชาชนโดยไม่จำเป็น หรือเกินสมควรแก่เหตุ รวมทั้งขจัดหรือระงับความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรมที่หน่วยงานของรัฐปฏิบัติต่อประชาชน ตลอดจนต้องปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปโดยสุจริต เทียบธรรม กล้าหาญ และปราศจากอคติทั้งปวงในการใช้ดุลพินิจ และปฏิบัติตามให้ถูกต้องตามมาตรฐานทางจริยธรรม โดยในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ตรวจการแผ่นดิน หากความปรากฏต่อผู้ตรวจการแผ่นดินไม่ว่าโดยทางใดว่ามีบุคคลได้รับความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรมอันเนื่องมาจากการไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย

หรือปฏิบัตินอกเหนือหน้าที่และอำนาจตามกฎหมายของหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือมีกรณีที่มีการปฏิบัติงานใด ๆ ของหน่วยงานของรัฐเป็นภาระแก่ประชาชนโดยไม่จำเป็น หรือเกินสมควรแก่เหตุ ผู้ตรวจการแผ่นดินก็สามารถดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจต่อไปได้ โดยไม่จำเป็นต้องรอให้มีผู้แจ้งหรือผู้ร้องเรียน และการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ตรวจการแผ่นดินจะมุ่งเน้นที่จะแก้ไขปัญหาของส่วนรวมมากกว่าการแก้ไขทุกข์ของรายบุคคล เช่น กรณีที่ผู้ตรวจการแผ่นดิน เห็นว่าความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรมเรื่องใดเป็นเรื่องเฉพาะตัวเป็นรายกรณี หรือเป็นเรื่องที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของหน่วยงานของรัฐอื่นที่จะขจัดความเดือดร้อนหรืออำนวยความสะดวกได้ตามหน้าที่และอำนาจของหน่วยงานของรัฐนั้นอยู่แล้ว ให้ดำเนินการส่งเรื่องให้หน่วยงานของรัฐนั้น พิจารณาดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจต่อไป แต่หากเห็นว่าเพื่อประโยชน์ในการเสนอแนะ ให้มีการแก้ไขกฎหมาย กฎ หรือขั้นตอนการปฏิบัติงานที่ก่อให้เกิดปัญหาดังกล่าวอย่างเป็นระบบได้ ผู้ตรวจการแผ่นดินจะแสวงหาข้อเท็จจริงและศึกษาข้อมูลในเรื่องนั้นต่อไปก็ได้

(๒) กำหนดให้มีการประสานความร่วมมือและความช่วยเหลือกับองค์กรอิสระอื่น และกำหนดแนวทางการทำงานที่ไม่ซ้ำซ้อนกัน โดยในกรณีที่ผู้ตรวจการแผ่นดินเห็นว่าผู้กระทำการ อันไม่ชอบด้วยกฎหมายอันอยู่ในหน้าที่และอำนาจขององค์กรอิสระอื่น ให้ผู้ตรวจการแผ่นดิน มีหนังสือแจ้งองค์กรอิสระที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจต่อไปโดยไม่ชักช้า และในกรณีที่เห็นว่าการดำเนินการเรื่องใดที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของผู้ตรวจการแผ่นดิน อาจเข้าลักษณะเป็นการกระทำความผิดที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจขององค์กรอิสระอื่นด้วย ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินปรึกษาหารือร่วมกับองค์กรอิสระอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดแนวทาง ในการดำเนินงานร่วมกันเพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของแต่ละองค์กรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และไม่ซ้ำซ้อนกัน สำหรับการดำเนินการในกรณีที่เป็นเรื่องเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิมนุษยชนนั้น ได้กำหนดให้ผู้ตรวจการแผ่นดินส่งเรื่องให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติดำเนินการต่อไป และเพื่อขจัดความซ้ำซ้อนในการปฏิบัติหน้าที่ ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินและคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน แห่งชาติร่วมกันหารือและวางหลักเกณฑ์เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการต่อไปด้วย

(๓) การเปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถแจ้งหรือร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและ มีมาตรการในการให้ความคุ้มครองข้อมูลของผู้แจ้งหรือผู้ร้องเรียน เมื่อบุคคลใดพบเห็นหรือได้รับความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรมอันเนื่องมาจากการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือปฏิบัตินอกเหนือ หน้าที่และอำนาจตามกฎหมายของหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือมีกรณีที่มีการปฏิบัติงานใด ๆ ของหน่วยงานของรัฐเป็นภาระแก่ประชาชนโดยไม่จำเป็นหรือเกินสมควรแก่เหตุ บุคคลนั้นสามารถ แจ้งหรือร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดินได้ตามระเบียบที่ผู้ตรวจการแผ่นดินกำหนด โดยในการกำหนด ระเบียบดังกล่าวจะต้องดำเนินการโดยมุ่งหมายให้เกิดความสะดวกแก่ประชาชนในการเสนอเรื่อง ต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน และไม่มีลักษณะบังคับให้เปิดเผยตัวตนผู้แจ้งหรือผู้ร้องเรียน เว้นแต่เป็นเรื่อง การขอให้ขจัดหรือระงับความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรมให้แก่ผู้ร้องเรียนเป็นการเฉพาะตัว และห้ามมิให้ผู้ใดเปิดเผยข้อมูลอันทำให้สามารถระบุตัวตนของผู้แจ้ง ผู้ร้องเรียน รวมทั้งข้อมูลข่าวสาร ที่ได้มาเนื่องจากการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ เว้นแต่เป็นการกระทำ ตามหน้าที่เปิดเผยข้อมูลเพื่อปฏิบัติตามหน้าที่และอำนาจ หรือตามกฎหมายหรือตามคำสั่งศาล

(๔) แนวทางการทำงานร่วมกับหน่วยงานของรัฐ มาตรการและกลไกในการปฏิบัติ หน้าที่ของผู้ตรวจการแผ่นดินตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้มุ่งหมายที่จะกำหนดให้ การปฏิบัติหน้าที่ของผู้ตรวจการแผ่นดินในการดำเนินการร่วมกับหน่วยงานอื่นต้องเป็นไปในลักษณะ

กัลยาณมิตร โดยในการแสวงหาข้อเท็จจริงของผู้ตรวจการแผ่นดินจะต้องไม่มีลักษณะเป็นการมุ่งหมายที่จะกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือหน่วยงานของรัฐ และก่อนที่จะมีการเสนอแนะต่อหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องให้จัดหรือระงับความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรม หรือปรับปรุงกฎหมาย กฎ หรือคำสั่ง หรือขั้นตอนการปฏิบัติงานใด ๆ บรรดาที่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรมแก่ประชาชน หรือเป็นภาระแก่ประชาชนโดยไม่จำเป็นหรือเกินสมควรแก่เหตุ นั้น ผู้ตรวจการแผ่นดินต้องหารือร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องก่อน และต้องคำนึงถึงประสิทธิภาพ ความสามารถ และอุปสรรคของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่จะดำเนินการตามแนวทางที่ผู้ตรวจการแผ่นดินเสนอแนะประกอบด้วย

(๕) กำหนดให้มีกระบวนการปรึกษาหารือและหาข้อยุติร่วมกัน เนื่องจากก่อนที่จะมีข้อเสนอแนะไปยังหน่วยงานของรัฐ ได้กำหนดให้ผู้ตรวจการแผ่นดินต้องปรึกษาหารือร่วมกับหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องก่อน ดังนั้น เมื่อผู้ตรวจการแผ่นดินมีข้อเสนอแนะไปยังหน่วยงานของรัฐแล้ว หน่วยงานของรัฐจึงมีหน้าที่ต้องดำเนินการให้เป็นไปตามข้อเสนอแนะของผู้ตรวจการแผ่นดินภายในเวลาที่กฎหมายกำหนด แต่อย่างไรก็ดี หากหัวหน้าหน่วยงานของรัฐเห็นว่าการดำเนินการตามข้อเสนอแนะดังกล่าวจะขัดต่อกฎหมาย หรือกฎ หรือคำสั่ง หรือขั้นตอนการปฏิบัติงานหรือไม่อาจดำเนินการได้ไม่ว่าด้วยเหตุใด ให้หน่วยงานของรัฐนั้นปรึกษาหารือร่วมกับผู้ตรวจการแผ่นดิน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อหาข้อยุติโดยเร็วต่อไป

(๖) กำหนดกลไกมาตรการการชี้ขาดกรณีมีการไม่ดำเนินการตามข้อเสนอแนะ ในกรณีที่ผู้ตรวจการแผ่นดินและหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องปรึกษาหารือร่วมกันแล้วไม่อาจหาข้อยุติได้ ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาตามที่เห็นสมควร และให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องดำเนินการไปตามมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าว หากหน่วยงานของรัฐไม่ดำเนินการโดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้ถือว่าหัวหน้าหน่วยงานของรัฐนั้นจงใจไม่ปฏิบัติตามกฎหมายอันทำให้เกิดความเสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง และให้ผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติทราบเพื่อดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจโดยเร็ว โดยให้ถือว่ารายงานของผู้ตรวจการแผ่นดินเป็นสำนวนการสอบสวนของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

๑.๕ การกีดกันจะแก้ไขปัญหาหรือข้อบกพร่องนั้นได้เพียงใด

การดำเนินการตามมาตรการที่กำหนด จะช่วยปรับปรุงกลไกการทำงานของผู้ตรวจการแผ่นดินให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งจะช่วยจัดหรือระงับความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรม รวมทั้งทำให้มีการปรับปรุงกฎหมาย กฎ ข้อบังคับ ระเบียบ หรือคำสั่ง หรือขั้นตอนการปฏิบัติงานใด ๆ บรรดาที่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรมแก่ประชาชน หรือเป็นภาระแก่ประชาชนโดยไม่จำเป็นหรือเกินสมควรแก่เหตุ ตลอดจนช่วยลดการทำงานที่ซ้ำซ้อนกับองค์กรอิสระอื่น

๑.๖ ผลสัมฤทธิ์ของภารกิจคืออะไร

การปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ไม่มีขั้นตอนยุ่งยาก ช่วยลดภาระที่เกิดขึ้นกับประชาชนโดยไม่จำเป็น อำนวยประโยชน์แก่ประชาชนให้ได้รับความผาสุกอย่างทัดเทียมกัน

ตัวชี้วัดความสัมฤทธิ์ของกฎหมายมีอย่างไร

ข้อเสนอแนะของผู้ตรวจการแผ่นดินนำไปสู่การยกเลิกกฎหมาย กฎ ระเบียบ คำสั่ง และขั้นตอนการปฏิบัติงานที่เป็นภาระแก่ประชาชนโดยไม่จำเป็นหรือเกินสมควรแก่เหตุ

- ๑.๗ การทำภารกิจสอดคล้องกับพันธกรณีและความผูกพันตามหนังสือสัญญาที่ประเทศไทย มีต่อรัฐต่างประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศใด ในเรื่องใด
ไม่มี
การดำเนินการดังกล่าวจะเป็นผลดีหรือก่อให้เกิดภาระแก่ประเทศไทยหรือไม่ อย่างไร
ไม่มี

๒. ผู้ทำภารกิจ

- ๒.๑ เมื่อคำนึงถึงประสิทธิภาพ ต้นทุน และความคล่องตัวแล้ว เหตุใดจึงไม่ควรให้เอกชน ทำภารกิจนี้

เนื่องจากมาตรา ๒๓๐ และมาตรา ๒๓๑ ของรัฐธรรมนูญ กำหนดให้เป็นหน้าที่ของผู้ตรวจการแผ่นดิน โดยมีสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบงานธุรการ ตามมาตรา ๒๒๐ ของรัฐธรรมนูญ

ภารกิจนี้ควรทำร่วมกับเอกชน หรือไม่ อย่างไร

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ได้กำหนดให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ในการแจ้งหรือร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดินในกรณีที่พบเห็นหรือเป็นผู้ได้รับความเดือดร้อน หรือความไม่เป็นธรรมอันเนื่องมาจากการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือปฏิบัตินอกเหนือหน้าที่ และอำนาจตามกฎหมายของหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือมีกรณีการปฏิบัติงานใด ๆ ของหน่วยงานของรัฐเป็นภาระแก่ประชาชนโดยไม่จำเป็นหรือเกินสมควรแก่เหตุ เพื่อให้ผู้ตรวจการ แผ่นดินดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไป

- ๒.๒ เมื่อคำนึงถึงประสิทธิภาพและประโยชน์ที่จะเกิดแก่การให้บริการประชาชน ควรทำ ภารกิจนี้ร่วมกับหน่วยงานอื่นหรือไม่ เพราะเหตุใด

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ได้กำหนดให้ผู้ตรวจการแผ่นดินปฏิบัติงาน ร่วมกับคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติและองค์กรอิสระอื่นในส่วนที่เกี่ยวข้อง โดยในกรณีที่เป็น เรื่องที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจขององค์กรอิสระอื่นก็ให้มีการแจ้งให้องค์กรอิสระที่เกี่ยวข้องดำเนินการ ตามหน้าที่และอำนาจต่อไปได้ และหากเรื่องใดที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของผู้ตรวจการแผ่นดิน อาจเข้าลักษณะเป็นการกระทำที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจขององค์กรอิสระอื่นด้วย ให้ผู้ตรวจการ แผ่นดินปรึกษาหารือร่วมกับองค์กรอิสระอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดแนวทางในการดำเนินงานร่วมกัน เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของแต่ละองค์กรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและไม่ซ้ำซ้อนกัน รวมทั้ง กำหนดให้มีการประสานปรึกษาหารือร่วมกับหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องเพื่อหาแนวทางร่วมกัน ในการช่วยกันจัดหรือระงับความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรม หรือปรับปรุงกฎหมาย กฎ หรือคำสั่ง หรือขั้นตอนการปฏิบัติงานใด ๆ บรรดาที่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรม แก่ประชาชน หรือเป็นภาระแก่ประชาชนโดยไม่จำเป็นหรือเกินสมควรแก่เหตุ

๒.๓ การกีดกีดกล่าวหาให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทำ จะได้ประโยชน์แก่ประชาชนมากกว่าหรือไม่

มาตรา ๒๓๐ และมาตรา ๒๓๑ ของรัฐธรรมนูญ บัญญัติให้เป็นหน้าที่ของผู้ตรวจการแผ่นดิน อย่างไรก็ตาม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจต้องดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับงานที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น การยกเลิกหรือแก้ไขเพิ่มเติมข้อบัญญัติท้องถิ่น ที่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรมแก่ประชาชน หรือเป็นภาระแก่ประชาชนโดยไม่จำเป็น หรือเกินสมควรแก่เหตุ

๓. ความจำเป็นในการตรากฎหมาย

๓.๑ การจัดทำภารกิจนั้นมีความสอดคล้องกับเรื่องใด อย่างไร

☒ หน้าที่หลักของหน่วยงานของรัฐ (ตามที่รัฐธรรมนูญบัญญัติให้มีผู้ตรวจการแผ่นดิน)

๓.๒ การทำภารกิจนั้นสามารถใช้มาตรการทางบริหารโดยไม่ต้องออกกฎหมายได้หรือไม่

เนื่องจากมาตรา ๑๓๐ (๕) ของรัฐธรรมนูญ บัญญัติให้การดำเนินการในเรื่องนี้ต้องจัดทำเป็นกฎหมาย

๓.๓ ในการทำภารกิจนั้น เหตุใดจึงจำเป็นต้องตรากฎหมายในขณะนี้

เนื่องจากมาตรา ๑๓๐ (๕) ของรัฐธรรมนูญ บัญญัติให้การดำเนินการในเรื่องนี้ต้องจัดทำเป็นกฎหมาย และมาตรา ๒๖๗ บัญญัติให้คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญให้แล้วเสร็จภายใน ๒๔๐ วันนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญ

๓.๔ การใช้บังคับกฎหมายและระยะเวลาในการใช้บังคับกฎหมาย

(ก) การใช้บังคับกฎหมาย

☒ ต้องใช้บังคับพร้อมกันทุกท้องที่ทั่วประเทศ เนื่องจากอำนาจหน้าที่ของผู้ตรวจการแผ่นดินครอบคลุมพื้นที่ทั่วประเทศ

☐ หยอยใช้บังคับเป็นท้องที่ ๆ ไป เนื่องจาก.....

☐ ใช้บังคับเพียงบางท้องที่ เนื่องจาก.....

(ข) ระยะเวลาในการใช้บังคับกฎหมาย

☒ ใช้บังคับทันทีที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เนื่องจากเป็นกฎหมายที่รัฐธรรมนูญบัญญัติให้มีขึ้น

☐ มีการทอดระยะเวลาในการบังคับใช้เป็นเวลาเท่าใด เพราะเหตุใด.....

☐ ควรกำหนดระยะเวลาการสิ้นสุดไว้ด้วยหรือไม่ เพราะเหตุใด.....

๓.๕ เหตุใดจึงไม่สมควรตราเป็นกฎในลักษณะอื่น เช่น ข้อบัญญัติท้องถิ่น

เนื่องจากมาตรา ๑๓๐ (๕) ของรัฐธรรมนูญ บัญญัติให้การดำเนินการในเรื่องนี้ต้องตราเป็นพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

๓.๖ ลักษณะการใช้บังคับ

- ☐ ควบคุม (ข้ามไปข้อ ๓.๗) ☒ กำกับ/ติดตาม (ข้ามไปข้อ ๓.๘) ☒ ส่งเสริม
☐ ระบบผสม (ทั้งควบคุมและส่งเสริม)

เหตุใดจึงต้องใช้ระบบดังกล่าว

เพื่อให้การทำงานของผู้ตรวจการแผ่นดินสามารถแก้ไขปัญหาในการจัดหรือระงับความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรมและลดภาระที่เกิดขึ้นกับประชาชนโดยไม่จำเป็นได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องกำหนดให้ผู้ตรวจการแผ่นดินมีหน้าที่ในการสอดส่องและติดตามงานที่อยู่ในอำนาจหน้าที่โดยไม่ต้องรอให้มีผู้แจ้งหรือผู้ร้องเรียนก่อน โดยหากความปรากฏต่อผู้ตรวจการแผ่นดินไม่ว่าในทางใด ผู้ตรวจการแผ่นดินก็สามารถดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจโดยการปรึกษาหารือร่วมกับหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องเพื่อช่วยกันจัดหรือระงับความเดือดร้อนหรือไม่เป็นธรรม หรือปรับปรุงกฎหมาย กฎ หรือคำสั่ง หรือขั้นตอนการปฏิบัติงานใด ๆ บรรดาที่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรมแก่ประชาชน หรือเป็นภาระแก่ประชาชนโดยไม่จำเป็นหรือเกินสมควรแก่เหตุต่อไปได้

๓.๗ การใช้ระบบอนุญาตในกฎหมาย

ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ไม่มีการกำหนดระบบอนุญาตไว้แต่อย่างใด

๓.๘ การใช้ระบบคณะกรรมการในกฎหมาย

กฎหมายที่จะตราขึ้นมีการใช้ระบบคณะกรรมการ หรือไม่

ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ไม่มีการใช้ระบบคณะกรรมการแต่อย่างใด แต่มีการกำหนดให้ในการปฏิบัติตามหน้าที่และอำนาจของผู้ตรวจการแผ่นดินบางประการต้องมีการปรึกษาหารือและเห็นชอบร่วมกัน เพื่อให้การดำเนินการดังกล่าวเป็นไปโดยรอบคอบ

๓.๙ มีกรอบหรือแนวทางการใช้ดุลพินิจของผู้ตรวจการแผ่นดินหรือเจ้าหน้าที่หรือไม่ อย่างไร

ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ได้กำหนดกรอบหรือแนวทางการใช้ดุลพินิจของผู้ตรวจการแผ่นดินไว้ โดยให้ผู้ตรวจการแผ่นดินต้องมีการปรึกษาหารือและเห็นชอบร่วมกันในการวางแนวทางการปฏิบัติงานของผู้ตรวจการแผ่นดินให้เป็นไปในแนวทางเดียวกันเพื่อให้เกิดความรวดเร็วและไม่ซ้ำซ้อนกัน แต่ต้องไม่ทำให้ผู้ตรวจการแผ่นดินขาดความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ และก่อนที่จะดำเนินการปฏิบัติหน้าที่เรื่องที่สำคัญ เช่น การเสนอแนะในการปรับปรุงกฎหมาย หรือการเสนอเรื่องต่อศาลรัฐธรรมนูญหรือศาลปกครอง จะต้องมีการปรึกษาหารือและเห็นชอบร่วมกันก่อนดำเนินการ นอกจากนี้ ยังมีการวางกรอบแนวทางการใช้ดุลพินิจในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ตรวจการแผ่นดินและของพนักงานเจ้าหน้าที่ โดยให้มีการวางระเบียบกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการแสวงหาข้อเท็จจริงและการพิจารณา รวมทั้งระเบียบเกี่ยวกับการมอบหมายให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการแสวงหาข้อเท็จจริงเบื้องต้นเพื่อรายงานต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน ตลอดจนระเบียบกำหนดหลักเกณฑ์การปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ด้วย

๓.๑๐ ประเภทของโทษที่กำหนด

- ☒ โทษทางอาญา ☐ โทษทางปกครอง ☐ ระบบผสม

๓.๑๑ การกำหนดโทษทางอาญาจะทำให้การบังคับใช้กฎหมายสัมฤทธิ์ผล เพราะเหตุใด เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของผู้ตรวจการแผ่นดินมีข้อมูลที่เพียงพอต่อการปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงได้กำหนดโทษทางอาญาสำหรับบุคคลที่ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้ตรวจการแผ่นดินหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากผู้ตรวจการแผ่นดินในการให้ความเห็น ข้อมูลหรือพยานหลักฐานใดแก่ผู้ตรวจการแผ่นดิน นอกจากนี้ เพื่อเป็นการให้ความคุ้มครองแก่ผู้ให้ข้อมูลหรือความเห็น หรือผู้แจ้งหรือผู้ร้องเรียน จึงได้กำหนดโทษทางอาญาสำหรับผู้เปิดเผยข้อมูลอันทำให้สามารถระบุตัวตนของผู้แจ้งหรือผู้ร้องเรียน หรือเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่ได้มาเนื่องจากการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

๓.๑๒ ความผิดที่กำหนดให้เป็นโทษทางอาญาเป็นความผิดที่มีความร้ายแรงอย่างไร

เนื่องจากการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้ตรวจการแผ่นดินหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากผู้ตรวจการแผ่นดินในการให้ความเห็น ข้อมูล หรือพยานหลักฐานใดแก่ผู้ตรวจการแผ่นดิน จะทำให้ผู้ตรวจการแผ่นดินไม่มีข้อมูลที่เพียงพอต่อการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ตรวจการแผ่นดินให้บรรลุผลสำเร็จตามที่กฎหมายบัญญัติ และการเปิดเผยข้อมูลอันทำให้สามารถระบุตัวตนของผู้แจ้งหรือผู้ร้องเรียน หรือข้อมูลข่าวสารที่ได้มาเนื่องจากการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้อาจเป็นภัยอันตรายแก่บุคคลที่ให้ข้อมูลแก่ผู้ตรวจการแผ่นดิน และทำให้พยานหลักฐานที่ได้มาถูกทำลายได้ จึงจำเป็นต้องกำหนดให้ผู้กระทำความผิดดังกล่าวต้องได้รับโทษทางอาญา

๔. ความซ้ำซ้อนกับกฎหมายอื่น

๔.๑ การดำเนินการตามภารกิจในเรื่องนี้มีกฎหมายอื่นในเรื่องเดียวกันหรือทำนองเดียวกันหรือไม่

ไม่มี

๔.๒ กรณีที่มีกฎหมายขึ้นใหม่ เหตุใดจึงไม่ยกเลิก แก้ไขหรือปรับปรุงกฎหมายในเรื่องเดียวกันหรือทำนองเดียวกันที่มีอยู่

มีการยกเลิกพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๕๒ และพระราชบัญญัติสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๕๒ รวมทั้งประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติและคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับผู้ตรวจการแผ่นดิน

๕. ผลกระทบและความคุ้มค่า

๕.๑ ผู้ซึ่งได้รับผลกระทบจากการบังคับใช้กฎหมาย

☒ ผู้มีหน้าที่ตามร่างกฎหมายหรือที่จะได้รับผลกระทบจากร่างกฎหมายนั้นโดยตรง

หน่วยงานของรัฐทุกหน่วยงาน เจ้าหน้าที่ของรัฐ และประชาชน

☐ ผู้ที่อยู่ในพื้นที่ที่อาจได้รับผลกระทบจากร่างกฎหมาย

หน่วยงานของรัฐทุกหน่วยงาน เจ้าหน้าที่ของรัฐ และประชาชนทั่วประเทศ

๕.๒ ผลกระทบที่เกิดขึ้นแก่บุคคลดังกล่าว

☒ ด้านเศรษฐกิจและสังคม

- เชิงบวก

การปฏิบัติหน้าที่ของผู้ตรวจการแผ่นดินมุ่งหมายที่จะส่งเสริม สนับสนุน และให้คำแนะนำเพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งทำให้มีการปรับปรุงกฎหมาย กฎ ข้อบังคับ ระเบียบ หรือคำสั่ง หรือขั้นตอนการปฏิบัติงานใด ๆ บรรดาที่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรมแก่ประชาชน หรือเป็นภาระแก่ประชาชน โดยไม่จำเป็นหรือเกินสมควรแก่เหตุ ซึ่งเมื่อมีการดำเนินการตามให้เป็นไปตามมาตรการดังกล่าวแล้ว จะทำให้การปฏิบัติงานของหน่วยงานของรัฐไม่มีขั้นตอนยุ่งยาก ทำให้มีการปรับปรุงกฎหมาย กฎ ข้อบังคับ ระเบียบ หรือคำสั่ง หรือขั้นตอนการปฏิบัติงานใด ๆ ที่เป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิต หรือการประกอบอาชีพที่เป็นภาระแก่ประชาชน อันจะเป็นการช่วยจัดหรือระงับความเดือดร้อน หรือความไม่เป็นธรรม และเป็นการลดภาระที่เกิดขึ้นกับประชาชนโดยไม่จำเป็นหรือเกินสมควรแก่เหตุ และเป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนอย่างทัดเทียมกัน

นอกจากนี้ การกำหนดให้ผู้ตรวจการแผ่นดินต้องประสานความร่วมมือและความช่วยเหลือกับองค์กรอิสระอื่น และกำหนดแนวทางการทำงานที่ไม่ซ้ำซ้อนกัน จะช่วยลดการทำงานที่ซ้ำซ้อนกับองค์กรอิสระอื่นอันจะช่วยประหยัดและลดค่าใช้จ่ายในด้านงบประมาณของรัฐ

ผู้ได้รับผลกระทบเชิงบวก

หน่วยงานของรัฐทุกหน่วยงาน เจ้าหน้าที่ของรัฐ และประชาชนทุกภาคส่วน

- เชิงลบ

ไม่มี

ผู้ได้รับผลกระทบเชิงลบ

หน่วยงานของรัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งไม่ดำเนินการตามข้อเสนอแนะของผู้ตรวจการแผ่นดิน หรือที่ไม่แจ้งผู้ตรวจการแผ่นดินให้ทราบถึงปัญหาหรืออุปสรรคในการปฏิบัติตามข้อเสนอแนะของผู้ตรวจการแผ่นดินภายในเวลาที่กำหนด อาจต้องรับผิดชอบในทางกฎหมายฐานจงใจไม่ปฏิบัติตามกฎหมายอันทำให้เกิดความเสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง

๕.๓ สิทธิและเสรีภาพของบุคคลในเรื่องใดบ้างที่ต้องถูกจำกัด

สิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัวตามมาตรา ๓๒ เสรีภาพในเคหสถานตามมาตรา ๓๓ และเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นตามมาตรา ๓๔ ของรัฐธรรมนูญ บางประการที่อาจถูกจำกัด ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ในการให้ได้มาซึ่งข้อมูล ความเห็น และเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องที่จะนำไปใช้ประกอบการพิจารณาของผู้ตรวจการแผ่นดิน โดยในกรณีของข้อมูลส่วนบุคคลนั้น ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนดบังคับให้เปิดเผยได้เฉพาะกรณีการขอให้จัดหรือระงับความเดือดร้อน หรือความไม่เป็นธรรมแก่ผู้ร้องเรียนเป็นการเฉพาะตัว เพื่อประโยชน์แก่การแจ้งผลการดำเนินการของผู้ตรวจการแผ่นดินให้ผู้ร้องเรียนทราบต่อไป

การจำกัดนั้นเป็นการจำกัดเท่าที่จำเป็นหรือไม่ อย่างไร

การบังคับให้เปิดเผยตัวตนของผู้แจ้งหรือผู้ร้องเรียนเป็นการจำกัดสิทธิเท่าที่จำเป็น เฉพาะกรณีการขอให้จัดหรือระงับความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรมให้แก่ผู้ร้องเรียนเป็นการเฉพาะตัว และการให้อำนาจผู้ตรวจการแผ่นดินหรือพนักงานเจ้าหน้าที่เข้าไปในเคหสถานเพื่อตรวจสอบ

ข้อเท็จจริงหรือรวบรวมพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการให้บุคคลมีหนังสือชี้แจงข้อเท็จจริง หรือให้ความเห็นในการปฏิบัติงาน หรือมาให้ถ้อยคำ หรือส่งวัตถุ เอกสาร หลักฐาน หรือพยานหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณา ก็เป็นการจำกัดเสรีภาพเท่าที่จำเป็น เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของผู้ตรวจการแผ่นดินสามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพอันจะเป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ โดยการดำเนินการดังกล่าวจะต้องเป็นไปตามระเบียบที่ผู้ตรวจการแผ่นดินกำหนด นอกจากนี้ได้มีการกำหนดมาตรการคุ้มครองข้อมูลของผู้แจ้งหรือผู้ร้องเรียนไว้แล้ว โดยห้ามมิให้ผู้ใดเปิดเผยข้อมูลอันทำให้สามารถระบุตัวตนของผู้แจ้ง ผู้ร้องเรียน และผู้ฝ่าฝืนเปิดเผยข้อมูลดังกล่าว ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

๕.๔ ประโยชน์ที่ประชาชนและสังคมจะได้รับ

๕.๔.๑ ประชาชนจะมีการดำรงชีวิตที่ดีขึ้นเพียงใด และเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนมากน้อยเพียงใด

เมื่อผู้ตรวจการแผ่นดินและหน่วยงานของรัฐมีการดำเนินการร่วมกันเพื่อช่วยกันจัดหรือระงับความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรมที่เกิดขึ้นกับประชาชน และมีการปรับปรุงกฎหมาย กฎ ข้อบังคับ ระเบียบ หรือคำสั่ง หรือขั้นตอนการปฏิบัติงานใด ๆ บรรดาที่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรมแก่ประชาชน หรือเป็นภาระแก่ประชาชนโดยไม่จำเป็นหรือเกินสมควรแก่เหตุ จะทำให้การปฏิบัติราชการของหน่วยงานของรัฐต่าง ๆ ไม่มีขั้นตอนยุ่งยาก ทำให้มีการปรับปรุงกฎหมาย กฎ ข้อบังคับ ระเบียบ หรือคำสั่ง หรือขั้นตอนการปฏิบัติงานใด ๆ ที่เป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพที่เป็นภาระแก่ประชาชน อันจะเป็นการช่วยจัดหรือระงับความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรม และเป็นการลดภาระที่เกิดขึ้นกับประชาชนโดยไม่จำเป็นหรือเกินสมควรแก่เหตุ และเป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนอย่างทัดเทียมกัน

๕.๔.๒ เศรษฐกิจหรือสังคมมีการพัฒนาอย่างยั่งยืนได้เพียงใด

เมื่อหน่วยงานของรัฐมีการปรับปรุงกฎหมาย กฎ ข้อบังคับ ระเบียบ หรือคำสั่ง หรือขั้นตอนการปฏิบัติงานใด ๆ ที่เป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพที่เป็นภาระแก่ประชาชนเกินความจำเป็นแล้ว การดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจในด้านต่าง ๆ จะเป็นไปอย่างคล่องตัว รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และจะเกิดความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในสังคมได้มากยิ่งขึ้น

การประกอบกิจการเป็นไปโดยสะดวกหรือลดต้นทุนของผู้ประกอบการได้มากน้อยเพียงใด

เมื่อการปฏิบัติราชการของหน่วยงานของรัฐต่าง ๆ ไม่มีขั้นตอนยุ่งยาก จะช่วยลดต้นทุนของผู้ประกอบการในการดำเนินการ

ยกระดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศได้มากน้อย เพียงใด

เมื่อหน่วยงานของรัฐมีการปรับปรุงกฎหมาย กฎ ข้อบังคับ ระเบียบ หรือคำสั่ง หรือขั้นตอนการปฏิบัติงานใด ๆ ที่เป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพที่เป็นภาระแก่ประชาชนเกินความจำเป็นแล้ว จะช่วยยกระดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศโดยเกิดการดึงดูดให้มีการลงทุนในการประกอบกิจการในประเทศเพิ่มมากขึ้น

และส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาเพิ่มมากขึ้น

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้บัญญัติให้มีการจ้างบุคคลและสถาบัน มาช่วยศึกษาวิจัยข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ตรวจการแผ่นดินได้ ซึ่งจะเป็นการ ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาเพื่อลดขั้นตอนการปฏิบัติงานของหน่วยงานของรัฐเพื่อให้มีประสิทธิภาพ มากยิ่งขึ้น

๕.๔.๓ เสริมสร้างประสิทธิภาพหรือนวัตกรรมในการปฏิบัติราชการอย่างไร

เน้นกระบวนการทำงานในลักษณะที่เป็นกัลยาณมิตรต่อกัน โดยการแสวงหา ความร่วมมือ ประสาน และร่วมกันดำเนินการทั้งจากองค์กรอิสระอื่นและหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง สามารถลดงบประมาณแผ่นดินได้มากน้อยเพียงใด

เมื่อกำหนดแนวทางการทำงานขององค์กรอิสระไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อนกัน จะช่วยประหยัดและลดค่าใช้จ่ายในด้านงบประมาณของรัฐ และทำให้รัฐสามารถควบคุมและลด การสูญเสียงบประมาณโดยไม่จำเป็นได้มากขึ้น และเมื่อมีการปรับปรุงกฎหมาย กฎ ข้อบังคับ ระเบียบ หรือคำสั่ง หรือขั้นตอนการปฏิบัติงานใด ๆ ที่ก่อให้เกิดภาระแก่ประชาชนโดยไม่จำเป็นแล้ว ก็จะช่วยลดภาระและงบประมาณที่สูญเสียไปกับการดำเนินการที่เป็นการเพิ่มขึ้นตอนโดยไม่จำเป็น รวมทั้งการกำหนดกรอบดุลพินิจในการตั้งอนุกรรมการเพื่อดำเนินการแทนคณะกรรมการได้นั้น กำหนดให้กระทำเฉพาะกรณีจำเป็นเพื่อให้ได้ข้อมูลหรือมีการศึกษาในเรื่องใดโดยต้องคำนึงถึง ความคุ้มค่าและประสิทธิภาพที่จะเกิดขึ้น รวมทั้งต้องมีการกำหนดเป้าหมายและผลสัมฤทธิ์ ของการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวไว้ให้ชัดเจน ซึ่งจะช่วยลดงบประมาณที่สูญเสียไปกับการตั้งอนุกรรมการ เกินความจำเป็น

๕.๔.๔ วิธีการและระยะเวลาประเมินผลสัมฤทธิ์ ตลอดจนประโยชน์ที่ประชาชนและ สังคมจะได้รับ ได้แก่

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนดให้ผู้ตรวจการแผ่นดิน ต้องรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีและข้อสังเกตต่อรัฐสภา และเผยแพร่ให้ประชาชนทราบ เป็นการทั่วไป

๕.๕ ความยุ่งยากที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการปฏิบัติตามกฎหมาย

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ได้วางกลไกการปฏิบัติให้ผู้ตรวจการแผ่นดิน กับองค์กรอิสระอื่นหรือหน่วยงานของรัฐต้องทำงานร่วมกันโดยผ่านการประสาน ปรีกษาหารือ หรือการกำหนดแนวทางการทำงานเพื่อให้เชื่อมโยงและไม่ซ้ำซ้อนกัน แต่ในบริบทของสังคมไทย ที่ผ่านมา การทำงานในลักษณะดังกล่าวกระทำได้ยาก เนื่องจากองค์กรหรือหน่วยงานของรัฐจะยังติด อยู่กับอำนาจของแต่ละองค์กรหรือหน่วยงานเป็นหลัก

๕.๖ ความคุ้มค่าของภารกิจเมื่อคำนึงถึงงบประมาณที่ต้องใช้ ภาระหน้าที่ที่เกิดขึ้นกับ ประชาชนและการที่ประชาชนจะต้องถูกจำกัดสิทธิเสรีภาพเทียบกับประโยชน์ที่ได้รับ

การดำเนินการตามร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้จะทำให้การใช้งบประมาณ ในการดำเนินการตามปกติ มีประสิทธิภาพมากขึ้น รวมทั้งไม่ได้สร้างหรือกำหนดภาระหน้าที่ แก่ประชาชน และไม่มีผลกระทบต่อการสร้างองค์กรซึ่งจะส่งผลกระทบต่อภาระงบประมาณที่เพิ่มขึ้น

๖. ความพร้อมของรัฐ

๖.๑ ความพร้อมของรัฐ

(ก) กำลังคนที่คาดว่าจะต้องใช้ เป็นไปตามโครงสร้างองค์กรและกรอบอัตรากำลังของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินที่มีอยู่เดิม

(ข) คุณวุฒิและประสบการณ์ของเจ้าหน้าที่ที่จำเป็นต้องมี

-

(ค) งบประมาณที่คาดว่าจะต้องใช้ในระยะห้าปี โดยแยกเป็นงบดำเนินงานและงบลงทุน

เป็นไปตามงบประมาณปกติของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน แต่จะมีภาระด้านงบประมาณที่เพิ่มขึ้นจากการกำหนดให้ผู้ตรวจการแผ่นดินมีสิทธิได้รับเงินค่ารับรองเหมาจ่ายรายเดือนตามอัตราที่กระทรวงการคลังกำหนด ซึ่งต้องไม่น้อยกว่าเงินประจำตำแหน่งของประธานผู้ตรวจการแผ่นดินหรือผู้ตรวจการแผ่นดิน

๖.๒ ในกรณีที่เป็นร่างกฎหมายที่มีผลต่อการจัดตั้งหน่วยงานหรืออัตรากำลัง มีความเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการกำหนดอัตรากำลังและงบประมาณ หรือไม่ อย่างไร

ไม่มี

๖.๓ วิธีการที่จะให้ผู้อยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายมีความเข้าใจและพร้อมที่จะปฏิบัติตามกฎหมาย

☒ วิธีการสร้างความรับรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนผู้อยู่ภายใต้กฎหมาย

ผู้ตรวจการแผ่นดินและสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินต้องดำเนินการเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนเกี่ยวกับการดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจของผู้ตรวจการแผ่นดิน โดยอาจประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบผ่านช่องทางระบบเทคโนโลยีสารสนเทศหรือระบบหรือวิธีการอื่นใดที่ประชาชนทั่วไปสามารถเข้าถึงได้โดยสะดวก นอกจากนี้ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนดให้การออกระเบียบเกี่ยวกับการร้องเรียนจะต้องดำเนินการโดยมุ่งหมายให้เกิดความสะดวกแก่ประชาชนในการเสนอเรื่องต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน รวมทั้งกำหนดให้เป็นหน้าที่ของผู้ตรวจการแผ่นดินที่ต้องแจ้งผลการดำเนินการให้ผู้ร้องเรียนทราบด้วย

☒ การเข้าถึงข้อมูลของประชาชน

ในระหว่างดำเนินการยกย่องพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ได้จัดให้มีช่องทางในการเผยแพร่และรับฟังความเห็นจากประชาชนอย่างกว้างขวาง โดยการเผยแพร่ในเว็บไซต์การจัดสัมมนารับฟังความคิดเห็นของประชาชนในระดับพื้นที่

๗. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

๗.๑ มีหน่วยงานอื่นใดที่ปฏิบัติการกิจซ้ำซ้อนหรือใกล้เคียงกันหรือไม่ มีข้อเสนอแนะในการดำเนินการกับหน่วยงานนั้นอย่างไร

ไม่มี

๗.๒ มีความเกี่ยวข้องหรือมีผลกระทบต่อการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นหรือไม่ อย่างไร

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ได้กำหนดให้ผู้ตรวจการแผ่นดินต้องปฏิบัติงานร่วมกับองค์กรอิสระอื่นและหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการเรื่องที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจขององค์กรอิสระอื่นหรือหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องด้วย

๗.๓ มีการบูรณาการการทำงานร่วมกับหน่วยงานอื่นหรือไม่ อย่างไร

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนดให้ผู้ตรวจการแผ่นดินต้องให้ความร่วมมือและความช่วยเหลือองค์กรอิสระทุกองค์กร และในกรณีที่ผู้ตรวจการแผ่นดินเห็นว่าการดำเนินการเรื่องใดที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของผู้ตรวจการแผ่นดินอาจเข้าลักษณะเป็นการกระทำที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจขององค์กรอิสระอื่นด้วย ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินปรึกษาหารือร่วมกับองค์กรอิสระอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดแนวทางในการดำเนินงานร่วมกันเพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของแต่ละองค์กรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและไม่ซ้ำซ้อนกัน รวมทั้งกำหนดให้ประธานผู้ตรวจการแผ่นดินมีอำนาจเชิญประธานองค์กรอิสระอื่นมาร่วมประชุมเพื่อหารือและกำหนดแนวทางร่วมกันได้ และให้องค์กรอิสระทุกองค์กรปฏิบัติตามแนวทางดังกล่าว

๗.๔ ผู้รักษาการตามกฎหมายได้แก่

ประธานผู้ตรวจการแผ่นดิน

การกำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวเป็นผู้รักษาการตามกฎหมายเนื่องจาก

ตำแหน่งดังกล่าวเป็นประธานองค์กรอิสระซึ่งมีหน้าที่ต้องรับผิดชอบการดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

๘. วิธีการทำงานและตรวจสอบ

๘.๑ ระบบการทำงานที่กำหนดสอดคล้องกับหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีหรือไม่

- ☒ เกิดประโยชน์สุขของประชาชน
- ☒ เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ
- ☒ มีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ
- ☒ ไม่มีขั้นตอนการปฏิบัติงานเกินความจำเป็น
- ☒ มีการปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการให้ทันต่อสถานการณ์
- ☒ ประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวกและได้รับการตอบสนองความต้องการ
- ☒ มีการประเมินผลการปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอ

๘.๒ การเปิดเผยการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

๘.๒.๑ ในกฎหมายมีการกำหนดขั้นตอนการดำเนินการของเจ้าหน้าที่ของรัฐในเรื่องใดบ้าง แต่ละขั้นตอนใช้เวลาในการดำเนินการเท่าใด

(๑) กำหนดขั้นตอนของผู้ตรวจการแผ่นดินในการแสวงหาข้อเท็จจริงและปรึกษาหารือร่วมกับหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องก่อนมีข้อเสนอแนะต่อหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องให้ขจัดหรือระงับความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรมนั้น หรือปรับปรุงกฎหมาย กฎ หรือคำสั่ง หรือขั้นตอนการปฏิบัติงานใด ๆ บรรดาที่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรม

แก่ประชาชน หรือเป็นภาระแก่ประชาชนโดยไม่จำเป็นหรือเกินสมควรแก่เหตุ โดยระยะเวลาในการดำเนินการให้เป็นไปตามระเบียบที่ผู้ตรวจการแผ่นดินกำหนด

(๒) กำหนดให้หน่วยงานของรัฐต้องดำเนินการตามข้อเสนอแนะของผู้ตรวจการแผ่นดินภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด โดยในกรณีการปรับปรุงกฎหมาย กฎ หรือคำสั่ง หรือขั้นตอนการปฏิบัติงานใด ๆ ให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน ๑๒๐ วัน และอาจขยายระยะเวลาออกไปได้อีกไม่เกิน ๖๐ วัน ส่วนกรณีการดำเนินการจัดหรือระงับความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรม แก่บุคคลให้ดำเนินการภายใน ๓๐ วัน

(๓) ผู้ตรวจการแผ่นดินต้องแจ้งผลการดำเนินการหรือการไม่รับพิจารณา หรือยุติเรื่องให้ผู้ร้องเรียนหรือหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องทราบ โดยในกรณีที่ไม่นับไว้พิจารณา หรือให้ยุติเรื่อง ให้ระบุเหตุผลให้ผู้ร้องเรียนทราบด้วย

(๔) ผู้ตรวจการแผ่นดินต้องทำรายงานประจำปีเสนอต่อคณะรัฐมนตรี และรัฐสภาด้วย และเผยแพร่ให้ประชาชนทราบเป็นประจำทุกปี และในกรณีเร่งด่วนหรือจะเป็นประโยชน์ต่อการบริหารราชการแผ่นดิน ผู้ตรวจการแผ่นดินจะรายงานให้คณะรัฐมนตรีหรือรัฐสภา หรือเผยแพร่ให้ประชาชนทราบเป็นพิเศษเฉพาะเรื่องก็ได้

๔.๒.๒ หากมีการใช้ดุลพินิจ การใช้ดุลพินิจสอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาลและหลักนิติธรรม อย่างไร

กำหนดให้การใช้ดุลพินิจของผู้ตรวจการแผ่นดินต้องเป็นไปโดยสุจริต เทียงธรรม กล้าหาญ และปราศจากอคติทั้งปวง ซึ่งเป็นไปตามบทบัญญัติมาตรา ๒๑๕ ของรัฐธรรมนูญ

๔.๒.๓ ในการพิจารณาของเจ้าหน้าที่ใช้หลักกระจายอำนาจ หรือมอบอำนาจเพื่อให้ประชาชนได้รับการบริการที่สะดวก รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ อย่างไร

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนดให้ผู้ตรวจการแผ่นดินมีอำนาจในการออกระเบียบเกี่ยวกับการมอบหมายให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการแสวงหาข้อเท็จจริงเบื้องต้นเพื่อรายงานต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน หรือผู้ตรวจการแผ่นดินจะมอบหมายให้พนักงานเจ้าหน้าที่เข้าไปในเคหสถานหรือสถานที่ใด ๆ เพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริงหรือรวบรวมพยานหลักฐานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งจะมอบหมายให้เลขาธิการหรือรองเลขาธิการเป็นผู้ดำเนินการให้หน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือบุคคลใด มีหนังสือชี้แจงข้อเท็จจริงหรือให้ความเห็นในการปฏิบัติงาน หรือมาให้ถ้อยคำ หรือส่งวัตถุ เอกสาร หลักฐาน หรือพยานหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาแทนผู้ตรวจการแผ่นดิน ตามระเบียบที่ผู้ตรวจการแผ่นดินกำหนดก็ได้

๔.๓ มีระบบการตรวจสอบและคานอำนาจอย่างไรบ้าง

๔.๓.๑ มีระบบการตรวจสอบการปฏิบัติงานภายในหรือไม่ อย่างไร

(๑) กำหนดให้การปฏิบัติหน้าที่ของผู้ตรวจการแผ่นดินในเรื่องที่มีความสำคัญ ผู้ตรวจการแผ่นดินจะต้องปรึกษาหารือและเห็นชอบร่วมกัน เช่น การเสนอแนะในการปรับปรุงกฎหมาย การเสนอเรื่องต่อศาลรัฐธรรมนูญหรือศาลปกครอง และการออกระเบียบ ประกาศ หรือวางแผนทางการทำงาน

(๒) ผู้ตรวจการแผ่นดินต้องรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีและข้อสังเกตเสนอต่อคณะรัฐมนตรีและรัฐสภา และเผยแพร่ให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป

(๓) ให้สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินจัดทำรายงานการรับและการใช้จ่ายเงินเสนอต่อรัฐสภาและคณะรัฐมนตรีเมื่อสิ้นปีงบประมาณทุกปี

๘.๓.๒ มีกระบวนการร้องเรียนจากบุคคลภายนอกหรือไม่ อย่างไร

บุคคลภายนอกที่พบเห็นหรือได้รับความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรมอันเนื่องมาจากการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือปฏิบัตินอกเหนือหน้าที่และอำนาจตามกฎหมายของหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือมีกรณีการปฏิบัติงานใด ๆ ของหน่วยงานของรัฐเป็นภาระแก่ประชาชนโดยไม่จำเป็นหรือเกินสมควรแก่เหตุสามารถที่จะแจ้งหรือร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดินได้

๙. การจัดทำกฎหมายลำดับรอง

๙.๑ ได้จัดทำแผนในการจัดทำกฎหมายลำดับรอง กรอบระยะเวลา ตลอดจนกรอบสาระสำคัญของกฎหมายลำดับรองนั้นหรือไม่

ได้กร่างกฎหมายลำดับรองในเรื่องใดบ้าง

๙.๒ มีกรอบในการตรารอบนโยบายเพื่อป้องกันการขยายอำนาจหน้าที่ของรัฐหรือเพิ่มภาระแก่บุคคลเกินสมควรอย่างไร

มาตรา	มาตรา	กำหนดเวลา
มาตรา ๑๕ การเสนอเรื่องเพื่อให้คณะกรรมการสรรหาวินิจฉัยเกี่ยวกับคุณสมบัติหรือลักษณะต้องห้ามของผู้สมัครหรือผู้ได้รับการสรรหา ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการสรรหากำหนด	มาตรา ๓๒ วรรคสาม ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินมีอำนาจออกระเบียบกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการร้องเรียน การแสวงหาข้อเท็จจริง และการพิจารณา รวมทั้งระเบียบเกี่ยวกับการมอบหมายให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการแสวงหาข้อเท็จจริงเบื้องต้นเพื่อรายงานต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน	คณะกรรมการสรรหา กำหนดภายใน ๖๐ วัน หลังจากพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญประกาศใช้
มาตรา ๒๔ (๒) และมาตรา ๓๒ วรรคสาม ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินมีอำนาจออกระเบียบกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการร้องเรียน การแสวงหาข้อเท็จจริง และการพิจารณา รวมทั้งระเบียบเกี่ยวกับการมอบหมายให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการแสวงหาข้อเท็จจริงเบื้องต้นเพื่อรายงานต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน	มาตรา ๒๔ (๓) ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินมีอำนาจออกระเบียบกำหนดหลักเกณฑ์การจ่ายค่าไต่ถาม ค่าเบี้ยเลี้ยง และค่าเดินทางของบุคคล ซึ่งมาให้ความเห็นหรือถ้อยคำและการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่	ผู้ตรวจการแผ่นดินกำหนด ภายใน ๖๐ วัน หลังจากพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญประกาศใช้
มาตรา ๒๖ (๘) และมาตรา ๔๓ ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินปรึกษาหารือ และเห็นชอบร่วมกันในการออกข้อกำหนดทางจริยธรรมขึ้นใช้บังคับแก่พนักงานและลูกจ้างของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน	มาตรา ๒๖ (๘) และมาตรา ๔๓ ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินปรึกษาหารือ และเห็นชอบร่วมกันในการออกข้อกำหนดทางจริยธรรมขึ้นใช้บังคับแก่พนักงานและลูกจ้างของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน	ผู้ตรวจการแผ่นดินกำหนด ภายใน ๖๐ วัน หลังจากพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญประกาศใช้
มาตรา ๒๖ (๑๓) และมาตรา ๒๕ ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินปรึกษาหารือ และเห็นชอบร่วมกันในการออกระเบียบกำหนดเกี่ยวกับการมอบหมายให้พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือเลขานุการหรือรองเลขาธิการ ดำเนินการเกี่ยวกับการให้บุคคลมีหนังสือชี้แจงข้อเท็จจริง มาให้ถ้อยคำ หรือส่งวัตถุ เอกสาร หลักฐาน หรือพยานหลักฐานอื่น หรือเข้าไปตรวจสอบสถานที่ใดๆ เพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริง หรือรวบรวมพยานหลักฐานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องแทนผู้ตรวจการแผ่นดิน	มาตรา ๒๖ (๑๓) และมาตรา ๒๕ ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินปรึกษาหารือ และเห็นชอบร่วมกันในการออกระเบียบกำหนดเกี่ยวกับการมอบหมายให้พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือเลขานุการหรือรองเลขาธิการ ดำเนินการเกี่ยวกับการให้บุคคลมีหนังสือชี้แจงข้อเท็จจริง มาให้ถ้อยคำ หรือส่งวัตถุ เอกสาร หลักฐาน หรือพยานหลักฐานอื่น หรือเข้าไปตรวจสอบสถานที่ใดๆ เพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริง หรือรวบรวมพยานหลักฐานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องแทนผู้ตรวจการแผ่นดิน	ผู้ตรวจการแผ่นดินกำหนด ภายใน ๖๐ วัน หลังจากพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญประกาศใช้

มาตรา	กำหนดเวลา
มาตรา ๒๖ (๑๓) และมาตรา ๒๗ วรรคสอง ให้ผู้ตรวจการแผ่นดิน ปรึกษาหารือและเห็นชอบร่วมกันในการออกระเบียบกำหนด หลักเกณฑ์และวิธีการจ้าง และค่าตอบแทน ของบุคคลหรือสถาบัน หรือการแต่งตั้งอนุกรรมการ การพ้นจากตำแหน่ง ค่าตอบแทน และ ประโยชน์ตอบแทนอื่น และวิธีปฏิบัติงานของอนุกรรมการ	ผู้ตรวจการแผ่นดินกำหนด ภายใน ๖๐ วันหลังจาก พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญประกาศใช้
มาตรา ๒๖ (๑๓) และมาตรา ๔๒ ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินปรึกษาหารือ และเห็นชอบร่วมกันในการออกระเบียบหรือประกาศในการ ควบคุมดูแลงานโดยทั่วไปของสำนักงาน	ผู้ตรวจการแผ่นดินกำหนด ภายใน ๖๐ วันหลังจาก พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญประกาศใช้
มาตรา ๒๖ (๑๐) (๑๓) และมาตรา ๔๘ ให้ผู้ตรวจการแผ่นดิน ปรึกษาหารือและเห็นชอบร่วมกันในการออกระเบียบการมอบอำนาจ ของเลขาธิการให้บุคคลใดปฏิบัติงานแทน และการกำหนดกิจการ อื่นใดที่มีผลต่อการปฏิบัติการกิจของผู้ตรวจการแผ่นดิน	ผู้ตรวจการแผ่นดินกำหนด ภายใน ๖๐ วันหลังจาก พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญประกาศใช้

๑๐. การรับฟังความคิดเห็น

☒ มีการรับฟังความคิดเห็น☐ ไม่ได้รับฟังความคิดเห็น

รายละเอียดของการรับฟังความคิดเห็นปรากฏตามสรุปผลการรับฟังความคิดเห็น

ขอรับรองว่าการเสนอร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ได้ดำเนินการตาม
แนวทางการรับฟังความคิดเห็นประกอบการจัดทำร่างกฎหมายและการวิเคราะห์ผลกระทบ
ที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายตามมาตรา ๗๗ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
พุทธศักราช ๒๕๖๐

(นายมีชัย ฤชุพันธุ์)

ประธานกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

มิถุนายน ๒๕๖๐

ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๑๘๗๖ (นายนางะฯ)

โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๑๒๖๒

บันทึกวิเคราะห์สรุป
สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ.

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญขอเสนอร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ และได้จัดทำบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ดังต่อไปนี้

๑. เหตุผลและความจำเป็นในการเสนอร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติให้มีพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เพื่อให้มีศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองปฏิบัติหน้าที่ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ รวมทั้งกำหนดหลักเกณฑ์การพิจารณาพิพากษาและการอุทธรณ์คำพิพากษาของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

๒. สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. มีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

๒.๑ ระบบการพิจารณาคดีของศาล

กำหนดให้การพิจารณาคดีของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองใช้ระบบไต่สวนโดยให้ศาลมีอำนาจค้นหาความจริง ตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้และข้อกำหนดของประธานศาลฎีกา โดยให้ศาลรับฟังพยานหลักฐานได้ทุกประเภท เว้นแต่จะมีกฎหมายบัญญัติห้ามรับฟังไว้โดยเฉพาะ และแม้ว่าพยานหลักฐานจะมีข้อผิดพลาดคลาดเคลื่อนไปจากขั้นตอน วิธีการ หรือกรอบเวลาที่กฎหมายกำหนด ถ้าศาลได้ให้โอกาสแก่คู่กรณีฝ่ายอื่นนำสืบพยานหลักฐานหักล้างแล้ว ศาลสามารถรับฟังพยานหลักฐานนั้นได้

๒.๒ เขตอำนาจศาล

กำหนดให้ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีดังต่อไปนี้

(๑) คดีที่มีมูลแห่งคดีเป็นการกล่าวหาว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเฉพาะตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ตูลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ หรือผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ในความผิดฐานร่ำรวยผิดปกติ ทุจริตต่อหน้าที่ หรือจงใจปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย

(๒) คดีที่คณะผู้ไต่สวนอิสระเห็นว่ากรรมการ ป.ป.ช. มีพฤติการณ์ร่ำรวยผิดปกติ ทุจริตต่อหน้าที่ หรือจงใจปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย

(๓) คดีที่มีมูลแห่งคดีเป็นการกล่าวหาบุคคลอื่นที่มีใช้บุคคลตาม (๑) และ (๒) เป็นตัวการ ผู้ใช้ หรือผู้สนับสนุนในการกระทำความผิดทางอาญาตาม (๑) หรือ (๒) รวมทั้งผู้ให้ ผู้ขอให้ หรือรับว่าจะให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดแก่บุคคลตาม (๑) หรือ (๒) เพื่อจูงใจให้กระทำการ ไม่กระทำการ หรือประวิงการกระทำอันมิชอบด้วยหน้าที่

(๔) จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินหรือหนี้สินอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควร แจ้งให้ทราบ และมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สิน

๒.๓ องค์คณะผู้พิพากษา

กำหนดให้ประธานศาลฎีกาเรียกประชุมใหญ่ศาลฎีกาเพื่อเลือกผู้พิพากษา ในศาลฎีกาซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาศาลฎีกาหรือผู้พิพากษาอาวุโสซึ่งเคยดำรงตำแหน่ง ไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาศาลฎีกาจำนวนเก้าคนเป็นองค์คณะผู้พิพากษา โดยเลือกเป็นรายคดี ซึ่งหากมี กรณีที่ผู้พิพากษาในองค์คณะพ้นจากหน้าที่หรือมีเหตุสละวีสัยหรือเหตุจำเป็นอื่นอันมีอาจกล่าวถึงได้ ทำให้ผู้พิพากษานั้นไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ให้ถือว่าผู้พิพากษาเท่าที่มีอยู่เป็นองค์คณะผู้พิพากษา ต่อไปได้ แต่หากผู้พิพากษาเหลือไม่ถึงเจ็ดคนต้องดำเนินการเลือกผู้พิพากษาเข้ามาแทนที่ ให้ครบจำนวน

๒.๔ การดำเนินคดีอาญา

(๑) ผู้มีอำนาจฟ้องคดีอาญาต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมือง คือ อัยการสูงสุด และคณะกรรมการ ป.ป.ช.

(๒) การยื่นฟ้องคดีต่อศาล โดยหลักแล้ว ในวันยื่นฟ้องต้องให้จำเลยมาหรือ คุมตัวมาศาล โดยคำฟ้องต้องมีรายละเอียดตามที่มาตรา ๑๕๘ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา ความอาญากำหนด แต่มีข้อยกเว้นในกรณีที่อัยการสูงสุดหรือคณะกรรมการ ป.ป.ช. แจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหา มาศาลในวันฟ้องคดีแล้ว แต่ผู้ถูกกล่าวหาไม่มาศาล และอัยการสูงสุดหรือคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีหลักฐานแสดงต่อศาลว่าได้เคยออกหมายจับผู้ถูกกล่าวหาแล้วแต่ยังไม่ได้ตัวมา ให้ศาลรับ คำฟ้องไว้พิจารณาได้ แม้จะไม่ปรากฏผู้ถูกกล่าวหาต่อหน้าศาล ทั้งนี้ ไม่ตัดสิทธิจำเลยที่จะตั้ง หมายความเพื่อดำเนินการแทนตน และไม่ตัดสิทธิจำเลยที่จะมาศาลเพื่อต่อสู้คดีในเวลาใดก่อนที่ศาล จะมีคำพิพากษา

(๓) ในการดำเนินคดีลับหลังจำเลย หากศาลมีคำพิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิดแล้วภายหลังจำเลยมีพยานหลักฐานใหม่อันอาจทำให้ข้อเท็จจริงเปลี่ยนแปลงไป จำเลยอาจ ยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อขอให้รื้อฟื้นคดีขึ้นพิจารณาใหม่ได้ ทั้งนี้ ตามข้อกำหนดของประธานศาลฎีกา

๒.๕ การดำเนินคดีร้องขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน

ในการพิจารณาพิพากษาคดีร้องขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินเพราะ เหตุร้ายรวยผิดปกติ กำหนดให้นำบทบัญญัติในหมวด ๒ การดำเนินคดีอาญา มาใช้บังคับโดยอนุโลม

๒.๖ การดำเนินคดีต่อกรรมการ ป.ป.ช.

ในกรณีที่ปรากฏว่ากรรมการ ป.ป.ช. มีพฤติการณ์ร้ายรวยผิดปกติ ทุจริตต่อหน้าที่ หรือจงใจปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย ให้ประธานศาลฎีกา ตั้งคณะผู้ไต่สวนอิสระจำนวนไม่น้อยกว่าเจ็ดคน เพื่อไต่สวนหาข้อเท็จจริงและทำความเข้าใจกับ ข้อกล่าวหาดังกล่าว ซึ่งหากคณะผู้ไต่สวนอิสระเห็นว่า กรรมการ ป.ป.ช. มีพฤติการณ์ตามที่กล่าวหา

ให้ส่งสำนวนการไต่สวนให้อัยการสูงสุดฟ้องคดีต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

๒.๗ การดำเนินคดีเกี่ยวกับการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน

ในกรณีที่ปรากฏว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเฉพาะตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ตลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ หรือผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินหรือหนี้สินอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สิน ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง โดยให้นำบทบัญญัติในหมวด ๒ การดำเนินคดีอาญา มาใช้บังคับโดยอนุโลม

๒.๘ การกำหนดให้มีผู้ช่วยเหลือศาลในการดำเนินคดี

กำหนดให้ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองอาจมอบหมายให้ผู้พิพากษาที่ปฏิบัติหน้าที่ในศาลฎีกาทำหน้าที่ช่วยเหลือศาลในการดำเนินคดีได้ เช่น ตรวจสอบและรวบรวมพยานหลักฐาน จัดทำรายงานเกี่ยวกับคดี บันทึกคำพยาน เป็นต้น

๒.๙ การอุทธรณ์

กำหนดให้อุทธรณ์คำพิพากษาของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาได้ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ศาลมีคำพิพากษา และหากจำเลยไม่ได้ถูกคุมขังจะต้องแสดงตนต่อเจ้าพนักงานศาลในขณะยื่นอุทธรณ์ สำหรับการวินิจฉัยอุทธรณ์ของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา ดำเนินการโดยองค์คณะของศาลฎีกาซึ่งประกอบด้วยผู้พิพากษาจำนวนเก้าคน โดยให้เลือกเป็นรายคดี

๒.๑๐ การบังคับคดี

กำหนดให้การบังคับคดีให้เป็นไปตามข้อกำหนดของประธานศาลฎีกา ในกรณีที่ไม่มีข้อกำหนดดังกล่าวให้นำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาและประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

๒.๑๑ บทเฉพาะกาล

กำหนดบทเฉพาะกาลรองรับให้บรรดาคดีที่ได้ยื่นฟ้องไว้ก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ให้ใช้กฎหมายซึ่งใช้บังคับอยู่ในวันที่ยื่นฟ้องนั้นบังคับ แก่คดีดังกล่าวจนกว่าคดีจะถึงที่สุด เว้นแต่การอุทธรณ์ ตามหมวด ๖ และรองรับบรรดาพระราชกฤษฎีกา ระเบียบ หรือข้อกำหนดเกี่ยวกับการดำเนินคดีหรือการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลฎีกา แผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่ออกตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๒ ให้ยังคงมีผลใช้บังคับต่อไป เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ทั้งนี้ จนกว่าจะมีพระราชกฤษฎีกา ระเบียบ หรือข้อกำหนดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

ด่วนที่สุด

ที่(รณ) ๕๓๐ /๒๕๖๐

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
ถนนอุทองโน เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๕ มิถุนายน ๒๕๖๐

เรื่อง ขออนุญาตแก้ไขคำตกหล่นในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ.
กราบเรียน ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

อ้างถึง หนังสือที่ (รณ) ๕๒๖/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๖๐

ตามหนังสือที่อ้างถึง คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้จัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. และได้เสนอต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

เนื่องจากร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. มีถ้อยคำที่ตกหล่นจึงขอแก้ไขคำตกหล่นในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ดังนี้

๑. “มาตรา ๑๑ เมื่อมีกรณีที่จะต้องสรรหาผู้สมควรได้รับการแต่งตั้งเป็นผู้ตรวจการแผ่นดิน ให้เป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการสรรหา ซึ่งประกอบด้วย

(๑) ประธานศาลฎีกา เป็นประธานกรรมการ

(๒) ประธานสภาผู้แทนราษฎร และผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร เป็นกรรมการ

(๓) ประธานศาลปกครองสูงสุด เป็นกรรมการ

(๔) บุคคลซึ่งศาลรัฐธรรมนูญและองค์กรอิสระที่มีใช้ผู้ตรวจการแผ่นดิน แต่งตั้งจากผู้มีคุณสมบัติตามมาตรา ๘ และมาตรา ๙ และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๐ และไม่เคยปฏิบัติหน้าที่ใด ๆ ในศาลรัฐธรรมนูญหรือองค์กรอิสระ องค์กรละหนึ่งคน เป็นกรรมการ

ให้เลขาธิการวุฒิสภาเป็นเลขานุการของคณะกรรมการสรรหา และให้สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาปฏิบัติหน้าที่เป็นหน่วยธุรการของคณะกรรมการสรรหา

ในการดำเนินการแต่งตั้งบุคคลตาม (๔) ให้ศาลรัฐธรรมนูญและองค์กรอิสระที่มีใช้ผู้ตรวจการแผ่นดินดำเนินการเสนอชื่อบุคคลซึ่งองค์กรนั้นแต่งตั้งเป็นกรรมการสรรหาภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับความแจ้งจากเลขาธิการวุฒิสภา โดยให้คัดเลือกจากบุคคลซึ่งมีความเป็นกลาง ซื่อสัตย์สุจริต และมีความเข้าใจในภารกิจของผู้ตรวจการแผ่นดิน ผู้จะได้รับการคัดเลือกเป็นกรรมการสรรหาต้องได้รับคะแนนเสียงเกินกึ่งหนึ่งของจำนวนทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญหรือกรรมการองค์กรอิสระ แล้วแต่กรณี ในกรณีที่ไม่มีบุคคลใดได้รับคะแนนเสียงเกินกึ่งหนึ่ง ให้ลงคะแนนใหม่อีกครั้งหนึ่ง ในการลงคะแนนครั้งนี้ ถ้ามีผู้เข้ารับการคัดเลือกเกินสองคนให้นำเฉพาะคนที่ได้คะแนนสูงสุดสองลำดับแรกมาลงคะแนนใหม่ ในกรณีที่มิได้คะแนนสูงสุดเท่ากันจนเป็นเหตุให้มีผู้ได้คะแนนสูงสุดสองลำดับแรกเกินสองคน ให้ผู้เข้ารับการคัดเลือกซึ่งได้คะแนนเท่ากันนั้นจับสลากเพื่อให้เหลือผู้ที่ได้คะแนนสูงสุดสองลำดับแรกเพียงสองคน ในการลงคะแนนครั้งหลังนี้ ถ้ายังไม่มีผู้ใดได้รับคะแนนเสียงเกินกึ่งหนึ่งของจำนวนทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญหรือกรรมการองค์กรอิสระ แล้วแต่กรณี ให้ดำเนินการเพื่อคัดเลือกใหม่ โดยจะคัดเลือกผู้เข้ารับการคัดเลือกที่มีชื่ออยู่ในการคัดเลือกครั้งแรกมิได้

ในกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งกรรมการสรรหาตาม (๒) หรือกรรมการสรรหาตาม (๔) มีไม่ครบไม่ว่าด้วยเหตุใด หรือพ้นกำหนดเวลาการคัดเลือกตามวรรคสามแล้วมิได้มีการเสนอชื่อ ให้คณะกรรมการสรรหาเท่าที่มีอยู่ปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจไปพลางก่อนได้ โดยในระหว่างนั้นให้ถือว่าคณะกรรมการสรรหาประกอบด้วยกรรมการสรรหาเท่าที่มีอยู่

ให้กรรมการสรรหาตาม (๔) อยู่ในวาระการดำรงตำแหน่งจนถึงวันก่อนวันที่มีกรณีที่ต้องสรรหาผู้ตรวจการแผ่นดินใหม่ แต่ไม่รวมถึงการสรรหาใหม่หรือสรรหาเพิ่มเติมตามมาตรา ๑๒ วรรคสี่ มาตรา ๑๓ วรรคสองและวรรคสาม และมาตรา ๑๔ และให้กรรมการสรรหาดังกล่าวพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระเมื่อตาย ลาออก ขาดคุณสมบัติ หรือมีลักษณะต้องห้าม

ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้เป็นกรรมการสรรหาตาม (๔) แล้ว จะเป็นกรรมการสรรหาในคณะกรรมการสรรหาสำหรับศาลรัฐธรรมนูญหรือองค์กรอิสระอื่นในขณะเดียวกันมิได้

ให้ประธานกรรมการสรรหาและกรรมการสรรหาเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา”

๒. “มาตรา ๑๓ ผู้ได้รับการสรรหาเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้ตรวจการแผ่นดิน ต้องได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภาด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของวุฒิสภา

ในกรณีที่วุฒิสภาไม่ให้ความเห็นชอบผู้ได้รับการสรรหารายใด ให้ดำเนินการสรรหาบุคคลใหม่แทนผู้นั้น แล้วเสนอต่อวุฒิสภาเพื่อให้ความเห็นชอบต่อไป โดยผู้ซึ่งไม่ได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภาในครั้งนี้จะเข้ารับการสรรหาในครั้งใหม่ไม่ได้

เมื่อมีผู้ได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภาแล้ว หากเป็นกรณีที่ประธานผู้ตรวจการแผ่นดินพ้นจากตำแหน่งด้วย ให้ผู้ได้รับความเห็นชอบประชุมร่วมกับผู้ตรวจการแผ่นดินซึ่งยังดำรงตำแหน่งอยู่ ถ้ามีเพื่อเลือกกันเองให้คนหนึ่งเป็นประธานผู้ตรวจการแผ่นดินแล้วแจ้งผลให้ประธานวุฒิสภาทราบ ในกรณีที่ผู้ซึ่งวุฒิสภาให้ความเห็นชอบยังได้ไม่ครบจำนวนที่ต้องสรรหา แต่เมื่อรวมกับผู้ตรวจการแผ่นดินซึ่งยังดำรงตำแหน่งอยู่ ถ้ามี มีจำนวนถึงสองคน ก็ให้ดำเนินการประชุมเพื่อเลือกประธานผู้ตรวจการแผ่นดินได้ และเมื่อโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมแต่งตั้งแล้ว ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจต่อไปพลางก่อนได้ โดยในระหว่างนั้นให้ถือว่าผู้ตรวจการแผ่นดินประกอบด้วยผู้ตรวจการแผ่นดินเท่าที่มีอยู่ และให้ดำเนินการสรรหาเพิ่มเติมให้ครบตามจำนวนที่ต้องสรรหาต่อไปโดยเร็ว

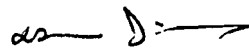
ในคำสั่งสรรหาที่ลงนามตามวรรคสาม ให้เป็นหน้าที่และอำนาจของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญชุดเดิมขึ้นผู้ดำรงตำแหน่ง

ให้ประธานวุฒิสภานำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงแต่งตั้งประธานผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดิน และเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ”

๓. “มาตรา ๑๔ ผู้ได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภาให้เป็นผู้ตรวจการแผ่นดินโดยที่ยังมิได้พ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๑๐ (๒๐) (๒๑) หรือ (๒๒) หรือยังประกอบวิชาชีพตามมาตรา ๑๐ (๒๓) อยู่ ต้องแสดงหลักฐานว่าได้ลาออกหรือเลิกประกอบวิชาชีพดังกล่าวแล้ว ต่อประธานวุฒิสภาภายในเวลาที่ประธานวุฒิสภากำหนด ซึ่งต้องเป็นเวลาก่อนที่ประธานวุฒิสภานำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงแต่งตั้งผู้ตรวจการแผ่นดิน ในกรณีที่มิได้แสดงหลักฐานภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ถือว่าผู้นั้นสละสิทธิและให้ดำเนินการสรรหาใหม่ และให้พ้นจากตำแหน่งมาตรา ๑๔ สรรตสี ไม่ใช้บังคับข้อนี้ต่อไป”

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(นายมีชัย ฤชุพันธุ์)

ประธานกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๑๔๙๗

โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๑๔๙๗

ด่วนที่สุด

ที่ (รณ) ๕๒๖/๒๕๖๐

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

ถนนอุทองใน เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๖ มิถุนายน ๒๕๖๐

เรื่อง ขออนุญาตแก้ไขคำตกหล่นในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ.

กราบเรียน ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

อ้างถึง หนังสือคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ด่วนที่สุด ที่ (รณ) ๕๒๖/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๖๐

ตามหนังสือที่อ้างถึง คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้จัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. และได้เสนอต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

เนื่องจากร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. มาตรา ๒๕ มีถ้อยคำที่ตกหล่นจึงขอแก้ไขคำตกหล่นในมาตรา ๒๕ แห่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ดังนี้

“มาตรา ๒๕ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินมีอำนาจดังต่อไปนี้ ซึ่งต้องกระทำเท่าที่จำเป็น

(๑) ให้หน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือบุคคลใด มีหนังสือชี้แจงข้อเท็จจริงหรือให้ความเห็นในการปฏิบัติงาน หรือมาให้ถ้อยคำ หรือส่งวัตถุ เอกสาร หลักฐาน หรือพยานหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณา

(๒) เข้าไปในเคหสถานหรือสถานที่ใด ๆ เพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริงหรือรวบรวมพยานหลักฐานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ ในกรณีที่เคหสถานหรือสถานที่ที่จะเข้าไปในนั้นมีได้อยู่ในความครอบครองของหน่วยงานของรัฐ และเจ้าของหรือผู้ครอบครองไม่ยินยอม ให้เข้าไปได้เมื่อมีหมายของศาล

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ผู้ตรวจการแผ่นดินอาจมอบหมายให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการแทนผู้ตรวจการแผ่นดินได้ เว้นแต่การออกคำสั่งตาม (๑) ให้มอบหมายได้เฉพาะเลขาธิการหรือรองเลขาธิการ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่ผู้ตรวจการแผ่นดินกำหนด

ในการดำเนินการตาม (๒) ให้ดำเนินการต่อหน้าผู้ครอบครองหรือดูแลสถานที่ หรือผู้ซึ่งเกี่ยวข้อง หรือถ้าหากบุคคลดังกล่าวไม่ได้ ก็ให้ดำเนินการต่อหน้าบุคคลอื่นอย่างน้อยสองคน ซึ่งได้ขอร้องให้มาเป็นพยาน ในการนี้ ให้ผู้ครอบครองหรือดูแลสถานที่ หรือผู้ซึ่งเกี่ยวข้องให้ความร่วมมือ เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวเป็นไปโดยสะดวก”

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(นายमित ชันถาวร)

ประธานกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๑๒๖๒

โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๑๒๖๒

